

برنامه درسی دوره مهارت آموزی

رشته‌های:

مربی امور تربیتی و سبک زندگی

مربی امور تربیتی و مشاوره

مربی تربیت بدنی و سلامت

(موضوع ماده ۲۸ اساسنامه دانشگاه فرهنگیان)

مصوب جلسه ۴۷ شورای دانشگاه مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

۶.....	پیشگفتار
۷.....	فصل اول
۷.....	مشخصات کلی برنامه درسی
۸.....	معرفی برنامه درسی
۸.....	مقدمه
۸.....	ضرورت و اهمیت
۸.....	اهداف / شایستگی‌های مورد انتظار در برنامه درسی
۸.....	اجرای دوره مهارت آموزی
۹.....	ارزشیابی جامع صلاحیت‌های حرفه ای
	تعداد ساعات برنامه های درسی دوره مهارت آموزی در رشته های مربی تربیت بدنی و سبک زندگی، مربی امور تربیتی و مشاوره
۹.....	و مربی تربیت بدنی و سلامت
۱۰.....	فصل دوم
۱۰.....	جدول عناوین و مشخصات دروس
۱۱.....	رشته مربی امور تربیتی و سبک زندگی
۱۳.....	رشته مربی امور تربیتی و مشاوره
۱۵.....	رشته مربی تربیت بدنی و سلامت
۱۷.....	فصل سوم ویژگی های دروس
۱۸.....	ویژگی های دروس رشته مربی امور تربیتی و سبک زندگی
۱۹.....	سرفصل درس «آسیب شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان»
۳۲.....	سرفصل درس «روانشناسی تحولی پیشرفته»
۳۹.....	سرفصل درس «مدیریت روابط انسانی در مدرسه»
۴۳.....	سرفصل درس «مبانی بهداشت و سلامت»
۴۸.....	سرفصل درس «مبانی آموزش تربیت بدنی»
۵۲.....	سرفصل درس «معلم تحول آفرین» (معلم به مثابه عامل تحول در اسناد بالادستی تربیتی)
۵۵.....	سرفصل درس «آشنایی با تجارب مدارس اسلامی»
۵۹.....	سرفصل درس «روشها و فنون مشاوره و روان درمانی (متناسب با نیازها و مسائل کودکان و نوجوانان)»
۶۵.....	سرفصل درس «مدیریت و برنامه ریزی امور فرهنگی و تربیتی»
۷۰.....	سرفصل درس «سواد و تربیت رسانه ای»
۷۶.....	سرفصل درس «کاربرد مشاوره در راهنمایی تحصیلی و شغلی»
۸۳.....	سرفصل درس «مهارت ها و سبک زندگی اسلامی - ایرانی»

سرفصل درس «آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان»	۸۹
سرفصل درس «کاربست هنر در تربیت ۱ (شعر و سرود و نقاشی)»	۹۶
سرفصل درس «کاربست هنر در تربیت ۲ (کاردستی و نمایش خلاق)»	۱۰۳
سرفصل درس «کاربست فناوری و هوش مصنوعی در یادگیری»	۱۱۱
سرفصل درس «آموزش تربیت بدنی»	۱۲۱
پودمان کارآموزی: سرفصل درس «آموزش پژوهی در عمل» / سرفصل درس «کارآموزی»	۱۲۵
ویژگی های دروس رشته مربی امور تربیتی و مشاوره	۱۲۸
سرفصل درس «آسیب شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان»	۱۲۹
سرفصل درس «روانشناسی تحولی پیشرفته»	۱۴۲
سرفصل درس «مدیریت روابط انسانی در مدرسه»	۱۴۹
سرفصل درس «معلم تحول آفرین» (معلم به مثابه عامل تحول در اسناد بالادستی تربیتی)	۱۵۳
سرفصل درس «آشنایی با تجارب مدارس اسلامی»	۱۵۶
سرفصل درس «روشها و فنون مشاوره و روان درمانی (متناسب با نیازها و مسائل کودکان و نوجوانان)»	۱۶۰
سرفصل درس «مدیریت و برنامه ریزی امور فرهنگی و تربیتی»	۱۶۶
سرفصل درس «سواد و تربیت رسانه ای»	۱۷۱
سرفصل درس «کاربرد مشاوره در راهنمایی تحصیلی و شغلی»	۱۷۷
سرفصل درس «تمرین فنون راهنمایی و مشاوره»	۱۸۴
سرفصل درس «آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان»	۱۸۹
سرفصل درس «کاربست هنر در تربیت ۱ (شعر و سرود و نقاشی)»	۱۹۶
سرفصل درس «کاربست هنر در تربیت ۲ (کاردستی و نمایش خلاق)»	۲۰۳
سرفصل درس «کاربست فناوری و هوش مصنوعی در یادگیری»	۲۱۰
پودمان کارآموزی: سرفصل درس «آموزش پژوهی در عمل» / سرفصل درس «کارآموزی»	۲۱۹
ویژگی های دروس رشته مربی تربیت بدنی و سلامت	۲۲۲
سرفصل درس «آسیب شناسی کودک و نوجوان»	۲۲۳
سرفصل درس «معلم تحول آفرین» (معلم به مثابه عامل تحول در اسناد بالادستی تربیتی)	۲۳۵
سرفصل درس «آشنایی با تجارب مدارس اسلامی»	۲۳۸
سرفصل درس «آموزش از طریق بازی»	۲۴۲
سرفصل درس «آموزش مهارت های حرکتی»	۲۴۵
سرفصل درس «غربالگری بیماری های شایع در مدارس»	۲۴۸
سرفصل درس «ارزیابی وضعیت سلامت و آمادگی جسمانی»	۲۵۱
سرفصل درس «بهداشت محیط و ایمنی در مدارس»	۲۵۷

۲۵۹.....	سرفصل درس «آموزش دانش آموزان دارای نیازهای ویژه»
۲۶۲.....	سرفصل درس «آموزش بهداشت و تغذیه سالم در مدارس»
۲۶۵.....	سرفصل درس «کاربست فناوری در یادگیری»
۲۷۴.....	پودمان کارآموزی: سرفصل درس «آموزش پژوهی در عمل» / سرفصل درس «کارآموزی»

یکی از زیرنظام‌های آموزش عالی، دانشگاه فرهنگیان است که در صدر دانشگاه‌های تربیت معلم در ایران قرار دارد و وظیفه آن آموزش، تربیت و توانمندسازی نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش است. بر این اساس، مؤسسات و دانشگاه‌های تربیت معلم نیازمند جستجوی مسیری برای بهبود مستمر در تربیت معلم تراز جمهوری اسلامی هستند. نظر به اهمیت، اعتبار و ارزشی که بر معلم متصور است، سرمایه‌گذاری مادی و معنوی برای تربیت و تأمین این رکن اساسی تعلیم و تربیت، بهترین و سودمندترین نوع سرمایه‌گذاری است. معلم، کارگزار و عامل اصلی آموزش به شمار می‌آید و اهداف نظام آموزشی در نهایت توسط وی محقق می‌شود. سیر تحول نظام تربیت معلم نشان می‌دهد تأمین، جذب و تربیت معلم به انحاء متفاوتی صورت گرفته، اما روش غالب، از طریق پردیس‌ها و مراکز تربیت فرهنگیان انجام شده است. با توجه به قوانین و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارت آموزش و پرورش تنها باید از میان فارغ التحصیلان دانشگاه فرهنگیان اقدام به جذب نیرو و استخدام معلم نماید؛ ولیکن در اساسنامه دانشگاه فرهنگیان، بندی با عنوان ماده ۲۸ وجود دارد. بر مبنای این بند آموزش و پرورش در مواقع اضطراری که با کمبود نیرو مواجه است، می‌تواند برای تأمین بخشی از نیروی مورد نیاز خود از طریق برگزاری آزمون استخدامی و با توجه به رعایت ضوابط و مقررات از میان دانش‌آموختگان سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و دانشگاه‌های سراسر کشور، با شرط گذراندن حداقل دوره یکساله مهارت آموزی در «دانشگاه فرهنگیان» اقدام نماید.

دوره یکساله مهارت آموزی معلمی (شایستگی‌های حرفه‌ای معلمی) به گونه‌ای برنامه‌ریزی و طراحی شده است که اجرای آن در وضعیت مطلوب، طی دو نیم سال کامل، امکان پذیر شود و محتوای دوره‌های یکساله مهارت آموزی در قالب «برنامه درسی» نیز مبتنی بر شایستگی‌های معلمی و در راستای دستیابی به «معلم تراز انقلاب و نظام اسلامی» طراحی و تدوین گردیده است. این اثر به عنوان راهنمای عمل برنامه‌ریزان، مدیران، اعضای هیئت علمی و مدرسان و مهارت‌آموزان و با بهره‌مندی از نظرات اساتید فکور و تلاشگر دانشگاه فرهنگیان و با مشارکت و اخذ بازخورد از معاونت‌های مختلف آموزش و پرورش (معاونت آموزش ابتدایی، معاونت آموزش متوسطه، معاونت تربیت بدنی و سلامت، معاونت فرهنگی و پرورشی، سازمان آموزش کودکان استثنایی و سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی) تهیه و تدوین شده است. امید است این تلاش‌های خالصانه مورد پذیرش درگاه خداوند قرار گیرد و در آینده شاهد سربلندی و افتخار آفرینی بیش از پیش دانش‌آموزان و معلمان عزیز در انجام وظایف محوله باشیم.

با آرزوی توفیق روزفزون

دکتر مجتبی بذرافشان مقدم

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه فرهنگیان

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

معرفی برنامه درسی

مقدمه

دوره یکساله مهارت آموزی در بسته جدید با هدف آماده سازی دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر در رشته های مختلف برای ایفای نقش «مربی امور تربیتی و سبک زندگی»، «مربی امور تربیتی و مشاوره» و «مربی تربیت بدنی و سلامت» تنظیم شده است. با طی موفقیت آمیز این دوره، دانش آموختگان از شایستگی های حرفه ای بر بنیاد آموزه های «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران» برخوردار خواهند شد و می توانند به عنوان کارگزار یا مربی فکور در محیط مدرسه ایفای نقش کنند.

ضرورت و اهمیت

این دوره برای پاسخگویی دانشگاه فرهنگیان به الزامات اساسنامه ای به ویژه ماده ۲۸ (مبنی بر «تامین بخشی از نیازهای خاص آموزش و پرورش در رشته هایی که امکان توسعه آن از طریق دانشگاه وجود ندارد، مطابق ضوابط و مقررات وزارت آموزش و پرورش میان دانش آموختگان سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور و حوزه های علمیه، مشروط به گذراندن دوره یکساله مهارت آموزی در دانشگاه بلامانع می باشد») تنظیم شده است. اهمیت این دوره بیش از هر چیز به فراهم کردن بسترهای مناسب برای کسب شایستگی های حرفه ای در محیط مدرسه، مربوط است. این دوره از سویی فرصت های لازم برای کسب «شایستگی های معلمی» را برای دانش آموختگان ایجاد می کند و از سوی دیگر در کوتاه ترین زمان ممکن (طی یکسال) به دستاورد می رسد. از این حیث، برنامه کنونی یکی از اقدامات عملی برای حمایت از ایده «اقتصاد مقاومتی» محسوب می شود و بر پایه اصول مربوط به آن دارای ضرورت است.

اهداف / شایستگی های مورد انتظار در برنامه درسی

انتظار می رود دانش آموخته دوره یکساله مهارت آموزی بتواند:

- با کسب توانایی در به کارگیری یافته های علمی و روش های پژوهش علمی حوزه تعلیم و تربیت، برنامه درسی را متناسب با ویژگی های متفاوت شاگردان و فضای فرهنگی، آماده (سازگار) نماید و نتایج به کارگیری آن را برای ارتقاء سطح عملکرد مورد ارزیابی قرار دهد.
- برای حل مساله های تربیتی (مرتبط با برنامه های درسی یا شاگردان یا محیط تربیتی) از دانش تخصصی و مشورت همکاران و متخصصان ذی ربط برای یافتن راه حل های اثربخش و برنامه ریزی برای انجام پژوهش های تربیتی استفاده کند.
- بر روش های مختلف یادگیری تسلط یافته و آن ها را برای یادگیری مستمر خود بکار گیرد و به ترویج چگونگی و مزایای این روش ها در محیط آموزشی بپردازد.
- از ارزش و نقش گفتگوهای معلمی در تعامل با دانش آموزان، همکاران و اولیاء آگاهی یافته و مهارت اقدام و مشارکت در چنین تعاملاتی را پیدا کند.

اجرای دوره مهارت آموزی

دوره یکساله مهارت آموزی و توزیع پودمانی دروس براساس ظرف زمانی در دسترس که توسط مرکز بهسازی و توسعه منابع انسانی اعلام شده است، طی سه دوره: **دوره تمهید** (دوره یک ماهه در ۶ روز ۸ ساعته)، **پودمان اول** (نیمسال اول تحصیلی) و **پودمان دوم** (نیمسال دوم تحصیلی) برنامه ریزی شده است. رشته های دوره یکساله مهارت آموزی عبارتند از: آموزش ابتدایی

- (شامل دو زیرمجموعه آموزگار ابتدایی و آموزگار کودکان استثنایی)، آموزش متوسطه (شامل زیرمجموعه دبیری رشته‌های تخصصی و دبیری تربیت بدنی)، مربی امور تربیتی و سبک زندگی، مربی امور تربیتی و مشاوره و مربی تربیت بدنی و سلامت)
- تاکید در اجرای دوره به صورت حضوری است. حسب اقتضائات اجرایی دروس صرفاً نظری بصورت مجازی و یا خودخوان ارائه می‌شوند که کلاس‌های رفع اشکال آن در پایان هر دوره حداکثر به میزان دو جلسه بصورت حضوری در واحدهای آموزشی برگزار می‌شوند. در این شرایط اولویت ارائه دروس بصورت مجازی و سپس بصورت خودخوان می‌باشد.
 - کارآموزی تمامی مهارت‌آموزان این دوره، در محیط‌های مربوط انجام می‌شود.
 - ارزشیابی در این دوره مشتمل بر ارزشیابی تکوینی و تراکمی برای هر یک از دروس و ارزشیابی جامع در پایان دوره است.

ارزشیابی جامع صلاحیت‌های حرفه‌ای

- مؤلفه‌های سنجش ارزشیابی جامع صلاحیت‌های حرفه‌ای (اصلاح) عبارتند از:
- **آزمون‌های کتبی:** این بخش از طریق طراحی سوالات استاندارد و آزمون کتبی اجرا می‌گردد و دارای دو بخش آزمون دانشی و آزمون عملکردی است؛ که در پایان هر نیمسال تحصیلی برگزار می‌شود.
 - **فعالیت‌های فرهنگی:** این بخش بر اساس فعالیت‌ها و گزارش‌های مرتبط با امور فرهنگی، هنری و مذهبی تنظیم می‌شود؛ که در صورت مهیا شدن شرایط و امکانات لازم در برنامه منظور می‌شود.
 - **تدریس عملی:** این بخش از طریق اجرای تدریس در موقعیت (واقعی یا تصنعی) و دفاع از آن در حضور معلم راهنما به همراه دو نفر از استادان دانشگاه در پایان نیمسال دوم تحصیلی انجام می‌شود.
 - کسب نصاب ۶۵ درصد امتیاز برای موفقیت و دریافت گواهی صلاحیت حرفه‌ای لازم است. افرادی که کمتر از حد نصاب‌های مطرح شده را کسب کرده باشند، با فاصله زمانی حداقل سه ماه، می‌توانند یک نوبت دیگر درخواست شرکت مجدد در سنجش مؤلفه‌هایی از ارزشیابی جامع صلاحیت‌های حرفه‌ای را داشته باشند که حد نصاب لازم را در آن کسب نکرده‌اند. در صورت عدم موفقیت و کسب حداقل‌های امتیاز، شخص باید مجدداً در دوره شرکت کند.
 - این دوره منتهی به صدور «گواهی شایستگی حرفه‌ای معلمی» می‌شود؛ که اعتبار آن برای شروع به کار برای مدت سه سال است. شرایط تمدید گواهی شایستگی متعاقباً اعلام می‌شود.
 - دارا بودن گواهی «مهارت‌های هفتگانه (ICDL)» و گواهی «مهارت روخوانی و روان‌خوانی قرآن مجید» برای تمامی مهارت‌آموزان برای صدور گواهی صلاحیت حرفه‌ای الزامی است.

تعداد ساعات برنامه‌های درسی دوره مهارت‌آموزی در رشته‌های مربی تربیت بدنی و سبک زندگی، مربی امور تربیتی و مشاوره و مربی تربیت بدنی و سلامت

جدول ۱: تعداد ساعات در برنامه‌های درسی دوره مهارت‌آموزی

رشته	تعداد ساعت
مربی امور تربیتی و سبک زندگی	۱۰۸۸ ساعت
مربی امور تربیتی و مشاوره	۹۶۰ ساعت
مربی تربیت بدنی و سلامت	۸۶۴ ساعت

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

رشته مربی امور تربیتی و سبک زندگی^۱

جدول شماره ۱-۱: مشخصات دروس برنامه درسی دوره دوره مهارت آموزی رشته مربی امور تربیتی و سبک زندگی

ردیف	نوع شایستگی	نام درس	ساعت
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش تربیتی			
۱	آسیب‌شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان	دانش تربیتی (pk)	۴۸
۲	روان‌شناسی تحولی پیشرفته	دانش تربیتی (pk)	۴۸
۳	مدیریت روابط انسانی در مدرسه	دانش تربیتی (pk)	۳۲
۴	مبانی بهداشت و سلامت	دانش تربیتی (pk)	۳۲
۵	مبانی آموزش تربیت‌بدنی	دانش تربیتی (pk)	۴۸
جمع ساعات دروس تربیتی		۲۰۸ ساعت	
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش تربیت اسلامی			
۶	معلم تحول‌آفرین	دانش تربیت اسلامی	۳۲
۷	آشنایی با تجارب مدارس اسلامی	دانش تربیت اسلامی	۳۲
جمع ساعات دروس تربیت اسلامی		۶۴ ساعت	
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش موضوعی			
۸	روش‌ها و فنون مشاوره و روان‌درمانی	دانش موضوعی (ck)	۳۲
۹	مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی و تربیتی	دانش موضوعی (ck)	۳۲
۱۰	سواد و تربیت رسانه‌ای	دانش موضوعی (ck)	۳۲
۱۱	کاربرد مشاوره در راهنمایی تحصیلی و شغلی	دانش موضوعی (ck)	۴۸
۱۲	مهارت‌ها و سبک زندگی اسلامی - ایرانی	دانش موضوعی (ck)	۳۲
جمع ساعات دروس موضوعی		۱۷۶ ساعت	
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش تربیتی موضوعی			
۱۳	آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۴۸
۱۴	کاربست هنر در تربیت ۱ (شعر و سرود و نقاشی)	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۶۴
۱۵	کاربست هنر در تربیت ۲ (کاردستی و نمایش خلاق)	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۶۴
۱۶	کاربست فناوری و هوش مصنوعی در یادگیری	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۶۴
۱۷	آموزش تربیت‌بدنی	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۴۸
۱۸	آموزش پژوهی در عمل	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۹۶
۱۹	کارآموزی	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۲۵۶
جمع ساعات دروس تربیتی موضوعی		۶۴۰ ساعت	
جمع ساعات دوره		۱۰۸۸ ساعت	

^۱ Educational affairs and Life style

جدول شماره ۲-۱: توزیع پودمانی دروس دوره مهارت آموزی رشته مربی امور تربیتی و سبک زندگی (پیشنهادی)

دوره اجرا	عناویندروس برنامه درسی بازنگری شده
دوره تمهید ^۱	مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی و تربیتی
	آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان
	روان‌شناسی تحولی پیشرفته
	معلم تحول‌آفرین
	آسیب‌شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان
	مهارت‌ها و سبک زندگی اسلامی - ایرانی
	۲۴۰ ساعت
جمع ساعت	
پودمان اول	مبانی بهداشت و سلامت
	کاربست فناوری و هوش مصنوعی در یادگیری
	روش‌ها و فنون مشاوره و روان‌درمانی
	کاربست هنر در تربیت ۱ (شعر و سرود و نقاشی)
	سواد و تربیت رسانه‌ای
	آموزش پژوهی در عمل
	مبانی آموزش تربیت‌بدنی
	۳۶۸ ساعت
جمع ساعت	
پودمان دوم	آشنایی با تجارب مدارس اسلامی
	کاربرد مشاوره در راهنمایی تحصیلی و شغلی
	مدیریت روابط انسانی در مدرسه
	کاربست هنر در تربیت ۲ (کاردستی و نمایش خلاق)
	آموزش تربیت‌بدنی
	کارآموزی
	۴۸۰ ساعت
جمع ساعت	
جمع کل ساعت	۱۰۸۸ ساعت

^۱ - توزیع پودمانی براساس ظرف زمانی در دسترس که توسط مرکز بهسازی دانشگاه اعلام شده است، دوره تمهید بصورت دوره یکماهه در ۶ روز ۸ ساعته برنامه‌ریزی شده است.

رشته مربی امور تربیتی و مشاوره

جدول شماره ۱-۲: مشخصات دروس برنامه درسی دوره مهارت آموزی رشته مربی امور تربیتی و مشاوره

ردیف	نوع شایستگی	نام درس	ساعت
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش تربیتی			
۱	آسیب شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان	دانش تربیتی (pk)	۴۸
۲	روان شناسی تحولی پیشرفته	دانش تربیتی (pk)	۴۸
۳	مدیریت روابط انسانی در مدرسه	دانش تربیتی (pk)	۳۲
جمع ساعات دروس تربیتی		۱۲۸ ساعت	
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش تربیت اسلامی			
۴	معلم تحول آفرین	دانش تربیت اسلامی	۳۲
۵	آشنایی با تجارب مدارس اسلامی	دانش تربیت اسلامی	۳۲
جمع ساعات دروس تربیت اسلامی		۶۴ ساعت	
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش موضوعی			
۶	روش ها و فنون مشاوره و روان درمانی	دانش موضوعی (ck)	۳۲
۷	مدیریت و برنامه ریزی امور فرهنگی و تربیتی	دانش موضوعی (ck)	۳۲
۸	سواد و تربیت رسانه ای	دانش موضوعی (ck)	۳۲
۹	کاربرد مشاوره در راهنمایی تحصیلی و شغلی	دانش موضوعی (ck)	۴۸
جمع ساعات دروس موضوعی		۱۴۴ ساعت	
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش تربیتی موضوعی			
۱۰	تمرین فنون راهنمایی و مشاوره	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۳۲
۱۱	آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۴۸
۱۲	کاربست هنر در تربیت ۱ (شعر و سرود و نقاشی)	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۶۴
۱۳	کاربست هنر در تربیت ۲ (کاردستی و بازی و نمایش خلاق)	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۶۴
۱۴	کاربست فناوری و هوش مصنوعی در یادگیری	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۶۴
۱۵	آموزش پژوهی در عمل	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۹۶
۱۶	کارآموزی	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۲۵۶
جمع ساعات دروس تربیتی موضوعی		۶۲۴ ساعت	
جمع ساعات دوره		۹۶۰ ساعت	

جدول شماره ۲-۲: توزیع پودمانی دروس دوره مهارت آموزی رشته مربی امور تربیتی و مشاوره (پیشنهادی)

دوره اجرا	عناوین دروس برنامه درسی بازنگری شده
دوره تمهید ^۱	مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی و تربیتی
	آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان
	کاربست هنر در تربیت ۱ (شعر و سرود و نقاشی)
	معلم تحول‌آفرین
	آسیب‌شناسی روانی رفتاری کودک و نوجوان
	۲۲۴ ساعت
جمع ساعت	
پودمان اول	روان‌شناسی تحولی پیشرفته
	کاربست فناوری و هوش مصنوعی در یادگیری
	روش‌ها و فنون مشاوره و روان‌درمانی
	کاربست هنر در تربیت ۲ (کاردستی و بازی و نمایش خلاق)
	سواد و تربیت رسانه‌ای
	آموزش پژوهی در عمل
	تمرین فنون راهنمایی و مشاوره
	۳۶۸ ساعت
جمع ساعت	
پودمان دوم	آشنایی با تجارب مدارس اسلامی
	کاربرد مشاوره در راهنمایی تحصیلی و شغلی
	مدیریت روابط انسانی در مدرسه
	کارآموزی
	۳۶۸ ساعت
جمع ساعت	
جمع کل ساعت	۹۶۰ ساعت

^۱ - توزیع پودمانی براساس ظرف زمانی در دسترس که توسط مرکز بهسازی دانشگاه اعلام شده است، دوره تمهید بصورت دوره یک‌ماهه در ۶ روز ۸ ساعته برنامه‌ریزی شده است.

رشته مربی تربیت بدنی و سلامت

جدول شماره ۱-۳: مشخصات دروس برنامه درسی دوره مهارت آموزی رشته مربی تربیت بدنی و سلامت

ردیف	نام درس	نوع شایستگی	تعداد ساعت
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش تربیتی			
۱	آسیب شناسی کودک و نوجوان	دانش تربیتی (pk)	۴۸
جمع ساعات دروس تربیتی		۴۸ ساعت	
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش تربیت اسلامی			
۲	معلم تحول آفرین	دانش تربیت اسلامی	۳۲
۳	آشنایی با تجارب مدارس اسلامی	دانش تربیت اسلامی	۳۲
جمع ساعات دروس تربیت اسلامی		۶۴ ساعت	
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش موضوعی			
۴	آموزش از طریق بازی	دانش موضوعی (ck)	۴۸
۵	آموزش مهارت های حرکتی	دانش موضوعی (ck)	۴۸
۶	غربالگری بیماری های شایع در مدارس	دانش موضوعی (ck)	۳۲
۷	ارزیابی وضعیت سلامت و آمادگی جسمانی	دانش موضوعی (ck)	۴۸
۸	مدیریت بحران ها و مخاطرات زیستی و انسان ساخت	دانش موضوعی (ck)	۳۲
۹	بهداشت محیط و ایمنی در مدارس	دانش موضوعی (ck)	۴۸
۱۰	آموزش دانش آموزان با نیازهای ویژه	دانش موضوعی (ck)	۳۲
جمع ساعات دروس موضوعی		۲۸۸ ساعت	
مشخصات دروس دارای شایستگی دانش تربیتی موضوعی			
۱۱	آموزش بهداشت و تغذیه سالم در مدارس	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۴۸
۱۲	کاربست فناوری در یادگیری	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۶۴
۱۳	آموزش پژوهی در عمل	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۹۶
۱۴	کارآموزی	دانش تربیتی موضوعی (pck)	۲۵۶
جمع ساعات دروس تربیتی- موضوعی		۴۶۴ ساعت	
مجموع ساعات		۸۶۴ ساعت	

جدول شماره ۲-۳: توزیع پودمانی دروس دوره مهارت آموزی رشته مربی تربیت بدنی و سلامت (پیشنهادی)

دوره اجرا	عناوین دروس برنامه درسی بازنگری شده
دوره تمهید ^۱	ارزیابی وضعیت سلامت و آمادگی جسمانی
	آموزش بهداشت و تغذیه سالم در مدارس
	غربالگری بیماری‌های شایع در مدارس
	آموزش دانش آموزان با نیازهای ویژه
	معلم تحول آفرین
جمع ساعت	۱۹۲ ساعت
پودمان اول	بهداشت محیط و ایمنی در مدارس
	آموزش مهارت‌های حرکتی
	کاربست فناوری در یادگیری
	آموزش پژوهی در عمل
جمع ساعت	۲۵۶ ساعت
پودمان دوم	آشنایی با تجارب مدارس اسلامی
	آموزش از طریق بازی
	مدیریت بحران‌ها و مخاطرات زیستی و انسان ساخت
	آسیب شناسی کودک و نوجوان
	کارآموزی
جمع ساعت	۴۱۶ ساعت
جمع کل ساعت	۸۶۴ ساعت

^۱ - توزیع پودمانی براساس ظرف زمانی در دسترس که توسط مرکز بهسازی و توسعه منابع انسانی دانشگاه اعلام شده است، دوره تمهید بصورت دوره یک ماهه در ۶ روز ۸ ساعته برنامه‌ریزی شده است.

فصل سوم ویژگی‌های دروس

**ویژگی‌های دروس رشته مربی امور
تربیتی و سبک زندگی**

سرفصل درس «آسیب‌شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان»

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس آسیب‌شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان جهت آشنایی مهارت‌آموزان رشته امور تربیتی با انواع اختلالات روانی و شخصیتی و رفتاری طراحی شده است. در این درس، نقش مهم تشخیص صحیح اختلالات مراجعان و دانش‌آموزان در ارائه خدمات صحیح مشاوره‌ای و روان‌شناختی و پیشگیری از ارائه مشاوره‌های غیرعلمی و نادرست است. مهارت‌آموزان در این درس با آسیب‌شناسی روانی و رفتاری و نشانه‌های تشخیصی اختلالات روانی و رفتاری آشنا می‌شوند و نسبت به وجود این نشانه‌ها در دانش‌آموزان مدرسه، والدین و کارکنان مدرسه توجه نشان می‌دهند و در صورت لزوم نسبت به ارائه مشاوره‌های حمایتی و ارجاع به متخصص اقدام می‌کنند.

نام درس به فارسی: آسیب‌شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان نام درس به انگلیسی: Psychopathology and behavior of children and adolescents	مشخصات درس نوع درس: نظری - عملی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸ شایستگی کلیدی: تربیتی (PK) تخصص مورد نیاز برای تدریس: روان‌شناسی تربیتی، روان‌شناسی کودک و متخصصان مشاوره و راهنمایی یا علوم تربیتی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود: ۱- انواع مسائل روانی و رفتاری کودکان و نوجوانان را شناسایی کند. ۲- توانایی تشخیص اختلالات روانی و رفتاری در دانش‌آموزان، والدین و کارکنان را کسب کند. ۳- با سبب‌شناسی (فردی و خانوادگی) آشنا شده و اختلالات و راهکارهای درمان اختلالات را تشریح کند، تا در صورت لزوم بتواند در جهت پیشگیری، بهبود و یا ارجاع به متخصص اقدام کند. ۴- با توجه به رویکردهای درمانی موجود، راه کارهای پیشگیرانه و درمانی مناسبی را پیشنهاد دهد. ۵- با آگاه‌سازی والدین و مسئولین تربیتی، گام‌هایی موثر و به موقع در هدایت کودکان و نوجوانان و حل مسائل و مشکلات آنان بردارد.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- بهنجاری و نابهنجاری
- مرز تفکیک کودکی و بزرگسالی
- لزوم طبقه‌بندی و تشخیص
- طبقه‌بندی اختلالات روانی
- سنجش و تشخیص اختلالات روانی کودکان و نوجوانان
- مدل یکپارچه‌نگر

- سبب‌شناسی مشکلات و اختلالات روان‌شناختی
- زمینه‌های ژنتیک، عصب‌شناختی، روان‌شناختی و محیطی اختلالات

فعالیت یادگیری:

- بحث و گفتگو درباره بهنجار و نابهنجاری
- مطالعه سبب‌شناسی و عوامل اختلالات روان‌شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی:

- تهیه و تنظیم جدولی برای عوامل اختلالات روان‌شناختی در دوران کودکی و نوجوانی در قالب تابلو آموزشی و نصب در کلاس درس

- ارائه خاطراتی از دوران کودکی و نوجوانی و بحث و گفتگو درباره مسائل کودکان و بزرگسالان

فصل دوم: اختلال بیش‌فعالی - کمبود توجه و اختلالات گسیختگی، کنترل تکانه

- مشخصات بالینی و تشخیصی

انواع

- سیر و پیش‌آگاهی

- همه‌گیرشناسی

- تشخیص افتراقی

- سبب‌شناسی

اختلالات گسیختگی، کنترل تکانه و سلوک

اختلال بی‌اعتنایی مقابله‌ای

- خصوصیات بالینی و تشخیصی

- سیر و پیش‌آگاهی

- همه‌گیرشناسی

- تشخیص افتراقی

- سبب‌شناسی

اختلال انفجاری متناوب

- خصوصیات بالینی و تشخیصی

- سیر و پیش‌آگاهی

- همه‌گیرشناسی

- تشخیص افتراقی

- سبب‌شناسی

اختلال سلوک

- خصوصیات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیرشناسی
- تشخیص افتراقی
- سبب شناسی

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال کیس های مبتلا به اختلال بیش فعالی - کمبود توجه و اختلالات گسیختگی، کنترل تکانه به بررسی نشانه های تشخیصی در آنها پردازد.

فصل سوم: اختلالات اضطرابی

اختلال اضطراب جدایی

مشخصات بالینی و تشخیصی

گنگی انتخابی

مشخصات بالینی و تشخیصی

فوبیای خاص

مشخصات بالینی و تشخیصی

- انواع
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیرشناسی
- تشخیص افتراقی
- سبب شناسی
- درمان

اختلال اضطراب اجتماعی

مشخصات بالینی و تشخیصی

- انواع
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیرشناسی
- تشخیص افتراقی
- سبب شناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال مراجعین مبتلا به اختلالات اضطرابی به بررسی نشانه‌های تشخیصی در آنها پردازد.

فصل چهارم: اختلالات وسواسی - جبری و اختلالات مرتبط

- اختلال وسواسی - جبری

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- انواع

- سیر و پیش‌آگاهی

- همه‌گیرشناسی

- تشخیص افتراقی

- سبب‌شناسی

- درمان

- اختلال بد ریخت‌انگاری بدن

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- انواع

- سیر و پیش‌آگاهی

- همه‌گیرشناسی

- تشخیص افتراقی

- سبب‌شناسی

- درمان

- اختلال ذخیره‌سازی (احتکار)

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- انواع

- سیر و پیش‌آگاهی

- همه‌گیرشناسی

- تشخیص افتراقی

- سبب‌شناسی

- درمان

- تری کوتی لو مانیا (اختلال کندن مو)

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- سیر و پیش‌آگاهی

- همه‌گیرشناسی

- سبب شناسی
- درمان
- **اختلال کندن پوست (خراشیدن پوست)**
- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیرشناسی
- سبب شناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال مراجعین مبتلا به اختلالات وسواسی - جبری و اختلالات مرتبط به بررسی نشانه های تشخیصی در آنها پردازد.

فصل پنجم: اختلالات مربوط به سانحه و عوامل استرس

اختلال دلبستگی واکنشی شیرخوارگی و اوایل کودکی

- مشخصات بالینی و تشخیصی

اختلال اشتیاق اجتماعی مهارگیختگی

- مشخصات بالینی و تشخیصی

اختلال استرس پس از سانحه

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیرشناسی
- سبب شناسی
- درمان

اختلال استرس حاد

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیرشناسی
- درمان

اختلال سازگاری

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیرشناسی

- سبب شناسی

- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال مراجعین مبتلا به اختلالات مربوط به سانحه و عوامل استرس به بررسی نشانه های

تشخیصی در آنها بپردازد.

فصل ششم: اختلالات خورد و خوراک

هرزه خواری

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- همه گیر شناسی

- سبب شناسی

- درمان

اختلال نشخوار

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- همه گیر شناسی

- سبب شناسی

- درمان

اختلال مصرف غذای دوری جو/ محدود کننده

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- همه گیر شناسی

- سبب شناسی

- درمان

بی اشتهایی روانی

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- سیر و پیش آگاهی

- تشخیص افتراقی

- همه گیر شناسی

- سبب شناسی

- درمان

پراشتهایی روانی

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- سیر و پیش آگاهی

- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال مراجعین مبتلا به اختلالات خورد و خوراک به بررسی نشانه های تشخیصی در آنها پردازد.

فصل هفتم: کژکاری های جنسی، نارضایتی های جنسیتی و اختلالات پارافیلیایی

اختلال نارضایتی جنسیتی

اختلالات پارافیلیایی

- سیر و پیش آگاهی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

کارکردهای جنسی (اختلال در عملکرد جنسی)

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

فصل هشتم: اختلالات افسردگی

اختلال بی نظمی خلق ایدایی

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

افسردگی

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

اختلال ملال پیش از قاعدگی

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- همه گیرشناسی
- سبب شناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال مراجعین مبتلا به کژ کاری های جنسی، نارضایتی های جنسیتی و اختلالات پارافیلیایی به بررسی نشانه های تشخیصی در آنها پردازد.

فصل نهم: دوقطبی ها و اختلالات طیف اسکیزوفرنی

دوقطبی ها و اختلالات مرتبط

اختلال دوقطبی نوع (I)

- اختلال دوقطبی نوع یک

اختلال دوقطبی نوع (II)

خلق ادواری

- همه گیرشناسی
- سبب شناسی
- درمان

اختلالات طیف اسکیزوفرنیا

و سایر اختلالات روان پریشی

اسکیزوفرنیا

- ملاک های تشخیصی و بالینی
- همه گیرشناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

فصل دهم: اختلالات مرتبط با مواد در کودکان و نوجوانان

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- همه گیرشناسی
- سبب شناسی
- درمان

فصل یازدهم: مسائل مرتبط با انواع بدرفتاری در کودکان و نوجوانان

- تعریف بدرفتاری

- عوامل محیطی مؤثر بر بدرفتاری کودکان و نوجوانان
- علل پیدایش بدرفتاری‌ها در سنین کودکی و نوجوانی
- اثرات بدرفتاری در زندگی کودکان و نوجوانان
- معیارها و ملاک‌های موجود برای تشخیص مسائل و مشکلات کودکان و نوجوانان
- طبقه‌بندی انواع بدرفتاری در کودکان و نوجوانان
- **دروغگویی** (تعریف و مفهوم دروغگویی در کودکان، سنین شیوع دروغگویی، علائم و نشانه‌های دروغگویی در کودکان و نوجوانان، انواع مختلف دروغگویی، دلایل و علل دروغگویی، راه درمان و پیشگیری از دروغگویی)
- **دزدی** (شکل‌گیری مفهوم مالکیت در کودکان، مفهوم دزدی در کودکی، انواع دزدی در کودکان، تفاوت دزدی در کودکان و نوجوانان، سنین شیوع دزدی، دلایل دزدی و راه‌های پیشگیری و درمان دزدی)
- **حسادت** (مفهوم حسادت، میزان شیوع و تفاوت‌های فردی در حسادت، تجربه‌های هیجانی و واکنش‌های حسادت در کودکان، علل حسادت، درمان حسادت، روش‌های پیشگیری و اصلاح و درمان حسادت...)
- **ترس** (تعریف ترس و ماهیت آن، شیوع و تفاوت‌های ترس در کودکان، انواع ترس، علل ایجاد ترس، ملاک‌های تشخیص، راهکارهای درمانی)
- **لجبازی و نافرمانی** (تعریف لجبازی و نافرمانی، علل لجبازی و نافرمانی در کودکان، رابطه سبک‌های فرزندپروری والدین با شیوع لجبازی و نافرمانی در کودکان و نوجوانان، زمان مناسب درمان و راه‌ها و روش‌های مؤثر درمان لجبازی)
- **بددهنی (قلدری، مشاجره و دعوا)**
- **پر حرفی** (سنین شروع پر حرفی، عوامل و دلایل مؤثر بر پر حرفی، نشانه‌های پر حرفی، راه‌های برخورد صحیح)
- **بی‌نظمی** (دلایل بی‌نظمی و عدم مسئولیت‌پذیری در کودکان و نوجوانان، مزایا و معایب بی‌نظمی، طریقه برخورد با کودکان بی‌نظم و نحوه آموزش نظم)
- **خودکم‌بینی یا احساس حقارت** (تعریف خودکم‌بینی، نشانه‌ها، سنین شیوع، دلایل خودکم‌بینی، عوامل شکل‌دهنده احساس حقارت، نقش والدین، درمان و پیشگیری از کم‌رویی و احساس حقارت)
- **کم‌رویی** (تعریف کم‌رویی، تشخیص کم‌رویی از مسائل مشابه دیگر، رابطه کم‌رویی و درون‌گرایی، اضطراب اجتماعی، خجالتی بودن، انواع کم‌رویی، روند کم‌رویی و نحوه شکل‌گیری آن، عناصر تشکیل‌دهنده کم‌رویی، عوامل شکل‌دهنده کم‌رویی (ژنتیک، محیط)، نظریه‌های مرتبط با کم‌رویی، درمان کم‌رویی و راه‌ها و روش‌های اصلاح آن)
- **بدرفتارهای ناشی از عادت‌های غیرمعمول و عصبی در کودکان و نوجوانان**
- **شب‌اداری یا بی‌اختیاری ادرار** (تعریف شب‌اداری، میزان شیوع، نقش جنسیت، نقش رشد، مشکلات زیست - عصبی، علل شب‌اداری، راه کارهای درمانی)

- **ناخن جویدن** (عوامل مؤثر در پیدایش ناخن جویدن، علل ناخن جویدن، سن شیوع، ملاک‌های تشخیص و راه‌حل‌های درمانی ناخن جویدن)
- **وسواس تمیزی** (تعریف وسواس تمیزی، عوامل مؤثر در پیدایش عادت وسواس، سنین شیوع، تشخیص و راه‌حل‌های درمانی)
- **دندان قروچه** (دلایل دندان قروچه، راه‌های کاهش و درمان)
- **مکیدن انگشت** (نشانه‌ها و دلایل شکل‌گیری این عادت، سنین شیوع، زمان مناسب مداخله، راه‌های درمانی، عوارض مکیدن انگشت)
- **کوبیدن سر به زمین یا تکان دادن بدن** (دلایل و موقعیت‌های بروز این رفتارها، راه‌های برخورد و پیشگیری با بروز این رفتارها)

- رویکردهای پیشگیرانه و درمانی در مواجهه با بدرفتاری‌های کودکان و نوجوانان

فعالیت یادگیری: مطالعه کتاب‌های مرتبط با هر یک از مباحث بدرفتاری کودکان و ارائه خلاصه‌ای از یکی از آنها در کلاس
تکالیف عملکردی:

- انتخاب و مطالعه منظم یک کودک یا نوجوان و ارائه گزارشی از رفتارهای معمولی و غیرمعمولی آن در کلاس
- انجام یک مصاحبه با یکی از کودکان دارای بدرفتاری آشکار و بررسی و شناسایی دلایل و انگیزه‌های کودک از بروز این رفتارها
- تهیه و تنظیم بروشور یا پلت فرم آموزشی درباره هر یک از انواع بدرفتاری‌های شایع در بین کودکان و نوجوانان و ارائه یک نسخه از آن در کلاس
- تهیه و ارائه یک چک‌لیست از نمونه رفتارهای بارز کودکان کم رو و خجالتی
- تهیه و ارائه چک‌لیستی از ویژگی‌ها و خصوصیات بارز کودکان لجباز و نافرمان

فصل دوازدهم: مسائل مرتبط با انواع رفتارهای پرخطر در کودکان و نوجوانان

- تعریف رفتارهای پرخطر
- ضرورت آگاهی از رفتارهای پرخطر
- سنین شیوع رفتارهای پرخطر
- نقش والدین در بروز رفتارهای پرخطر
- انواع رفتارهای پرخطر:

○ **بزهکاری** (تعریف، علل، تأثیر خانواده و مدرسه، پیشگیری، راهبرد درمانی)

○ **خودکشی** تعریف خودکشی، افکار و رفتارهای مرتبط با خودکشی، فکر خودکشی، اقدام به خودکشی، میزان شیوع خودکشی در نوجوانان و جوانان، محرک‌های تنش‌زا و منابع آنها (محرک‌های تنش‌زای فردی، خانوادگی، همسالان، اجتماعی)، رابطه هیجان و خودکشی، پیشگیری از خودکشی (پیشگیری معطوف به همه

نوجوانان و پیشگیری معطوف به نوجوانانی که بیشتر در معرض خطر خودکشی قرار دارند)، اقدامات درمانی (حاد، مداوم، کوتاه مدت، بلندمدت)

- **خودآسیب رسانی:** (تعریف، علل، تأثیر خانواده و مدرسه، پیشگیری، راهبرد درمانی)
- **خشونت و پرخاشگری** ماهیت و تعریف پرخاشگری، انواع پرخاشگری در کودکان و نوجوانان به تفکیک سن، شیوع سیر تحول پرخاشگری، ویژگی های و نشانه های پرخاشگری، شاخص های سنی پرخاشگری، ثبات و تفاوت جنسیتی در پرخاشگری، نظریات مرتبط با پرخاشگری، علل پرخاشگری و خشونت در کودکان و نوجوانان (علل زیستی، فرهنگی، عاطفی و شناختی)، تأثیر رشد در پرخاشگری، راهکارهای اصلاح و روش های پیشگیرانه، درمان پرخاشگری (اقدامات درمانی مبتنی بر خانواده، اقدامات درمانی گروهی)

فعالیت یادگیری: ارائه فیلم یا گزارش های مستند از کودکان و نوجوانان بزهکار و بحث و گفتگو درباره علل بروز بزه در کودکان و نوجوانان

تکالیف عملکردی: در قالب نمایش خلاق، ایده ها و راه کارهای برخورد با کودکان بزهکار (مثلاً پرخاشگری) به نمایش گذاشته شود.

فصل سیزدهم: مسائل مربوط به بلوغ و تربیت جنسی در کودکان و نوجوانان

- مفهوم تربیت جنسی در کودکان و نوجوانان
- آشنایی با مسائل جنسی و اصطلاحات مرتبط با آن (آزار جنسی، زورگویی جنسی، خودآزاری، تجاوز و...)
- مسائل شایع جنسی در مدارس
- مسائل مربوط به دستکاری قسمت های مختلف بدن (بازی با آلت تناسلی و...)
- سن مناسب برای شروع تربیت جنسی و آموزش های مناسب
- عوامل مؤثر در شکل گیری مسائل جنسی (عوامل رشدی، عوامل موقعیتی و اجتماعی)
- بلوغ زودرس در کودکان (تعریف، عوامل ایجاد کننده بلوغ زودرس، تشخیص بلوغ زودرس و درمان بلوغ زودرس)
- تعریف بلوغ
- تاریخچه روان شناسی مربوط به بلوغ
- ویژگی های مربوط به بلوغ (رشد جسمانی، رشد ذهنی یا عقلی، رشد عاطفی، رشد اجتماعی)
- ابعاد مختلف بلوغ (جسمی، جنسی، روانی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و غیره)
- مهم ترین مشکلات نوجوانان در زمان بلوغ
- کشمکش بین استقلال و وابستگی در دوران بلوغ
- راه کارها و روش های تربیت جنسی کودکان و نوجوانان
- برنامه های درمانی قربانیان مسائل جنسی

فعالیت یادگیری: به صورت گروهی درباره نشانه های بلوغ و تغییرات ناشی از آن را در جنبه های مختلف با یکدیگر بحث و گفتگو نمایند و نتایج را در کلاس ارائه دهند.

تکالیف عملکردی:

- با حضور در مدرسه یا مرکز پیش دبستانی، رفتارهای کودکانی را که مشکلاتی در تربیت جنسی دارند مطالعه و مشاهد نمایند و نتیجه گزارش را در کلاس ارائه نمایند.

- تحقیقی درباره دیدگاه اسلام درباره بلوغ و تربیت جنسی جستجو و ارائه نمایند.

- به صورت گروه های کوچک، درباره عوامل تأثیرگذار بر بروز مسائل جنسی کودکان و نوجوانان جستجو و گفتگو نمایند و سپس راه کارهایی پیشگیرانه و درمانی را در قالب فلوچارت یا بروشور به کلاس ارائه دهند.

فصل چهاردهم: مسائل مربوط به رسانه های جمعی، فضای مجازی و فناوری های نوین

- فضای مجازی
- مزایای استفاده از فضای مجازی
- معایب، مسائل و آسیب های فضای مجازی
- راه های آموزش و آگاهی دادن به کودکان و نوجوانان درباره فضای مجازی
- شیوه های برخورد والدین با فناوری های نوین و طریقه آماده سازی کودکان و نوجوانان برای استفاده موثر از آنها

فعالیت یادگیری: بحث و گفتگو درباره فضای مجازی و نقد و بررسی آنها برای کودکان و نوجوانان

تکالیف عملکردی: درباره شیوه های برخورد والدین با فناوری های نوین و طریقه آماده سازی کودکان و نوجوانان برای استفاده موثر از آنها تحقیق و در کلاس ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری و عملی به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ های مطرح شده است. انجام فعالیت های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و به کارگیری آموخته ها در موقعیت های واقعی آموزشی و انجام راهنمایی و خدمات پرورشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت ها می باشد. برای یادگیری غیرمستقیم دانشجویان باید با مطالعه فردی و درک شناختی از موقعیت های گوناگون زندگی واقعی، به این هدف نایل گردند.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی:

۱- لطفی کاشانی، فرح و وزیری، شهرام (۱۴۰۰). آسیب شناسی روانی کودک و نوجوان (ویراست سوم) تهران: انتشارات ارسباران.

۲- جفری، ج، هوگارد (۱۳۹۳). رفتارهای در دسرا فرین در نوجوانی. ترجمه: امیر خطیبی. تهران: رشد.

۳- نراقی زاده، افسانه (۱۳۹۶). مسائل نوجوانان و جوانان. تهران: مهراندیش.

منابع فرعی:

۱- اقدام، سارا (۱۳۹۷). بررسی و حل مشکلات نوجوانان، تهران: صالحیان.

۲- دگانکی، جورجیا و کندال، آن (۱۳۹۴). مؤثرترین روش های تربیت کودکان دشوار، ترجمه: زهرا ترازوی و منصوره ربانی زاده، تهران: کتاب دانش پاریسیان.

۳- بکار، عبدالکریم (۱۳۹۴). مشکلات کودکان، تشخیص و درمان ده مشکل اساسی کودکان، ترجمه: یوسف محمدی، مشهد: مینوفر.

۴- مطیع، حسین (۱۳۹۷). رفتار درمانی کودک، قم: بوکتاب.

۵- فردریک، ویلیام ان (۱۳۹۵). راهنمای عملی درمان کودکان دارای مشکلات رفتار جنسی، ترجمه: اسماعیل صدری و مهناز آقازاده اصل، تهران: آوای نور

۶- فاطمی راد، محمدحسن و ناقل، صدیقه (۱۳۹۴). مسائل آموزش جنسی در کودکان. قم: مطاف.

۷- مک گرگور، سینیتا (۱۳۸۶). تفکر درباره خود راهنمای حل مشکلات زندگی کودکان و نوجوانان و سایر مسائل مربوط به آن، ترجمه: ندا شاد نظر، تهران: قطره.

۸- گاوئرز، سایمون جی و گرین، لین (۱۳۹۶). اختلالات خوردن. ترجمه: عبدالله شفیع آبادی و پریسا گل کاریان، تهران: رشد.

۹- میرزایی نهر، المیرا و دیگران (۱۳۹۵). مشکلات رفتاری دانش آموزان و عوامل تاثیرگذار بر آن، اردبیل: نایاب.

۱۰- اکبری، ابوالقاسم (۱۳۹۷). پیشگیری از رفتارهای پرخطر، دماوند: رشد و توسعه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: باتوجه به ماهیت درس و آشنایی ضمنی دانشجویان با مسائل دوران کودکی و نوجوانی، ارزشیابی آغازین به صورت بحث ها و گفتگوهای مقدماتی و اولیه در شروع هر یک از مباحث اصلی درس، در طول ترم تحصیلی انجام گیرد.

- ارزشیابی تکوینی: مشارکت در فعالیت یادگیری و انجام فعالیت های عملکردی و ارائه آنها در قالب کارپوشه در پایان ترم تحصیلی مجموعاً به ارزش ۱۰ نمره

- ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی پایانی (مبتنی بر تمام سطوح یادگیری بلوم) به ارزش ۱۰ نمره

۱. معرفی درس و منطق آن:

قصه رشد و تحول انسان تصویری شورانگیز از حیات در فرآیند شدن است. این قصه از تولد تا مرگ پیچیدگی روزافزون موجودی به نام انسان را آشکار می‌کند. رشد، تغییر قابلیت‌های انسان است که از لحظه لقاح شروع می‌شود و تا آخر عمر ادامه می‌یابد. روان‌شناسی رشد و تحول انسان در ابتدا به مطالعه شیرخواران و کودکان اختصاص داشت، سپس به مطالعه مقاطع دیگر زندگی مانند نوجوانی و سالمندی تسری یافت و اکنون تمامی گستره عمر از تولد تا مرگ را مورد بررسی قرار می‌دهد. دانش روان‌شناسی رشد به معلمان کمک می‌کند تا متناسب با ویژگی‌های رشدی دانش‌آموزان انتظارات متناسبی را از آنان در حوزه‌های جسمی شناختی هیجانی و اجتماعی شکل بدهند. هم‌چنین نسبت به اختلال در مسیر رشد دانش‌آموزان حساس باشند و اقدامات لازم را به عمل آورند. دانش روان‌شناسی رشد، توصیه‌ها و آموزش‌های کاربردی برای تسهیل رشد کودکان و نوجوانان در خانه و مدرسه ارائه می‌دهد که آگاهی معلمان از این توصیه‌ها در مسیر انجام وظایف حرفه‌ای او راهگشا خواهد بود.

نام درس به فارسی: روان‌شناسی تحولی پیشرفته	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Advanced developmental psychology	نوع درس: نظری
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۳
۱- با مبانی رشد و نقش وراثت و محیط در رشد و تحول انسان آشنایی پیدا می‌کند.	تعداد ساعت: ۴۸
۲- از ویژگی‌های رشد جسمانی، شناختی هیجانی و اجتماعی کودکان از لقاح تا ورود به دبستان آگاهی پیدا می‌کند و عوامل تسهیل‌کننده و تهدیدکننده رشد کودکان را تشخیص می‌دهد.	شایستگی کلیدی: تربیتی (PK)
۳- ضمن آگاهی از ویژگی‌های رشد جسمانی، شناختی هیجانی و اجتماعی دوره کودکی اول (۶-۱۱)، نسبت به نابهنجاری‌ها و عوامل تهدیدکننده رشد حساس است و در صورت مشاهده، اقدامات حمایتی را انجام می‌دهد.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: متخصص رشته روان‌شناسی و مشاوره
۴- ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی را بخوبی می‌شناسد و رشد دانش‌آموزان دوره نوجوانی (دوره متوسطه اول و دوم) را مورد توجه قرار می‌دهد و نسبت به نابهنجاری‌ها و عوامل تهدیدکننده رشد دانش‌آموزان حساس است و در صورت مشاهده اقدامات حمایت‌کننده انجام می‌دهد.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- رشد انسان: حوزه‌ای علمی، کاربردی و میان‌رشته‌ای
- مباحث اساسی در رشد

رشد پیوسته یا ناپیوسته؟
رشد یک دوره دارد یا چند دوره دارد؟
تأثیر نسبی طبیعت یا تربیت
دورنمای عمر: دیدگاه متعادل نگر
رشد دائمی است
رشد چندبعدی و چندجهتی است.
رشد انعطاف پذیر است.
رشد تحت تأثیر چه عواملی قرار دارد؟

مبنای تاریخی

فلسفه کودکی (نظریه های جان لاک و ژان ژاک روسو)
سرآغاز علمی (نظریه داروین)

نظریه های رشد در اواسط قرن بیستم

دیدگاه روان کاوی
رفتارگرایی و نظریه یادگیری اجتماعی
نظریه شناختی-رشدی پیازه

دیدگاه های نظری جدید

نظریه پردازش اطلاعات
کردارشناسی و روان شناسی رشد تکاملی
نظریه اجتماعی-فرهنگی و یگوتسکی
نظریه سیستم های بوم شناختی

بررسی و پژوهش در رشد

طرح های پژوهش در رشد

مسائل اخلاقی در پژوهش عمر

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: دانشجویان به جستجو و ارائه فیلم های آموزشی در ارتباط با محتوای فصل می پردازند و یادگیری درسی را به صورت توضیح روی محتوای فیلم آموزشی نشان می دهند.

فصل دوم مبانی رشد

- مبانی ژنتیکی و محیطی

کد ژنتیکی (کروموزوم، DNA (دنا و ژن)

زایمان های چندتایی

نابهنجاری های کروموزومی

انتخاب‌های تولیدمثل

مشاوره ژنتیکی

فرزندخواندگی

- رشد پیش از تولد نوزاد

لقاح

دوره تخمک بارور

دوره رویانی

دوره جنینی

تأثیرات محیطی پیش از تولد

تراژون‌ها

اهمیت مراقبت بهداشتی پیش از تولد

ارزیابی وضعیت جسمانی نوزاد: مقیاس آپگار

بچه‌های زودرس و نارس

بازتاب‌های نوزاد

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: دانشجویان به جستجو و ارائه فیلم‌های آموزشی در ارتباط با محتوای فصل می‌پردازند و یادگیری مفاهیم درسی را به صورت توضیح روی محتوای فیلم آموزشی نشان می‌دهند.

فصل سوم: رشد در سنین پیش از مدرسه

- رشد در نوباوگی و نوپایی (۲ سال اول زندگی)

رشد جسمانی

- رشد بدن
- تغییر در اندازه‌های بدن و ساختار عضله - چربی
- تغییرات در تناسب بدن
- رشد مغز (رشد نورون‌ها، رشد قشر مخ، دوره‌های حساس در رشد مغز، تغییر حالت‌های برانگیختگی)

رشد شناختی

- نظریه پیازه در نوباوگی
- نظریه اجتماعی و فرهنگی و یگوتسکی
- نظریه پردازش اطلاعات
- رشد زبان (نظریه‌های رشد زبان)
- نظریه اریکسون درباره شخصیت نوباوگان و کودکان نوپا
- اعتماد در برابر بی اعتمادی

- خودمختاری در برابر شرم و تردید

رشد هیجانی

آغاز خودگردانی هیجانی

خلق و خو

ساختار، ارزیابی، ثبات خلق و خو

تأثیرات محیطی و ژنتیکی بر خلق و خو

رشد دلبستگی

رشد در اوایل کودکی: ۲ تا ۶ سالگی

رشد شناختی

نظریهٔ پیازده: مرحلهٔ پیش عملیاتی

بازنمایی ذهنی، بازی و انمودکردن

ارزیابی مرحله پیش عملیاتی، توانایی‌ها و محدودیت‌ها

نظریه اجتماعی و فرهنگی دیگوتسکی

گفتار خصوصی

ارزیابی نظریه ویگوتسکی

رشد هیجانی و اجتماعی

نظریهٔ اریکسون: ابتکار عمل در برابر احساس گناه

خودآگاهی

پیدایش عزت نفس

روش‌های فرزندپروری و رشد هیجانی - اجتماعی

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: دانشجویان به جستجو و ارائه فیلم‌های آموزشی در ارتباط با محتوای فصل می‌پردازند و یادگیری مفاهیم را به صورت توضیح روی محتوای فیلم آموزشی نشان می‌دهند.

فصل چهارم: رشد در اواسط کودکی (۶ تا ۱۱ سالگی)

رشد جسمانی:

- رشد بدن

- مشکلات سلامتی رایج

- رشد حرکتی و بازی

رشد شناختی:

نظریه پیازده مرحله عملیات عینی

- پردازش اطلاعات

- تفاوت‌های فردی در رشد ذهنی

- رشد زبان

- یادگیری در مدرسه

رشد هیجانی و اجتماعی:

- نظریه اریکسون سخت‌کوشی در برابر احساس حقارت

- خودآگاهی

- رشد هیجانی

- رشد اخلاقی

- روابط با همسالان

- دسته‌بندی جنسیتی

- تأثیرات خانواده

- مشکلات رایج رشد

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: دانشجویان به جستجو و ارائه فیلم‌های آموزشی در ارتباط با محتوای فصل می‌پردازند و یادگیری مفاهیم

درسی را به صورت توضیح روی محتوای فیلم آموزشی نشان می‌دهند.

فصل پنجم: رشد در نوجوانی

رشد جسمانی:

- برداشت‌هایی از نوجوانی

- بلوغ جنسی انتقال جسمانی به بزرگسال

- ویژگی‌های جنسی نخستین

- ویژگی‌های جنسی ثانوی

- تغییرات هورمونی

- رشد جنسی در دختران و پسران

- بلوغ زودرس در برابر بلوغ دیررس

- تأثیر روانی رویدادهای بلوغ جنسی

- بلوغ زودرس و بلوغ دیررس در دختران و پسران

- مسائل تندرستی

رشد شناختی

- نظریه: پیاژه مرحله عملیات صوری

- استدلال فرضی - قیاسی

- تفکر گزاره‌ای
- دیدگاه پردازش اطلاعات
- پیامدهای تفکر انتزاعی
- تحریف‌های شناختی
- تفاوت‌های جنسیتی در توانایی‌های عقلانی
- یادگیری در مدرسه
- تفاوت‌های جنسی در توانایی‌های عقلانی
- یادگیری در مدرسه

رشد هیجانی و اجتماعی:

- نظریه اریکسون: هویت در برابر سردرگمی هویت
- دمدمی بودن نوجوان
- روابط والد - فرزند
- خودپوشانی
- رشد اخلاقی
- نقش‌یابی جنسی
- خانواده
- روابط با همسالان
- مشکلات رشد

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: دانشجویان به جستجو و ارائه فیلم‌های آموزشی در ارتباط با محتوای فصل می‌پردازند و یادگیری مفاهیم درسی را به صورت توضیح روی محتوای فیلم آموزشی نشان می‌دهند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدریس استاد همراه با ارائه فیلم‌های آموزشی مشاهده کودکان در گروه‌های سنی مختلف توسط دانشجویان و ارائه گزارش از ویژگی‌های رشدی آنان به کلاس درس مطالعه منظم منابع درسی و شرکت در مباحث کلاسی توسط دانشجویان

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- برک، لورا. (آخرین سال انتشار). روان‌شناسی: رشد از لقاح تا کودکی جلد اول ترجمه یحیی سید محمدی (آخرین سال انتشار) تهران نشر ارسباران.
- ۲- برک، لورا. (آخرین سال انتشار). روان‌شناسی رشد روان‌شناسی رشد از نوجوانی تا پایان عمر جلد دوم. ترجمه: یحیی سید محمدی، تهران نشر ارسباران.

۳- پاپالیا، د، ا.، وند کاس الدز، س.، فلدمن، ر، د. (۱۴۰۱). روان‌شناسی رشد و تحول انسان ترجمه: داود عرب قهستانی، افسانه حیات روشنائی، حمیدرضا سهرابی، سیامک نقشبندی، فرزنده داورپناه، هامایاک آوادیس یانس، تهران: انتشارات رشد.

منابع فرعی:

- ۱- رایس فیلیپ . (۱۴۰۱). رشد انسان روان‌شناسی رشد از تولد تا مرگ. ترجمه: مهشید فروغان. تهران: انتشارات ارجمند.
- ۲- منصور محمود . (۱۳۹۵). روان‌شناسی ژنتیک تحول روانی از تولد تا پیری. تهران: انتشارات سمت.
- ۳- منصور، محمود و دادستان، پری‌رخ . (۱۴۰۰). روان‌شناسی ژنتیک ۲، از روان تحلیل‌گری تا رفتارشناسی. تهران: انتشارات رشد.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش‌نیاز در این درس ارزشیابی آغازین قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد.
- ارزشیابی تکوینی: ارزشیابی تکوینی بر اساس عملکرد دانشجو در آزمون‌های میان‌ترم و همچنین میزان حضور و مشارکت فعال وی در کلاس انجام می‌شود (۸ نمره)
- ارزشیابی پایانی: بر اساس عملکرد دانشجو در آزمون مباحث نظری پایان نیمسال (بازپاسخ، بسته پاسخ و یا ترکیبی) خواهد بود (۱۰ نمره).
- کارپوشه: تهیه و ارائه فیلم‌های آموزشی همراه با تحلیل آن (۲ نمره)

سرفصل درس «مدیریت روابط انسانی در مدرسه»

۱. معرفی درس و منطق آن:

امروزه نقش و تأثیر مهم و ارزشمند "مدیریت روابط انسانی" در سازمان‌های آموزشی به‌ویژه مدرسه مورد تأکید صاحب‌نظران است. بدیهی است مربی امور تربیتی در نقش‌های متعدد و مهم خود در مدرسه باید به بهترین شکل عمل کند. از یک طرف مربی امور از یک طرف در بُعد ارتباطی قوی عمل نماید و از طرفی چون وظایف آموزشی دارد و نیاز است در کلاس حاضر شود و هم اینکه در برطرف کردن ضعف‌های دیگران در نقش مربی موفق عمل کند لازم است در مدیریت کلاس درس و یادگیری حداقل همچون سایر معلمان عمل نماید. با توجه به این که رسالت آموزش و پرورش، تربیت انسان چند ساحتی باهدف تحقق حیات طیبه است، ضرورت واحد درسی "مدیریت روابط انسانی در مدرسه" باهدف آموزش مهارت‌های برقراری روابط رضایت‌بخش لازم است. این درس به مربیان امور تربیتی کمک می‌کند تا ارتباط را به‌عنوان مایه حیات حفظ کنند و قادر باشند در جایگاه مربی امور تربیتی بر روی بخشی از شکاف‌های بین‌فردی در روابط مدیر، معلمان، دانش‌آموزان و اولیای آنان با همدیگر در آینده پل ارتباطی ایجاد کنند و توانایی مدیریت کلاس درس و یادگیری را نیز به‌منظور حل مشکلات داشته باشند.

نام درس به فارسی: مدیریت روابط انسانی در مدرسه	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Management of human relations in school	نوع درس: نظری
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
۱. با آشنایی با اهمیت روابط انسانی و اصول حاکم بر آن روابط انسانی را تحلیل نماید.	تعداد ساعت: ۳۲
۲. در عملکرد مدرسه از نظر روابط انسانی بازاندیشی کند و راهکارهای غلبه بر درماندگی آموخته شده را ارائه نماید.	شایستگی کلیدی: تربیتی (PK)
۳. با طراحی مناسب فضای کلاس، زمینه یادگیری را فراهم کند.	تخصص مورد نیاز برای تدریس:
۴. با شناخت عوامل مؤثر بر مدیریت زمان در کلاس درس از قبیل زمان‌بندی کلاس درس و شیوه‌های مدیریت زمان، امکان استفاده حداکثری از زمان را در طول کلاس فراهم کند.	متخصص رشته مدیریت آموزشی، روان‌شناسی و مشاوره و علوم تربیتی
۵. با اشراف بر اصول مدیریت بر افراد در کلاس، یک موقعیت تربیتی را طراحی و اجرا نماید.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مدیریت روابط انسانی

- تعریف روابط انسانی و عناصر آن
- نهضت روابط انسانی (مطالعات هاثورن)
- اهمیت روابط انسانی و هویت‌سازمانی در مدرسه و تربیت تشکیلاتی
- موانع ارتباط اثربخش

- دایره روابط انسانی (رابطه و نسبت مدرسه و خانواده، جامعه، محله، مسجد، بازار)

فصل دوم: اصول روابط انسانی در مدرسه

- تحمل دیدگاه‌های متفاوت
- احترام و برابری
- مثبت‌نگری
- به رسمیت شناختن تفاوت‌های فردی
- شناخت حقوق دیگران و تلاش بر رعایت آنها
- دانش و مهارت‌های برقراری روابط انسانی (مهارت و هنر گوش دادن، مهارت همدلی، مهارت گفتگو، مدیریت تعارض، مدیریت خشم)
- بازاندیشی در عملکرد مدرسه از نظر روابط انسانی (درماندگی آموخته شده، اثر پیگمالیون)

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع معرفی شده و شرکت در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: مرور مقالات علمی - پژوهشی در خصوص معیارهای یک ارتباط مؤثر و ارائه آن در کلاس.

فصل دوم: مدیریت فضای یادگیری

- محیط یادگیری مؤثر
- طراحی و مدیریت کلاس درس
- کارکردهای فضای یادگیری و نیازهای دانش آموزان
- چیدمان وسایل و تجهیزات
- مدیریت تخته سیاه
- تعاملات در فضای یادگیری
- اصول و روش‌های آرایش کلاس درس (چیدمان ردیفی، خوشه‌ای، گروه‌های دوفره، U شکل)

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه چیدمان فیزیکی فضای یادگیری
- تشریح وظایف معلم با تأکید بر وظایف مدیریت کلاس و یادگیری

تکالیف عملکردی: برای انواع چیدمان در کلاس درس، جدولی طراحی کند تا بر اساس آن یک معلم بتواند چیدمان مناسب کلاس درس خود را انتخاب نماید.

فصل سوم: مدیریت زمان در کلاس درس

- ماهیت زمان و مدیریت آن
- عوامل مؤثر بر مدیریت زمان در کلاس درس
- زمان‌بندی کلاس درس

- شیوه‌های مدیریت زمان
- زمان‌بندی محتوا (سالانه، ماهانه، روزانه)
- روش‌های تهیه جدول محتوای درس

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
 - مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدیریت زمان
- تکالیف عملکردی:** سناریویی برای یک جلسه کلاسی طراحی کند و بر اساس آن سناریوی مدیریت زمان را بیان و به کلاس ارائه نماید.

فصل چهارم: مدیریت افراد در کلاس درس

- نیازها و نظریه‌های مرتبط با آن
- خودکارآمدی دانش‌آموزان
- انگیزش درونی و بیرونی و غلبه بر درماندگی خودآموخته
- نظم و انضباط کلاس
- جلب مشارکت دانش‌آموزان (گروه‌محوری)
- مدیریت بحث‌های گروهی
- مدیریت رفتار (تشویق، تنبیه، محروم کردن، جریمه کردن، قانون مادر بزرگه (اصل پریماک)، تقویت مثبت، تقویت منفی)
- روابط انسانی دانش‌آموزان: رقابت، مشارکت، مصالحه، اجتناب، ایثار
- تراحم (تعارض) اخلاقی در روابط انسانی و مدیریت آن
- مذاکره، راهبردها و مدل‌شش مرحله‌ای آن

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه افراد در مدارس

تکالیف عملکردی:

درباره نظریه‌های ارائه شده و نیز شیوه‌های مقابله با مشکلات تحصیلی و رفتاری، مواردی از اقدام‌پژوهی یا تحقیقات کاربردی جستجو و نتایج آن را در کلاس درس ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ‌های مربوط به پرسش‌های مطرح شده است. در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزش‌گر انجام می‌شود؛ هر چند که در هر جلسه درس دانشجویان مشارکت دارند و آنها موظف‌اند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند. انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و به کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های آموزشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت‌ها است.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- سرمدی، محمدرضا؛ صیف، محمدحسن. (۱۳۹۸). مدیریت کلاس. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور [فصل ۴، ۶، ۷ و ۸].
- ۲- گریت، تریسی. (۱۳۹۵). مدیریت اثربخش کلاس درس، ترجمه: نادرقلی قورچیان و همکاران. تهران: نسل آفتاب. [فصول ۱ و ۳]
- ۳- ساکی، رضا (۱۳۹۷). اصول و مبانی رهبری و مدیریت آموزشگاهی، الگوی توسعه مدرسه. تهران: نشر آییژ.
- ۴- فرهنگي، علي اکبر (۱۳۹۸). مبانی ارتباطات انسانی. جلد اول و دوم (چاپ بیست و هشتم). تهران: نشر مؤسسه خدمات فرهنگی رسا.
- ۵- عرب اسدی، حسین و محمدی، حمیدرضا (۱۳۹۹). خودت رو جمع کن! مروری بر بایسته‌های تربیت تشکیلاتی. تهران: امتداد دانش.

منابع فرعی:

- ۱- سیف، علی اکبر. (۱۳۹۷). روانشناسی پرورشی نوین. تهران: رشد.
- ۲- فرحبخش، سعید (۱۳۹۷). مدیریت روابط انسانی در سازمان‌های آموزشی. تهران: نشر آییژ.
- ۳- زارعی، محمود (۱۳۹۴). کار باید تشکیلاتی باشد، مجموعه بیانات مقام معظم رهبری دربارهٔ تشکل و کار تشکیلاتی. تهران: انتشارات شهید کاظمی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

- **ارزشیابی پایانی:** ۱۵ نمره به ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت.
- **ارزشیابی فرآیند:** ۲ نمره به فعالیت‌های دانشجو در جریان آموزش‌ها در طول ترم داده می‌شود.
- **ارزیابی پوشه کار:** ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می‌گیرد.
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

۱. معرفی درس و منطق آن:

دانش آموزان از سرمایه‌های عمده انسانی هر جامعه‌ای محسوب می‌شوند و توجه به ارتقای سلامت آنها سرمایه‌گذاری در آینده محسوب می‌گردد. کودکان امروز، والدین، رهبران و تصمیم‌گیران آینده این کشور هستند که سلامت آنها در گرو دستیابی به اهداف آموزشی و بهداشتی مناسب است. بهداشت مدارس و دانش‌آموزان یکی از مهم‌ترین ارکان حفظ سلامت جامعه است. بهداشت مدارس عبارت است از اقداماتی که به منظور تشخیص، تأمین و ارتقای سلامت جسمی و روانی دانش‌آموزان و محیط مدرسه، به اجرا در می‌آید. در این درس مربی امور تربیتی و سبک زندگی می‌تواند با آگاهی از محتوای درسی «مبانی بهداشت و سلامت» به مسائل علمی روز حوزه بهداشت و سلامت به ارائه خدمات بهداشت و سلامت به دانش‌آموزان، اولیای آنها و معلمان پروراند و مروج فرهنگ بهداشت و سلامت در مدرسه باشند.

نام درس به فارسی: مبانی بهداشت و سلامت نام درس به انگلیسی: Basics of health	مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: تربیتی (PK) تخصص مورد نیاز برای تدریس: مربی بهداشت و سلامت
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	
۱- با آشنایی با بهداشت و سلامت و مفاهیم آن و هم چنین کارکردهای آن در مدرسه، مهارت آموز می‌تواند شیوه‌های رعایت و حفظ سلامت جسمی دانش‌آموزان را فرا گرفته و آنها را در رعایت بهداشت و سلامت در محیط مدرسه و خانه‌یاری نماید.	
۲- در این دوره مهارت آموز با مدیریت، اهداف و وظایف آن به‌ویژه برنامه‌ریزی و فرآیندهای بهداشت و سلامت آشنا خواهد شد. در ادامه با توجه به ضرورت برنامه‌ریزی در امر بهداشت و سلامت با مراحل آن آشنا و قادر خواهد بود شاخص‌های سلامت دانش‌آموزی در مدرسه را از طریق نیازسنجی، ارائه خدمات سلامت، آموزش بهداشت، کنترل اپیدمی‌ها و مراقبت از تغذیه را ارتقا بخشد.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات سلامت عمومی

- بهداشت عمومی و تاریخچه آن
- کلیات بیماری‌های عمومی (واگیردار و غیرواگیردار)
- کلیات بهداشت محیط مدرسه
- عوامل رفتاری مؤثر بر سلامت
- عوامل تعیین‌کننده در سلامت و شاخص‌های اندازه‌گیری آن
- آشنایی با مراقبت‌های اولیه بهداشتی (P.h.c)

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه برنامه‌ریزی

تکالیف عملکردی:

- تهیه یک دستورالعمل عملیاتی بهداشت عمومی در مدرسه

فصل دوم: اصول تغذیه و سلامت مواد غذایی

- نقش تغذیه در سلامت دانش‌آموزان
- تعریف غذا، مواد مغذی، گروه‌های غذایی، تغذیه سالم
- نقش فیزیولوژیک منابع مواد غذایی به تفکیک: چربی، پروتئین، کربوهیدرات‌ها، ویتامین و املاح
- تعریف سوءتغذیه، دلایل سوءتغذیه، نقش تغذیه در گروه‌های آسیب‌پذیر

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه سازماندهی

تکالیف عملکردی:

- طراحی یک بسته غذایی سنین خاص بر اساس مباحث عنوان شده در کلاس

فصل سوم: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

- تعریف و مفاهیم ارتقای بهداشت
- راهبردها و روش‌های آموزش بهداشت
- رفتار بهداشتی و آموزش بهداشت
- نقش خانواده در بهداشت دانش‌آموزان
- تعریف سلامت و مفاهیم ارتقای سلامت
- اصول ارتقای سلامت
- استراتژی‌های سلامت

فعالیت یادگیری

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه متون و منابع معرفی شده در زمینه فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی

تکالیف عملکردی:

- مهارت آموزان نحوه آموزش بهداشت و راه‌های ارتقاء سلامت به دانش آموزان و والدین را ارائه دهد.
- بتواند اصول اولیه بهداشت مبتنی بر نظام سلامت مدرسه خود را طراحی و به اولیا منتقل کند.

فصل چهارم: بیماری‌های واگیردار

- آشنایی با تعریف و همه‌گیرشناسی (اپیدمیولوژی) بیمارهای واگیردار و غیرواگیردار
- کلیاتی درباره مبارزه با بیماری‌های عفونی: چگونگی ایجاد عفونت، زنجیره عفونت، راه‌های انتقال و کنترل عفونت
- آشنایی با سیر طبیعی بیماری‌های واگیردار
- مراقبت در همه‌گیری‌ها (اپیدمی‌ها)
- آشنایی با کلیات بیمارهای واگیردار
- چگونگی کنترل بیماری‌های واگیردار در مدارس و مقررات جداسازی، ایمنی سازی و...
- آشنایی با مشکلات حاد موردی در مدرسه (تشنج، ایست قلبی و...)
- آشنایی با مشکلات کوتاه‌مدت دانش آموزی مانند عفونت گوش، عفونت‌های دستگاه تنفسی و...

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه

تکالیف عملکردی:

- تهیه شاخص‌های وضعیت بیماری‌های واگیردار در مدرسه

فصل پنجم: مدیریت تغذیه در مدرسه

- شناخت کلی دندان‌های شیری و اصلی و سلامت دهان و دندان
- نقش سلامت دهان و دندان در تغذیه و شیوه صحیح مسواک
- سلامت مواد غذایی
- اصول نگهداری مواد غذایی در شرایط سالم
- ماهیت بیماری‌ها با منشأ غذایی
- آماده‌سازی و عرصه بهداشتی مواد غذایی
- آشنایی با انواع مسمومیت‌های غذایی

فعالیت یادگیری

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه متون و منابع معرفی شده در زمینه فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی

تکالیف عملکردی:

- مهارت آموزش شیوه صحیح مسواک زدن برای دانش آموزان

- تدوین برنامه سلامت غذایی دانش آموزان در مدرسه

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری و عملی به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ‌های مطرح شده است. انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و به کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های واقعی آموزشی و انجام راهنمایی و خدمات پرورشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت‌ها می‌باشد. برای یادگیری غیرمستقیم دانشجویان باید با مطالعه فردی و درک شناختی از موقعیت‌های گوناگون زندگی واقعی، به این هدف نایل گردند.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی: نیاز به تألیف

۱- حاتمی، حسین. رضوی، سیدمنصور و اردبیلی حسین، افتخار (۱۳۹۸). کتاب جامع بهداشت عمومی. تهران: انتشارات ارجمند.

۲- هاگدن، رابینسون کارین (۱۴۰۱). اصول تغذیه، ترجمه: ناهید خلدی و سیدعلی کشاورز، چاپ بیستم، تهران: انتشارات جامعه نگر.

۳- محسنی، منوچهر (۱۳۸۲). آموزش بهداشت. تهران: انتشارات طهوری.

۴- جیمز، چن (۱۳۸۰). دستور کار کنترل بیماری‌های واگیردار، ترجمه: حسین صباغیان، تهران: انتشارات پورسینا.

۵- امیدوار نسرین. رحمانی، خدیجه. قوام صدری، مریم (۱۳۹۴). تغذیه و بهداشت مواد غذایی. تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی درسی.

منابع فرعی:

۱- اردستانی، مینا سادات. ارشاد، طیبه و امانی طهرانی محمود (۱۳۹۷). سلامت و بهداشت، چاپ اول، تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی درسی.

۲- کیا سالاری، محمد (۱۳۹۶). سبک زندگی سالم، چاپ اول، تهران: انتشارات پارسای سلامت.

۳- اصفهانی محمدمهدی و دیگران (۱۳۸۴). آیین تندرستی. تهران: انتشارات رامین.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی پایانی: آزمون (باز پاسخ، بسته پاسخ، چند گزینه‌ای و یا ترکیبی) مباحث نظری پایان ترم به میزان ۱۰ نمره

- ارزشیابی فرآیند: نظم و عملکرد دانشجو در فعالیت یادگیری پیش‌بینی شده کلاسی ۲ نمره

- ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۸ نمره

- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «مبانی آموزش تربیت بدنی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

علی‌رغم این که کودکان با ورود به دوره ابتدایی از مهارت‌های حرکتی مثل دویدن، پریدن و... برخوردار می‌باشند اما برای تقویت عضلات و رشد جسمی نیاز به ورزش و فعالیت‌های بدنی دارند تا از هماهنگی لازم در حرکات در موقعیت‌های مختلف برخوردار شوند. روند رشد جسمانی کودکان در این دوره با یکدیگر متفاوت است و از این نظر بین دختران و پسران تفاوت‌هایی وجود دارد. آشنایی معلمان با روند رشد حرکتی کودکان در دوره ابتدایی به برنامه‌ریزی برای پاسخ به نیازهای فردی کودکان و به کارگیری عضلات و تقویت مهارت‌های حرکتی و قوای جسمانی آنان متناسب با ظرفیت‌های فردی کمک می‌کند. معلمان با شناخت برنامه درسی تربیت بدنی و روش‌های آموزش آن قادر خواهند بود تا به طراحی فرصت‌های یادگیری مبادرت نمایند که از طریق آن دانش‌آموزان کارگروهی، استفاده مناسب از اوقات فراغت و تقویت قوای جسمانی و مهارت‌های حرکتی خود را به کمک تمرین‌های ورزشی فراگیرند.

نام درس به فارسی: مبانی آموزش تربیت بدنی	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Fundamentals of Physical Education	نوع درس: نظری - عملی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	واحد: ۲
با شناخت برنامه درسی تربیت بدنی و روش‌های آن، فرصت‌های یادگیری برای تقویت قوای جسمانی و به کارگیری مهارت‌های حرکتی متناسب با تفاوت‌های فردی طراحی نماید.	تعداد ساعت: ۴۸
	شایستگی کلیدی: تربیتی (PK)
	تخصص مورد نیاز برای
	تدریس: تربیت بدنی و علوم ورزشی

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- فلسفه تربیت بدنی، اهداف عمده درس تربیت بدنی
- مفاهیم و تعارف تربیت بدنی، بازی، ورزش و فعالیت‌های ورزشی
- نقش تربیت بدنی در تعلیم و تربیت
- ضرورت و اهمیت درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی
- جایگاه درس تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی در اسناد تحولی
- اهداف عمده درس تربیت بدنی در دوره ابتدایی

فصل دوم: شناخت ویژگی‌های رشد حرکتی کودکان

- مبانی رشد حرکتی بنیادی در کودکی
- نقش تربیت بدنی و فعالیت‌های حرکتی در رشد کودکان
- مراحل رشد حرکتی کودکان ۳-۶ سال

- مراحل رشد حرکتی کودکان ۷-۹ سال
- مراحل رشد حرکتی کودکان ۱۰-۱۲ سال

تکالیف عملکردی:

با مراجعه به مقالات و منابع علمی در زمینه رشد جسمی حرکتی دانش آموزان در دامنه رشدی ۶ تا ۱۲ سال یافته‌ها را در سه دوره (پایه اول و دوم، سوم و چهارم، پنجم و ششم) طبقه بندی و تمایز میان دختران و پسران و دامنه تفاوت های فردی را در قالب یک مقاله کوتاه گزارش کند.

فصل سوم: نقش بازی در رشد حرکتی کودکان

- تأثیر بازی بر نیازهای جسمانی، اجتماعی و عاطفی کودکان
- انواع بازی های حرکتی
- اصول طراحی بازی های حرکتی
- اصول طراحی بازی های تلفیقی

فصل چهارم: طراحی آموزشی و ساختار درس تربیت بدنی

- مراحل طراحی آموزشی درس تربیت بدنی
- طرح درس روزانه و سالانه
- روش های تدریس درس تربیت بدنی
- مدیریت کلاس و مراحل اجرایی ساعت درس تربیت بدنی
- اصول انتخاب فعالیت های ورزشی
- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی درس تربیت بدنی

فصل پنجم: مدیریت کلاس درس

الف - آموزش

- آمادگی سازمانی
- گرم کردن
- آموزش
- اجرای مهارت
- بازگشت به حالت اولیه

فعالیت یادگیری:

یک جلسه کلاس درس تربیت بدنی را مشاهده و ضمن تهیه گزارش از کلاس چگونگی اجرای برنامه درسی و نحوه به کارگیری امکانات و تجهیزات را به جهت میزان تأثیرگذاری بر تقویت قوای جسمانی یا مهارت های حرکتی گزارش کند.

تکالیف عملکردی:

برنامه درسی تربیت بدنی را از منظر مراحل و استلزامات اجرایی در پایه‌های مختلف بررسی و باتوجه به نیاز موقعیت‌های یادگیری تجربه شده (مشاهده مستقیم یا غیرمستقیم) آن را تحلیل و پیشنهادتی برای تطبیق برنامه با موقعیت‌های آموزشی ارائه نماید.

ب - منابع

- استفاده از فضا
- نگهداری و جابه‌جایی وسایل
- منابع و ابزار موردنیاز

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری عملی برای کسب تجربه مستقیم در آموزش مهارت‌های حرکتی و قوای جسمانی با استفاده از فعالیت‌ها و تمرین‌های بدنی و مدل‌سازی آن برای دانش‌آموزان متناسب با تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان، و راهبردهای شناختی برای تحلیل برنامه درسی است.

۴. منابع آموزشی:

- ۱- سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (۱۳۹۶). راهنمای معلم تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی ۵۳،۶، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۲- آزمون، جواد. ارشاد، طیه. جودی، مریم (۱۳۹۳). ضمیمه کتاب تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی ویژه معلمان پایه دوم ۵۳،۷، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۳- سراج زاده، غلامرضا و همکاران (۱۳۸۸). کتاب معلم تربیت بدنی دوم دبستان ۵۷،۳، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۴- سراج زاده، غلامرضا و همکاران (۱۳۸۸). کتاب معلم تربیت بدنی سوم دبستان ۶۲،۱، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۵- سراج زاده، غلامرضا و همکاران (۱۳۸۸). کتاب معلم تربیت بدنی چهارم دبستان ۶۸،۱، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۶- سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (۱۳۹۶). ضمیمه‌ی کتاب تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی پایه سوم ۶۲،۲، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۷- سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (۱۳۹۶). ضمیمه‌ی کتاب تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی پایه چهارم ۶۸،۲، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۸- سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (۱۳۹۴). ضمیمه‌ی کتاب تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی پایه پنجم ۷۲،۳، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.

۹- سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (۱۳۹۶). ضمیمه‌ی کتاب تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی پایه ششم ۷۴,۲۴، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.

۱۰- آزمون، جواد و همکاران (۱۳۸۸). کتاب معلم تربیت بدنی پنجم دبستان ۷۴,۱، تهران: اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

- ارزشیابی پایانی: تدریس عملی و نقد آن ۱۰ نمره
 - ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت یادگیری و تکالیف عملکردی پیش‌بینی‌شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۱۰ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «معلم تحول آفرین» (معلم به مثابه عامل تحول در اسناد بالادستی تربیتی)

۱. معرفی درس و منطق آن:

بر اساس فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، معلم از مهم ترین ارکان فرآیند تربیت است؛ بنابراین یکی از بایسته های تحول در سطح واقعیت میدانی نظام تعلیم و تربیت کشور، وجود معلمانی آگاه و متدین در تراز گام دوم انقلاب اسلامی است که درکی عمیق و باوری استوار به تحول مطلوب داشته باشند. مهارت آموز برای ایفای نقش حرفه ای خود در راستای تربیت مطلوب مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، باید ضمن شناخت مفاهیم اساسی مندرج در سند و بنیادهای فلسفی آن ها، جایگاه خود را به مثابه کارگزار نظام تعلیم و تربیت رسمی یا معلم فکور و عامل اصلی راهبری تحول در کلاس درس بشناسد و آگاهانه این مسئولیت خطیر را بر عهده گیرد. برای این منظور در بازنگری جدید، این درس جایگزین درس «اسناد تحولی و فلسفه تعلیم و تربیت در ج. ا.» شده است.

نام درس به فارسی: معلم تحول آفرین (معلم به مثابه عامل تحول در اسناد بالادستی تربیتی) نام درس به انگلیسی: transformative teacher	مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: تربیت اسلامی تخصص مورد نیاز برای تدریس: استاد مجوزدار از سوی دبیرخانه هماهنگی گروه های معارف و تربیت اسلامی دانشگاه
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: ۱- با درک مفاهیم اساسی ناظر به چیستی تربیت بر اساس فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی مبتنی بر سند تحول بنیادین، چهارچوب نظری تحول مطلوب در تراز گام دوم انقلاب را بشناسد. ۲- با شناخت ویژگی های منحصربه فرد فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی مبتنی بر سند تحول بنیادین، جایگاه خود را به مثابه عامل تحول در نظام تربیت رسمی بشناسد.	

۲- فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

بخش اول: چیستی تحول

- روایت وضعیت موجود و مطلوب تربیت در نظام تربیت رسمی و عمومی کشور
- معناشناسی تحول و تحول خواهی
- معناشناسی تربیت (با تأکید بر ارتباط اصطلاحات کلیدی تعریف با تحول خواهی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی: حیات طیبه، نظام معیار اسلامی، هویت یکپارچه ایرانی - اسلامی، فطرت گرایی توحیدی)

فعالیت یادگیری

- مطالعه و جمع آوری مطالب درباره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- بحث درباره چیستی و چرایی تربیت و مفاهیم اساسی تعریف تربیت و ضرورت تحول خواهی بنیادین وضع موجود

تکالیف عملکردی

- مقایسه تعاریف تربیت در نگاه مکاتب مختلف تربیتی با تعریف مورد قبول در سند تحول بنیادین
- تأمل درباره ارتباط مفاهیم اساسی تعریف تربیت با واقعیت عملی نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور
- مقایسه تحول بنیادین و تغییر برنامه‌های سطحی

بخش دوم: ضرورت و چرایی تحول

- ضرورت تحول خواهی بنیادین (ناظر به زیربنای فکری وضع موجود)
- نظریه اسلامی تعلیم و تربیت زیربنای تحول بنیادین
- مبانی معرفت‌شناختی با تأکید ویژه بر مبناگرایی در توجیه معرفت
- مبانی هستی‌شناختی با تأکید ویژه بر واقعیت‌های غیرمادی و سلسله‌مراتب موجودات در عالم هستی
- مبانی خداشناختی با تأکید بر توحید در ربوبیت تشریعی و معادباوری
- مبانی انسان‌شناختی با تأکید بر اصالت بعد غیرمادی انسان، کرامت ذاتی و اکتسابی وی و آزادی و اختیار
- مبانی ارزش‌شناختی با تأکید بر واقعی بودن معیار و مصداق ارزش، ثابت بودن اصول ارزشی و قرب اختیاری به خداوند به مثابه ارزش ذاتی و غایی در اسلام

فعالیت یادگیری

- مطالعه مبانی نظری سند تحول و سایر منابع فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی با تأکید بر مبانی یاد شده

تکالیف عملکردی

- بحث درباره دلالت‌های تربیتی مبانی نظری در تحول با تأکید بر نقش معلم به مثابه مربی
- مقایسه مبانی فوق از دیدگاه اسلامی با مکاتب دیگر و دلالت آن در فعالیت‌های تعلیمی و تربیتی مدارس

بخش سوم: چگونگی تحول

- انگاره‌های گوناگون از معلمی (معلم به مثابه مهندس، نجار، فروشنده و... و انگاره مختار مبتنی بر سند تحول بنیادین) معلم (به مثابه مربی)
- چگونگی تحول‌آفرینی معلم در موقعیت‌های دشوار با تأکید بر چرخش‌های تحولی بر اساس اسناد بالادستی تربیتی در نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور
- (درس آشنایی با تجارب مدارس اسلامی نمونه‌هایی از مصادیق و مثال‌های عملیاتی را گزارش خواهد نمود؛ لذا این بخش با تأکید بر ارائه مصادیق چرخش‌های تحولی که یک معلم می‌تواند خلاقانه در مدرسه خود عملیاتی نماید، ارائه شود)

فعالیت یادگیری

- مطالعه منابع مرتبط با انگاره‌های مختلف از معلمی
- مطالعه اسناد تحولی و زیرنظام‌های تحول بنیادین در آموزش و پرورش در زمینه چرخش‌های تحولی

تکالیف عملکردی

- نقد و بررسی تفصیلی هر یک از انگاره‌های مزبور با ارجاع به مبانی فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی

- بحث و بررسی نقش معلم به مثابه عامل تحول آفرین در نظام تعلیم و تربیت اسلامی
 - بررسی چرخش های ممکن توسط معلم در ساختار متمرکز و بوروکراتیک فعلی با تأکید بر گفتمان سازی و کار تشکیلاتی
- ۳- راهنماهای تدریس و یادگیری:

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط مهارت آموز

انجام فعالیت یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب توسط مهارت آموز و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴- منابع آموزشی

- ۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری سند تحول بنیادین تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (بخش اول و دوم، صص از ابتدا تا ص ۳۰۸ و بخش چرخش های تحول آفرین، صص: ۴۱۳-۴۱۸)
- ۲- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.
- ۳- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند برنامه درسی ملی. وزارت آموزش و پرورش.
- ۴- جمعی از نویسندگان زیر نظر علامه مصباح یزدی (۱۳۹۱). فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، انتشارات مدرسه برهان (بخش دوم مبانی تعلیم و تربیت، صص: ۸۳-۲۱۱).
- ۵- داوودی، محمد و کارآمد، حسین (۱۴۰۰). فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، نشر مشترک دانشگاه فرهنگیان و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

۵. راهنماهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

- ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
 - ارزشیابی فرآیند: عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها به میزان ۵ نمره
 - ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی به میزان ۵ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

۱. معرفی درس و منطق آن:

مدرسه جدید و نظام تربیت رسمی به عنوان محصول دانش و فرهنگ تمدن مغرب زمین وارد ایران شد و بنا بر رویکردهای خودباور در مقوله فرهنگ و تمدن باید بومی شود، تا کارکرد صحیحی داشته باشد. سرگذشت نظام تربیت رسمی و مدرسه‌ای در ایران، سرگذشتی پرفرازونشیب است؛ اما در این میان جریانی عَلم خودباوری و عدم تقلید صرف از آموزش و پرورش وارداتی را به پا داشت و در قالب تولید اندیشه نوین تربیت اسلامی (در قالب یک رشته) و در قالب تأسیس «مدارس اسلامی» به این هم پرداختند. ظهور «مدارس اسلامی» از دهه ۱۳۲۰ به بعد باز می‌گردد که به مثابه پدیده‌ای نوظهور در تاریخ آموزش و پرورش ایران تلاش کرده است بنابر نیازهای جامعه در میانه سنت و تجدد قدم به عرصه نهد و برای پاسخگویی به نیاز جامعه اسلامی در مسائل تربیتی و دینی خود را در میانه مدرسه‌های علمیه (قدیم) و مدرسه‌های دولتی جدید (مدرن) جا نماید. مهارت آموزان، در آینده نزدیک از نقش آفرینان اصلی در مدارس خواهند شد و در کسوت معلم و مدیر مدرسه به ایفای نقش در نظام تربیت رسمی جمهوری اسلامی ایران خواهند پرداخت؛ بر این اساس لازم است تا با تجربه زیسته معلمان و مدیران مدارس اسلامی آشنا شوند و با نگاهی بصیرت آفرین به تجربه و تحلیل این تجربه تاریخی - تربیتی در اعتماد به نفس فرهنگی و تربیتی بپردازند. این درس با این هدف تلاش می‌کند نمایی از تاریخچه دانش تربیت اسلامی و تجربه تأسیس و بالندگی مدارس اسلامی و فرآیندها، برنامه‌ها و مقررات این مدارس را ارائه نماید تا زمینه‌ای برای رشد تفکر انضمامی معلمان آینده جهت رسیدن به الگویی مطلوب از تربیت و «مدرسه مطلوب» فراهم آورد.

نام درس به فارسی: آشنایی با تجارب مدارس اسلامی	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: نظری
Getting to know the experiences of Islamic schools	تعداد واحد: ۲
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد ساعت: ۳۲
۱- مهم ترین ویژگی‌ها و تجارب مدارس اسلامی را در عرصه آموزش، پرورش و مدیریت بشناسد.	شایستگی کلیدی: تربیت اسلامی
۲- مبتنی بر تجارب عاملان و پیش گامان مدارس اسلامی معاصر انگیزه لازم جهت به کارگیری خلاقیت، نوآوری در عرصه تربیت اسلامی در مدارس را کسب نماید.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: استاد مجوزدار از سوی دبیرخانه هماهنگی گروه‌های معارف و تربیت اسلامی دانشگاه
۱. توان لازم برای اخذ تصمیمات درست مبتنی بر تجربه زیسته معلمان و مدیران «مدارس اسلامی معاصر» و فلسفه تربیتی شخصی خود را کسب نماید.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

بخش اول:

فصل نخست: معناشناسی و اهمیت مدارس اسلامی

- مفهوم مدرسه اسلامی
- پیدایش علوم تربیتی در ایران
- تاریخچه دانش تربیت اسلامی معاصر

فعالیت یادگیری

- مطالعه و جمع آوری مطالب درباره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- بحث درباره چستی و چرایی مدارس اسلامی
- مطالعه منابع مربوط به تاریخ تعلیم و تربیت در ایران با تأکید بر تاریخچه دانشی تربیت اسلامی

تکالیف عملکردی

- مقایسه ویژگی و اهداف مدارس اسلامی با سایر مدارس (سنتی و متجدد)
- تأمل درباره ارتباط دانش تربیت اسلامی معاصر با واقعیت عملی نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور

فصل دوم: مواجهه جریان‌های اجتماعی ایران با مدرنیزاسیون آموزش و پرورش

- مواجهه جریان‌های اجتماعی معاصر با مدارس جدید
- روشنفکران سکولار
- سنت گرایی محافظه کار
- اصلاح گری دینی
- احیاء گری دینی

بخش دوم:

فصل سوم: مدارس پیش از انقلاب

- برای رشته‌های آموزش ابتدایی، امور تربیتی و آموزش کودکان استثنایی: مدرسه جامعه تعلیمات اسلامی و مدرسه رفاه
- برای رشته‌های آموزش متوسطه (رشته‌های علوم انسانی، معارف و الهیات و ادبیات): مدرسه دین و دانش و مدرسه کمال
- برای رشته‌های آموزش تربیت بدنی و آموزش متوسطه (رشته‌های علوم پایه): مدرسه علوی و مدرسه رفاه

فصل چهارم: مدارس پس از انقلاب

- برای رشته‌های آموزش ابتدایی، امور تربیتی و آموزش کودکان استثنایی: مدرسه حکمت بابلسر و مدرسه آینده سازان
- برای رشته‌های آموزش متوسطه (رشته‌های علوم انسانی، معارف و الهیات و ادبیات): مدرسه حکمت سرا و مدرسه

فائزون

- برای رشته‌های آموزش تربیت بدنی و آموزش متوسطه (رشته‌های علوم پایه): مدرسه آینده سازان و مدرسه امام صادق

(ع)

بخش سوم

فصل پنجم: بررسی تحلیلی مدارس اسلامی در ایران معاصر

- تحلیل و جمع‌بندی مدارس اسلامی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- با معرفی استاد، مهارت آموز گزارشی از یک مدرسه، کانون، مسجد که در قلمرو تربیت اسلامی فعال است تهیه نماید (نمونه یک مورد کاوی تربیتی^۱).
- مشارکت در بحث و گفتگو برای ارزیابی برنامه‌ها و عملکرد مدارس اسلامی و استخراج نقاط قوت و ضعف آن مدارس.
- مشارکت در مقایسه دو یا چند مدرسه اسلامی و ارزیابی برنامه‌ها و عملکرد آنها.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- کتاب آشنایی با تجارب مدارس اسلامی معاصر، نشر مشترک دانشگاه فرهنگیان و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه (در دست انتشار)
- ۲- روشن‌نهاد، ناهید (۱۳۸۴). مدارس اسلامی در دوره پهلوی دوم، تهران: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- ۳- علم‌الهدی، جمیله (۱۳۸۰). نقش جریان روشنفکری در سکولاریسم تربیتی، تهران: بنیاد فرهنگ و اندیشه معاصر.

منابع فرعی:

- ۱- کرمی پور، حمید (۱۳۸۰). جامعه تعلیمات اسلامی؛ آیه الله شیخ عباسعلی اسلامی و نقش ایشان در انقلاب اسلامی، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- ۲- یادنامه استاد علامه کرباسچیان (۱۳۸۶). مجموعه مقالات به مناسبت بزرگداشت پنجاهمین سال تأسیس مدرسه علوی، مرکز تدوین و نشر آثار علامه کرباسچیان، تهران: آفاق.
- ۳- میرهادی، توران (۱۳۷۶). جستجو در راه‌ها و روش‌های تربیت: تجربیات مدرسه فرهاد، تهران: انتشارات آگاه.
- ۴- مرکز اسناد تاریخی وزارت اطلاعات (۱۳۸۸). حجت‌الاسلام حاج شیخ عباسعلی اسلامی به روایت اسناد ساواک، تهران: مرکز اسناد تاریخی وزارت اطلاعات.
- ۵- مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید (۱۳۷۶). دیدگاه‌های آموزشی - تربیتی. مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید. چاپ اول.
- ۶- اقبال قاسمی، پویا (۱۳۷۷). مدارس جدید در دوره قاجاریه؛ بانیان و پیشروان، اقبال قاسمی پویا، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- ۷- باغچه‌بان، جبار. میر بابایی، صفیه (۱۳۸۹). روشنگران تاریکی‌ها - خاطرات و زندگی‌نامه خودنوشت، تهران: مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان.

^۱. «مرکز مطالعات راهبردی تربیت اسلامی» همچنین مجموعه ۶ جلدی با عنوان «مورد کاوی تربیتی» منتشر کرده که به مطالعه مساجد و مدارس شاخص در قلمرو تربیت اسلامی مانند مسجد موسی بن جعفر اهواز، کانون رهبویان شیراز، حوزه امام مهدی مشهد، مسجد صفا تهران، مسجد قدس اصفهان، و مسجد صنعتگران مشهد پرداخته است. (فایل این مجموعه در اینترنت قابل دانلود است)

۸- شکوری، ابوالفضل. دارا، جلیل (۱۳۹۰). بررسی نقش مدارس اسلامی در تقویت فرهنگ حجاب از منظر سرمایه اجتماعی، تحقیقات فرهنگی ایران، شماره ۱۵.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
 - ارزشیابی فرآیند: عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها به میزان ۵ نمره
 - ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی به میزان ۵ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «روش‌ها و فنون مشاوره و روان‌درمانی (متناسب با نیازها و مسائل کودکان و نوجوانان)»

۱. معرفی درس و منطق آن:

راهنمایی مجموعه فعالیت‌های منظم و سازمان‌یافته‌ای است که به منظور حداکثر استفاده از توانایی‌های بالقوه در طول زندگی دوباره فرد اعمال می‌شود. مشاوره رابطه رویاروی بین مراجع و مشاور است که بدان وسیله به مراجع کمک می‌شود تا طرح‌ریزی کند و بدان ادامه دهد. پس از شناخت خویش تصمیمات مناسبی اتخاذ نماید، از طریق مشاوره مراجع می‌آموزد که چگونه یک زندگی سالم و سازنده را راهنمایی و مشاوره همواره به‌عنوان تسهیل‌کننده فرآیند تعلیم و تربیت دانش‌آموزان برای معلمان مطرح بوده است. از طریق خدمات راهنمایی و مشاوره می‌توان به توانایی‌ها و محدودیت‌های دانش‌آموزان پی برد، یکی از وظایف اساسی معلمان راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان می‌باشد. به طور مسلم ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش‌آموزان بدون آگاهی معلمان از مبانی، اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره میسر نمی‌باشد، بنابراین لازم است مهارت‌آموزان در دوران تحصیل خود با مبانی، اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره آشنا شده تا بتوانند در آینده به‌عنوان معلم مدرسه نقش راهنمایی و مشاوره‌ای خود را به‌خوبی ایفا نمایند. همچنین این درس به‌عنوان یکی از دروس پایه برای مهارت‌آموزان رشته راهنمایی و مشاوره محسوب می‌شود که آمادگی‌های لازم در آنها برای کسب مهارت‌های پایه حرفه‌ای فراهم نموده و زمینه‌ساز ورود به دروس تخصصی مشاوره می‌باشد.

نام درس به فارسی: روش‌ها و فنون مشاوره و روان‌درمانی (متناسب با نیازها و مسائل کودکان و نوجوانان) نام درس به انگلیسی: Counseling and psychotherapy methods and techniques	مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: موضوعی (CK) تخصص مورد نیاز برای تدریس: دانش‌آموختگان رشته‌های روان‌شناسی و مشاوره
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود: ۱- با مطالعه درس مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، با مفاهیم اساسی راهنمایی و مشاوره آشنا شده، در فرآیند آموزش از مبانی و اصول مشاوره بهره کافی ببرد، به جایگاه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش پی ببرد و با نقش مشاوره‌ای معلمان در فرآیند تدریس و کلاس درس آشنا شود. ۲- همچنین از فنون و روش‌های شناخت دانش‌آموزان و رویکردهای اساسی مشاوره و روان‌درمانی اطلاعات کافی کسب نموده و بتواند در موقعیت واقعی مدرسه بکار ببرد. ۳- مهارت آموز پس از گذراندن این درس قادر خواهد بود از اصول مشاوره در موقعیت‌های واقعی مدرسه بهره برده و با شناختی که از تفاوت‌های فردی، ویژگی‌ها و	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مباحث اساسی

- اهمیت و ضرورت راهنمایی و مشاوره
- فلسفه و اهمیت راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش
- تاریخچه راهنمایی و مشاوره در جهان و ایران
- راهنمایی و مشاوره در اسلام
- مفهوم و تعریف راهنمایی
- اصول و اهداف راهنمایی
- خدمات راهنمایی
- مفهوم و تعریف مشاوره
- اصول و اهداف مشاوره
- عریف روان‌درمانی
- مفهوم و تعریف مشورت
- خدمات مشاوره
- تفاوت بین مشورت، راهنمایی، مشاوره و روان‌درمانی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب فصل از منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه مفاهیم راهنمایی، مشاوره و روان‌درمانی و بیان تفاوت‌های آنها

تکالیف عملکردی:

- تحلیل و مقایسه اهداف و خدمات راهنمایی و مشاوره و ارائه گزارش آن در کلاس درس

فصل دوم: رویکردهای اساسی مشاوره و روان‌درمانی

- مشاور و انتخاب نوع رویکرد درمانی
- رویکردهای درمانی متمرکز بر هیجانات
- رویکردهای درمانی متمرکز بر زمینه

- رویکردهای درمانی متمرکز بر تفکر و باور
- رویکردهای درمانی یکپارچه‌نگر و التقاطی
- رویکردهای درمانی متمرکز بر عمل و رفتار

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه رویکردهای درمانی مختلف و بیان تفاوت‌های آنها

تکالیف عملکردی:

- تحلیل و مقایسه رویکردهای اساسی مشاوره و روان‌درمانی و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- تحلیل کاربرد رویکردهای اساسی مشاوره و روان‌درمانی در محیط واقعی مدرسه توسط مهارت‌آموزان رشته مشاوره و ارائه گزارش کتبی آن به مدرس

فصل سوم: انواع راهنمایی و مشاوره و الگوهای آن

- انواع راهنمایی از نظر موضوع
- انواع راهنمایی از نظر شیوه اجرا (فردی و گروهی)
- انواع مشاوره از نظر موضوع
- انواع مشاوره از نظر شیوه اجرا (فردی و گروهی)
- الگوهای رایج راهنمایی
- انواع گروه‌های راهنمایی و مشاوره

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره از نظر موضوع و شیوه اجرا و بیان تفاوت‌های آنها
- مقایسه الگوهای راهنمایی و بیان شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها

تکالیف عملکردی:

- تحلیل و مقایسه الگوهای راهنمایی و مشاوره و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- تهیه جدول مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره و بیان کاربرد هریک از آنها در محیط واقعی مدرسه

فصل چهارم: روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره

- تعریف روش و فن
- روش‌های راهنمایی و مشاوره

- فنون راهنمایی (مشاهده، مصاحبه، پرسش‌نامه، شرح حال‌نویسی، واقع‌نویسی، مقیاس درجه‌بندی رفتار، گروه سنجی، مطالعه موردی، مطالعه پرونده تحصیلی، سیاهه رفتار، آزمون‌های روانی)
- فنون مشاوره (گوش دادن، تشویق کردن، برخورد با مقاومت، برخورد با سکوت، سازمان‌دادن، انعکاس احساس و محتوا، قرارداد بستن، تعیین تکلیف، پایان دادن به جلسه، همدلی، مواجهه سازی، تفسیر و بینش، رهبری، ایفای نقش، تسکین یا آرام‌بخشی ارجاع - مهارت‌های مشاوره)

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره با یکدیگر و بیان تفاوت‌های آنها
- مشاهده اجرای فنون مشاوره توسط متخصصان (مستقیم/ فیلم) و تحلیل مشاهدات به صورت مکتوب

تکالیف عملکردی:

- ۱- تحلیل و مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- ۲- طراحی و اجرای یک نمونه از هر کدام از فنون راهنمایی نظیر مشاهده، مصاحبه و....، و ارائه گزارشی از آنها به مدرس
- بیان کاربرد هریک از فنون راهنمایی و مشاوره در محیط واقعی مدرسه در قالب گزارش کتبی
- اجرای فنون مشاوره توسط مهارت‌آموزان رشته مشاوره با توجه به مشاهدات خود (مستقیم/ فیلم) در مورد یک نفر از دانش‌آموزان و ارائه گزارش صوتی - تصویری و کتبی آن به مدرس

فصل پنجم: نقش و وظایف کارکنان مدرسه در برنامه راهنمایی و مشاوره دانش‌آموزان

- نقش و وظایف معلم مدرسه
- نقش و وظایف معلم در مدرسه
- نقش و وظایف مشاور مدرسه
- نقش و وظایف مربی پرورشی مدرسه
- نقش سایر متخصصان در فرآیند راهنمایی و مشاوره
- نقش خانواده در فرآیند راهنمایی و مشاوره
- نقش دانش‌آموز در فرآیند راهنمایی و مشاوره

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه نقش و وظایف معلم، مدیر، مشاور، مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و بیان تفاوت‌های آنها

تکالیف عملکردی:

تحلیل و مقایسه نقش و وظایف معلم، مدیر، مشاور، مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و ارائه گزارش آن در کلاس درس

فصل ششم: مداخلات مختصر مشاور در مدرسه

- تعریف مداخلات مختصر
- شناسایی علایم و نشانگان خطر
- مداخلات مختصر در نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان (نماد)
- راهنمای مداخله مختصر برای افسردگی و مشکلات رفتاری
- راهنمای مداخله مختصر برای اضطراب و اضطراب اجتماعی
- راهنمای مداخله مختصر برای پیشگیری و مدیریت بحران خودکشی
- راهنمای مداخله مختصر برای درمان سوء مصرف (دخانیات، مشروبات الکلی و مواد مخدر)
- راهنمای مداخله مختصر و سواس فکری - عملی

فعالیت یادگیری

مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه برنامه‌های مداخلات مختصر در دانش‌آموزان و غیر دانش‌آموزان
- مقایسه برنامه‌های مداخلات مختصر مدارس ابتدایی و متوسطه و بیان تفاوت‌های آن‌ها

تکالیف عملکردی:

- تحلیل و مقایسه برنامه‌های مداخلات مختصر در مدارس ابتدایی و متوسطه و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- تحلیل و مقایسه برنامه‌های مداخلات مختصر در مراکز مشاوره دانش‌آموزی، مدارس و ارائه گزارش کتبی آن به مدرس
- اجرای برنامه‌های مداخلات مختصر در قالب ایفای نقش در کلاس درس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت مهارت‌آموزان و تحلیل پاسخ‌های مربوط به پرسش‌های مطرح شده است. برقراری ارتباط میان آموخته‌های کلاسی و الزامات محیط آموزشی، بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری خارج از محیط آموزشی، برقراری پیوند میان نظر و عمل در محیط آموزشی و فراهم نمودن مشارکت گروهی مهارت‌آموزان در انجام فعالیت‌های عملکردی توسط مدرس از راهبردهای تدریس این درس می‌باشد که منجر به درک عمیق‌تر مطالب و به‌کارگیری دانش نظری راهنمایی و مشاوره توسط مهارت‌آموزان در موقعیت‌های واقعی مدرسه خواهد شد. یادگیری غیرمستقیم نیز مستلزم مطالعه فردی و درک شناختی فرد در موقعیت‌های مختلف محیط آموزشی می‌باشد.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- قدمی، سید امیر؛ همت، نورعلی و نبوی، سید صادق (زیر چاپ). مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات دانشگاه فرهنگیان.
- ۲- گلادینگ، ساموئل. تی (۱۳۹۰). اصول و مبانی مشاوره. ترجمه: مهدی گنجی، تهران، نشر ساوالان.
- ۳- شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۹۰). مقدمات راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات رشد.
- ۴- کارلسون، جان و دینک مایر، جان (۱۳۸۹). مشورت برای مداخلات مدرسه مبنای، ترجمه: احمد اعتمادی، رؤیا رسولی و تقی پور ابراهیم. انتشارات دانشگاه یزد.

منابع فرعی:

- ۱- اصغری پور، حمید (۱۳۹۱). کلیات راهنمایی و مشاوره، مشهد: نشر ترمین .
- ۲- گیسون، رابرت . میشل، ماریان (۱۳۸۶). زمینه مشاوره و راهنمایی، ترجمه: باقر ثنایی و همکاران، انتشارات رشد.
- ۳- شریدن، سوزان. کرانوچویل، تامس. آر و برت، جنیفر دی. (۱۳۹۶). مشاوره رفتاری متقارن: افزایش پیوندهای خانواده - مدرسه و مداخلات. ناشر: ارتباطات اجتماعی.
- ۴- تامپسون، چارلز. ل. رودلف، لیندا. ب. (۱۳۸۸). مشاوره با کودکان، ترجمه: جواد طهوریان، انتشارات رشد.
- ۵- صافی، احمد (۱۳۷۹). راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی، تهران: انتشارات رشد.
- ۶- تمدنی، مجتبی . بهمنی، بهمن (۱۳۹۱). فنون مشاوره و روان درمانی، تهران: نشر دانژه.
- ۷- حسینی بیرجندی، سید مهدی (۱۳۷۱). اصول و روش های راهنمایی و مشاوره، تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

- ارزشیابی آغازین: بر اساس آزمون بسته پاسخ و یا باز پاسخ.
- ارزشیابی تکوینی: عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری پیش بینی شده کلاسی ۲ نمره
- ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری (باز پاسخ، بسته پاسخ، چندگزینه ای و یا ترکیبی) به میزان ۱۰ نمره
- کارپوشه (Port Folio): مجموعه تکالیف (فعالیت) عملکردی ۸ نمره

سرفصل درس «مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی و تربیتی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

منظور از مدیریت، مدیریت در عرصه فرهنگ است، به عبارت دیگر، منظور علم و هنر به کارگیری منابع و نیروها از طریق برنامه‌ریزی، سازماندهی، بسیج منابع، هدایت و کنترل آن برای دستیابی به اهداف تعیین شده در عرصه فرهنگ (عقاید، باورها، ارزش‌ها و هنجارهای مشترک در جامعه و نیز فعالیت‌ها و محصولات هنری) می‌باشد. برنامه‌ریزی فرهنگی عبارت است از «تلاشی آگاهانه برای تغییر نگرش‌ها، اعتقادات، آداب و رسوم، ارزش‌ها و هنجارهای نسبتاً پایدار و بادوام جامع، مطابق خواست و الگوی ذهنی برنامه‌ریز» اما اگر فرهنگ را در معنای محدود به کار ببریم، تعریف برنامه‌ریزی فرهنگی متفاوت و محدود خواهد بود. در این معنا: برنامه‌ریزی فرهنگی عبارت است از: «تلاش آگاهانه و سنجیده برای تغییر فعالیت‌ها و محصولات فکری و هنری در راستای دستیابی به اهداف مطلوب و مورد خواست برنامه‌ریز یا برنامه‌ریزان». به عبارت دیگر، در این معنا برنامه‌ریزی عبارت است از: «تخصیص منابع، توزیع یارانه‌ها و امکانات عمومی برای مجموعه‌ای از فعالیت‌های هنری تشویق و طراحی شده (تماشاخانه‌ها، گالری‌ها، موزه‌ها، تالارهای کنسرت، مراکز هنری و رسانه‌ای، نمایش فیلم و غیره) و حمایت از هنرمندان و کارکنان فرهنگی». در این درس مریان پرورشی می‌تواند با آگاهی از محتوای درسی مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی و فوق برنامه، کلیه فعالیت‌های فرهنگی، پرورشی و فوق برنامه را در مدرسه مدیریت کند و با برنامه‌ریزی صحیح و علمی بتواند خدمات پرورشی را به صورت بهتر، در محیط آموزشی و پرورشی محل خدمت خود طراحی و به دانش آموزان ارائه نمایند.

نام درس به فارسی: مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی و تربیتی	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: نظری
Management and planning of cultural and educational affairs	تعداد واحد: ۲
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد ساعت: ۳۲
۱- با آشنایی با فرهنگ و مفاهیم آن و همچنین کارکردهای آن در جامعه و مدرسه، مهارت آموز می‌تواند شیوه‌های تأثیرپذیری و فرهنگ‌پذیری دانش آموزان را شناسایی کند و آن‌ها را در مراحل جامعه‌پذیری و نحوه شکل‌دهی به رفتارهای اجتماعی در محیط‌های آموزشی و پرورشی محل خدمت و زندگی خود قرار دهد.	شایستگی کلیدی: موضوعی (CK)
۲- در این دوره مهارت آموز با مدیریت، اهداف و وظایف آن به‌ویژه برنامه‌ریزی و فرآیندهای تصمیم‌گیری آشنا خواهد شد. در ادامه با توجه به ضرورت برنامه‌ریزی در امور فرهنگی با رویکردها و مراحل برنامه‌ریزی فرهنگی آشنا و قادر خواهد بود نسبت به امور فرهنگی سازمان موردنظر و به‌خصوص در مدارس با دیدی متفاوت به منظور تأثیرگذاری برای ارتقای آگاهی و تغییر رفتار دانش آموزان برنامه‌ریزی نماید.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: امور تربیتی

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی در آموزش و پرورش

- تعریف و ماهیت برنامه‌ریزی
- ویژگی‌های برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی در محیط‌های آموزشی و پرورشی
- ضرورت و اهمیت برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه
- پیشینه برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه در آموزش و پرورش
- انواع برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه
- مراحل برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه
- مدل‌های برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه
- عوامل مؤثر در برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه اثربخش
- محدودیت‌های برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه برنامه‌ریزی

تکالیف عملکردی:

- تهیه یک برنامه عملیاتی فرهنگی بر اساس مراحل عنوان شده در کلاس

فصل دوم: فعالیت و عمل فرهنگی در مدرسه

- مفهوم و ماهیت فعالیت و عمل فرهنگی
- ضرورت و اهمیت فعالیت و عمل فرهنگی
- طبقه‌بندی فعالیت‌ها فرهنگی و فوق‌برنامه (مسابقات فرهنگی و هنری، روزنامه‌دیواری، نماز - نمازخانه، کتاب و کتابخانه، اردوها و بازدیدها، نمایشگاه‌ها و غیره.)
- شرایط و اصول اجرای فعالیت‌های فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه
- فرآیند اجرای فعالیت و عملیات فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه
- پژوهش فرهنگی در آموزش و پرورش
- روش اجرای چند فعالیت فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه سازماندهی

تکالیف عملکردی:

- طراحی یک فعالیت فرهنگی بر اساس فرآیند عنوان شده در کلاس

فصل سوم: فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی و رشد استعدادهای دانش‌آموزان

- فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی و تقویت روحیه تعاون و همکاری
- فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری
- تأثیر فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی در رشد اجتماعی و ارتباطی
- فعالیت‌های گروهی و دوری از فردگرایی و استبداد
- تأثیر فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی در استفاده از نیروهای شناختی، هیجانی و حرکتی
- فعالیت و مشارکت‌های گروهی و رشد خلاقیت
- فعالیت یادگیری
- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه متون و منابع معرفی شده در زمینه فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی
- مهارت آموزان نحوه مشارکت و فعالیت گروهی را در کلاس درس با یکدیگر و با تشکیل گروه‌های ۲ تا ۴ نفره تمرین کنند.

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه سازماندهی

تکالیف عملکردی

- مهارت آموزان انواع گروه‌هایی که ممکن است در مدرسه تشکیل شوند را با مطالعه و مشاهده حضوری در مدرسه شناسایی و ماهیت، ویژگی‌های و نحوه طراحی فعالیت‌های مخصوص آنها را در کلاس ارائه کنند.
- موقعیت‌های تربیتی در مدرسه: اردوهای دانش‌آموزی، تشکلهای دانش‌آموزی، یاریگران زندگی، صبحگاه مدرسه، کتب درسی دانش‌آموزان و فعالیت‌های فرهنگی و هنری، هیئت دانش‌آموزی، مسابقات گروهی و فردی فرهنگی و هنری و قرآن و عترت و نماز

فصل چهارم: کنترل و ارزشیابی مدیریت فرهنگی در آموزش و پرورش

- ماهیت و جایگاه کنترل و ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- فراگرد کنترل و ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- مدل‌های ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- انواع ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- معیارهای ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- الزامات و شاخص‌های کنترل و ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- آسیب‌شناسی فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی در مدارس: عدم تناسب فعالیت‌های فرهنگی و پرورشی مدارس با مولفه‌های فرهنگی سند تحول، فراگیر نبودن فعالیت‌های پرورشی مدارس، به‌روز نبودن و تکراری بودن فعالیت‌های پرورشی مدارس، توجه بیش از حد به نتایج کمی از فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی مدارس

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه
- کنترل و ارزشیابی پروژه

تکالیف عملکردی:

- تهیه شاخص‌های ارزشیابی فعالیت فرهنگی تهیه شده در مرحله قبل

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ‌های مطرح شده است. انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و به‌کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های واقعی آموزشی و انجام راهنمایی و خدمات پرورشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت‌ها می‌باشد. برای یادگیری غیرمستقیم دانشجویان باید با مطالعه فردی و درک شناختی از موقعیت‌های گوناگون زندگی واقعی، به این هدف نایل گردند.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی: نیاز به تألیف

- ۱- نائینی، علی محمد (۱۳۸۹). درآمدی بر مدیریت فرهنگی، چاپ اول. تهران: نشر ساقی.

- ۲- صالحی امیری، سید رضا و عظیمی دولت‌آبادی، امیر (۱۳۸۷). مبانی سیاست گذاری و برنامه ریزی فرهنگی، تهران: پژوهشکده تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، چاپ اول.
- ۳- حاجی ده آبادی، محمدعلی (۱۳۸۳). مدیریت فرهنگی، چاپ اول، قم، مرکز نشر هاجر (مرکز مدیریت خواهران حوزه‌های علمیه)

منابع فرعی:

- ۱- پهلوان، چنگیز (۱۳۷۸). فرهنگ شناسی. تهران: نشر قطره.
- ۲- آیت‌اللهی، علیرضا (۱۳۸۰). اصول برنامه ریزی. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.
- ۳- موسوی شاهرودی (۱۳۸۵). برنامه ریزی. تهران: نشر مؤلف.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی پایانی: آزمون (باز پاسخ، بسته پاسخ، چندگزینه‌ای و یا ترکیبی) مباحث نظری پایان ترم به میزان ۱۰ نمره
 - ارزشیابی فرآیند: نظم و عملکرد دانشجو در فعالیت یادگیری پیش‌بینی شده کلاسی به میزان ۲ نمره
 - ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی به میزان ۸ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

۱. معرفی درس و منطق آن:

رسانه‌ها شتاب‌دهنده آهنگ تغییرات در زندگی بشر شده‌اند. از ویژگی‌های مهم دنیای امروز، فناوری‌های ارتباطی است و در این دنیا، رسانه‌ها روزه‌روز بیشتر در مرکز تفکر انسانی قرار می‌گیرند و از مولفه‌های وجودی ساختار زندگی بشر در کنار سایر مؤلفه‌ها به شمار می‌رود. به‌منظور بهره‌گیری صحیح و منطقی از این ابزار به‌عنوان شمشیر دو لبه، لازم است مهارت‌آموزان به‌مثابه معلمان آینده با عناصر، نظریه‌ها، اصول تربیتی و راهبردهای رسانه‌های آشنایی پیدا کنند و با شناخت ویژگی‌های عاطفی، روانی، جسمانی مخاطبان و نیز واکاوی بسترهای فرهنگی، تربیتی و اجتماعی در کاربرد صحیح رسانه‌ها در جهت ساختن زندگی بهتر تلاش کنند. مهارت‌آموزان رشته امور تربیتی (گرایش سبک زندگی و مشاوره) با شناخت کامل مفاهیم این درس قادر خواهند بود علاوه بر درک، نقد و استفاده صحیح از عناصر و اصول رسانه‌ها و اصول تربیتی حاکم بر استفاده از رسانه در هدایت و آموزش دانش‌آموزان در این حوزه توفیق یابند.

نام درس به فارسی: سواد و تربیت رسانه‌ای	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Media literacy and education	نوع درس: نظری
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود: ۱- با شناخت اصول، کارکردها و ویژگی‌های رسانه، رسانه‌های موجود را از منظر کارکردی در قالب یک مقاله مورد نقد و بررسی قرار دهد. ۲- ضرورت سواد رسانه‌ای را برای دانش‌آموزان نسل حاضر از منظر ویژگی‌های رشدی، جامعه‌شناختی و نیازهای زمینه‌ای در قالب یک نوشته اقناعی بیان کند. ۳- با شناخت نظریه‌های سواد رسانه‌ای، وضعیت رسانه‌های داخلی و خارجی را مقایسه و میزان انطباق آنها را با نظریه‌های موجود در قالب یک سمینار بیان نماید. ۴- وجوه مثبت و منفی رسانه‌ها را از منظر کدهای اخلاقی در قالب یک جلسه ارائه نماید.	تعداد واحد: ۲
	تعداد ساعت: ۳۲
	شایستگی کلیدی: موضوعی
	(CK)
	تخصص موردنیاز برای تدریس: متخصص موضوعی در زمینه رسانه مورد تأیید گروه امور تربیتی

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات رسانه

- چیستی رسانه و تاریخچه رسانه‌ها
- اهمیت رسانه‌های دیداری
- فلسفه رسانه
- انواع رسانه‌ها (از منظر مفهومی، نوع ارتباط)
- کارکردهای رسانه
- پیامدهای رسانه

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت فعال در مباحث درسی
- مشارکت در فعالیت‌های جمعی کلاسی در زمینه موضوعات مورد بحث گروهی

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارشی از تاریخچه رسانه در ایران و جهان

فصل دوم: سواد رسانه‌ای

- تعریف سواد
- اطلاعات، دانش، خرد
- تعاریف سواد رسانه‌ای
- تاریخچه سواد رسانه‌ای (در ایران و جهان)
- ابعاد سواد رسانه‌ای
- اهداف سواد رسانه‌ای
- اهداف آموزش سواد رسانه‌ای
- مولفه‌های آموزش سواد رسانه‌ای
- ضرورت‌های آموزش سواد رسانه‌ای

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت فعال در مباحث درسی
- بیان نقاط مشترک و متفاوت تعاریف سواد رسانه‌ای

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارش از آموزش سواد رسانه‌ای در کشورهای پیشرو، اسلامی و منطقه‌ای به کلاس درس
- ارائه گزارشی از وضعیت آموزش سواد رسانه‌ای در ایران به کلاس

فصل دوم: نظریه‌های سواد رسانه‌ای

- نظریه‌های مرتبط با سواد رسانه‌ای
- نظریه برجسته‌سازی
- نظریه یادگیری اجتماعی
- نظریه استفاده و خشنودی
- نظریه تزریقی یا گلوله جادویی

- نظریه انتقادی
- نظریه ماریپیچ سکوت
- نظریه کاشت
- نظریه امپریالیسم فرهنگی
- نظریه نشر نوآوری
- کاربرد نظریه نشر و اشاعه در سواد رسانه‌ای
- برتری نسبی
- سازگاری
- پیچیدگی
- خشونت رسانه‌ای

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت فعال در مباحث درسی
- تحلیل نظریه‌های سواد رسانه‌ای و نقد و بررسی آنها

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارشی مستند از کاربرد نظریه‌های سواد رسانه‌ای در رسانه‌های داخل و خارج به کلاس
- تهیه و ارائه مقاله‌های از خشونت رسانه‌ای

فصل سوم: اصول، عناصر و کارکردهای سواد رسانه‌ای

- اصول سواد رسانه‌ای
- الگوی پنج سطحی سواد رسانه‌ای انتقادی
- سواد رسانه‌ای و کودکان
- سواد رسانه‌ای و نوجوانان
- مراحل کسب سواد رسانه‌ای
- الگوی آموزش سواد رسانه‌ای
- فعالیت‌های بین‌المللی در آموزش سواد رسانه‌ای
- الگوی آموزش سواد رسانه‌ای در ایران

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت در مباحث درسی
- تحلیل تفاوت آموزش سواد رسانه‌ای در کودکان و نوجوانان

- جایگاه آموزش سواد رسانه‌ای در مطالعات بین‌المللی

تکالیف عملکردی:

- ارائه الگویی برای آموزش سواد رسانه‌ای مبنی بر الگوی ۵ سطحی سواد رسانه‌ای انتقادی در قالب یک نوشته علمی

- بررسی الگوهای آموزش سواد رسانه‌ای در ایران و ارائه گزارش آن به کلاس

فصل چهارم: سبک زندگی و اخلاق در رسانه

- ارتباط فرهنگ با سبک زندگی
- جایگاه هویت در سبک زندگی
- رسانه و سبک زندگی
- تغییرات سبک زندگی
- مصرف‌گرایی
- مدگرایی
- سستی روابط خانوادگی
- تغییر ادبیات
- مبانی سه‌گانه اخلاق حرفه‌ای رسانه در جمهوری اسلامی ایران
- تبیین رابطه اخلاق و دین
- تبیین رابطه دین و رسانه
- مسئولیت اجتماعی رسانه‌ها
- کرامت انسانی
- اصول اخلاق حرفه‌ای رسانه

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت فعال در مباحث درسی
- تحلیل رسانه‌های داخل کشور از منظر مبانی سه‌گانه اخلاق حرفه‌ای رسانه در جمهوری اسلامی ایران

تکالیف عملکردی :

- ارائه نمونه‌های مستند از تغییر سبک زندگی ناشی از نفوذ رسانه به کلاس درس

فصل پنجم: اصول تربیتی حاکم بر استفاده از رسانه

- اصل قانون‌گذاری
- اصل مسئولیت‌پذیری

- اصل آگاه‌سازی رسانه‌ای
- اصل ایمن‌سازی رسانه
- اصل مدیریت مصرف (زمان، مکان، ابزار، محتوا، نیاز)
- اصل جایگزینی
- اصل همراهی و نظارت
- اصل تدریج و استمرار
- اصل اقتدار و صمیمیت

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن‌های آموزشی) در مباحث به همراه مشارکت مهارت‌آموزان در نقد و تحلیل و پاسخ به پرسش‌های طرح شده است. همچنین استفاده از شیوه‌های مشارکتی برای درک عمیق‌تر و به کارگیری مباحث درسی در موقعیت‌های واقعی تدریس لازم است. انجام فعالیت‌های عملی طراحی شده و تحلیل نتایج و کاربرد آن در زندگی موردنظر است. همچنین استفاده از رویکردهای نوین آموزشی در ارائه درس و فعالیت یادگیری و عملکردی موردتوجه قرار گیرد. ارائه دروس و تکالیف در راستای آشنایی و درک بیشتر از نقاط مثبت و منفی رسانه‌ها توسط مهارت‌آموزان طراحی شود. بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری غیرمستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه‌های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده و نیز ارائه نمونه‌های تحلیلی است.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- گل احمدی، حسن (۱۳۹۴). سواد رسانه‌ای، ویراست دوم. تهران: انتشارات گل احمدی.
- ۲- فردرو، محسن (۱۳۹۳). سبک زندگی و رسانه‌های نوین. تهران: انتشارات مه آسا.
- ۳- فاطمی، سید محمد (۱۳۹۷). تربیت رسانه ای و چالش‌های فراروی آن، پویش در آموزش علوم انسانی، سال سوم، شماره ۱۱.

منابع فرعی:

- ۱- خجسته، حسن؛ احمدی، ظهیر (۱۳۹۷). اخلاق حرفه‌ای و کاربردی رسانه‌ها در جمهوری اسلامی ایران: مفاهیم و مصادیق. تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.
- ۲- آقاجانی، زهرا؛ حشمتی، سولماز (۱۳۹۶). رسانه‌شناسی. تهران: انتشارات ادیبان روز.
- ۳- افراسیابی، محمدصادق (۱۳۹۹). سواد رسانه ای از الف تا یاء، تهران: پشتیبان.

۴- گوستاواس، مش (۱۳۹۹). نوجوان دیجیتالی: دنیای اجتماعی نوجوانان در عصر اطلاعات، تهران: رشد.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی پایانی: برگزاری آزمون نظری: ۱۵ نمره
- ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها: ۵ نمره

نکات مهم:

- ترتیب مطالب در فصل‌های مختلف صرفاً جنبه تأکید بر محتوا دارد و تقدم و تاخر و یا ادغام مباحث با توجه به نظر استاد صورت می‌پذیرد.
- ارائه نمونه‌های عملی از سوی استاد درس برای جلب و هدایت مهارت‌آموزان به سمت نقادی رسانه‌ای ضروری است.
- تشویق مهارت‌آموزان به تفکر انتقادی و نگارش بر مبنای دیدگاه تحلیلی مورد تأکید است.
- استفاده از روش‌های فعال تدریس و روش‌های پرورش خالقیت توسط استاد و خلق فرصت‌های یادگیری فردی و مشارکتی مورد تأکید است.

سرفصل درس «کاربرد مشاوره در راهنمایی تحصیلی و شغلی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

همه انسان‌ها می‌خواهند شغلی را انتخاب کنند که علاوه بر تأمین نیازهای مادی، از نظر روانی نیز برای آنان ارضاکننده باشد. لازمه رسیدن به این هدف گماردن افراد در مشاغل مناسب و مطابق با علایق آنهاست که به‌درستی می‌توان گفت به‌واسطه این شناخت و اشتغال، نیازهای جامعه نیز در آینده برآورده خواهد شد. با بررسی و مطالعه تاریخ توسعه و تحول جوامع صنعتی متوجه خواهیم شد که نیروی انسانی ماهر و آموزش‌دیده در ایجاد تغییرات جامعه از حالت سنتی به صنعتی نقش بسزایی خواهند داشت. حال که کشور ما در مسیر صنعتی شدن و خودکفایی قرار دارد، باید کارها را به افراد ماهر و علاقه‌مند بسپاریم.

امروزه در جوامع بشری راهنمایی و مشاوره در همه زمینه‌ها، خاصه برای انتخاب رشته تحصیلی و شغل آینده برای همه دانش‌آموزان در مدارس در دوره‌های تحصیلی متوسطه اول و دوم، امری حتمی و غیرقابل‌انکار به حساب می‌آید. در جریان مشاوره و راهنمایی تحصیلی، مطابق با سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، همه دانش‌آموزان می‌بایست ضمن آگاهی از علایق و استعدادها، خود برای انتخاب رشته تحصیلی و واقعیت‌های مشاغل گوناگون و بازار کار آینده، نسبت به واحدها و دروس رشته‌های مختلف تحصیلی، برنامه‌ریزی درسی، روش‌های مطالعه مؤثر و دیگر اطلاعات موردنیاز در کسب موفقیت تحصیلی از خدمات تخصصی مشاور مدرسه برخوردار شوند. در مدارس، مشاور به‌عنوان راهنمای دانش‌آموز در همه مراحل هدایت تحصیلی می‌بایست جریان راهنمایی را به طور مستمر در دوره تحصیلی متوسطه اول و دوم پیگیری کند و بر اساس شناختی که از دانش‌آموز مطابق با درک درست از استعداد، رغبت، رشد فردی، طرز تلقی‌ها، احساسات، نگرانی‌های تحصیلی و امنیت شغلی آینده‌اش کسب می‌کند، برای انتخاب شایسته و ادامه تحصیل همواره در کنار او باشد تا وی بتواند بدون کمترین دغدغه به تحصیل خود ادامه دهد.

نام درس به فارسی: کاربرد مشاوره در راهنمایی تحصیلی و شغلی نام درس به انگلیسی:	مشخصات درس نوع درس: نظری - عملی
Application Educational and Vocational Guidance counseling	تعداد واحد: ۲
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد ساعت: ۴۸
۱- مقررات و قوانین هدایت تحصیلی آموزش و پرورش را فرا گیرد. ۲- رابطه بین مواد درسی و انتخاب رشته تحصیلی را بیاموزد. ۳- مطابق با تفاوت‌های فردی و شخصیتی دانش به آن‌ها خدمات راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی ارائه می‌دهد.	شایستگی کلیدی: موضوعی (CK) تخصص مورد نیاز برای تدریس: اساتید گروه مشاوره

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- تعریف راهنمایی، تعریف مشاوره، تفاوت‌های راهنمایی و مشاوره

- تاریخچه راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران
- روش های مشاوره (روش مستقیم، روش غیرمستقیم، روش انتخابی)
- اصول حاکم بر راهنمایی و مشاوره
- هدف های راهنمایی و مشاوره
- ضرورت راهنمایی، ضرورت مشاوره، راهنمایی و مشاوره مبتنی بر رشد، راهنمایی و مشاوره فردی و گروهی
- راهنمایی و مشاوره در اسلام

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
- مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت آموزان و پرسش و پاسخ احتمالی
- ایجاد انگیزه لازم برای بیان نظرات مهارت آموزان از طریق گفتگوی آزاد برای تبیین درس
- استفاده از پاورپوینت در بکارگیری حس های چندگانه در جریان یادگیری مؤثر

تکالیف عملکردی: با نظر استاد و توافق مهارت آموزان

فصل دوم: راهنمایی و مشاوره تحصیلی

- ضرورت راهنمایی تحصیلی
- ضرورت مشاوره تحصیلی
- هدف های راهنمایی و مشاوره تحصیلی
- راهنمایی تحصیلی در دبستان دوره اول و دوم
- راهنمایی تحصیلی در دوره متوسطه دوره اول و دوم
- شاخه ها و رشته های دوره متوسطه

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
- استفاده از پاورپوینت در بکارگیری حس های چندگانه در جریان یادگیری مؤثر

تکالیف عملکردی: با نظر استاد و هماهنگی با آموزش و پرورش از چند مدرسه دوره اول و دوم متوسطه منطقه ای بازدید به عمل آید، تا از آن طریق مهارت آموزان با روند مشاوره شغلی مشاوران آشنا شوند.

فصل سوم: هدایت تحصیلی در ایران و چند کشور جهان

- راهنمایی و مشاوره تحصیلی در ایران و چند کشور در جهان
- هدایت تحصیلی در ساختار (۳-۳-۶)
- نقش اصلی مشاوران در مدارس

- هدایت تحصیلی - شغلی در ایران
- هدایت تحصیلی - شغلی در ایران، کانادا، استرالیا، فرانسه، مالزی، هند، ژاپن، فنلاند، سوئد

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
- تکالیف عملکردی:** فیلم و یا منابع موجود پیرامون هدایت تحصیلی دانش آموزان بعضی از کشورها تهیه و توسط مهارت آموزان در کلاس درس ارائه شود.

فصل چهارم: مشکلات تحصیلی

- مشکلات دانش آموزان متوسطه دوره اول و دوم
- شناخت عوامل مؤثر در ایجاد مشکلات تحصیلی دانش آموزان
- عوامل برون مدرسه‌ای: عوامل خانوادگی، عوامل فرهنگی، عوامل اقتصادی
- عوامل درون مدرسه‌ای: برنامه درسی، برنامه آموزشی
- آموزش معلمان و اولیای در جریان راهنمایی و مشاوره تحصیلی دانش آموزان

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
- مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت آموزان و پرسش و پاسخ

تکالیف عملکردی:

- با نظر استاد فیلم و یا منابع موجود پیرامون روند هدایت تحصیلی اجباری دانش آموزان توسط مهارت آموزان تهیه و در کلاس درس ارائه شود.
- بیان مشکلات شخصی و اجتماعی هدایت تحصیلی اجباری توسط مهارت آموزان تهیه و در کلاس درس

فصل پنجم: راهنمایی و مشاوره شغلی

- تعریف راهنمایی شغلی
- تعریف مشاوره شغلی
- تاریخچه راهنمایی شغلی
- ضرورت راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- ضرورت مشاوره تحصیلی
- هدف‌های راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- عوامل مؤثر در انتخاب شغل، انتخاب شغل و هویت شغلی، زندگی شغلی، امکانات شغلی، رشد شغلی، رضایت شغلی، انگیزه شغلی

- نگهداری شغل، فرسودگی شغلی
- شیوه‌های اجرای راهنمایی شغلی شامل: بازدید، معرفی مشاغل، ارائه واحد شناسایی مشاغل، مقاله‌نویسی شغلی، نمایشنامه شغلی، اشتغال در اوقات فراغت، مصاحبه شغلی

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت‌آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس، بیان میزان آسیب ناشی از اشتغال اجباری علی‌رغم انگیزه و میل افراد در جامعه، بیان مشکلات اماکن و موقعیت‌های شغلی در جامعه
- تکالیف عملکردی:** فیلم و یا منابع موجود از اماکن شغلی توسط مهارت‌آموزان تهیه و در کلاس ارائه شود.
- حضور مهارت‌آموزان در کارگاه‌های تولیدی و اماکن شغلی به‌منظور تهیه گزارش و ارائه در کلاس درس

فصل ششم: راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای در آموزش و پرورش

- تعریف
- هدف‌های اصلی برنامه راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای در کشور
- نقش محیط‌های آموزشی و پرورشی در راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان
- نقش خانواده، نقش جامعه، نقش کارکنان مدرسه
- راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای در سطوح مختلف تحصیلی
- کاربرد اطلاعات شغلی و حرفه‌ای، تعریف، هدف‌های ارائه اطلاعات شغلی، منابع شخصی، منابع نوشتاری، سایر منابع
- طرح‌ریزی شغلی و عوامل مؤثر بر آن
- توجه به واقعیت، عوامل محیطی، استعداد، شخصیت، علاقه (رغبت)
- خط‌مشی‌ها و سیاست‌هایی برای راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- نقش معلم و مشاور در ارائه اطلاعات شغلی

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت‌آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
- مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت‌آموزان و پرسش و پاسخ
- ایجاد انگیزه برای مهارت‌آموزان به‌منظور بیان روند انجام آزمون‌های استعداد، رغبت و شخصیت دانش‌آموزان
- تکالیف عملکردی:** تهیه گزارش از روند اجرای آزمون‌های استعداد، رغبت و شخصیت دانش‌آموزان توسط مهارت‌آموزان در مدارس به‌منظور ارائه و تحلیل آن در کلاس درس
- حضور مهارت‌آموزان در مراکز کار دولتی و شخصی به‌منظور تهیه گزارش و ارائه آن در کلاس درس
- حضور مهارت‌آموزان در آموزش و پرورش به‌منظور تهیه گزارش از نحوه تعاملات و دستگاه‌ها ارائه آن در کلاس درس

فصل هفتم: مشاغل جدید و روش‌های کارایی

- تعریف، مطالعه مشاغل جدید، مراکز کارایی، مراکز کارایی دولتی، مراکز کارایی غیردولتی (خصوصی)

- شرایط احراز شغل، مصاحبه شغلی، راهنمایی برای نوشتن یک سابقه شغلی
- معرفی انواع مشاغل جدید اعم از مدیریت بازاریابی دیجیتال، کارشناس تولید محتوا، مدیریت صفحه‌های مجازی، پشتیبانی و طراحی سایت و اپلیکیشن، تحلیلگری داده‌ها، هوش مصنوعی، کشاورزی مدرن، صنعت رباتیک، آموزش علم و هنر به صورت اینترنتی، طراحی گرافیک، طراحی دکوراسیون ساختمان‌ها، مشاوره و روان‌درمانگری غیرحضوری.

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت‌آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
 - مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت‌آموزان پیرامون مشاغل مختلف
 - مداخله مهارت‌آموزان در بحث‌های کلاسی به منظور بیان روند کارایی
 - مداخله مهارت‌آموزان در بحث‌های کلاسی به منظور بیان شرایط احراز شغل
- تکالیف عملکردی:** با نظر استاد فیلم و یا منابع موجود از اماکن و مراکز شغلی برای کارایی گزارشی تهیه و در توسط مهارت‌آموزان در کلاس درس ارائه و تحلیل شود.

- حضور مهارت‌آموزان در وزارت کار و امور اجتماعی به منظور آگاهی از چگونگی تعامل آنان با مراکز کار و کارایی و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- حضور مهارت‌آموزان در شهرداری‌ها به منظور آگاهی از نحوه فعالیت مراکز کارایی و ساماندهی کارگران و ارائه گزارش آن در کلاس درس

فصل هشتم: کارآفرینی

- تعریف
- سیر تاریخی کارآفرینی
- راهنمایی و مشاوره کارآفرینی

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت‌آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس پیرامون سیر تاریخی کارآفرینی
 - مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت‌آموزان پیرامون اهمیت و ضرورت کارآفرینی در جامعه
 - مداخله مهارت‌آموزان در بحث‌های کلاسی به منظور بیان روند کارآفرینی و استقبال از این طرح
 - مداخله مهارت‌آموزان در بحث‌های کلاسی به منظور بیان شرایط کارآفرینی و ویژگی کارآفرینان
- تکالیف عملکردی:** با نظر استاد فیلم و یا منابع موجود از اماکن و مراکز کارآفرینی تهیه و توسط مهارت‌آموزان در کلاس درس ارائه و تحلیل شود.
- حضور مهارت‌آموزان در وزارت کار و امور اجتماعی به منظور آگاهی از چگونگی تعامل آنان با مراکز کارآفرینی و ارائه گزارش آن در کلاس درس

- حضور مهارت آموزان در مرکز راهنمایی و مشاوره کارآفرینی به منظور آگاهی از نحوه فعالیت مشاوران و ارائه گزارش آن

فصل نهم: طبقه بندی مشاغل

- ضرورت طبقه بندی مشاغل
- فواید طبقه بندی مشاغل
- تعاریف و مفاهیم طبقه بندی مشاغل و طبقات شغلی

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ به روش فعال تدریس
- مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت آموزان پیرامون ضرورت طبقه بندی مشاغل
- مداخله مهارت آموزان در بحث های کلاسی به منظور بیان فواید طرح طبقه بندی مشاغل

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارش از روند اجرای طرح طبقه بندی مشاغل توسط مهارت آموزان به منظور ارائه و تحلیل آن در کلاس درس
- با نظر استاد فیلم و یا منابع موجود از فواید طرح طبقه بندی مشاغل توسط مهارت آموزان تهیه و در کلاس درس ارائه شود.
- حضور مهارت آموزان در وزارت کار و امور اجتماعی به منظور آگاهی از چگونگی اجرای طرح طبقه بندی مشاغل و ارائه گزارش آن در کلاس درس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

پیش بینی شرایط و فرصت های مناسب یادگیری به شکل مستقیم در کلاس درس ابتدا نیازمند حضور فعال مهارت آموزان و بهره گیری از روش های تدریس فعال موضوع های نظری و بحث های کلاسی توسط استاد می باشد. این اقدام به شکل بایسته و معقول آن با مشارکت همه اعضای کلاس درس (مهارت آموزان) میسر خواهد شد. بیان سؤالات و تحلیل پاسخ های مربوط به پرسش های طرح شده در کلاس توسط مهارت آموزان همراه با استاد موجب یادگیری عمیق موضوع های درسی می شود. از ویژگی های کلاس درس پویا مشارکت همه جانبه و درگیری مجموعه حواس همه مهارت آموزان در کلاس درس می باشد.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۹۰). راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی (مفاهیم و کاربردها). تهران: انتشارات سمت.
- ۲- اکبری، ابوالقاسم (۱۳۹۷). راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی. تهران: انتشارات رشد و توسعه.
- ۳- شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۹۲). راهنمایی و مشاوره شغلی و نظریه های انتخاب شغل. تهران: انتشارات رشد.

منابع فرعی:

- ۱- براون، استوین دی (۱۳۹۶). مشاوره و تحول شغلی (نظریه ها و کاربردها)، ترجمه مجتبی تمدنی و همکاران، تهران: انتشارات دانژه.

- ۲- اکبری، ابوالقاسم (۱۳۸۸). راهنمایی سازگاری، تحصیلی و شغلی: تهران: انتشارات ساوالان.
- ۳- حسینی، سید مهدی (۱۳۹۵). راهنمایی و مشاوره تحصیلی: تهران: انتشارات رشد.
- ۴- صافی، احمد (۱۳۹۲). اصول و فنون راهنمایی و مشاوره در دوره‌های تحصیلی: تهران انتشارات رشد.
- ۵- کلاس شوآب، سادیا زهیدی (۱۴۰۰). گزارشی واقعی از مشاغل آینده، ترجمه فریبا موسوی، تهران: کوچه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی پایانی: آزمون (باز پاسخ، کوتاه پاسخ، بسته پاسخ، چندگزینه‌ای و یا ترکیبی) مباحث نظری پایان ترم به میزان ۱۵ نمره
 - ارزشیابی فرآیند: نظم و عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری پیش‌بینی شده کلاسی و ارزشیابی مستمر ۳ نمره
 - ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۲ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «مهارت‌ها و سبک زندگی اسلامی - ایرانی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

امروزه مهارت‌های زندگی و کسب آن‌ها جزء مولفه‌های اصلی تعریف و معنای زندگی است و حتی فردی که مدرک تحصیلی داشته باشد اما در زندگی با مشکل روبرو است را عرف مردم دارای ضعف ارتباطی قلمداد می‌کند. فراگیری مهارت‌های زندگی، در گذشته به علت سادگی زندگی چندان اهمیتی نداشت. اما امروزه با وجود ایجاد تغییرات عمیق فرهنگی در شیوه‌های زندگی، هنوز هم بسیاری از افراد در رویارویی با مسایل زندگی، از توانایی‌های لازم و اساسی بی بهره اند و همین امر آنان را در مواجهه با مشکلات روزمره و مقتضیات آن آسیب پذیر کرده است. مهارت‌های زندگی عنوانی برای آن دسته از آموزش‌هایی است که به افراد یاد می‌دهد چگونه با چالش‌های زندگی روزمره مواجه شوند. در واقع هریک از این مهارت‌ها به افراد، توانایی خاصی می‌بخشد تا در موقعیت‌های مختلف عکس العمل مناسبی را از خود نشان دهند. آموزش و پرورش و مراکز آموزش عالی، نقش اساسی را در آموزش این مهارت‌ها به عهده دارند. مهارت آموزان در این درس به صورت نظری و عملی با مهارت‌های زندگی آشنا می‌شوند و ضمن بکارگیری این دانش در زندگی شخصی، با سبک زندگی و مختصات ایرانی- اسلامی آن آشنا می‌شوند و در نهایت دانش و مهارت خود را در دنیای واقعی مدرسه بکار می‌گیرند.

نام درس به فارسی: مهارت‌ها و سبک زندگی اسلامی - ایرانی	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Islamic-Iranian skills and lifestyle	نوع درس: نظری
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
۱- با انواع مهارت‌های زندگی و تمرین برای کسب مهارت‌های آن آشنا شود.	تعداد ساعت: ۳۲
۲- برای کسب مهارت‌های زندگی تلاش کند و می‌تواند آموخته‌های این درس را در زندگی شخصی بکار گیرد.	شایستگی کلیدی: موضوعی (CK)
۳- روش‌های آموزش مهارت‌های زندگی به کودکان و نوجوانان را می‌آموزد و توانایی	تخصص مورد نیاز برای تدریس:
۴- بکارگیری این روش‌ها را در محیط مدرسه کسب می‌کند.	متخصصین رشته روانشناسی و مشاوره
۵- با سبک زندگی و مختصات ایرانی- اسلامی آن آشنایی پیدا می‌کند.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مهارت‌های اساسی زندگی

- ضرورت و کاربرد مهارت‌های زندگی
- مهارت‌های اساسی زندگی
 - مهارت خودآگاهی
 - مهارت همدلی

- مهارت برقراری ارتباط مؤثر
- مهارت ابراز وجود و قاطعیت
- مهارت کنترل خشم
- مهارت مدیریت استرس و اضطراب
- مهارت تصمیم گیری
- مهارت تفکر خلاق
- مهارت تفکر نقّاد
- مهارت حل مسئله

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: تمرین عملی مهارت‌های زندگی با روش ایفای نقش و بررسی تأثیر آن در زندگی شخصی و اجتماعی

فصل دوم: مهارت‌های فرعی

- آشنایی با روش‌های کارآمد و ناکارآمد مقابله
- مهارت مقابله با شکست و فقدان
- مهارت تنظیم خلق
- مهارت مقابله با اضطراب، خشم و افسردگی
- مهارت حل تعارضات
- مهارت مقابله با غم غربت
- مهارت مواجهه با سوگ
- مهارت مدیریت زمان و برنامه ریزی
- مهارت غلبه بر کمرویی و اضطراب اجتماعی

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع مرتبط و شرکت در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: تمرین عملی و گفتگوی مهارت آموزان با یکدیگر در مورد مهارت‌های فرعی

فصل سوم: شیوه‌ها و فنون تدریس مهارت‌های زندگی

- آموزش مهارت‌های زندگی بر اساس تراز تحولی کودک و نوجوان (رشد اخلاقی-معنوی، رشد اجتماعی، رشد عاطفی و ...)
- شیوه‌های تدریس مهارت‌های زندگی ویژه کودک و نوجوان
- دسته اول: روش‌های تدریس (ایفای نقش، بازی، بحث گروهی، مکاشفه، حل مساله، مبتنی بر بحث، بارش فکری، ...)
- دسته دوم: فنون تغییر رفتار (فن مواجهه، قصه درمانی و ...)

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و و آشنایی با فنون تدریس

تکالیف عملکردی: تمرین تدریس مهارت‌های زندگی

فصل چهارم: سبک زندگی ایرانی - اسلامی

- تعریف سبک زندگی
- مؤلفه‌های اصلی سبک زندگی
- سبک زندگی ایرانی - اسلامی
- کاربرد مهارت‌های زندگی در سبک زندگی
- وظایف سیاسی، فرهنگی و اجتماعی سبک زندگی

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت در مباحث کلاسی و پاسخگویی سؤالات

تکالیف عملکردی: گفتگو در مورد سبک زندگی ایرانی - اسلامی و تبیین نظرات و گفتگوی متقابل

فصل پنجم: مسائل ازدواج و انتخاب همسر

- ضرورت و اهمیت:

- آشنایی با ضرورت ازدواج
- هدف و انگیزه‌های غلط و درست ازدواج
- تعریف همتایی و کفویت
- اهمیت مسئولیت‌پذیری و توانمندی مرد برای انتخاب شدن
- انتظارات به جا و نابه جا از همسر آینده
- مشاوره و انتخاب همسر
- اهمیت رضایت بزرگترها و چالش‌های آن
- آشنایی با راه‌های مقابله با ضربه عاطفی و شکست‌های عشقی
- آشنایی با ازدواج اجباری
- آشنایی با طلاق و آسیب‌های آن

- آشنایی با هویت و شاخص‌های بلوغ

- آموزش هویت
- آشنایی با شاخص‌های بلوغ عقلی (تصمیم‌گیری سنجیده، مشورت گرفتن، پندپذیری، انتقادپذیری، مسئولیت‌پذیری)،
- آشنایی با شاخص‌های بلوغ اجتماعی (حیا، حفظ احترام، قدردانی، دوری از توقعات بیجا، مدیریت رفتار در هیجانات)،
- شاخص‌های بلوغ عاطفی (رفتار متناسب با احساس دیگران، استقلال عاطفی، همدلی کردن، مدیریت ابراز احساسات، مدیریت روابط عاطفی)

- آشنایی با روش‌ها و راهبردهای همسرگزینی

- آشنایی با شیوه‌های انتخاب همسر:

✓ گفتگوی مستقیم

✓ تحقیقات

✓ مشاوره پیش از ازدواج

- **فعالیت یادگیری:** مطالعه منابع علمی و شرکت در مباحث کلاسی

- **تکالیف عملکردی:** بررسی و مطالعه مقالات علمی موجود در مورد هریک از مباحث و گزارش آن در کلاس

فصل ششم: مهارت‌های اختصاصی (پسران)

- آشنایی با انواع غرائز در نوجوانی

- شیوه‌های کنترل غرائز در نوجوانی

- آشنایی با آسیب‌های اجتماعی در دوران نوجوانی

- آماده نمودن پسران نوجوان برای ازدواج و پذیرش مسئولیت زندگی مشترک

- آشنایی با مهارت‌های بودجه بندی مالی

- آشنایی با مهارت خود نظم جویی در پسران نوجوان (نظافت و بهداشت، آراستگی و پوشش، مدیریت سبک زندگی)

- آشنایی با مهارت دوست یابی موفق و برخورد با جنس مخالف

- آشنایی با مهارت هدف گذاری در زندگی پسران

- احترام به والدین و روابط درون خانوادگی

فعالیت یادگیری: حضور فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: تشکیل گروه‌های یادگیری مشارکتی در کلاس و طرح مسئله در گروه

فصل هفتم: مهارت‌های اختصاصی (دختران)

- هویت دخترانه و لطافت و ظرائف آن

- مدیریت سبک پوشش اسلامی - ایرانی

- مهارت آشپزی و خانه داری

- مهارت کنترل احساسات و هیجانات در دختران

- مهارت مدیریت ملال قاعدگی در دختران

- مهارت تفریح و شادکامی دختران

- مهارت برخورد با اعضای خانواده و بستگان

- مهارت خود نظم جویی در دختران نوجوان (نظافت و بهداشت، آراستگی و پوشش، مدیریت سبک زندگی)

- آشنایی با مهارت هدف گذاری در زندگی دختران

- احترام به والدین و روابط درون خانوادگی

- هوش هیجانی و نقش آن در زیست دخترانه

- آشنایی با مهارت‌های اولیه مادری

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: تشکیل گروه‌های یادگیری مشارکتی در کلاس و طرح مسئله در گروه

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدریس نظری استاد در کلاس و بحث گروهی همراه با استفاده از تجهیزات سمعی و بصری

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- ۱- کلینکه، ال. ک. (آخرین سال انتشار). مهارت‌های زندگی، ترجمه: شهرام محمدخانی. تهران: نشر رسانه تخصصی.
- ۲- محمدخانی، شهرام؛ نوری، ربابه. موتابی، فرشته. (آخرین سال انتشار). مهارت‌های زندگی (مهارت‌های رفتاری ویژه دانش‌آموزان)، تهران: نشر طلوع دانش.
- ۳- خطیب، مهدی. بهرامی خوشنودی، مرتضی (۱۳۹۶). مهارت‌های زندگی، قم: موسسه فرهنگی دارالحديث، پژوهشگاه قرآن و حدیث.
- ۴- کاویانی، محمد (۱۳۹۸). سبک زندگی و ابزار سنجش آن، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع فرعی:

- ۱- خنیفر، حسین. پورحسینی، مژده (۱۳۹۸). مهارت‌های زندگی، قم: نشر هاجر.
- ۲- مک گرا، ف (آخرین سال انتشار). مهارت‌های عملی زندگی؛ تمرینات و خودآموزهای موثر در تغییر زندگی، ترجمه: قراچه داغی، م، تهران: نشر پیکان.
- ۳- ساداتیان، س ا (۱۳۹۰). مهارت‌های زندگی (برای کودکان)، تهران: ما و شما.
- ۴- اکبری، محمود (۱۳۹۰). دختران، پندها و هشدارها: نکته‌های تربیتی ویژه دختران جوان، قم: گلستان ادب.
- ۵- اسماعیلی، رضا (۱۳۸۴). *تغییرات سبک زندگی و تحولات نسل‌های اجتماعی در ایران*، تهران: مبین پروژه.
- ۶- حاجیان، ابراهیم (۱۳۸۶). الگوی سبک زندگی ایرانیان، تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، پژوهشکده تحقیقات استراتژیک.
- ۷- نورعلی زاده میانجی، مسعود. کرمی، علیرضا و خدایی، احمد (۱۴۰۰). سپری برای پسران! مهارت‌های خودمراقبتی اجتماعی ویژه پسران، کانون اندیشه جوان.
- ۸- گوریان، مایکل (۱۳۹۳). پسران نوجوان: آنچه والدین و مربیان می‌توانند انجام دهند تا پسران نوجوان به مردانی برجسته تبدیل شوند، مترجم مهدی قراچه داغی، ناشر نقش و نگار سال نشر.
- ۹- فرهنگسرای دختران (۱۳۸۸). آشنایی با آداب و مهارت‌های زندگی برای دختران، تهران: سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

- ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش نیاز در این درس، ارزشیابی آغازین قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد.
- ارزشیابی تکوینی: ارائه گزارش از منابع تکمیلی و آزمون میان ترم (۴ نمره)
- ارزشیابی پایانی: آزمون نظری پایان ترم (۱۰ نمره)
- کارپوشه: مجموعه گزارش فعالیت‌های عملی مرتبط با مهارت‌های زندگی (۶ نمره)

سرفصل درس «آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان»

۱. معرفی درس و منطق آن:

انسان موجودی است که می‌تواند از قوه تفکر برخوردار باشد و به همین دلیل بر سایر موجودات برتری دارد. به‌طوری که سایر جنبه‌های عاطفی و اجتماعی او در حد وسیعی تحت سیطره جنبه عقلانی قرار دارد. بعد عقلانی انسان به‌عنوان یک استعداد در وجود انسان قرار داده شده است که به‌خودی‌خود شکوفا نمی‌گردد بلکه نیاز به تربیت دارد و اینجاست که جنبه تربیت عقلانی و بهره‌گیری از تفکر در انسان معنا می‌یابد. بر همین اساس در سال‌های اخیر، برنامه‌های متنوعی مبتنی بر رویکردهای مختلف به‌منظور توسعه تفکر به‌عنوان یکی از روش‌های تربیت عقلانی در کودکان طراحی شده است. ایده اصلی این رویکردها نقد جریان‌های حاکم بر تربیت کودکان و خصوصاً حافظه محوری بوده که معتقدند با آموزش تفکر به کودکان، می‌توان یادگیری را بهبود بخشید. در این درس، ضمن مرور ایده تربیت عقلانی و حاکم بر جریان آموزش تفکر به کودک و نوجوان که با نام فیک یا PFC شناخته می‌شود، برخی جریان‌های منتقد این رویکرد نیز مرور شده و همچنین آنچه می‌توان در تکمیل یا تصحیح جریان آموزش تفکر به کودک و نوجوان اعم از تأمل بنیادین در مفاهیم اصلی آموزش تفکر، داشته‌های علم منطق در کمک به تفکر و داستان‌های بومی - ذیل ایده تربیت اسلامی ارائه کرد و در میدان عمل معلم به کار آید را مطرح کرده است. آنچه در این درس مدنظر بوده است، ملاحظه تفکر در چرخه تعقل است که بازنمایی تقوا در تربیت می‌باشد.

نام درس به فارسی: آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Teaching thinking to children and teenagers	نوع درس: نظری - عملی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
۱- جایگاه تفکر در تربیت و رویکردهای آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان را شناسایی کند.	تعداد ساعت: ۴۸
۲- برنامه فلسفه برای کودکان را از منظرهای مختلف بررسی و نقد کند و مبانی و اصول رویکردهای منتقد را مقایسه کند.	شایستگی کلیدی: تربیتی موضوعی (PCK)
۳- با انتخاب فعالیت‌های مناسب کودکان، تفکر خلاق و انتقادی را در موقعیت‌های مختلف پرورش دهد.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: متخصص علوم تربیتی و استاد مجوزدار از سوی دبیرخانه هماهنگی گروه‌های معارف و تربیت اسلامی دانشگاه
۴- با تربیت عقلانی و رابطه آن با تفکر آشنا شود و روش‌ها و موانع تفکر عقلانی را بشناسد.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مبانی و اصول آموزش تفکر به کودکان

- مفهوم تفکر، اهمیت و ضرورت آن

- انواع تفکر
- عقلانیت بنیادین و ابزاری و نقد آن بر اساس عقلانیت اسلامی
- نسبت تفکر و تعقل
- نسبت تفکر و تربیت
- انواع هوش و استعداد
- نسبت تفکر و هوش
- تربیت عقلانی و پرورش تفکر در اسناد تحولی آموزش و پرورش
- نشانه تعقل در مبانی اساسی تربیت سند تحول

فعالیت یادگیری:

- استاد گزاره‌های توصیفی متفاوتی درباره هستی ارائه دهد و با گفتگو در کلاس، پیامدهای باور به آن گزاره در نظام ارزشی و دلالت‌های رفتاری آن بررسی شود. مثلاً «عالمی پس از مرگ وجود دارد که ارتباطی با این دنیا و عملکرد ما ندارد» چه ارزش‌هایی ایجاد کرده و چه توصیه‌های عملی در پی خواهد داشت؟
- تفاسیر مختلف روایت «یک ساعت تفکر بهتر از هفتادسال عبادت است» مطالعه و بررسی شود.

تکالیف عملکردی:

- دانشجو خاطراتی از کلاس درس دوران ابتدایی یا متوسطه را بنویسد که در آن تفکر به‌خوبی پرورش داده می‌شد یا شیوه آموزش و کلاس‌داری ضد پرورش تفکر بوده است و قضاوت خود را درباره آن کلاس، با استدلال تبیین کند.

فصل دوم: تفکر در کودکی و نوجوانی در مراحل رشد، ابعاد و موانع آن

- نظریه‌های فردگرایانه در رشد تفکر
- نظریه‌های فرآیندی - رابطه‌ای در رشد تفکر
- ابعاد مختلف تفکر
- موانع فردی و اجتماعی تفکر
- فعالیت یادگیری:
- تبیین و مقایسه سه نظریه پیازه، ویگوتسکی و جروم برونر در یادگیری یک مورد یکسان
- تکالیف عملکردی:
- دانشجویان درمورد امکان تحقق تفکر در سطوح بالاتر و انتزاعی و صوری با هم مباحثه و مناظره کنند.

فصل سوم: برنامه فلسفه برای کودکان

- تاریخچه
- اهداف و مبانی برنامه
- روش‌های آموزش تفکر در برنامه فیک

فعالیت یادگیری:

- کتاب «فلسفه‌ورزی با کتاب‌های تصویری: راهنمای کلاسی فلسفه برای کودکان» در کلاس مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

تکالیف عملکردی:

- کتاب «راهنمای انیمیشن‌هایی برای کلاس فلسفه برای کودکان» مورد بررسی قرار گرفته و یک انیمیشن از سوی دانشجویان انتخاب شده و طرح درسی برای یک جلسه کلاس فلسفه برای کودک مبتنی بر آن را بنویسند.
- یک داستان کودک مناسب از سوی دانشجو انتخاب شده و دلیل انتخاب آن برای استفاده در کلاس فلسفه برای کودک و طرح درس آن نوشته شود.

فصل چهارم: رویکردهای انتقادی نسبت به فبک

- رویکردهای انتقادی به مبانی فلسفی فبک
- رویکردهای انتقادی به کارآمدی برنامه و روش‌های آموزش تفکر در فبک
- رویکردهای انتقادی به محتوای فلسفی مورد استفاده در فبک

فعالیت یادگیری:

- بتواند ارائه آگاهانه‌ای از نقدهای به فبک را ارائه کند.

تکالیف عملکردی:

- دانشجویان در یک کلاس فلسفه برای کودکان که به صورت واقعی اجرا می‌شود حاضر شوند یا فیلم کلاس را ببینند و نقد کنند.

فصل پنجم: داستان و پرورش تفکر

- نقد و بررسی داستان‌های مورد استفاده در فبک
- ظرفیت داستان‌های بومی ایرانی در پرورش تفکر
- شیوه‌های مختلف قصه‌گویی و گفتگو حول داستان برای پرورش تفکر

فعالیت یادگیری:

- داستان‌هایی با سه پایان در کلاس خوانده شود و دانشجویان پایان‌های متفاوت را برای یک داستان رقم بزنند.
- داستان «شهری که مردم آن با زانو راه می‌رفتند» در کلاس درس به شیوه تفکر محور از سوی دانشجویان ارائه شود.

تکالیف عملکردی:

- قصه‌ها و شعرها و افسانه‌های فولکلور از منظر تناسب و ظرفیت برای استفاده در کلاس تفکر از سوی دانشجو مورد بررسی قرار گیرد و بازنویسی شود.

فصل پنجم: روش‌های پرورش تفکر در کودکان

- مطالعه داستان‌های فکری

- مطالعه داستان‌های تاریخی
- بازی
- پرسش و پاسخ
- بارش فکری
- ایفای نقش
- شعرخوانی
- تجربه و آزمایش
- مشاهده و بازدید
- انجام مأموریت اجتماعی
- غنی‌سازی ابزاری

فعالیت یادگیری:

- کتاب «بازی‌های فکری - فلسفی؛ همراه با بسته کارت‌ها و گلوله‌های بازی» در کلاس مورد بررسی قرار گرفته و چند بازی در کلاس اجرا و نقد شود.
- کتاب داستان - بازی «انقلاب ما» در کلاس مورد بررسی قرار گرفته و داستان - بازی اول آن در کلاس اجرا و نقد شود.

تکالیف عملکردی:

- دانشجویان بازی‌های موجود حرکتی یا فکری و کاردستی در دست کودکان یا نوجوانان را بررسی کرده و یکی از آن بازی‌ها که ظرفیت مناسب‌سازی برای تبدیل شدن به بازی فکری - فلسفی در کلاس درس داشته باشد را بازطراحی کنند.
- دانشجویان بسته به رشته تخصصی خود، شیوه تفکر محور کردن برنامه درسی را در کتاب درسی تخصصی خود ارائه دهند.

فصل ششم: تفکر خلاق

- تفکر خلاق چیست؟

ویژگی‌های خلاقیت

- سیالی
- انعطاف‌پذیری
- اصالت
- بسط‌دادن
- سوءبرداشت‌ها درباره خلاقیت
- فرآیند و مراحل خلاقیت
- آماده سازی

– نهفتگی

– بصیرت

– اثبات

فعالیت یادگیری:

– دانشجویان مثال‌هایی از خلاقیت در طول سیر علم نظیر کشف ساختار بنزن از ککوله و تشریح مراحل آن را مورد بحث قرار دهند.

تکالیف عملکردی:

– دانشجویان تکالیفی را برای پرورش خلاقیت تهیه کنند.

فصل هفتم: تفکر انتقادی

– مهارت‌های تفکر انتقادی

– راهبردهای تفکر انتقادی

– راهبرد عاطفی

– راهبرد توانایی‌های کلان

– راهبرد مهارت‌های خرد

– پرسیدن سوالات صحیح

– استفاده از سکوت

– دعوت به استدلال

– طراحی تجربه

– توالی سازی

– طبقه بندی کردن

– پیش بینی

– نظریه پردازی

– درک دیگران

فعالیت یادگیری:

– دانشجویان مثال‌هایی از راهبردهای خرد تفکر انتقادی را در کلاس ارائه کنند.

تکالیف عملکردی:

– دانشجویان تکالیفی را برای پرورش تفکر خلاق در دانش‌آموزان تهیه کنند.

فصل هشتم: تربیت عقلانی

– چستی تربیت عقلانی

- راهکارهای تربیت عقلانی از نگاه دین

- روش تزکیه

- روش تعلیم حکمت

- روش علم‌آموزی

- روش تجربه‌اندوزی

- روش عبرت‌آموزی

- روش مشورت با خردمندان

- موانع تربیت عقلانی:

- موانع اخلاقی و عاطفی: پیروی از نفس اماره، عشق و حب افراطی، مرغوبیت، جهود، شتاب در قضاوت، عدم تفکر

- موانع اجتماعی و فرهنگی: فرهنگ و جبر حاکم بر جامعه، جمود و تقلید، وابستگی به عادات اجتماعی، مرعوب شدن

شخصیت‌های بزرگ شدن

- موانع جسمانی: استفاده ناصحیح از حواس، آثار ناشی از اعتیاد

فعالیت یادگیری:

- دانشجویان تعریف مشخص از تربیت عقلانی و راهکارهای آن را در کلاس ارائه کنند

تکالیف عملکردی:

دانشجویان تکالیفی را برای راهکارهای تربیت عقلانی در دانش‌آموزان تهیه کنند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

برای قسمت‌های تئوریک با الگوی پیش‌سازمان‌دهنده / الگوی مشارکتی / نگارش یادداشت تحلیلی / کاوشگری و الگوی استقرایی

(تکوین مفهوم و...) برای قسمت‌های عملی به شیوه استقرایی

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

۱- فیشر، رابرت (۱۳۸۷). آموزش تفکر به کودکان، ترجمه: مسعود صفایی مقدم و افسانه نجاریان، انتشارات گوزن، چاپ آخر.

۲- احسانی، محمد (۱۳۹۳). تربیت عقلانی از منظر قرآن کریم، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و علوم اسلامی، قم.

۳- ایمانی، محسن (۱۳۷۸). تربیت عقلانی، انتشارات امیر کبیر، تهران.

۴- مقیمی فیروزآباد، معصومه (۱۴۰۲). پرورش تفکر با محوریت فلسفه برای کودکان، سازمان بسیج اساتید دانشگاه‌ها، نشر سباد، تهران.

۵- باقری، خسرو (۱۳۹۴). فبک در ترازو، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

۶- ستاری، سید علی (۱۳۹۳). نقد مبانی فلسفی فلسفه برای کودکان، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع فرعی:

- ۱- ناجی، سعید (۱۳۹۶). معیار فبک برای داستان: نقد و بررسی داستان‌های مورد استفاده برای آموزش تفکر در ایران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران.
- ۲- حائری شیرازی، محمدصادق (محبی‌الدین) (۱۳۹۹). تفکر، تهران: نشر معارف.
- ۳- ناجی، سعید. عسگری، سمانه (۱۴۰۲). کندوکاو فلسفی برای کودکان و نوجوانان (داستان و راهنما). نشر لگا.
- ۴- اکبری، احمد و همکاران (۱۳۹۱). فلسفه برای کودکان (P4C) مضامین فلسفی در داستان‌های متون کلاسیک ادب فارسی. نشریه تفکر و کودک.
- ۵- علم‌الهدی، جمیله (۱۳۹۹). نظریه اسلامی تعلیم و تربیت. نشر دانشگاه امام صادق (ع).
- ۶- ناجی، سعید (۱۳۸۸). آسیب‌شناسی برنامه فلسفه برای کودکان و نوجوانان در ایران. نشریه فرهنگ.
- ۷- ناجی، سعید و دیگران (۱۳۹۰). بررسی و تحلیل برنامه فلسفه برای کودکان و نوجوانان با نظر به میزان اعتنای آن بر پراگماتیسم دیویی. نشر تفکر و کودک.
- ۸- حسینی، افضل السادات. حسینی، سید حسین (۱۳۹۰). بررسی رویکردهای مختلف در برنامه آموزش فلسفه برای کودکان و نسبت آن با برنامه درسی رسمی، نشر اندیشه‌های نوین تربیتی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: آزمون کتبی یا شفاهی
 - ارزشیابی تکوینی: سنجش عملکردی، سنجش مشاهده‌ای، کنفرانس
 - ارزشیابی پایانی: آزمون مداد و کاغذی، آزمون عملکردی با نمونه کار، پروژه
- ارزشیابی در تمامی این عرصه‌ها با رویکرد ارزشیابی برای یادگیری اجرا می‌شود.

سرفصل درس «کاربست هنر در تربیت ۱ (شعر و سرود و نقاشی)»

۱. معرفی درس و منطق آن:

نغمه و سرود ابزاری کارآمد برای تبلیغ و ترویج ارزش‌ها هستند. نغمه‌های گروهی در قالب گروه‌های سرود بسیار مؤثرتر از تک‌خوانی هستند. تأثیر سرود و نغمه‌های گروهی و به‌طور کلی هنر در انتقال مفاهیم بی‌بدیل است. این امر سبب می‌شود سرود علی‌رغم رشد رسانه‌ها همچنان جایگاهی ارزشمند داشته باشد. با رجوع به تاریخ معاصر، شاهد تأثیر این هنر در پیروزی انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس هستیم؛ گروه‌هایی که با اشعار حماسی روح حماسه، تحرک و جهاد را در کالبد‌ها می‌دمیدند. با توجه به این تأثیر، نیاز است به این هنر ارزشمند در تربیت معلمان هنر به‌صورت تخصصی و علمی توجه شود تا نیروهای متخصص و کارآمد برای آفرینش و حفظ این هنر تربیت شوند.

آموزش هنر به معلمان، توانایی آنان را در خلق فرصت‌های یادگیری در درون و بیرون از حوزه یادگیری هنر افزایش می‌دهد و به آنان کمک می‌کند تا مشکلات یادگیری دانش‌آموزان را با استفاده از ظرفیت هنر در آموزش موضوعات درسی مختلف برطرف نمایند. علاوه بر این، استفاده از زبان هنر در موقعیت‌های واقعی زندگی به معلمان این امکان را می‌دهد تا توانایی‌های هنری خود را شناسایی نموده و ضمن رشد و توسعه ظرفیت‌های شخصی، از این ابزار قدرتمند بهره‌برداری نمایند.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: کاربست هنر در تربیت ۱ (شعر و سرود و نقاشی) نام درس به انگلیسی: Application of art in education / (poetry, song and painting)
نوع درس: عملی	
تعداد واحد: ۲	
ساعت: ۶۴	
شایستگی کلیدی: تربیتی موضوعی (PCK)	
تخصص مورد نیاز برای تدریس: فارغ‌التحصیلان موسیقی و یا دارای سوابق تجربی با تأیید گروه امور تربیتی و مدرسان هنر	پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: ۱- با فراگیری مبانی بنیادی و اصول هم‌خوانی و سرود، در اجرای سرودها موفق عمل کند. شعر و موسیقی ارزشی را بشناسد و نقد و بررسی نماید. جایگاه و اهمیت این هنر را بشناسد و در جهت اعتلای آن همت گمارد. در آموزش سرود و نواهای انقلابی به دانش‌آموزان موفق عمل نماید. ۲- اهمیت و ضرورت هنر نقاشی را در برنامه هنر دانش‌آموزان تبیین و گزارش کند. چگونگی نقد و ارزشیابی آثار نقاشی دانش‌آموزان را تبیین و تحلیل کند. فرصت‌های یادگیری مناسبی را برای تقویت مهارت مشاهده، درک و دوستی با طبیعت و میراث فرهنگی و هنری، پرورش خلاقیت، نقد هنر، آشنایی با تاریخ هنر و خلق و تولید هنری با استفاده از هنر نقاشی برای دانش‌آموزان خلق کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

بخش اول: سرایش و تربیت شنوایی

فصل اول: بخش ریتم خوانی و بخش آوازی

- بررسی عنصرهای شعر کودک
- بررسی قالب‌های شعر کودک
- ویژگی‌های شعر کودک و نوجوان
- محتوا و درون‌مایه شعر کودک و نوجوان
- زیبایی‌شناسی شعر کودک و نوجوان
- آشنایی با ریتم
- آشنایی با نت خوانی در کلید سل و فا
- آشنایی با انواع ارزش‌نت‌ها گرد، سفید، سیاه، چنگ و نقطه‌دار
- آشنایی با انواع میزان ساده، ترکیبی، لنگ و سنکوپ دار و تمرین حرکت دست برای نشان‌دادن ضرب
- آشنایی با فواصل تا فاصله هشتم
- آشنایی با نیم‌پرده کروماتیک و دیاتونیک
- آشنایی با ربع پرده‌ها
- آشنایی با گام‌های ماژور
- آشنایی با گام مینور طبیعی، هارمونیک و ملودیک
- آشنایی با دستگاه‌های آواز ایرانی
- آشنایی با چگونگی ایجاد صوت و اعضا مربوطه
- آشنایی با گستره‌های صوتی
- آشنایی با محدوده‌های صوتی راست کوک و چپ کوک

فعالیت یادگیری:

- به پرسش‌های از پیش تعیین شده درباره عنصرهای شعر و قالب‌های شعر کودک پاسخ دهد.
- درباره ویژگی‌های شعر کودک بحث و گفتگو کند
- تمرین انواع گام‌ها با ارزش‌های گوناگون نت‌ها در میزان‌های متفاوت با حرکت دست
- تمرین فواصل سوم تا هشتم و انجام تمرین به صورت گروهی
- یافتن مصادیق فواصل در سرودهای رایج

تکالیف عملکردی:

- عناصر عاطفه، تخیل، درون‌مایه و آرایه‌های ادبی یک نمونه شعر منظوم را بررسی و ارزیابی کند.
- تهیه نمونه صوتی از سرودهای رایج برای شناسایی ساختار آن‌ها
- انجام تمرینات عملی برای اجرای فواصل و گام‌ها و دستگاه‌های موسیقی ایرانی به صورت فردی و گروهی

فصل دوم: آواز گروهی

- آشنایی با تکنیک‌های صداسازی و هم‌خوانی
- شناخت تکنیک‌های تنفسی
- شناخت تکنیک‌های آوازی
- آشنایی با فونتیک و چگونگی ادای کلمات
- هم‌خوانی منوفونیک
- تمرین دوصدایی
- تمرین سه‌صدایی
- اجرای قطعات گروهی

فعالیت یادگیری:

- انجام تمرینات متعدد جهت صداسازی و آماده‌سازی صدا
- تمرین مکرر تکنیک‌های تنفسی و آوازی
- ارائه گزارشی درباره انواع سرود و تجزیه و تحلیل آن
- انجام تمرینات عملی به صورت انفرادی و گروهی

تکالیف عملکردی:

- بررسی انواع سرودهای ساخته شده در دوران چهل سال انقلاب اسلامی
- تحلیل و بررسی و شناخت سرودهای دوران دفاع مقدس

فصل سوم: اجرای صحنه‌ای

- آشنایی با آداب صحنه
- شناخت عوامل مؤثر محیطی در اجرای صحنه
- شناخت عوامل مؤثر گروهی در هم‌نوازی و اجرای صحنه‌ای

فعالیت یادگیری:

- تهیه گزارش و بررسی اجراهای صحنه‌ای موفق در طول چهل سال انقلاب اسلامی
- مشارکت و حضور در اجراهای مناسبی
- ارائه نمونه تصویری برای آشنایی با اجراهای صحنه‌ای

تکالیف عملکردی:

- ارائه گزارش و نمونه عملی برای شناخت انواع اجرا
- مطالعه تاریخ سیر شکل‌گیری اجرا به صورت صحنه‌ای
- ارائه تمرینات عملی برای مهارت در اجرا

فصل چهارم: پیوند شعر و موسیقی

- شعر و ابعاد موسیقی شعر
- وزن، قافیه و ردیف و جنبه موسیقایی آن
- جنبه زیبایی‌شناسی کلام
- جایگاه شعر در موسیقی ایران
- آشنایی با انواع ملودی و تصانیف

فعالیت یادگیری:

- انجام تمرینات برای تلفیق شعر و موسیقی
- مطالعه در باب عوامل تعیین‌کننده در تلفیق شعر و موسیقی و ارائه خلاصه مطالعات

تکالیف عملکردی:

- بررسی تصانیف ارزشمند و شناخت آن‌ها
- بررسی جایگاه شعر در آثار ساخته شده در چهل سال انقلاب اسلامی
- تهیه گزارشی از اشعار انقلابی مناسب برای اجرای سرود
- مشاهده و بررسی ساختار شعری سرودهای اجرا شده در چهل سال انقلاب اسلامی

فصل پنجم: هم‌خوانی با هم‌نوازان

- هم‌خوانی با هم‌نوازان جهت تقویت حس هماهنگی
- همراهی با گروه هم‌نوازان جهت تقویت هماهنگی عوامل مؤثر در موزیکالیت
- هم‌خوانی با گروه هم‌نوازان جهت هماهنگی منظم و اجرای صحیح جمله‌بندی به همراه گروه
- هم‌خوانی با گروه هم‌نوازان جهت تقویت هماهنگی استیل صحیح اجرا

فعالیت یادگیری

- انجام تمرینات متعدد برای ایجاد هماهنگی در گروه
- تمرینات متعدد با رهبر گروه برای یادگیری روش کار رهبر

تکالیف عملکردی:

- حضور و مشارکت در اجراهای متعدد برای شناخت فضا و شرایط اجراها
- تمرین مکرر با گروه برای ایجاد هماهنگی

فصل ششم: خلق آثار طراحی و نقاشی

- تقویت مهارت مشاهده با استفاده از هنر نقاشی

- آشنایی با مبانی هنرهای تجسمی (عناصر بصری: نقطه، خط، سطح، حجم و... مفاهیم و اصول بصری: تعادل، ریتم، حرکت و...) ^۱

- آشنایی با نظم، اصول و زیبایی‌های طبیعت و درک مبانی هنرهای تجسمی از طریق جستجو و مذاقه در طبیعت و میراث فرهنگی و هنری

- آشنایی با رنگ و انواع آن

- خلق آثار نقاشی با ابزار و مواد مختلف (مدادرنگی، آبرنگ، گواش، انواع چاپ دستی، ماژیک و...) به دو شیوه:
۱- بازنمایی واقعیت (عینی و ذهنی)

۲- انتزاعی

- خلق آثار نقاشی دیجیتال (با اپلیکیشن‌ها و نرم افزارهای ساده مناسب کودکان و نوجوانان مثل **Paint** و ...)

- خلق آثار نقاشی گروهی

- نقد آثار نقاشی

- نقاشی در تاریخ هنر و میراث فرهنگی ایران

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و همراهی با فعالیت‌های کلاسی

- ارائه راهکارهایی برای تقویت مهارت مشاهده در کودکان و نوجوانان با استفاده از هنر نقاشی

- ارائه گزارشی درباره نظم، اصول و زیبایی‌های طبیعت و جستجوی مبانی هنرهای تجسمی در طبیعت و میراث هنری و فرهنگی

- ارائه گزارشی از به کارگیری ابزار و مواد مختلف در نقاشی، توسط کودکان و نوجوانان

- انجام تمرینات عملی نقاشی با موضوع رنگ

- انجام تمرینات عملی با انواع ابزار و مواد در نقاشی (مدادرنگی، آبرنگ، گواش، انواع چاپ دستی، ماژیک و...)

- انجام تمرینات عملی نقاشی به شیوه‌های بازنمایی واقعیت (عینی و ذهنی)

- انجام تمرینات عملی نقاشی به شیوه‌های انتزاعی

- انجام تمرینات عملی نقاشی با نرم افزارهای ساده مناسب کودکان و نوجوانان مانند **paint** و...

تکالیف عملکردی:

- جستجو و تدوین راهکارهایی برای تقویت مهارت مشاهده در کودکان و نوجوانان با استفاده از هنر نقاشی

- تهیه گزارشی درباره نظم، اصول و زیبایی‌های طبیعت و جستجوی مبانی هنرهای تجسمی در طبیعت

- تهیه گزارشی از به کارگیری ابزار و مواد مختلف در نقاشی، توسط کودکان و نوجوانان

^۱. برای آشنایی با مبانی هنرهای تجسمی می توان از هنرهایی چون عکاسی با موبایل هم استفاده کرد.

- انجام تمرینات عملی و خلق آثار هنری به شیوه‌های مختلف

فصل هفتم: جایگاه کتاب و تصویر در ادبیات کودک و نوجوان

- ویژگی‌های کتاب و نوجوان

- کتاب تصویری و مصور و وضعیت آن در ایران

- عنصرهای تصویرگری، کارکرد ابزارها و مواد در تصویرگری

- تصویرگری با استفاده از فن‌های گوناگون چاپ

- روش‌های تصویرگری

- سبک‌های تصویرگری

- انتخاب و ارزیابی کتاب کودک و نوجوان

فعالیت یادگیری: تصویرپردازی چند اثر منثور و منظوم ادبیات کودکان را در کلاس بررسی و تحلیل کند.

تکالیف عملکردی: تصویر و تصویرپردازی یک نمونه کتاب کودک را نقد و بررسی کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

یکی از ارکان اصلی تشکیل گروه سرود، وجود سرپرست و مربی کارآمد است. سرپرست باید اصول اولیه شعر و موسیقی ارزشمند را بشناسد، افراد مستعد را برای مشارکت در گروه شناسایی کند، گروه را رهبری و نظم ببخشد و مسائل تکنیکی را آموزش و بررسی کند؛ بنابراین، برای تربیت فردی ماهر در این زمینه، نیاز است تمام مباحث به‌طور دقیق آموزش داده شود و تمرین مداوم صورت گیرد.

انجام فعالیت‌های عملی در محیط کارگاه و تحلیل نتایج آن برای کاربرد در زندگی بسیار مهم است. استفاده از رویکردهای نوین آموزش هنر در ارائه درس و فعالیت یادگیری و عملکردی باید موردتوجه قرار گیرد. همچنین، دروس و تکالیف باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که دانشجویان با تربیت هنری آشنا شوند. بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری غیرمستقیم و خارج از محیط آموزشی نیز نیازمند استفاده از شیوه‌های مطالعه فردی، تهیه گزارش کار از فعالیت‌های عملی انجام شده و انجام نمونه‌های عملی خلاق است. همچنین، تدارک فرصت‌های یادگیری غیرمستقیم مانند گردش در طبیعت و بازدید از نمایشگاه‌های مرتبط با محتوای درس ضروری است.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

۱- قزل‌ایاغ، ثریا (۱۴۰۳). ادبیات کودکان و نوجوانان و ترویج خواندن (مواد و خدمات کتابخانه برای کودکان و

نوجوانان)، تهران: سمت.

۲- مهدوی، رضا (۱۳۸۱). آشنایی با موسیقی، تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه.

۳- دهلوی، حسین (۱۳۷۹). پیوند شعر و موسیقی، تهران: انتشارات ماهور.

۴- پوزولی، اتوره (۱۳۸۰). آموزش سلفژ، تهران: نشر هنر و فرهنگ.

۵- صلواتیان، محمدحسین (۱۳۹۳). راز نقاشی‌های قشنگ (مجموعه ۲۰ جلدی)، مشهد: به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی).

۶- واثقی، مینو (۱۳۹۵). آموزش هنر نقاشی و کاردستی، تهران: انتشارات فاطمی.

۷- دیویی، چمبرز (۱۴۰۲). قصه‌گویی و نمایش خلاق؛ ترجمه ثریا قول‌ایاغ، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

منابع فرعی:

۱- وزیری، علی‌نقی (۱۳۱۳). موسیقی نظری و آواشناسی موسیقی ایران، تهران: وزارت معارف .

۲- رمضان‌ن، نستوه (۱۳۹۵). سلفژ موسیقی ایرانی، تهران: انتشارات سوره مهر.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

- ارزشیابی تکوینی: آزمون میان‌ترم جهت برآورد روند پیشرفت کلاسی هر یک از فراگیران (۶ نمره)
- ارزشیابی پایانی: (۷ نمره)
- کارپوشه: ارائه پوشه کار بر اساس فعالیت یادگیری و عملکردی (۷ نمره)

سرفصل درس «کاربست هنر در تربیت ۲ (کاردستی و نمایش خلاق)»

۱. معرفی درس و منطق آن:

کاردستی نقش مهمی در تقویت مهارت‌های دستی و خلاقیت دانش‌آموزان دارد. از طریق ساختن اشیای گوناگون، دانش‌آموزان با ابزارها و مواد مختلف آشنا می‌شوند و مهارت‌های حل مسئله و تفکر خلاق خود را بهبود می‌بخشند. این فعالیت‌ها نه تنها تمرکز و هماهنگی بین دست و چشم را افزایش می‌دهد، بلکه به دانش‌آموزان امکان می‌دهد تا ایده‌های خود را به صورت ملموس به اجرا درآورند و از این طریق اعتماد به نفس و توانایی‌های خود را ارتقا دهند. حال، اگر این مهارت‌های کاردستی با نمایش خلاق تلفیق شوند، نتیجه آن یک ابزار قدرتمند آموزشی خواهد بود. گزینه تقلید و قصه‌گویی از مهم‌ترین گونه‌های ارتباطی انسان هستند و هنرنمایش این دو را توأمان با خود دارد. نمایش خلاق به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد که داستان‌ها و ایده‌های خود را از طریق بازیگری و نقش‌آفرینی به نمایش بگذارند. این روش، گستره‌ای وسیع از ارتباطات را ایجاد می‌کند و می‌تواند تأثیرات تربیتی و روان‌شناختی مهمی در نظام تعلیم و تربیت داشته باشد. ترکیب کاردستی و نمایش خلاق به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا از طریق ساخت اشیاء و سپس اجرای داستان‌ها با استفاده از آن‌ها، مهارت‌های دستی و هنری خود را تقویت کنند. این فرآیند به آنان فرصت می‌دهد تا با بهره‌گیری از تخیل و خلاقیت، مفاهیم درسی را بهتر درک کنند و توانایی‌های هنری و شخصی خود را توسعه دهند. آموزش هنر به معلمان نیز در این میان نقش کلیدی دارد، چرا که توانایی آن‌ها را در خلق فرصت‌های یادگیری افزایش می‌دهد و به آن‌ها کمک می‌کند تا مشکلات یادگیری دانش‌آموزان را با استفاده از ظرفیت هنر برطرف نمایند. در نتیجه، تلفیق کاردستی و نمایش خلاق نه تنها به تقویت مهارت‌های هنری دانش‌آموزان کمک می‌کند، بلکه به آن‌ها امکان می‌دهد تا از این ابزارهای قدرتمند در زندگی واقعی استفاده کنند و از طریق بازیگری و ساخت اشیاء، مفاهیم را بهتر درک کنند و ارتباطات خود را بهبود بخشند.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: کاربست هنر در تربیت ۲ (کاردستی و بازی و نمایش خلاق)
نوع درس: عملی	نام درس به انگلیسی:
تعداد واحد: ۲	Application of art in education ۲ (Craft and play and creative show)
تعداد ساعت: ۶۴	پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود:
شایستگی کلیدی: تربیتی	۱- بنیان‌های کاردستی و نمایش خلاق را برشمارد.
موضوعی (PCK)	۲- کاربرد و ویژگی‌های کاردستی و نمایش خلاق و تأثیر تربیتی آن‌ها را تبیین و گزارش کند.
پیش‌نیاز: کاربست هنر در تربیت ۱	۳- نمایش‌های دانش‌آموزی و آموزشی را نقد و بررسی کند.
تخصص مورد نیاز برای تدریس: هنر	۴- نمایش‌هایی با رویکرد خلاق و آموزشی را توسط خود دانش‌آموزان خلق و تولید کند.
	۵- کاردستی و نمایش خلاق را با موفقیت به دانش‌آموزان آموزش دهد.
	۶- اهمیت و ضرورت کاردستی در برنامه هنر دانش‌آموزان را تبیین و گزارش کند.

۷- با شناخت نسبت به انواع کاردستی، نمونه‌هایی را خلق و تولید کند. ۸- چگونگی نقد و ارزشیابی آثار کاردستی دانش‌آموزان را تبیین و تحلیل کند. ۹- فرصت‌های یادگیری مناسبی را برای تقویت مهارت مشاهده، درک و دوستی با طبیعت و میراث فرهنگی، پرورش خلاقیت، نقد هنر، آشنایی با تاریخ هنر و خلق و تولید هنری با استفاده از کاردستی و نمایش خلاق برای دانش‌آموزان فراهم کند.	
---	--

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: ساخت انواع کاردستی

- شناخت ابزار و مواد در کاردستی کودکان و نوجوانان
- کاردستی با دورریختنی‌ها، کولاژ و شیوه‌های جفت و جورکاری (اسمبلاژ)
- ساخت عروسک و صورتک با مواد و شیوه‌های مختلف (با تأکید بر عروسک‌های محلی)
- کاردستی با انواع کاغذ (مانند مليله کاغذ، اوریگامی، برش کاغذ و...)، مقوا، پارچه، پلاستیک و...
- سفالگری به روش‌های مختلف

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و همراهی با فعالیت‌های کلاسی
- ارائه گزارشی از به کارگیری ابزار و مواد مختلف در کاردستی، توسط کودکان و نوجوانان
- ساخت کاردستی با دورریختنی‌ها، شیوه‌های کولاژ و جفت و جورکاری (اسمبلاژ)
- ساخت عروسک و صورتک با مواد و شیوه‌های مختلف (با تأکید بر عروسک‌های محلی)
- ساخت کاردستی با انواع کاغذ (مانند مليله کاغذ، اوریگامی، برش کاغذ و...)، مقوا، پارچه، پلاستیک و...
- انجام کار عملی سفالگری به روش‌های مختلف

تکالیف عملکردی:

- انجام تمرینات عملی و خلق آثار هنری با موضوعات طرح شده در این فصل
- تهیه گزارشی از به کارگیری ابزار و مواد مختلف در کاردستی، توسط کودکان و نوجوانان

فصل دوم: بررسی قصه، داستان و نمایش خلاق کودک و نوجوان

- قصه و داستان کودک و نوجوان
- ویژگی‌ها و عناصر قصه و داستان - نمایش خلاق و انواع آن
- کاربردهای نمایش خلاق در آموزش و یادگیری

فعالیت یادگیری: درباره تأثیر قصه، داستان و نمایش کودک و نوجوان در آموزش و یادگیری بحث و گفتگو کن.

تکالیف عملکردی: یک اثر منتخب را در کلاس نقد و ارزیابی کند.

فصل سوم: تعریف نمایش خلاق

- کارکرد
- هدف
- منابع
- مربی
- فنون نمایش خلاق

فعالیت یادگیری:

- ارائه جمع‌بندی و تعریفی از کارکرد نمایش خلاق
- بیان اهداف، منابع، مربی و فنون نمایش خلاق
- مشارکت در تمرین‌های گروهی کلاس

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارش از مطالب ارائه شده در کلاس
- بررسی مصادیق و تعریف و کارکرد نمایش خلاق به صورت شفاهی یا مکتوب.

فصل چهارم: خلاقیت و نمایش خلاق

- خلاقیت
- آفرینش هنری
- زمینه‌های بروز خلاقیت
- عوامل بازدارنده خلاقیت
- نسبت خلاقیت با نمایش خلاق

فعالیت یادگیری:

- ارائه گزارش از مطالب ارائه شده در کلاس
- پرسش و پاسخ و مباحثه
- ارائه جمع‌بندی و تعریفی از خلاقیت، آفرینش هنری، زمینه‌های بروز خلاقیت، عوامل بازدارنده خلاقیت
- بیان نسبت خلاقیت با نمایش خلاق به صورت مباحثه و پرسش و پاسخ

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارش مکتوب از مباحث طرح شده
- تهیه جدول توصیفی از تعاریف خلاقیت و عوامل پرورش و رشد آن
- تهیه پاورپوینت از مطالب طرح شده
- مطالعه منابع مکتوب و مقالات پیرامون خلاقیت و نمایش و ارائه به صورت گزارش شفاهی یا کتبی

- تهیه نمونه‌هایی در قالب کارهای عملی

فصل پنجم: کارگاه نمایش خلاق

- تمرین‌های دست گرمی
- اشعار کودکان
- حرکت و گنجینه لغت
- تمرین‌هایی برای دیدن، شنیدن، لمس کردن
- تمرین‌های آشنایی و ارتباط - پانتومیم
- کارگاه نمایش خلاق و حوزه‌های دانش

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت در مباحث کلاس
- انجام فعالیت‌های عملی کلاس

تکالیف عملکردی:

- تدوین راهکارهای جدید برای فعالیت‌های عملی.
- تدوین گزارش مکتوب مرتبط با مباحث درس
- تهیه یک کار عملی با موضوعات مطرح شده
- بررسی و تحقیق پیرامون موضوعات مطرح شده و ارائه خلاصه مقالات و پژوهش‌ها
- تهیه و تحقیق در مورد فیلم اجراها در مورد عناوین مذکور
- دیدن و تحلیل اجراهای نمایشی به شکل اجراهای حقیقی و فیلم نمایش‌ها

فصل چهارم: قصه‌گویی و روش خواندن

- قصه‌گویی و ویژگی‌هایش
- شعرخوانی و ویژگی‌هایش
- روش‌های قصه‌گویی و قصه‌خوانی
- روش شعرخوانی
- راز قصه
- رشد شخصیت از طریق قصه‌گویی

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در فعالیت‌های عملی کلاس.
- ارائه خلاصه جلسه به صورت شفاهی

تکالیف عملکردی:

- ارائه مطالب تکمیلی برای کلاس درس به صورت فعالیت‌های عملی
- ارائه مطالب مکتوب مرتبط با درس
- یافتن قصه‌های مناسب برای دانش‌آموزان با رویکرد نمایشی
- ارائه یک قصه توسط دانشجو به شکل قصه‌گویی
- ارائه یک کار عملی با موضوعات مطرح شده
- بررسی و تحقیق پیرامون موضوعات مطرح شده و ارائه خلاصه مقالات و پژوهش‌ها
- تهیه و تحقیق در مورد فیلم اجراها در مورد عناوین مذکور
- دیدن و تحلیل اجراهای نمایشی به شکل اجراهای حقیقی و فیلم نمایش‌ها

فصل پنجم: بازی‌های نمایشی و تئاتر کودکان

- بررسی انواع بازی‌های نمایشی
- ویژگی‌های تئاتر کودکان
- شناخت جوهره نمایشی

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در کلاس در مباحث مطروحه از طریق پرسش و پاسخ و بحث و نظرخواهی

تکالیف عملکردی:

- ارائه مطالب تکمیلی برای کلاس درس به صورت فعالیت‌های عملی.
- ارائه مطالب مکتوب مرتبط با درس.
- یافتن قصه‌هایی که دارای جوهره نمایشی مناسب برای دانش‌آموزان باشند.

فصل ششم: نمایش و مفاهیم کتب درسی

- استفاده از نمایش به عنوان روشی خلاق در تدریس مباحث مختلف آموزشی
- بررسی درس مناسب برای تولید نمایش خلاق

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در کلاس در مباحث مطروحه از طریق پرسش و پاسخ و بحث و نظرخواهی

تکالیف عملکردی:

- ارائه مطالب تکمیلی برای کلاس درس به صورت فعالیت‌های عملی.
- ارائه مطالب مکتوب مرتبط با درس.
- یافتن قصه‌هایی که دارای جوهره نمایشی مناسب برای دانش‌آموزان باشند.
- ارائه یک کار عملی با موضوعات مطرح شده.
- بررسی و تحقیق پیرامون موضوعات مطرح شده و ارائه خلاصه مقالات و پژوهش‌ها.

- تهیه و تحقیق در مورد فیلم اجراها در مورد عناوین مذکور.
 - دیدن و تحلیل اجراهای نمایشی به شکل اجراهای حقیقی و فیلم نمایش‌ها.
- فصل هفتم: آموزش نمایش به دانش آموزان (دوره ابتدایی / اول و دوم متوسطه نظری)**
- انتخاب محتوا و راهبردهای آموزش و ارزشیابی آن برای مباحث نمایش متناسب با دانش آموزان
 - چگونگی ایجاد انگیزه در دانش آموزان
 - چگونگی ایجاد علاقه و نگرش مثبت نسبت به هنرنمایش در دانش آموزان
 - چگونگی ارتقا حس زیبایی‌شناسی، تخیل و خلاقیت دانش آموزان

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت در مباحث درسی
- ارائه راهکارهایی برای ایجاد انگیزه در دانش آموزان
- ارائه راهکارهایی برای ایجاد علاقه و نگرش مثبت نسبت به هنرنمایش در دانش آموزان
- ارائه راهکارهایی برای ارتقای حس زیبایی‌شناسی، تخیل و خلاقیت در دانش آموزان با استفاده از هنرنمایش
- ارائه محتوا و راهبردهای آموزش آن برای بخشی از مباحث این سرفصل متناسب با دوره و پایه دانش آموزان

تکالیف عملکردی:

- تدوین راهکارهایی برای ایجاد انگیزه در دانش آموزان
- تدوین راهکارهایی برای ایجاد علاقه و نگرش مثبت نسبت به هنرنمایش در دانش آموزان
- تدوین راهکارهایی برای ارتقای حس زیبایی‌شناسی، تخیل و خلاقیت در دانش آموزان با استفاده از هنرنمایش
- جستجوی محتوا و راهبردهای آموزش آن برای بخشی از مباحث این سرفصل متناسب با دوره و پایه دانش آموزان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از رویکرد ارتباطی و یادگیری مشارکتی در تحلیل و پاسخ به پرسش‌های طرح شده و نیز شیوه‌های مشارکتی و انجام فعالیت‌های عملی مانند تمرین و تکرار برای درک عمیق‌تر به کارگیری آن در موقعیت‌های واقعی تدریس است.

بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری غیرمستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه‌های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش مکتوب، ارائه شفاهی، مراجعه به منابع دست‌اول با مراجعه به کتابخانه، سایت‌های علمی و حتی تهیه منابع الکترونیکی به صورت فیلم و یا... است. همچنین در امر تدریس نمایش داشتن محیط مناسب و بزرگ برای فعالیت‌های بدنی و خلاقانه دانشجویان ضروری است. می‌توان از شیوه‌های مشارکتی و نمایشی در امر تدریس بهره گرفت. دیدن و تحلیل نمایش یکی دیگر از راهبردهای تدریس نیز می‌تواند باشد.

همچنین استفاده از یک درس آموزشی یا یک داستان و انتخاب آن برای تبدیل شدن به یک نمایش خلاق.

- لازم به ذکر است که واحد نمایش ۱ از لحاظ ساختاری و تناسب، سنخیت بیشتری با مقطع ابتدایی دارد. با این وجود می‌توان برای هر دو مقطع مورد استفاده قرار گیرد.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- آقا عباسی، یدالله (۱۳۹۴). نمایش خلاق. تهران: نشر نقره، چاپ هشتم.
- ۲- واثقی، مینو (۱۳۹۵). آموزش هنر نقاشی و کاردستی، تهران: انتشارات فاطمی.
- ۳- عظیمی، هدی. محمدی، محمدی، محمدی (۱۳۹۳). عروسک‌های انگشتی راهی به سوی قصه گویی، بازی و خلاقیت، تهران: مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان.
- ۴- قزل‌ایاغ، ثریا (۱۴۰۳). ادبیات کودکان و نوجوانان و ترویج خواندن (مواد و خدمات کتابخانه برای کودکان و نوجوانان)، تهران: سمت.

منابع فرعی:

- ۱- چمبرز، دیویی (۱۳۹۳). قصه گویی و نمایش خلاق، ترجمه: ثریا قزل‌ایاغ، نشر دانشگاهی، چاپ دوازدهم.
- ۲- فتر کلاف، گوردون، نوئل پمپرتون، رابین (۱۳۹۱). نمایش و آموزش، ترجمه: داود دانشور، تهران: انتشارات سمت، چاپ اول.
- ۳- فوس، کارل (۱۳۹۶). تمرین‌های پایه‌ای تئاتر: (تمرین‌های پیشنهادی برای همه کسانی که دوست دارند خود یک دوره‌ی تئاتر را شکل دهند)، مترجم: لیلا احمدزاده، ناشر: شرکت نشر قطره، تهران، چاپ هفتم.
- ۴- سهرابی، امیر (۱۳۹۴). عروسک‌های نوروزی. تهران: مرکز میراث ناملموس تهران و سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری.
- ۵- عباس میرزایی، لعل (آخرین سال انتشار). مجموعه کتاب‌های بیا با هم بسازیم، جلد ۱ تا ۴، تهران: انتشارات نغمه نوآندیش.
- ۶- حقیقی، هرمز (۱۳۹۷). عروسک‌های متحرک، تهران: هورخش.
- ۷- رایبسون، نیک (۱۳۹۲). هنر کاغذ و تا، ترجمه: مهرک ایروانلو. تهران: انتشارات آوند دانش.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

- ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش‌نیاز در این درس قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد و در احتساب ارزشیابی پایانی مدنظر قرار خواهد گرفت.
- ارزشیابی تکوینی: ۸ نمره
- ارزشیابی پایانی (آزمون نظری): ۶ نمره
- کارپوشه (Port Folio): ۶ نمره

سرفصل درس «کاربست فناوری و هوش مصنوعی در یادگیری»

۱. معرفی درس و منطق آن:

روش های یادگیری با توسعه فناوری و ظهور برنامه های تعاملی تغییر کرده است. فناوری یادگیری بسیاری از آرمان های آموزشی را از جمله یادگیری در هر مکان و زمان، یادگیری مشارکتی، خودارزیابی و خود راهبردی تحقق بخشیده است. بنابراین می توان فناوری آموزشی را به کارگیری فناوری جهت خلق و مدیریت منابع و فرآیندهای فناورانه جهت بهبود عملکرد آموزشی باهدف ایجاد انگیزه و ترغیب دانش آموزان به یادگیری و جستجوگری و سازندگی مفاهیم دانست که یادگیرندگان را وادار به تفکر در سطوح بالا نموده تا بتوانند اطلاعات پیچیده را تحلیل کنند. علاوه بر آن گسترش و توسعه هوش مصنوعی در تمامی ابعاد زندگی بشر و حتی در محیط یادگیری، دنیای پیشرو را عصر هوشمند کرده است؛ لذا آشنایی و بهره مندی از فناوری یادگیری و ابزارهای هوش مصنوعی یکی از نیازهای معلمانی است که وظیفه آماده سازی فراگیران را برای ورود به جامعه و عرصه کار را دارند. با تلفیق فناوری و هوش مصنوعی در فرصت های یاددهی و یادگیری علاوه بر بهبود کارایی آموزش، دانش آموزان آموزش می بینند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت های پیشرو به واسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

نام درس به فارسی: کاربست فناوری و هوش مصنوعی در یادگیری	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: عملی
Application of technology and artificial intelligence in learning	تعداد واحد: ۲
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد ساعت: ۶۴
۱- ضمن آشنایی با استانداردها و معیارهای تولید محتوای الکترونیکی، به تولید محتوای الکترونیکی در یکی از دروس رشته خود اقدام نماید.	شایستگی کلیدی: تربیتی
۲- برنامه های کاربردی هوش مصنوعی در زمینه تولید محتوا و تدریس را به کار برد.	موضوعی (PCK)
۳- بخش های مهم و کاربردی مجموعه نرم افزاری آفیس ۲۰۱۰ را یاد گرفته و از آن استفاده کند.	تخصص مورد نیاز برای
۴- یک نرم افزارهای آموزشی طراحی و تولید کند.	تدریس: متخصص
۵- به ارزشیابی نرم افزارهای مختلف آموزشی بپردازد.	تکنولوژی آموزشی و IT

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: فناوری و محیط های یاددهی - یادگیری

- اهداف
- تکنولوژی آموزشی
- رسانه های آموزشی
- چند رسانه ای ها

- فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش
- یادگیری الکترونیکی
- تعامل در محیط‌های الکترونیکی
- محتوای الکترونیکی
- استانداردها و معیارهای تولید محتوای الکترونیکی
- کلیات تولید نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای
- ارزشیابی از محتوای الکترونیکی چندرسانه‌ای

فعالیت یادگیری: با ذکر تعاریف و مثال‌های گوناگون تعاریف به طور دقیق مورد بررسی قرار گیرد و نقاط تفاوت و تشابه مفاهیم با ذکر مصادیق آن شناسایی گردد.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می‌شود در مورد مفاهیم مطرح شده به تحقیق پرداخته و گزارشی از میزان استفاده و جنبه‌های کاربردی فناوری برای یادگیری تهیه نمایند.

فصل دوم: هوش مصنوعی و یادگیری

- مقدمه‌ای بر هوش مصنوعی و کاربردهای آن در آموزش
- معرفی اجمالی هوش مصنوعی و تاریخچه آن
- بررسی کاربردهای عملی هوش مصنوعی در سیستم‌های آموزشی
- مبانی یادگیری ماشین و پیاده‌سازی الگوریتم‌ها
- معرفی مفاهیم پایه‌ای یادگیری ماشین
- پیاده‌سازی الگوریتم‌های نظارت شده و بدون نظارت با استفاده از *Python*
- مثال‌های عملی از کاربرد یادگیری ماشین در آموزش
- شبکه‌های عصبی و یادگیری عمیق در آموزش
- پرامپت نویسی جهت طرح موقعیت چالشی و خلق بازی آموزشی
- مقدمه‌ای بر پرامپت نویسی و کاربردهای آن
- اصول و مبانی پرامپت نویسی
- خلق موقعیت‌های چالشی تدریس با پرامپت‌ها (طراحی پرامپت‌های چالشی برای تدریس مباحث مختلف، مثال‌های عملی از پرامپت‌های چالشی در دروس مختلف، ارزیابی و بهینه‌سازی پرامپت‌های چالشی برای بهبود یادگیری)

- پرامپت نویسی برای خلق بازی‌های آموزشی (اصول طراحی بازی‌های آموزشی با استفاده از پرامپت‌ها، مثال‌های عملی از بازی‌های آموزشی ساده، استفاده از پرامپت‌ها برای تشویق به یادگیری از طریق بازی)
- ساده‌سازی مفاهیم پیچیده با پرامپت‌ها (تکنیک‌های استفاده از پرامپت‌ها برای توضیح مفاهیم پیچیده، مثال‌های عینی از ساده‌سازی مباحث دشوار، کاربرد پرامپت‌ها در آموزش مفاهیم علمی و فنی)
- ابزارها و پلتفرم‌های پرامپت‌نویسی (معرفی ابزارها و نرم‌افزارهای مورد استفاده در پرامپت‌نویسی، آشنایی با پلتفرم‌های تعاملی و بازی‌سازی آموزشی، کار با ابزارهای پرامپت‌نویسی و طراحی بازی‌ها)
- استفاده از واقعیت افزوده (AR) و واقعیت مجازی (VR) در آموزش
 - معرفی تکنولوژی‌های AR و VR
 - مثال‌های عملی از کاربرد AR و VR در محیط‌های آموزشی
 - طراحی پروژه‌های کوچک با استفاده از ابزارهای AR و VR برای آموزش
- تحلیل داده‌های آموزشی و بهبود فرآیند یادگیری
 - اصول و مفاهیم تحلیل داده‌های آموزشی
 - استفاده از ابزارهای تحلیلی مثل Pandas و Tableau برای تحلیل داده‌های آموزشی
 - پیاده‌سازی پروژه‌های عملی تحلیل رفتار یادگیرندگان
- توسعه سامانه‌های هوشمند یادگیری
 - اصول طراحی و توسعه سامانه‌های هوشمند یادگیری
 - استفاده از پلتفرم‌های آموزش آنلاین و ابزارهای توسعه
 - پیاده‌سازی یک سامانه هوشمند یادگیری به صورت عملی
- مسائل اخلاقی و چالش‌های هوش مصنوعی در آموزش
 - بررسی مسائل اخلاقی مرتبط با استفاده از هوش مصنوعی در آموزش
 - چالش‌های امنیتی و حفظ حریم خصوصی در سامانه‌های هوشمند آموزشی
 - ارائه راهکارها و بهترین روش‌ها برای مواجهه با چالش‌ها
- آینده هوش مصنوعی در یادگیری و نوآوری‌ها
 - بررسی روندهای آینده در هوش مصنوعی و یادگیری
 - نوآوری‌های جدید در تکنولوژی‌های آموزشی
 - پروژه‌های پیشرفته و مثال‌های عملی از آینده هوش مصنوعی در آموزش

فعالیت یادگیری:

- بررسی نمونه‌های کاربردی و پروژه‌های واقعی
- کار عملی و تمرین‌های کاربردی با راهنمایی مدرس

تکالیف عملکردی:

- پیاده‌سازی پروژه‌های عملی پرامپت‌نویسی
- طراحی و اجرای پروژه‌های عملی برای خلق موقعیت‌های چالشی و بازی‌های آموزشی
- کارگروهی و همکاری در طراحی پروژه‌های آموزشی
- ارزیابی و بازخورد پروژه‌های عملی

فصل سوم: آشنایی با برنامه‌های پر کاربرد مجموعه نرم‌افزاری ۲۰۱۹ Office

- اهداف
- معرفی مجموعه نرم‌افزاری آفیس ۲۰۱۹
- محیط برنامه‌های مجموعه آفیس و اصول کار مشترک در آن‌ها
- آشنایی با واژه‌پرداز ورد ۲۰۱۹ و اصول تایپ متن در آن
 - اجرای ورد و محیط برنامه آن
 - اصول کلی تایپ متن در ورد
 - آشنایی با صفحه‌کلید و اصول تایپ استاندارد
 - قالب‌بندی کاراکتر و پاراگراف
 - درج انواع لیست در سند
 - کار با اشیای گرافیکی در ورد
 - ایجاد کادرهای متنی و طرح‌های هنری
 - درج تصاویر در سند
 - درج اشکال مختلف در سند و ویرایش آن‌ها
 - درج انواع نمودار در سند
 - درج نمادهای ویژه و علائم ریاضی
 - اصول کار با جدول در ورد
 - تنظیم حاشیه، جهت و اندازه صفحات
 - چند ستون کردن متن در صفحات
 - قراردادن کادر و پس‌زمینه برای صفحات

- کار با سرصفحه و پاصفحه، افزودن شماره صفحه
- ایجاد پاورقی برای عبارت‌های سند
- کار با ادغام پستی در برنامه ورد
- شمارش در ورد
- چاپ سند
- آشنایی با اپلیکیشن پاک‌نویس
- آشنایی با ابزار هوش مصنوعی جهت تبدیل گفتار به متن
- آشنایی با محیط کار نرم‌افزار پاورپوینت و ایجاد فایل نمایشی در آن
- افزودن اسلاید و انتخاب طرح‌بندی (Layout)
- حذف، کپی و انتقال اسلایدها
- نماهای برنامه پاورپوینت
- درج عناصر و اشیای مختلف در اسلایدها
- طراحی اسلایدها
- متحرک‌سازی در پاورپوینت
- مدیریت اسلایدها و تنظیمات نمایش آن
- افزودن پاصفحه، تاریخ و شماره اسلاید به اسلایدهای نمایش
- نمایش اسلایدها در نمای Slide Show
- ذخیره نمایش آماده شده در قالب‌های دیگر
- آشنایی با پرامپت تبدیل متن ارائه شده توسط هوش مصنوعی به پاورپوینت
- آشنایی با نرم‌افزار صفحه گسترده Microsoft Excel ۲۰۱۹

- آشنایی با صفحه گسترده و محیط برنامه اکسل
- تغییر جهت کاربرگ‌ها
- وارد کردن داده‌ها و ویرایش آن‌ها
- حذف یا درج سلول، سطر یا ستون
- قالب‌بندی قلم (فونت)
- تنظیم جهت متن و ترازبندی
- ویرایش و تنظیمات سلول‌ها
- فرمول‌نویسی و توابع در اکسل با کمک هوش مصنوعی
- درج نمودارها در اکسل و تنظیمات آن
- مدیریت کارپوشه و کاربرگ‌ها
- مرتب‌سازی، فیلتر و چاپ اطلاعات در اکسل
- تنظیمات صفحه

فعالیت یادگیری: مجموعه آفیس و مباحث مشترک موجود در آن را توضیح داده و کاربرد هر یک از نرم‌افزارهای Office در آموزش و یادگیری را مورد بحث و بررسی قرار دهند.

تکالیف عملکردی: از مهارت‌آموزان خواسته می‌شود یک نمونه سؤال امتحانی کامل را در برنامه ورد تایپ کرده، گزارشی را در برنامه اکسل ارائه دهند. همچنین با استفاده از برنامه Power Point به ارائه یکی از مباحث موجود در کتاب‌های درسی بپردازند.

فصل چهارم: اصول و روش طراحی و ویرایش پیام‌های صوتی

- اهداف
- اصول پیام‌های صوتی در تولید محتوای الکترونیکی
- معرفی نرم‌افزارهای تولید و ویرایش صدا
- معرفی نرم‌افزارهای تولید و ویرایش صدا با کمک هوش مصنوعی
- تنظیمات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری صدا
- آموزش نرم‌افزار AVS Audio Editor
- معرفی نرم‌افزار مبدل صوتی AVS Audio Converter

فعالیت یادگیری: استانداردهای پیام‌های صوتی بررسی شده و در مورد نرم‌افزارهای ویرایش پیام‌های صوتی و تفاوت با دیگر نرم‌افزارهای آن بحث شود.

تکالیف عملکردی: از مهارت‌آموزان خواسته می‌شود با رعایت استانداردهای مطرح شده در مورد پیام‌های صوتی و به‌واسطه نرم‌افزار تشریح شده به ویرایش پیام صوتی بپردازد.

فصل پنجم: اصول و روش طراحی و ویرایش پیام‌های تصویری

- اهداف

- اصول طراحی پیام‌های تصویری در تولید محتوای الکترونیکی

- انواع تصاویر گرافیکی

- اصول و ویژگی‌های تصاویر آموزشی

- معرفی ابزارها و نرم‌افزارهای تولید ویرایش تصاویر با کمک هوش مصنوعی

- آموزش نرم‌افزار SnagIt ۲۰۲۰.۱۰.۴۹۶۵

فعالیت یادگیری: استانداردهای پیام‌های تصویری و گرافیکی را تشریح کرده و در مورد نرم‌افزارهای ویرایش پیام‌های تصویری و تفاوت با دیگر نرم‌افزارهای مربوطه بحث شود.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می‌شود با رعایت استانداردهای مطرح شده در مورد پیام‌های تصویری و گرافیکی و به‌واسطه نرم‌افزار تشریح شده به ویرایش پیام تصویری پردازند.

فصل ششم: اصول و روش طراحی و ویرایش فیلم‌های آموزشی

- اهداف

- اصول طراحی فیلم آموزشی در تولید محتوای الکترونیکی

- اصول و ویژگی‌های فنی فیلم‌های آموزشی

- اصول و ویژگی‌های آموزشی فیلم‌های آموزشی

- معرفی نرم‌افزارهای تولید فیلم‌های آموزشی

- معرفی نرم‌افزارهای تولید فیلم‌های آموزشی با کمک هوش مصنوعی

- آموزش نرم‌افزار AVS Video Editor ۹.۲.۱.۳۴۹

- آموزش نرم‌افزار Camtasia Studio ۲۰۱۹.۰۹.۱۷۶۴۳

فعالیت یادگیری: اصول و ویژگی‌های فنی فیلم‌های آموزشی را تشریح کرده و استفاده از فیلم آموزشی در بهبود فرآیند یاددهی - یادگیری را مورد نقد و بررسی قرار دهند.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می‌شود که با در نظر گرفتن استانداردهای تولید فیلم آموزشی در مورد یک موضوع آموزشی فیلم تهیه کرده و آن را ویرایش نمایند.

فصل هفتم: اصول و روش طراحی و ویرایش پویانمایی‌های آموزشی

- اهداف

- اصول طراحی پیام‌های انیمیشنی در تولید محتوای الکترونیکی

- ویژگی‌های پیام‌های انیمیشن‌های آموزشی

- معرفی نرم‌افزارهای تولید و ویرایش انیمیشن

- آموزش مقدماتی نرم‌افزار Adobe Flash Professional CS۶ v۱۲.۰.۰.۴۸۱

- آموزش نرم‌افزار SWF Decompile Expert v۳

فعالیت یادگیری: در مورد میزان تأثیر و ضرورت انیمیشن‌های آموزشی در فرآیند انتقال و تعامل آموزش تحقیق نموده و نرم‌افزارهایی تولید انیمیشن آموزشی را به نقد گذارند.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می‌شود در مورد ضرورت انیمیشن آموزش به تحقیق بپردازد و با استفاده از نرم‌افزار تشریح شده به ایجاد یک انیمیشن آموزشی اقدام نمایند.

فصل هشتم: اصول و روش طراحی و تولید آزمون‌های الکترونیکی

- اهداف

- اصول طراحی تولید آزمون‌های الکترونیکی

- اصول کلی در طراحی آزمون‌های الکترونیکی

- طراحی سؤال با کمک هوش مصنوعی

- معرفی نرم‌افزارهای آزمون ساز الکترونیکی

- آموزش نرم‌افزار ۴.۵.۱ Wondershare QuizCreator

فعالیت یادگیری: ویژگی‌های آزمون‌های الکترونیکی و اصول طراحی آزمون‌های الکترونیکی مورد بحث و بررسی قرار گرفته و نقاط ضعف و قوت نرم‌افزارهای تولید آزمون‌های الکترونیکی بیان شود.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می‌شود با استفاده از نرم‌افزار تشریح شده، آزمون الکترونیکی در مورد مباحث آموزشی دروس رشته تهیه و ارائه نمایند.

فصل نهم: اصول و روش طراحی و ویرایش رابط گرافیکی (ترکیب عناصر چندرسانه‌ای)

- اهداف

- اصول طراحی و تولید رابط گرافیکی

- اصول و روش‌های طراحی چندرسانه‌ای

- نمای کلی یا نقشه نرم‌افزار آموزشی

- معرفی نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای برای تولید نرم‌افزار آموزشی

- آموزش نرم‌افزار ۸.۵.۳.۰ AutoPlay Media Studio

فعالیت یادگیری: کاربرد نرم‌افزارهای آموزشی در ارائه آموزش و نرم‌افزارهایی که می‌توانند عناصر چندرسانه‌ای ایجاد کنند، مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می‌شود تا بتوانند یک درس از دروس رشته را انتخاب و با استفاده از عناصر چندرسانه‌ای یک نرم‌افزار آموزشی را تولید نمایند به طوری که استانداردهای تولید محتوای الکترونیکی در آن رعایت شده باشد.

فصل دهم: اصول طراحی و تولید اپلیکیشن‌های آموزشی

- اهداف

- اصول و روش طراحی و تولید اپلیکیشن‌های آموزشی

- نکاتی پیرامون طراحی و تولید اپلیکیشن‌های آموزشی

- اصول و ویژگی‌های آموزشی و فنی اپلیکیشن آموزشی

- معرفی نرم افزارهای مهم برای طراحی اپلیکیشن
- آشنایی با محیط و اصول کار با نرم افزار آپچه (Appche)
- ارزشیابی اپلیکیشن ساخته شده

فعالیت یادگیری: در مورد تأثیر اپلیکیشن های آموزشی گزارشی تهیه نموده و ساخت اپلیکیشن های آموزش و نرم افزارهای آن را مورد بحث و تحلیل قرار دهند.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می شود به کمک محتوای آموزشی درس و با استفاده از نرم افزارهای معرفی شده در تلفن همراه، به ساخت اپلیکیشن آموزشی پرداخته و در پایان به ارزشیابی اپلیکیشن آموزشی هم کلاسی های خود بپردازند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

در این درس، آموزش با محوریت استاد و مشارکت دانشجویان در کارگاه رایانه انجام می شود و دانشجو ملزم است بر اساس منابع اعلام شده به مطالعه پرداخته و با آمادگی در کلاس درس حضور یابد. به تشخیص استاد جلساتی به آموزش مباحث نظری و باقی جلسات به آموزش عملی نرم افزارهای پیشنهادی برای درس پرداخته شود. از آن جا که دانشجو معلم ملزم به ارائه پروژه پایانی به صورت محتوای الکترونیکی است، تمرین عملی در کلاس و انجام تدریجی پروژه در طول ترم پیشنهاد می گردد.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- کاربست فناوری در یادگیری (در دست تدوین)
- ۲- کلارک، روت کالوین و لاینز، چاپتا (آخرین سال انتشار) گرافیک در خدمت یادگیری: دستورالعمل هایی علمی برای برنامه ریزی، طراحی و ارزیابی نموده های بصری، مترجم مجید اخگر، تهران: سمت.

منابع فرعی:

- ۱- Theobald, oliver (۲۰۱۱). Machine Learning For Absolute Beginners,
- ۲- <https://bmansoori.ir/book/Machine%20Learning%20For%20Absolute%20Beginners.pdf>
- ۳- عباسی، سیف الله و باده، علیرضا (۱۳۹۳). تولید محتوای الکترونیکی (نرم افزار آموزشی) استاندارد، ابزارها و نرم افزارها. تهران: دیباگران.
- ۴- باده، علیرضا؛ مدلل کار، اعظم؛ سیف الله، حامد (۱۳۹۲). اصول و روش تولید کتاب های الکترونیکی چند رسانه ای، تهران: دیباگران.
- ۵- عباسی، حامد و باده، علیرضا (۱۳۹۶). محتواساز آموزش الکترونیکی (بر اساس استاندارد سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور) شغل محتواساز آموزش الکترونیکی. تهران: دیباگران.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

- ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش نیاز در این درس قبل از شروع فعالیت های آموزشی انجام می گیرد.
- ارزشیابی تکوینی: ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، کلاسی و ارزشیابی مستمر ۵ نمره
- ارزشیابی پایانی:

- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در پایان ترم، به صورت آزمون عملی ۵ نمره

- اجرای تولید محتوای الکترونیکی (نرم افزار آموزشی) با رعایت استانداردها بر اساس عنوان درسی که در طول ترم مشخص می گردد ۱۰ نمره

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

- آمادگی مداوم برای فعالیت عملی در هر جلسه
- مشارکت جدی و موثر در کار با رایانه
- رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان
- انجام تکالیف و فعالیت عملی محوله بر اساس محتوا

سرفصل درس «آموزش تربیت بدنی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

علی رغم این که کودکان در بدو ورود به مدرسه از مهارت‌های حرکتی مثل دویدن، پریدن و... برخوردار می‌باشند اما برای تقویت عضلات و رشد جسمی نیاز به ورزش و فعالیت‌های بدنی دارند تا از هماهنگی لازم در حرکات در موقعیت‌های مختلف برخوردار شوند. روند رشد جسمانی کودکان در این دوره با یکدیگر متفاوت است و از این نظر بین دختران و پسران تفاوت‌هایی وجود دارد. آشنایی معلمان با روند رشد حرکتی کودکان در برنامه ریزی برای پاسخ به نیازهای فردی کودکان و بکارگیری عضلات و تقویت مهارت‌های حرکتی و قوای جسمانی آنان متناسب با ظرفیت‌های فردی کمک می‌کند. معلمان با شناخت برنامه درسی تربیت بدنی و روش‌های آموزش آن قادر خواهند بود تا به طراحی فرصت‌های یادگیری مبادرت نمایند که از طریق آن دانش‌آموزان کارگروهی، استفاده مناسب از اوقات فراغت و تقویت قوای جسمانی و مهارت‌های حرکتی خود را به کمک تمرین‌های ورزشی فراگیرند.

نام درس به فارسی: آموزش تربیت بدنی نام درس به انگلیسی: Physical Education	مشخصات درس نوع درس: نظری - عملی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸ شایستگی کلیدی: تربیتی موضوعی (PCK) پیش نیاز: مبانی آموزش تربیت بدنی تخصص مورد نیاز برای تدریس: تربیت بدنی و علوم ورزشی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: با شناخت برنامه درسی تربیت بدنی و روش‌های آن، فرصت‌های یادگیری برای تقویت قوای جسمانی و بکارگیری مهارت‌های حرکتی متناسب با تفاوت‌های فردی طراحی نماید.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- مفهوم و تعریف تربیت بدنی، بازی، ورزش، و بازی‌های ورزشی
- ضرورت و اهمیت درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی
- رویکرد درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی
- اهداف کلی، موضوعات و محتوای درس تربیت بدنی در مدارس

فصل دوم: برنامه درسی درس تربیت بدنی

- برنامه درس تربیت بدنی در دوره ابتدایی
- مراحل آموزش مهارت‌های بنیادین

- آمادگی جسمانی و آموزش فاکتورهای آن
- مراحل آموزش مهارت‌های ورزشی
- نحوه اجرای بازی‌های حرکتی

تکالیف عملکردی

برنامه درسی تربیت بدنی را به جهت وسعت و توالی مهارت‌ها در پاییه اول تا ششم از حیث پیشنیازها و توجه توانایی‌های جسمی و حرکتی دانش‌آموزان بررسی نموده و با توجه به موقعیت‌های واقعی و نیازهای فردی دانش‌آموزان پیشنهاداتی ارائه نماید. یک فرصت یادگیری برای آموزش یکی از مهارت‌های پیش بینی شده در برنامه درسی طراحی، اجرا و تأثیر آن بر تقویت قوای جسمانی، اصلاح/ تقویت مهارت‌های حرکتی را گزارش کند.

فصل سوم: سازماندهی درس و مدیریت کلاس درس تربیت بدنی

- مقدمات
- انواع استقرار قوانین و مقررات
- بررسی آموخته‌های سال قبل
- مفاهیم (جهت، شناخت اندام‌ها، اشکال، نیرو، فضای شخصی، فضای عمومی و...)
- روش یاددهی یادگیری
- ارزشیابی

تکالیف عملکردی :

- یک جلسه کلاس درس تربیت بدنی را مشاهده و آن را از منظر ویژگی‌های سازماندهی موقعیت یادگیری مورد نقد و ارزیابی قرار دهد.
- کلاس مهارتی - حرکات پایه: نکات کلیدی، تمرینات ویژه، ارزشیابی
- راه رفتن، دویدن به پهلو، (سرخوردن)، چرخیدن و پیچیدن، بلند کردن، پرتاب کردن و ...)
- به پهلو دویدن (سرخوردن) پریدن، خم شدن، باز شدن، دریافت کردن، پرتاب کردن
- لی لی کردن، جا خالی کردن، هل دادن، تاب خوردن، ضربه زدن با دست و پا
- مفاهیم دانشی: حرکات پایه و وضعیت بدنی، آمادگی جسمانی، ایمنی در ورزش، بهداشت و تغذیه ورزشی، شناخت رشته‌های ورزشی، اهداف تربیت بدنی مدارس
- کلاس مهارتی - آمادگی جسمانی نکات کلیدی، تمرینات ویژه، ابزار و روش اندازه‌گیری
- استقامت هوازی، استقامت موضعی، قدرت، انعطاف‌پذیری، چابکی، تعادل
- استقامت هوازی، استقامت موضعی، قدرت، انعطاف‌پذیری، چابکی، تعادل پویا
- استقامت عمومی (قلبی - عروقی یا گردش خون و تنفس)
- استقامت موضعی (عضلانی)
- قدرت

- انعطاف پذیری
- چابکی
- تعادل
- سرعت
- هماهنگی و توازن
- کلاس مهارتی

- آموزش مقدماتی مهارت‌های پایه ورزشی، دو و میدانی، طناب بازی، هندبال، والیبال، بسکتبال، بدمینتون، تنیس روی میز

تکالیف عملکردی :

- بازی ورزشی برای یکی از محورهای زیر طراحی و اجرا نموده و با نقد فعالیت اجرا شده فعالیت را برای اجرای بعدی اصلاح نماید.
- توسعه مهارت‌های پایه ورزشی و آمادگی جسمانی دانش‌آموزان
- توسعه مهارت‌ها و آمادگی جسمانی
- یک جلسه آموزش درس تربیت بدنی را طراحی، اجرا و با نقد نتایج پیشنهادتی برای تقویت / اصلاح طراحی ارائه نماید. یافته‌های دانشجویان پس از ارائه در جلسه سمینار کلاسی در قالب یک گزارش نقد و بررسی طراحی‌های گزارش شده به پیشنهادتی ارائه شود.

فصل چهارم: ارزشیابی درس تربیت بدنی

- ارزیابی مهارت‌های حرکتی پایه
- ارزیابی آمادگی جسمانی
- ارزیابی مهارت‌های ورزشی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری عملی برای کسب تجربه مستقیم در آموزش مهارت‌های حرکتی و قوای جسمانی با استفاده از فعالیت‌ها و تمرین‌های بدنی و مدل سازی آن برای دانش‌آموزان متناسب با تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان، و راهبردهای شناختی برای تحلیل برنامه درسی است.

۴. منابع آموزشی:

- ۱- سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (۱۳۹۶) راهنمای معلم تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی ۵۳،۶، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۲- آزمون، جواد و ارشاد طیبیه و جودی، مریم (۱۳۹۳). ضمیمه کتاب تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی ویژه معلمان پایه دوم ۵۳،۷، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۳- سراج‌زاده، غلامرضا و همکاران (۱۳۸۸). کتاب معلم تربیت بدنی دوم دبستان ۵۷،۳، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.

- ۴- سراج‌زاده، غلامرضا و همکاران (۱۳۸۸). کتاب معلم تربیت بدنی سوم دبستان ۱، ۶۲، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۵- سراج‌زاده، غلامرضا و همکاران (۱۳۸۸). کتاب معلم تربیت بدنی چهارم دبستان ۱، ۶۸، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۶- سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (۱۳۹۶). ضمیمه‌ی کتاب تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی پایه سوم ۲، ۶۲، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۷- سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (۱۳۹۶). ضمیمه‌ی کتاب تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی پایه چهارم ۲، ۶۸، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۸- سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (۱۳۹۶). ضمیمه‌ی کتاب تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی پایه پنجم ۳، ۷۲، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۹- سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (۱۳۹۶). ضمیمه‌ی کتاب تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی پایه ششم ۲۴، ۷۴، تهران: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
- ۱۰- آزمون، جواد و همکاران (۱۳۸۸). کتاب معلم تربیت بدنی پنجم دبستان ۱، ۷۴، تهران: اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

- ارزشیابی پایانی: تدریس عملی و نقد آن ۱۰ نمره
- ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت یادگیری و تکالیف عملکردی پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۱۰ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود.
- مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

پودمان کارآموزی: سرفصل درس «آموزش پژوهی در عمل» / سرفصل درس «کارآموزی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

برنامه کارآموزی فرصت برقرار ساختن پیوند میان آموخته‌های نظری با محیط‌های واقعی آموزشی - تربیتی و عمق بخشیدن به تجربه‌های پیشین برای توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای و دستیابی به کنش عملی را در کلاس درس فراهم می‌کند. این برنامه مبتنی بر روش‌های مختلف توسعه حرفه‌ای است. کارآموزان برای کسب توانایی‌های حرفه‌ای نیازمند کسب تجربیات دست‌اول در زیست‌بوم کلاس درس و اتخاذ تصمیمات اثرگذار که زمینه‌ساز عمل مستقل حرفه‌ای معتبر است، هستند. فرصت‌های یادگیری فراهم شده از سوی استاد راهنما و معلم راهنما در این درس و بازخوردهای ارائه شده از سوی آنان باید امکان تلفیق نظر و عمل تربیتی را در موقعیت‌های واقعی، برای یافتن راه‌حل‌های قابل دفاع و پاسخ به مسئله‌های آموزشی / تربیتی تدارک ببیند. بهره‌گیری از مبانی نظری / تکنیک‌ها و فنون در برنامه کارآموزی به‌منظور دستیابی مهارت‌آموز به یک نگاه همه‌جانبه و غنا بخشیدن به تصمیمات اتخاذ شده در ابعاد برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی برای حمایت از یادگیری دانش‌آموزان ضروری است. در طول برنامه کارآموزی، مهارت‌آموز فرصت کسب تجربه برای درک عمل اثربخش، تأمل بر روی آن به‌منظور پذیرش مسئولیت حرفه‌ای را کسب می‌کند. این برنامه از انعطاف لازم برای تطبیق با ویژگی‌های منحصربه‌فرد مهارت‌آموزان و نیز شرایط واقعی که عمل حرفه‌ای در آن به تجربه گذاشته می‌شود، برخوردار است. اصلی‌ترین نقش در تدوین، اجرا و ارزیابی برنامه توسعه حرفه‌ای بر عهده مهارت‌آموز است و استاد راهنما / معلم راهنما^۱ وظیفه هدایت داوطلب جهت کسب آگاهی نسبت به توانایی‌ها و محدودیت‌ها و نیز تسهیل شرایط برای دستیابی به موفقیت را بر عهده دارند.

نام پودمان به فارسی: کارآموزی	مشخصات درس
نام پودمان به انگلیسی: Internship	نوع پودمان: کارآموزی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: (مجموع نیمسال اول و دوم): ۲+۲
۱- با آگاهی از چستی و چگونگی پژوهش حرفه‌ای، تجربیات شخصی خود در موقعیت‌های واقعی را مورد واکاوی (تأمل) قرار داده و نتایج آن را برای تدوین، و ارزیابی برنامه توسعه حرفه‌ای مورد استفاده قرار دهد.	تعداد ساعت: (مجموع نیمسال اول و دوم): ۲۵۶ + ۹۶
۲- برنامه توسعه حرفه‌ای خود را طراحی و تدوین نموده و نتایج اجرای آن را ارزیابی و گزارش نماید.	شایستگی کلیدی: تربیتی موضوعی (PCK)
	استاد متخصص برای تدریس: به تشخیص گروه

^۱- معلم راهنمایی که مسئولیت هدایت دانشجو را در سطح مدرسه بر عهده دارد باید از توانایی‌های حرفه‌ای و علمی بر اساس انتظارات برنامه درسی برخوردار باشد و بتواند مسئولیت هدایت مهارت‌آموز را بر عهده بگیرد. این گروه از معلمان راهنما به عنوان معلمان همکار دانشگاه معرفی خواهند شد و از امتیازات برخوردار می‌شوند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فرصت‌های یادگیری پیش‌بینی شده در این درس ناظر به تدوین برنامه توسعه حرفه‌ای است که شامل:

الف) نیازسنجی و مضمون‌یابی برنامه توسعه حرفه‌ای: برای شناسایی نیازها در شروع دوره (در پایان دوره آموزش‌های نظری) بر اساس آموزش‌های نظری و جهت ارزیابی آمادگی‌های مهارت‌آموز برای ورود به عرصه عمل یک نمونه تدریس در قالب تدریس خرد ضبط و با مشارکت مهارت‌آموز و استاد راهنما، معلم راهنما (گروه‌های آموزشی استان/ منطقه) مورد نقد و ارزیابی قرار می‌گیرد: تحلیل عملکرد مهارت‌آموز از منظر نزدیکی/ فاصله با اهداف/ استانداردهای حرفه‌ای دانشگاه برای لحاظ نمودن در برنامه توسعه حرفه‌ای/ برنامه یادگیری حرفه‌ای، پاسخ به نیازهای دانش‌آموزان در سطح مدرسه، و نیز از منظر یافته‌های علمی و پژوهشی موردبحث و بررسی قرار می‌گیرد. حاصل این نشست تعیین نیازها و اهداف برنامه توسعه حرفه‌ای است. مهارت‌آموز بر مبنای چارچوب^۱ توافق شده (برنامه توسعه حرفه‌ای/ برنامه یادگیری حرفه‌ای) نسبت به تدوین طرح کلی برنامه توسعه حرفه‌ای اقدام خواهد نمود. کلیات برنامه در نشست حضوری (توصیه می‌شود در قالب گروه‌های اقدام پژوهی برنامه مورد نقد و بررسی قرار گیرد) مورد تحلیل و نقاط قوت و ضعف آن به جهت تناسب با نیازها، تأثیر بر یادگیری دانش‌آموزان/ پاسخگویی به نیازهای دانش‌آموزان و یافته‌های علمی پژوهشی (موضوعات تخصصی و دانش حرفه) مورد بررسی و نسبت به نهایی شدن کلیات برنامه تصمیم‌گیری خواهد شد.

ب) طراحی و تدوین برنامه توسعه حرفه‌ای: باتوجه به موضوعات درسی که مهارت‌آموز مسئولیت تدریس آن را در مدرسه بر عهده دارد کار طراحی واحدهای یادگیری آغاز و پس از تأیید آن توسط استاد راهنما/ معلم راهنما نسبت به تولید آن اقدام خواهد شد. از آنجایی که تولید واحدهای یادگیری نیازمند صرف زمان می‌باشد توصیه می‌شود این فرآیند پس از اتمام دوره آموزش‌های نظری آغاز و تا قبل از شروع سال تحصیلی، واحدهای یادگیری تولید شده آماده اجرا باشد.

ج) اجرا و پایش: در مرحله اجرای واحدهای یادگیری، مسئولیت نظارت و بازخورد دادن بر عهده استاد/ معلم راهنما (گروه‌های آموزشی) خواهد بود. مهارت‌آموز مسئولیت ثبت، تحلیل و تفسیر تجربیات و مستندسازی آن را برای بازنگری در برنامه توسعه حرفه‌ای برعهده دارد و مهم‌ترین مستندات اطلاعاتی است که انعکاس‌دهنده تأثیر اجرای واحدهای یادگیری بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان/ موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان است. این مستندات شامل: نمونه کاربرگ‌ها، فعالیت یادگیری/ عملکردی حاصل از اجرای برنامه... است.

د) ارزیابی: ارزیابی در طول فرآیند اجرای برنامه توسعه حرفه‌ای و در پایان آن مدنظر می‌باشد. گزارش خودکاوی روایتی تهیه شده از سوی مهارت‌آموز، گزارش ارزیابی استاد/ معلم راهنما (گروه‌های آموزشی) و نسخه بازنگری شده برنامه توسعه حرفه‌ای یادگیری حرفه‌ای مجموعه مستنداتی است که دفاع پایانی بر اساس آن انجام می‌شود.

تجربیات حاصل از فرآیند یادگیری حرفه‌ای در قالب اقدام‌پژوهی به کمک روایت‌های یا ژورنال‌های تأملی ثبت و ضبط شده و مبنای تدوین گزارش خودکاوی روایتی مهارت‌آموز در پایان دوره خواهد بود. در پایان یافته‌های حاصل از گزارش خودکاوی

^۱ - این چارچوب بر حسب نیازها یا تعامل میان استاد و دانشجو می‌تواند مورد بازنگری قرار گیرد اما مبنای ارزیابی عملکرد دانشجو چارچوب مورد توافق در برنامه توسعه حرفه‌ای است.

روایتی در قالب یک مقاله تدوین می‌شود که در این مقاله از داده‌های دست‌اول و به‌ویژه از نوع روایی استفاده می‌شود و مهم‌ترین سهم را در ارزیابی از دوره یک‌ساله بر عهده دارد.

چارچوب برنامه توسعه حرفه‌ای

- **منطق برنامه** (باتوجه به نیازهای حرفه‌ای شناسایی شده، دانش‌ها و مهارت‌های موردنیاز و تأثیر آن بر یادگیری دانش‌آموزان)

- **اهداف:**

توانایی شناخت و ارزیابی ظرفیت‌های حرفه‌ای برای برنامه‌ریزی و توسعه قابلیت‌ها در طول حیات حرفه‌ای (هدف‌های خاص توسط مهارت‌آموز تدوین می‌شود).

- **ملاک‌ها و سطوح موفقیت**

- **فعالیت‌ها/ روش/ منابع/ زمان**

- **شواهد و مستندات**

- **فرآیند**

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

مطالعه منابع، جستجو، سؤال کردن و پژوهش در عرصه عمل، برگزاری نشست‌های فردی/ گروهی در سطح مدرسه با حضور معلم راهنما یا در دانشگاه با حضور استاد راهنما برای تحلیل و ارزیابی فرآیند یادگیری حرفه‌ای و هدایت آن صورت می‌گیرد. استفاده از راهبردهای مشارکتی، برای به اشتراک گذاشتن تجربیات و ارائه یافته به تحقق اهداف این درس و نیز تنوع بخشیدن به تجربیات کمک می‌کند.

۴. منابع آموزشی:

۱- احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱)، تهران: دانشگاه فرهنگیان.

۲- کرمی، علی. زائری، معصومه (۱۳۹۷). تمرین معلمی (کارورزی)، نشر: فارس- مهر.

۳- نوروزی، رضا علی. مقامی، حمید (۱۳۸۴). تمرین معلمی (کارورزی و مدیریت کلاس درس)، قم: سماء قلم.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: در ارزشیابی فرآیند، از خودارزیابی مهارت‌آموز به‌عنوان راهبرد اصلی ارزشیابی استفاده می‌شود. این ارزشیابی باید مستند به شواهد برگرفته از عملکرد فرد در موقعیت‌های واقعی و یافته‌های علمی و پژوهشی باشد. ارزشیابی پایانی با حضور معلم راهنما، استادان راهنما در دو شکل قابل اجرا است: الف) حضور استادان راهنما و معلم راهنما در کلاس درس واقعی محل خدمت مهارت‌آموز و مشاهده تدریس و ارزشیابی عملکرد در موقعیت واقعی و برگزاری جلسه دفاع داوطلب از عملکرد حرفه‌ای؛ ب) ضبط تدریس توسط داوطلب (از یک تا پنج جلسه) از تدریس واقعی و مشاهده آن توسط استادان راهنما و معلم راهنما و ارزشیابی عملکرد در موقعیت واقعی و برگزاری جلسه دفاع داوطلب از عملکرد حرفه‌ای خود.

ویژگی‌های دروس رشته مربی امور تربیتی و مشاوره

سرفصل درس «آسیب‌شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان»

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس آسیب‌شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان جهت آشنایی مهارت‌آموزان رشته امور تربیتی با انواع اختلالات روانی و شخصیتی و رفتاری طراحی شده است. در این درس، نقش مهم تشخیص صحیح اختلالات مراجعان و دانش‌آموزان در ارائه خدمات صحیح مشاوره‌ای و روان‌شناختی و پیشگیری از ارائه مشاوره‌های غیرعلمی و نادرست است. مهارت‌آموزان در این درس با آسیب‌شناسی روانی و رفتاری و نشانه‌های تشخیصی اختلالات روانی و رفتاری آشنا می‌شوند و نسبت به وجود این نشانه‌ها در دانش‌آموزان مدرسه، والدین و کارکنان مدرسه توجه نشان می‌دهند و در صورت لزوم نسبت به ارائه مشاوره‌های حمایتی و ارجاع به متخصص اقدام می‌کنند.

نام درس به فارسی: آسیب‌شناسی روانی و رفتاری کودک و نوجوان	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Psychopathology and behavior of children and adolescents	نوع درس: نظری - عملی
	تعداد واحد: ۲
	تعداد ساعت: ۴۸
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود:	شایستگی کلیدی: تربیتی (PK)
۱- انواع مسائل روانی و رفتاری کودکان و نوجوانان را شناسایی کند.	تخصص مورد نیاز برای
۲- توانایی تشخیص اختلالات روانی و رفتاری در دانش‌آموزان، والدین و کارکنان را کسب کند.	تدریس: روان‌شناسی
۳- با سبب‌شناسی (فردی و خانوادگی) آشنا شده و اختلالات و راهکارهای درمان اختلالات را تشریح کند، تا در صورت لزوم بتواند در جهت پیشگیری، بهبود و یا ارجاع به متخصص اقدام کند.	تربیتی، روان‌شناسی
۴- با توجه به رویکردهای درمانی موجود، راه کارهای پیشگیرانه و درمانی مناسبی را پیشنهاد دهد.	کودک و متخصصان
۵- با آگاه‌سازی والدین و مسئولین تربیتی، گام‌هایی موثر و به موقع در هدایت کودکان و نوجوانان و حل مسائل و مشکلات آنان بردارد.	مشاوره و راهنمایی یا علوم تربیتی

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- بهنجاری و نابهنجاری
- مرز تفکیک کودک و بزرگسالی
- لزوم طبقه‌بندی و تشخیص
- طبقه‌بندی اختلالات روانی
- سنجش و تشخیص اختلالات روانی کودکان و نوجوانان
- مدل یکپارچه‌نگر

- سبب‌شناسی مشکلات و اختلالات روان‌شناختی
- زمینه‌های ژنتیک، عصب‌شناختی، روان‌شناختی و محیطی اختلالات

فعالیت یادگیری:

- بحث و گفتگو درباره بهنجاری و نابهنجاری
- مطالعه سبب‌شناسی و عوامل اختلالات روان‌شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی:

- تهیه و تنظیم جدولی برای عوامل اختلالات روان‌شناختی در دوران کودکی و نوجوانی در قالب تابلو آموزشی و نصب در کلاس درس
- ارائه خاطراتی از دوران کودکی و نوجوانی و بحث و گفتگو درباره مسائل کودکان و بزرگسالان

فصل دوم: اختلال بیش‌فعالی - کمبود توجه و اختلالات گسیختگی، کنترل تکانه

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- انواع
- سیر و پیش‌آگاهی
- همه‌گیرشناسی
- تشخیص افتراقی
- سبب‌شناسی

اختلالات گسیختگی، کنترل تکانه و سلوک

اختلال بی‌اعتنایی مقابله‌ای

- خصوصیات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش‌آگاهی
- همه‌گیرشناسی
- تشخیص افتراقی
- سبب‌شناسی

اختلال انفجاری متناوب

- خصوصیات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش‌آگاهی
- همه‌گیرشناسی
- تشخیص افتراقی
- سبب‌شناسی

اختلال سلوک

- خصوصیات بالینی و تشخیصی

- سیر و پیش آگاهی
- همه گیرشناسی
- تشخیص افتراقی
- سبب شناسی

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال کیس های مبتلا به اختلال بیش فعالی - کمبود توجه و اختلالات گسیختگی، کنترل تکانه به بررسی نشانه های تشخیصی در آنها پردازد.

فصل سوم: اختلالات اضطرابی

اختلال اضطراب جدایی

مشخصات بالینی و تشخیصی

گنگی انتخابی

مشخصات بالینی و تشخیصی

فوبیای خاص

مشخصات بالینی و تشخیصی

- انواع
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیرشناسی
- تشخیص افتراقی
- سبب شناسی
- درمان

اختلال اضطراب اجتماعی

مشخصات بالینی و تشخیصی

- انواع
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیرشناسی
- تشخیص افتراقی
- سبب شناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال مراجعین مبتلا به اختلالات اضطرابی به بررسی نشانه های تشخیصی در آنها پردازد.

فصل چهارم: اختلالات وسواسی - جبری و اختلالات مرتبط

- اختلال وسواسی - جبری

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- انواع

- سیر و پیش آگاهی

- همه گیرشناسی

- تشخیص افتراقی

- سبب شناسی

- درمان

- اختلال بد ریخت انگاری بدن

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- انواع

- سیر و پیش آگاهی

- همه گیرشناسی

- تشخیص افتراقی

- سبب شناسی

- درمان

- اختلال ذخیره سازی (احتکار)

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- انواع

- سیر و پیش آگاهی

- همه گیرشناسی

- تشخیص افتراقی

- سبب شناسی

- درمان

- تری کوتی لو مانیا (اختلال کندن مو)

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- سیر و پیش آگاهی

- همه گیرشناسی

- سبب شناسی

- درمان

- اختلال کندن پوست (خراشیدن پوست)

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال مراجعین مبتلا به اختلالات وسواسی - جبری و اختلالات مرتبط به بررسی نشانه های تشخیصی در آنها بپردازد.

فصل پنجم: اختلالات مربوط به سانحه و عوامل استرس

اختلال دلبستگی واکنشی شیرخوارگی و اوایل کودکی

- مشخصات بالینی و تشخیصی

اختلال اشتیاق اجتماعی مهار گسیختگی

- مشخصات بالینی و تشخیصی

اختلال استرس پس از سانحه

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

اختلال استرس حاد

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیر شناسی
- درمان

اختلال سازگاری

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال مراجعین مبتلا به اختلالات مربوط به سانحه و عوامل استرس به بررسی نشانه های تشخیصی در آنها بپردازد.

فصل ششم: اختلالات خورد و خوراک

هرزه خواری

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

اختلال نشخوار

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

اختلال مصرف غذای دوری جو/ محدود کننده

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

بی اشتهایی روانی

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- تشخیص افتراقی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی
- درمان

پراشتهایی روانی

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- سیر و پیش آگاهی
- همه گیر شناسی
- سبب شناسی

- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب‌شناسی و عوامل اختلالات روان‌شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس
تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال مراجعین مبتلا به اختلالات خوردن و خوراک به بررسی نشانه‌های تشخیصی در آنها پردازد.

فصل هفتم: کژکاری‌های جنسی، نارضایتی‌های جنسیتی و اختلالات پارافیلیایی

اختلال نارضایتی جنسیتی

اختلالات پارافیلیایی

- سیر و پیش‌آگاهی

- همه‌گیرشناسی

- سبب‌شناسی

- درمان

کارکردهای جنسی (اختلال در عملکرد جنسی)

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- همه‌گیرشناسی

- سبب‌شناسی

- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب‌شناسی و عوامل اختلالات روان‌شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

فصل هشتم: اختلالات افسردگی

اختلال بی‌نظمی خلق ایدایی

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- سیر و پیش‌آگاهی

- همه‌گیرشناسی

- سبب‌شناسی

- درمان

افسردگی

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- همه‌گیرشناسی

- سبب‌شناسی

- درمان

اختلال ملال پیش از قاعدگی

- مشخصات بالینی و تشخیصی

- همه گیرشناسی
- سبب شناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: دانشجویان با ارائه شرح حال مراجعین مبتلا به کژ کاری های جنسی، نارضایتی های جنسیتی و اختلالات پارافیلیایی به بررسی نشانه های تشخیصی در آنها بپردازد.

فصل نهم: دوقطبی ها و اختلالات طیف اسکیزوفرنی

دوقطبی ها و اختلالات مرتبط

اختلال دوقطبی نوع (I)

- اختلال دوقطبی نوع یک

اختلال دوقطبی نوع (II)

خلق ادواری

- همه گیرشناسی
- سبب شناسی
- درمان

اختلالات طیف اسکیزوفرنی

و سایر اختلالات روان پریشی

اسکیزوفرنی

- ملاک های تشخیصی و بالینی
- همه گیرشناسی
- درمان

فعالیت یادگیری: مطالعه سبب شناسی و عوامل اختلالات روان شناختی و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

فصل دهم: اختلالات مرتبط با مواد در کودکان و نوجوانان

- مشخصات بالینی و تشخیصی
- همه گیرشناسی
- سبب شناسی
- درمان

فصل یازدهم: مسائل مرتبط با انواع بدرفتاری در کودکان و نوجوانان

- تعریف بدرفتاری
- عوامل محیطی مؤثر بر بدرفتاری کودکان و نوجوانان
- علل پیدایش بدرفتاری ها در سنین کودکی و نوجوانی

- اثرات بدرفتاری در زندگی کودکان و نوجوانان
- معیارها و ملاک‌های موجود برای تشخیص مسائل و مشکلات کودکان و نوجوانان
- طبقه‌بندی انواع بدرفتاری در کودکان و نوجوانان
- **دروغگویی** (تعریف و مفهوم دروغگویی در کودکان، سنین شیوع دروغگویی، علائم و نشانه‌های دروغگویی در کودکان و نوجوانان، انواع مختلف دروغگویی، دلائل و علل دروغگویی، راه درمان و پیشگیری از دروغگویی)
- **دزدی** (شکل‌گیری مفهوم مالکیت در کودکان، مفهوم دزدی در کودکی، انواع دزدی در کودکان، تفاوت دزدی در کودکان و نوجوانان، سنین شیوع دزدی، دلائل دزدی و راه‌های پیشگیری و درمان دزدی)
- **حسادت** (مفهوم حسادت، میزان شیوع و تفاوت‌های فردی در حسادت، تجربه‌های هیجانی و واکنش‌های حسادت در کودکان، علل حسادت، درمان حسادت، روش‌های پیشگیری و اصلاح و درمان حسادت...)
- **ترس** (تعریف ترس و ماهیت آن، شیوع و تفاوت‌های ترس در کودکان، انواع ترس، علل ایجاد ترس، ملاک‌های تشخیص، راهکارهای درمانی)
- **لجبازی و نافرمانی** (تعریف لجبازی و نافرمانی، علل لجبازی و نافرمانی در کودکان، رابطه سبک‌های فرزندپروری والدین با شیوع لجبازی و نافرمانی در کودکان و نوجوانان، زمان مناسب درمان و راه‌ها و روش‌های مؤثر درمان لجبازی)
- **بددهنی (قلدری، مشاجره و دعوا)**
- **پر حرفی** (سنین شروع پر حرفی، عوامل و دلائل مؤثر بر پر حرفی، نشانه‌های پر حرفی، راه‌های برخورد صحیح)
- **بی‌نظمی** (دلائل بی‌نظمی و عدم مسئولیت‌پذیری در کودکان و نوجوانان، مزایا و معایب بی‌نظمی، طریقه برخورد با کودکان بی‌نظم و نحوه آموزش نظم)
- **خودکم‌بینی یا احساس حقارت** (تعریف خودکم‌بینی، نشانه‌ها، سنین شیوع، دلایل خودکم‌بینی، عوامل شکل‌دهنده احساس حقارت، نقش والدین، درمان و پیشگیری از کم‌رویی و احساس حقارت)
- **کم‌رویی** (تعریف کم‌رویی، تشخیص کم‌رویی از مسائل مشابه دیگر، رابطه کم‌رویی و درون‌گرایی، اضطراب اجتماعی، خجالتی بودن، انواع کم‌رویی، روند کم‌رویی و نحوه شکل‌گیری آن، عناصر تشکیل‌دهنده کم‌رویی، عوامل شکل‌دهنده کم‌رویی (ژنتیک، محیط)، نظریه‌های مرتبط با کم‌رویی، درمان کم‌رویی و راه‌ها و روش‌های اصلاح آن)
- **بدرفتارهای ناشی از عادت‌های غیرمعمول و عصبی در کودکان و نوجوانان**
- **شب‌اداری یا بی‌اختیاری ادرار** (تعریف شب‌اداری، میزان شیوع، نقش جنسیت، نقش رشد، مشکلات زیست - عصبی، علل شب‌اداری، راه کارهای درمانی)
- **ناخن جویدن** (عوامل مؤثر در پیدایش ناخن جویدن، علل ناخن جویدن، سن شیوع، ملاک‌های تشخیص و راه‌حل‌های درمانی ناخن جویدن)

- **وسواس تمیزی** (تعریف وسواس تمیزی، عوامل مؤثر در پیدایش عادت وسواس، سنین شیوع، تشخیص و راه‌حل‌های درمانی)
- **دندان قروچه** (دلایل دندان قروچه، راه‌های کاهش و درمان)
- **مکیدن انگشت** (نشانه‌ها و دلایل شکل‌گیری این عادت، سنین شیوع، زمان مناسب مداخله، راه‌های درمانی، عوارض مکیدن انگشت)
- **کوبیدن سر به زمین یا تکان دادن بدن** (دلایل و موقعیت‌های بروز این رفتارها، راه‌های برخورد و پیشگیری با بروز این رفتارها)

- رویکردهای پیشگیرانه و درمانی در مواجهه با بدرفتاری‌های کودکان و نوجوانان

فعالیت یادگیری: مطالعه کتاب‌های مرتبط با هر یک از مباحث بدرفتاری کودکان و ارائه خلاصه‌ای از یکی از آنها در کلاس

تکالیف عملکردی:

- انتخاب و مطالعه منظم یک کودک یا نوجوان و ارائه گزارشی از رفتارهای معمولی و غیر معمولی آن در کلاس
- انجام یک مصاحبه با یکی از کودکان دارای بدرفتاری آشکار و بررسی و شناسایی دلایل و انگیزه‌های کودک از بروز این رفتارها
- تهیه و تنظیم بروشور یا پلت فرم آموزشی درباره هر یک از انواع بدرفتاری‌های شایع در بین کودکان و نوجوانان و ارائه یک نسخه از آن در کلاس
- تهیه و ارائه یک چک‌لیست از نمونه رفتارهای بارز کودکان کم رو و خجالتی
- تهیه و ارائه چک‌لیستی از ویژگی‌ها و خصوصیات بارز کودکان لجباز و نافرمان

فصل دوازدهم: مسائل مرتبط با انواع رفتارهای پرخطر در کودکان و نوجوانان

- تعریف رفتارهای پرخطر
- ضرورت آگاهی از رفتارهای پرخطر
- سنین شیوع رفتارهای پرخطر
- نقش والدین در بروز رفتارهای پرخطر
- انواع رفتارهای پرخطر:
- **بزهکاری** (تعریف، علل، تأثیر خانواده و مدرسه، پیشگیری، راهبرد درمانی)
- **خودکشی** (تعریف خودکشی، افکار و رفتارهای مرتبط با خودکشی، فکر خودکشی، اقدام به خودکشی، میزان شیوع خودکشی در نوجوانان و جوانان، محرک‌های تنش‌زا و منابع آنها (محرک‌های تنش‌زای فردی، خانوادگی، همسالان، اجتماعی)، رابطه هیجان و خودکشی، پیشگیری از خودکشی (پیشگیری معطوف به همه نوجوانان و پیشگیری معطوف به نوجوانانی که بیشتر در معرض خطر خودکشی قرار دارند)، اقدامات درمانی (حاد، مداوم، کوتاه‌مدت، بلندمدت)
- **خودآسیب رسانی:** (تعریف، علل، تأثیر خانواده و مدرسه، پیشگیری، راهبرد درمانی)

- **خشونت و پرخاشگری** ماهیت و تعریف پرخاشگری، انواع پرخاشگری در کودکان و نوجوانان به تفکیک سن، شیوع سیر تحول پرخاشگری، ویژگی‌های و نشانه‌های پرخاشگری، شاخص‌های سنی پرخاشگری، ثبات و تفاوت جنسیتی در پرخاشگری، نظریات مرتبط با پرخاشگری، علل پرخاشگری و خشونت در کودکان و نوجوانان (علل زیستی، فرهنگی، عاطفی و شناختی)، تأثیر رشد در پرخاشگری، راهکارهای اصلاح و روش‌های پیشگیرانه، درمان پرخاشگری (اقدامات درمانی مبتنی بر خانواده، اقدامات درمانی گروهی)

فعالیت یادگیری: ارائه فیلم یا گزارش‌های مستند از کودکان و نوجوانان بزهکار و بحث و گفتگو درباره علل بروز بزه در کودکان و نوجوانان

تکالیف عملکردی: در قالب نمایش خلاق، ایده‌ها و راه کارهای برخورد با کودکان بزهکار (مثلاً پرخاشگری) به نمایش گذاشته شود.

فصل سیزدهم: مسائل مربوط به بلوغ و تربیت جنسی در کودکان و نوجوانان

- مفهوم تربیت جنسی در کودکان و نوجوانان
- آشنایی با مسائل جنسی و اصطلاحات مرتبط با آن (آزار جنسی، زورگویی جنسی، خودآزاری، تجاوز و...)
- مسائل شایع جنسی در مدارس
- مسائل مربوط به دستکاری قسمت‌های مختلف بدن (بازی با آلت تناسلی و...)
- سن مناسب برای شروع تربیت جنسی و آموزش‌های مناسب
- عوامل مؤثر در شکل‌گیری مسائل جنسی (عوامل رشدی، عوامل موقعیتی و اجتماعی)
- بلوغ زودرس در کودکان (تعریف، عوامل ایجادکننده بلوغ زودرس، تشخیص بلوغ زودرس و درمان بلوغ زودرس)
- تعریف بلوغ
- تاریخچه روان‌شناسی مربوط به بلوغ
- ویژگی‌های مربوط به بلوغ (رشد جسمانی، رشد ذهنی یا عقلی، رشد عاطفی، رشد اجتماعی)
- ابعاد مختلف بلوغ (جسمی، جنسی، روانی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و غیره)
- مهم‌ترین مشکلات نوجوانان در زمان بلوغ
- کشمکش بین استقلال و وابستگی در دوران بلوغ
- راه کارها و روش‌های تربیت جنسی کودکان و نوجوانان
- برنامه‌های درمانی قربانیان مسائل جنسی

فعالیت یادگیری: به‌صورت گروهی درباره نشانه‌های بلوغ و تغییرات ناشی از آن را در جنبه‌های مختلف با یکدیگر بحث و گفتگو نمایند و نتایج را در کلاس ارائه دهند.

تکالیف عملکردی:

- با حضور در مدرسه یا مرکز پیش‌دبستانی، رفتارهای کودکانی را که مشکلاتی در تربیت جنسی دارند مطالعه و مشاهد نمایند و نتیجه گزارش را در کلاس ارائه نمایند.
- تحقیقی درباره دیدگاه اسلام درباره بلوغ و تربیت جنسی جستجو و ارائه نمایند.

- به صورت گروه‌های کوچک، درباره عوامل تأثیرگذار بر بروز مسائل جنسی کودکان و نوجوانان جستجو و گفتگو نمایند و سپس راه کارهایی پیشگیرانه و درمانی را در قالب فلوچارت یا بروشور به کلاس ارائه دهند.

فصل چهاردهم: مسائل مربوط به رسانه‌های جمعی، فضای مجازی و فناوری‌های نوین

- فضای مجازی
- مزایای استفاده از فضای مجازی
- معایب، مسائل و آسیب‌های فضای مجازی
- راه‌های آموزش و آگاهی دادن به کودکان و نوجوانان درباره فضای مجازی
- شیوه‌های برخورد والدین با فناوری‌های نوین و طریقه آماده‌سازی کودکان و نوجوانان برای استفاده موثر از آنها

فعالیت یادگیری: بحث و گفتگو درباره فضای مجازی و نقد و بررسی آنها برای کودکان و نوجوانان

تکالیف عملکردی: درباره شیوه‌های برخورد والدین با فناوری‌های نوین و طریقه آماده‌سازی کودکان و نوجوانان برای استفاده موثر از آنها تحقیق و در کلاس ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری و عملی به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ‌های مطرح شده است. انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و به کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های واقعی آموزشی و انجام راهنمایی و خدمات پرورشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت‌ها می‌باشد. برای یادگیری غیرمستقیم دانشجویان باید با مطالعه فردی و درک شناختی از موقعیت‌های گوناگون زندگی واقعی، به این هدف نایل گردند.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- لطفی کاشانی، فرح. وزیری، شهرام (۱۴۰۰). آسیب شناسی روانی کودک و نوجوان (ویراست سوم)، تهران: انتشارات ارسباران.
- ۲- جفری، ج، هوگارد (۱۳۹۳). رفتارهای دردسزآفرین در نوجوانی، ترجمه: امیر خطیبی. تهران: رشد.
- ۳- نراقی زاده، افسانه (۱۳۹۶). مسائل نوجوانان و جوانان، تهران: مهراندیش.

منابع فرعی:

۱. اقدام، سارا (۱۳۹۷). بررسی و حل مشکلات نوجوانان، تهران: صالحیان.
۲. دگانکی، جورجیا. کندال، آن (۱۳۹۴). مؤثرترین روش‌های تربیت کودکان دشوار، ترجمه: زهرا ترازوی و منصوره ربانی زاده، تهران: کتاب دانش پارسیان.
۳. بکار، عبدالکریم (۱۳۹۴). مشکلات کودکان، تشخیص و درمان ده مشکل اساسی کودکان، ترجمه: یوسف محمدی، مشهد: مینوفر.
۴. مطیع، حسین (۱۳۹۷). رفتار درمانی کودک، قم: بوکتاب.

۵. فردریک، ویلیام ان (۱۳۹۵). راهنمای عملی درمان کودکان دارای مشکلات رفتار جنسی، ترجمه: اسماعیل صدری و مهناز آقازاده اصل، تهران: آوای نور.

۶. فاطمی راد، محمدحسن. ناقل، صدیقه (۱۳۹۴). مسائل آموزش جنسی در کودکان، قم: مطاف.

۷. مک گرگور، سینیتا (۱۳۸۶). تفکر درباره خود راهنمای حل مشکلات زندگی کودکان و نوجوانان و سایر مسائل مربوط به آن، ترجمه ندا شاد نظر. تهران: قطره.

۸. گاوئرز، سایمون جی. گرین، لین (۱۳۹۶). اختلالات خوردن، ترجمه: عبدالله شفیع آبادی و پریرسا گل کاریان. تهران: رشد.

۹. میرزایی نهر، المیرا و دیگران (۱۳۹۵). مشکلات رفتاری دانش آموزان و عوامل تاثیرگذار بر آن، اردیبل: نایاب.

۱۰. اکبری، ابوالقاسم (۱۳۹۷). پیشگیری از رفتارهای پرخطر، دماوند: رشد و توسعه.

۴. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- **ارزشیابی آغازین:** با توجه به ماهیت درس و آشنایی ضمنی دانشجویان با مسائل دوران کودکی و نوجوانی، ارزشیابی آغازین به صورت

بحث‌ها و گفتگوهای مقدماتی و اولیه در شروع هر یک از مباحث اصلی درس، در طول ترم تحصیلی انجام گیرد.

- **ارزشیابی تکوینی:** مشارکت در فعالیت یادگیری و انجام فعالیت‌های عملکردی و ارائه آنها در قالب کارپوشه در پایان ترم تحصیلی

مجموعاً ۱۰ نمره

- **ارزشیابی پایانی:** آزمون کتبی پایانی (مبتنی بر تمام سطوح یادگیری بلوم) ۱۰ نمره

۱. معرفی درس و منطق آن:

قصه رشد و تحول انسان تصویری شورانگیز از حیات در فرآیند شدن است این قصه از تولد تا مرگ پیچیدگی روزافزون موجودی به نام انسان را آشکار می‌کند رشد تغییر قابلیت‌های انسان است که از لحظه لقاح شروع می‌شود و تا آخر عمر ادامه می‌یابد روان‌شناسی رشد و تحول انسان در ابتدا به مطالعه شیرخواران و کودکان اختصاص داشت، سپس به مطالعه مقاطع دیگر زندگی مانند نوجوانی و سالمندی تسری یافت و اکنون تمامی گستره عمر از تولد تا مرگ را مورد بررسی قرار می‌دهد دانش روان‌شناسی رشد به معلمان کمک می‌کند تا متناسب با ویژگی‌های رشدی دانش‌آموزان انتظارات متناسبی را از آنان در حوزه‌های جسمی شناختی هیجانی و اجتماعی شکل بدهند هم چنین نسبت به اختلال در مسیر رشد دانش‌آموزان حساس باشند و اقدامات لازم را به عمل آورند دانش روان‌شناسی، رشد توصیه‌ها و آموزش‌های کاربردی برای تسهیل رشد کودکان و نوجوانان در خانه و مدرسه ارائه می‌دهد که آگاهی معلمان از این توصیه‌ها در مسیر انجام وظایف حرفه‌ای او راهگشا خواهد بود.

نام درس به فارسی: روان‌شناسی تحولی پیشرفته	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Advanced developmental psychology	نوع درس: نظری
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۳
۱- با مبانی رشد و نقش وراثت و محیط در رشد و تحول انسان آشنایی پیدا کند.	تعداد ساعت: ۴۸
۲- از ویژگی‌های رشد جسمانی، شناختی هیجانی و اجتماعی کودکان از لقاح تا ورود به دبستان آگاهی پیدا می‌کند و عوامل تسهیل‌کننده و تهدیدکننده رشد کودکان را تشخیص می‌دهد.	شایستگی کلیدی: تربیتی (PK)
۳- ضمن آگاهی از ویژگی‌های رشد جسمانی، شناختی هیجانی و اجتماعی دوره کودکی اول (۶-۱۱)، نسبت به نابهنجاری‌ها و عوامل تهدیدکننده رشد حساس است و در صورت مشاهده، اقدامات حمایتی را انجام می‌دهد.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: متخصص رشته روان‌شناسی و مشاوره
۴- ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی را به خوبی می‌شناسد و رشد دانش‌آموزان دوره نوجوانی (دوره متوسطه اول و دوم) را مورد توجه قرار می‌دهد نسبت به نابهنجاری‌ها و عوامل تهدیدکننده رشد دانش‌آموزان حساس است و در صورت مشاهده اقدامات حمایت‌کننده انجام می‌دهد.	

۲. فرصت‌های یادگیری محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- رشد انسان: حوزه‌ای علمی، کاربردی و میان‌رشته‌ای
- مباحث اساسی در رشد
- رشد پیوسته یا ناپیوسته؟
- رشد یک دوره دارد یا چند دوره دارد؟
- تأثیر نسبی طبیعت یا تربیت *

دورنمای عمر: دیدگاه متعادل نگر

رشد دائمی است

رشد چندبعدی و چند جهتی است.

رشد انعطاف پذیر است.

رشد تحت تأثیر چه عواملی قرار دارد؟

مبنای تاریخی

فلسفه کودکی (نظریه های جان لاک و ژان ژاک روسو)

سرآغاز علمی (نظریه داروین)

نظریه های رشد در اواسط قرن بیستم

دیدگاه روان کاوی

رفتار گرایی و نظریه یادگیری اجتماعی

نظریه شناختی - رشدی پیازه

دیدگاه های نظری جدید

نظریه پردازش اطلاعات

کردارشناسی و روان شناسی رشد تکاملی

نظریه اجتماعی - فرهنگی و یگوتسکی

نظریه سیستم های بوم شناختی

بررسی و پژوهش در رشد

طرح های پژوهش در رشد

مسائل اخلاقی در پژوهش عمر

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: دانشجویان به جستجو و ارائه فیلم های آموزشی در ارتباط با محتوای فصل می پردازند و یادگیری درسی را به صورت توضیح روی محتوای فیلم آموزشی نشان می دهند.

فصل دوم مبانی رشد

- مبانی ژنتیکی و محیطی

کد ژنتیکی (کروموزوم، DNA (دنا و ژن)

زایمان های چندتایی

نابهنجاری های کروموزومی

انتخاب های تولیدمثل

مشاوره ژنتیکی

فرزندخواندگی

- رشد پیش از تولد نوزاد

لقاح

دوره تخمک بارور

دوره رویانی

دوره جنینی

تأثیرات محیطی پیش از تولد

تراژن‌ها

اهمیت مراقبت بهداشتی پیش از تولد

ارزیابی وضعیت جسمانی نوزاد: مقیاس آپگار

بچه‌های زودرس و نارس

بازتاب‌های نوزاد

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: دانشجویان به جستجو و ارائه فیلم‌های آموزشی در ارتباط با محتوای فصل می‌پردازند و یادگیری مفاهیم درسی را به صورت توضیح روی محتوای فیلم آموزشی نشان می‌دهند.

فصل سوم: رشد در سنین پیش از مدرسه

- رشد در نوباوگی و نوپایی (۲ سال اول زندگی)

رشد جسمانی

- رشد بدن
- تغییر در اندازه‌های بدن و ساختار عضله - چربی
- تغییرات در تناسب بدن
- رشد مغز (رشد نورون‌ها، رشد قشر مخ، دوره‌های حساس در رشد مغز، تغییر حالت‌های برانگیختگی)

رشد شناختی

- نظریه پیازه در نوباوگی
- نظریه اجتماعی و فرهنگی ویگوتسکی
- نظریه پردازش اطلاعات
- رشد زبان (نظریه‌های رشد زبان)
- نظریه اریکسون درباره شخصیت نوباوگان و کودکان نوپا
- اعتماد در برابر بی اعتمادی
- خودمختاری در برابر شرم و تردید

رشد هیجانی

- آغاز خودگردانی هیجانی

- خلق و خو

- ساختار، ارزیابی، ثبات خلق و خو

- تأثیرات محیطی و ژنتیکی بر خلق و خو

- رشد دلبستگی

رشد در اوایل کودکی: ۲ تا ۶ سالگی

رشد شناختی

نظریهٔ پیازده: مرحلهٔ پیش عملیاتی

- بازنمایی ذهنی، بازی و انمود کردن

- ارزیابی مرحله پیش عملیاتی، توانایی‌ها و محدودیت‌ها

نظریه اجتماعی و فرهنگی دیگوتسکی

- گفتار خصوصی

- ارزیابی نظریه ویگوتسکی

- رشد هیجانی و اجتماعی

- نظریهٔ اریکسون: ابتکار عمل در برابر احساس گناه

- خودآگاهی

- پیدایش عزت نفس

- روش‌های فرزندپروری و رشد هیجانی - اجتماعی

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: دانشجویان به جستجو و ارائه فیلم‌های آموزشی در ارتباط با محتوای فصل می‌پردازند و یادگیری مفاهیم را به صورت توضیح روی محتوای فیلم آموزشی نشان می‌دهند.

فصل چهارم: رشد در اواسط کودکی (۶ تا ۱۱ سالگی)

رشد جسمانی:

- رشد بدن

- مشکلات سلامتی رایج

- رشد حرکتی و بازی

رشد شناختی:

نظریه پیازده مرحله عملیات عینی

- پردازش اطلاعات

- تفاوت‌های فردی در رشد ذهنی

- رشد زبان

- یادگیری در مدرسه

رشد هیجانی و اجتماعی:

- نظریه اریکسون سخت کوشی در برابر احساس حقارت

- خودآگاهی

- رشد هیجانی

- رشد اخلاقی

- روابط با همسالان

- دسته‌بندی جنسیتی

- تأثیرات خانواده

- مشکلات رایج رشد

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: دانشجویان به جستجو و ارائه فیلم‌های آموزشی در ارتباط با محتوای فصل می‌پردازند و یادگیری مفاهیم

درسی را به صورت توضیح روی محتوای فیلم آموزشی نشان می‌دهند.

فصل پنجم: رشد در نوجوانی

رشد جسمانی:

- برداشت‌هایی از نوجوانی

- بلوغ جنسی انتقال جسمانی به بزرگسال

- ویژگی‌های جنسی نخستین

- ویژگی‌های جنسی ثانوی

- تغییرات هورمونی

- رشد جنسی در دختران و پسران

- بلوغ زودرس در برابر بلوغ دیررس

- تأثیر روانی رویدادهای بلوغ جنسی

- بلوغ زودرس و بلوغ دیررس در دختران و پسران

- مسائل تندرستی

رشد شناختی

- نظریه: پیاژه مرحله عملیات صوری

- استدلال فرضی - قیاسی

- تفکر گزاره‌ای

- دیدگاه پردازش اطلاعات

- پیامدهای تفکر انتزاعی
- تحریف‌های شناختی
- تفاوت‌های جنسیتی در توانایی‌های عقلانی
- یادگیری در مدرسه
- تفاوت‌های جنسی در توانایی‌های عقلانی
- یادگیری در مدرسه

رشد هیجانی و اجتماعی:

- نظریه اریکسون: هویت در برابر سردرگمی هویت
- دمدمی بودن نوجوان
- روابط والد - فرزند
- خودپوشانی
- رشد اخلاقی
- نقش‌یابی جنسی
- خانواده
- روابط با همسالان
- مشکلات رشد

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: دانشجویان به جستجو و ارائه فیلم‌های آموزشی در ارتباط با محتوای فصل می‌پردازند و یادگیری مفاهیم درسی را به صورت توضیح روی محتوای فیلم آموزشی نشان می‌دهند.

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدریس استاد همراه با ارائه فیلم‌های آموزشی مشاهده کودکان در گروه‌های سنی مختلف توسط دانشجویان و ارائه گزارش از ویژگی‌های رشدی آنان به کلاس درس مطالعه منظم منابع درسی و شرکت در مباحث کلاسی توسط دانشجویان

۴- منابع آموزشی:

منابع اصلی

- ۱- برک، لورا (آخرین سال انتشار). روان‌شناسی: رشد از لقاح تا کودکی جلد اول، ترجمه: یحیی سید محمدی، تهران نشر ارسباران.
- ۲- برک، لورا (آخرین سال انتشار). روان‌شناسی رشد روان‌شناسی رشد از نوجوانی تا پایان عمر، جلد دوم، ترجمه: یحیی سید محمدی، تهران: نشر ارسباران.
- ۳- پاپالیا، د.ا. وند کاس الدز، س. فلدمن، ر. د (۱۴۰۱). روان‌شناسی رشد و تحول انسان، ترجمه: داود عرب قهستانی و دیگران، تهران: انتشارات رشد.

منابع فرعی

- ۱- رایس، فیلیپ (۱۴۰۱). رشد انسان روان‌شناسی رشد از تولد تا مرگ، مترجم: مهشید فروغان، تهران: انتشارات ارجمند.
- ۲- منصور، محمود (۱۳۹۵). روان‌شناسی ژنتیک تحول روانی از تولد تا پیری، تهران: انتشارات سمت.
- ۳- منصور، محمود. دادستان، پری‌رخ (۱۴۰۰). روان‌شناسی ژنتیک ۲، از روان تحلیل‌گری تا رفتارشناسی، تهران: انتشارات رشد.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- **ارزشیابی آغازین:** به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش‌نیاز در این درس ارزشیابی آغازین قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد.
- **ارزشیابی تکوینی:** ارزشیابی تکوینی بر اساس عملکرد دانشجو در آزمون‌های میان‌ترم و همچنین میزان حضور و مشارکت فعال وی در کلاس انجام می‌شود (۸ نمره)
- **ارزشیابی پایانی:** بر اساس عملکرد دانشجو در آزمون مباحث نظری پایان نیمسال (یازپاسخ، بسته پاسخ و یا ترکیبی) خواهد بود (۱۰ نمره).
- **کارپوشه:** تهیه و ارائه فیلم‌های آموزشی همراه با تحلیل آن (۲ نمره)

۱. معرفی درس و منطق آن:

امروزه نقش و تأثیر مهم و ارزشمند "مدیریت روابط انسانی" در سازمان‌های آموزشی به‌ویژه مدرسه مورد تأکید صاحب‌نظران است. بدیهی است مربی امور تربیتی در نقش‌های متعدد و مهم خود در مدرسه باید به بهترین شکل عمل کند. از یک طرف مربی امور از یک طرف در بُعد ارتباطی قوی عمل نماید و از طرفی چون وظایف آموزشی دارد و نیاز است در کلاس حاضر شود و هم اینکه در برطرف کردن ضعف‌های دیگران در نقش مربی موفق عمل کند لازم است در مدیریت کلاس درس و یادگیری حداقل همچون سایر معلمان عمل نماید. با توجه به این که رسالت آموزش و پرورش تربیت انسان چند ساحتی باهدف تحقق حیات طیبه است، ضرورت واحد درسی "مدیریت روابط انسانی در مدرسه" باهدف آموزش مهارت‌های برقراری روابط رضایت‌بخش لازم است. این درس به مربیان امور تربیتی کمک می‌کند تا ارتباط را به‌عنوان مایه حیات حفظ کنند و قادر باشند در جایگاه مربی امور تربیتی بر روی بخشی از شکاف‌های بین‌فردی در روابط مدیر، معلمان، دانش‌آموزان و اولیای آنان با همدیگر در آینده پل ارتباطی ایجاد کنند و توانایی مدیریت کلاس درس و یادگیری را نیز به‌منظور حل مشکلات داشته باشند.

نام درس به فارسی: مدیریت روابط انسانی در مدرسه	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Management of human relations in school	نوع درس: نظری
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
۱- با آشنایی با اهمیت روابط انسانی و اصول حاکم بر آن روابط انسانی را تحلیل نماید.	تعداد ساعت: ۳۲
۲- در عملکرد مدرسه از نظر روابط انسانی بازاندیشی کند و راهکارهای غلبه بر درماندگی آموخته شده را ارائه نماید.	شایستگی کلیدی: تربیتی
۳- با طراحی مناسب فضای کلاس، زمینه یادگیری را فراهم کند.	(PK)
۴- با شناخت عوامل مؤثر بر مدیریت زمان در کلاس درس از قبیل زمان‌بندی کلاس درس و شیوه‌های مدیریت زمان، امکان استفاده حداکثری از زمان را در طول کلاس فراهم کند.	تخصص مورد نیاز برای
۵- با اشراف بر اصول مدیریت بر افراد در کلاس، یک موقعیت تربیتی را طراحی و اجرا نماید.	تدریس: متخصص رشته مدیریت
	آموزشی، روان‌شناسی و مشاوره و علوم تربیتی

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مدیریت روابط انسانی

- تعریف روابط انسانی و عناصر آن
- نهضت روابط انسانی (مطالعات هاثورن)
- اهمیت روابط انسانی و هویت‌سازمانی در مدرسه و تربیت تشکیلاتی
- موانع ارتباط اثربخش
- دایره روابط انسانی (رابطه و نسبت مدرسه و خانواده، جامعه، محله، مسجد، بازار)

فصل دوم: اصول روابط انسانی در مدرسه

- تحمل دیدگاه‌های متفاوت
- احترام و برابری
- مثبت‌نگری
- به رسمیت شناختن تفاوت‌های فردی
- شناخت حقوق دیگران و تلاش بر رعایت آنها
- دانش و مهارت‌های برقراری روابط انسانی (مهارت و هنر گوش دادن، مهارت همدلی، مهارت گفتگو، مدیریت تعارض، مدیریت خشم)
- بازاندیشی در عملکرد مدرسه از نظر روابط انسانی (درماندگی آموخته شده، اثر پیگمالیون)

فعالیت یادگیری: مطالعه منابع معرفی شده و شرکت در مباحث کلاسی

تکالیف عملکردی: مرور مقالات علمی - پژوهشی در خصوص معیارهای یک ارتباط مؤثر و ارائه آن در کلاس.

فصل دوم: مدیریت فضای یادگیری

- محیط یادگیری مؤثر
- طراحی و مدیریت کلاس درس
- کارکردهای فضای یادگیری و نیازهای دانش آموزان
- چیدمان وسایل و تجهیزات
- مدیریت تخته سیاه
- تعاملات در فضای یادگیری
- اصول و روش‌های آرایش کلاس درس (چیدمان ردیفی، خوشه‌ای، گروه‌های دوفره، **U** شکل)

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
 - مطالعه منابع معرفی شده در زمینه چیدمان فیزیکی فضای یادگیری
 - تشریح وظایف معلم با تأکید بر وظایف مدیریت کلاس و یادگیری
- تکالیف عملکردی:** برای انواع چیدمان در کلاس درس، جدولی طراحی کند تا بر اساس آن یک معلم بتواند چیدمان مناسب کلاس درس خود را انتخاب نماید.

فصل سوم: مدیریت زمان در کلاس درس

- ماهیت زمان و مدیریت آن
- عوامل مؤثر بر مدیریت زمان در کلاس درس
- زمان‌بندی کلاس درس
- شیوه‌های مدیریت زمان
- زمان‌بندی محتوا (سالانه، ماهانه، روزانه)
- روش‌های تهیه جدول محتوای درس

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدیریت زمان

تکالیف عملکردی: سناریویی برای یک جلسه کلاسی طراحی کند و بر اساس آن سناریوی مدیریت زمان را بیان و به کلاس ارائه نماید.

فصل چهارم: مدیریت افراد در کلاس درس

- نیازها و نظریه‌های مرتبط با آن
- خودکارآمدی دانش‌آموزان
- انگیزش درونی و بیرونی و غلبه بر درماندگی خودآموخته
- نظم و انضباط کلاس
- جلب مشارکت دانش‌آموزان (گروه‌محوری)
- مدیریت بحث‌های گروهی
- مدیریت رفتار (تشویق، تنبیه، محروم کردن، جریمه کردن، قانون مادرزرگه (اصل پریماک)، تقویت مثبت، تقویت منفی)
- روابط انسانی دانش‌آموزان: رقابت، مشارکت، مصالحه، اجتناب، ایثار
- تراحم (تعارض) اخلاقی در روابط انسانی و مدیریت آن
- مذاکره، راهبردها و مدل شش مرحله‌ای آن

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه افراد در مدارس

تکالیف عملکردی:

درباره نظریه‌های ارائه شده و نیز شیوه‌های مقابله با مشکلات تحصیلی و رفتاری، مواردی از اقدام پژوهی یا تحقیقات کاربردی جستجو و نتایج آن را در کلاس درس ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ‌های مربوط به پرسش‌های مطرح شده است. در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزشگر انجام می‌شود؛ هر چند که در هر جلسه درس دانشجویان مشارکت دارند و آنها موظف‌اند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند. انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و به کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های آموزشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت‌ها است.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- سرمدی، محمدرضا؛ صیف، محمدحسن (۱۳۹۸). مدیریت کلاس. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور [فصل ۴، ۶، ۷ و ۸].
- ۲- گریت، تریسی (۱۳۹۵). مدیریت اثربخش کلاس درس، ترجمه: نادرقلی قورچیان و همکاران، تهران: نسل آفتاب. [فصول ۱ و ۳]
- ۳- ساکی، رضا (۱۳۹۷). اصول و مبانی رهبری و مدیریت آموزشگاهی، الگوی توسعه مدرسه، تهران: نشر آبیژ.
- ۴- فرهنگی، علی اکبر (۱۳۹۸). مبانی ارتباطات انسانی، جلد اول و دوم (چاپ بیست و هشتم)، تهران: نشر مؤسسه خدمات فرهنگی رسا.
- ۵- عرب اسدی، حسین؛ محمدی، حمیدرضا (۱۳۹۹). خودت رو جمع کن!: مروری بر بایسته‌های تربیت تشکیلاتی، تهران: امتداد دانش.

منابع فرعی:

- ۱- سیف، علی اکبر (۱۳۹۷). روانشناسی پرورشی نوین، تهران: رشد.
- ۲- فرح‌بخش، سعید (۱۳۹۷). مدیریت روابط انسانی در سازمان‌های آموزشی، تهران: نشر آبیژ.
- ۳- زارعی، محمود (۱۳۹۴). کار باید تشکیلاتی باشد، مجموعه بیانات مقام معظم رهبری دربارهٔ تشکل و کار تشکیلاتی، تهران: انتشارات شهید کاظمی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره به ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت
 - ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت‌های دانشجو در جریان آموزش‌ها در طول ترم داده می‌شود
 - ارزیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می‌گیرد.
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «معلم تحول آفرین» (معلم به مثابه عامل تحول در اسناد بالادستی تربیتی)

۱. معرفی درس و منطق آن:

بر اساس فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، معلم از مهم ترین ارکان فرآیند تربیت است؛ بنابراین یکی از بایسته های تحول در سطح واقعیت میدانی نظام تعلیم و تربیت کشور، وجود معلمانی آگاه و متدین در تراز گام دوم انقلاب اسلامی است که درکی عمیق و باوری استوار به تحول مطلوب داشته باشند. مهارت آموز برای ایفای نقش حرفه ای خود در راستای تربیت مطلوب مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، باید ضمن شناخت مفاهیم اساسی مندرج در سند و بنیادهای فلسفی آن ها، جایگاه خود را به مثابه کارگزار نظام تعلیم و تربیت رسمی یا معلم فکور و عامل اصلی راهبری تحول در کلاس درس بشناسد و آگاهانه این مسئولیت خطیر را بر عهده گیرد. برای این منظور در بازنگری جدید، این درس جایگزین درس «اسناد تحولی و فلسفه تعلیم و تربیت در ج. ا.» شده است.

نام درس به فارسی: معلم تحول آفرین (معلم به مثابه عامل تحول در اسناد بالادستی تربیتی) نام درس به انگلیسی: transformative teacher	مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: تربیت اسلامی تخصص مورد نیاز برای تدریس: استاد مجوزدار از سوی دبیرخانه هماهنگی گروه های معارف و تربیت اسلامی دانشگاه
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: ۱- با درک مفاهیم اساسی ناظر به چیستی تربیت بر اساس فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی مبتنی بر سند تحول بنیادین، چارچوب نظری تحول مطلوب در تراز گام دوم انقلاب را بشناسد. ۲- با شناخت ویژگی های منحصربه فرد فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی مبتنی بر سند تحول بنیادین، جایگاه خود را به مثابه عامل تحول در نظام تربیت رسمی بشناسد.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

بخش اول: چیستی تحول

- روایت وضعیت موجود و مطلوب تربیت در نظام تربیت رسمی و عمومی کشور
- معناشناسی تحول و تحول خواهی
- معناشناسی تربیت (با تأکید بر ارتباط اصطلاحات کلیدی تعریف با تحول خواهی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی: حیات طیبه، نظام معیار اسلامی، هویت یکپارچه ایرانی - اسلامی، فطرت گرایی توحیدی)

فعالیت یادگیری

- مطالعه و جمع آوری مطالب درباره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- بحث درباره چیستی و چرایی تربیت و مفاهیم اساسی تعریف تربیت و ضرورت تحول خواهی بنیادین وضع موجود

تکالیف عملکردی

- مقایسه تعاریف تربیت در نگاه مکاتب مختلف تربیتی با تعریف مورد قبول در سند تحول بنیادین

- تأمل درباره ارتباط مفاهیم اساسی تعریف تربیت با واقعیت عملی نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور
- مقایسه تحول بنیادین و تغییر برنامه‌های سطحی

بخش دوم: ضرورت و چرایی تحول

- ضرورت تحول‌خواهی بنیادین (ناظر به زیربنای فکری وضع موجود)
- نظریه اسلامی تعلیم و تربیت زیربنای تحول بنیادین
- مبانی معرفت‌شناختی با تأکید ویژه بر مبنای گروهی در توجیه معرفت
- مبانی هستی‌شناختی با تأکید ویژه بر واقعیت‌های غیرمادی و سلسله‌مراتب موجودات در عالم هستی
- مبانی خداشناختی با تأکید بر توحید در ربوبیت تشریعی و معادباوری
- مبانی انسان‌شناختی با تأکید بر اصالت بعد غیرمادی انسان، کرامت ذاتی و اکتسابی وی و آزادی و اختیار
- مبانی ارزش‌شناختی با تأکید بر واقعی بودن معیار و مصداق ارزش، ثابت بودن اصول ارزشی و قرب اختیاری به خداوند به مثابه ارزش ذاتی و غایی در اسلام

فعالیت یادگیری

- مطالعه مبانی نظری سند تحول و سایر منابع فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی با تأکید بر مبانی یاد شده

تکالیف عملکردی

- بحث درباره دلالت‌های تربیتی مبانی نظری در تحول با تأکید بر نقش معلم به مثابه مربی
- مقایسه مبانی فوق از دیدگاه اسلامی با مکاتب دیگر و دلالت آن در فعالیت‌های تعلیمی و تربیتی مدارس

بخش سوم: چگونگی تحول

- انگاره‌های گوناگون از معلمی (معلم به مثابه مهندس، نجار، فروشنده و... و انگاره مختار مبتنی بر سند تحول بنیادین) معلم به مثابه مربی)
- چگونگی تحول‌آفرینی معلم در موقعیت‌های دشوار با تأکید بر چرخش‌های تحولی بر اساس اسناد بالادستی تربیتی در نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور
- (درس‌آشنایی با تجارب مدارس اسلامی نمونه‌هایی از مصادیق و مثال‌های عملیاتی را گزارش خواهد نمود؛ لذا این بخش با تأکید بر ارائه مصادیق چرخش‌های تحولی که یک معلم می‌تواند خلاقانه در مدرسه خود عملیاتی نماید، ارائه شود)

فعالیت یادگیری

- مطالعه منابع مرتبط با انگاره‌های مختلف از معلمی
- مطالعه اسناد تحولی و زیرنظام‌های تحول بنیادین در آموزش و پرورش در زمینه چرخش‌های تحولی

تکالیف عملکردی

- نقد و بررسی تفصیلی هر یک از انگاره‌های مزبور با ارجاع به مبانی فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی
- بحث و بررسی نقش معلم به مثابه عامل تحول‌آفرین در نظام تعلیم و تربیت اسلامی
- بررسی چرخش‌های ممکن توسط معلم در ساختار متمرکز و بوروکراتیک فعلی با تأکید بر گفت‌وگو و کار تشکیلاتی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره‌گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط مهارت آموز

انجام فعالیت یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب توسط مهارت آموز و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی:

- ۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری سند تحول بنیادین تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (بخش اول و دوم، صص از ابتدا تا ص ۳۰۸ و بخش چرخش های تحول آفرین، صص: ۴۱۳-۴۱۸)
- ۲- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.
- ۳- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند برنامه درسی ملی. وزارت آموزش و پرورش.
- ۴- جمعی از نویسندگان زیر نظر علامه مصباح یزدی (۱۳۹۱). فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، انتشارات مدرسه برهان (بخش دوم مبانی تعلیم و تربیت، صص: ۸۳-۲۱۱).
- ۵- داوودی، محمد و کارآمد، حسین (۱۴۰۰). فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، نشر مشترک دانشگاه فرهنگیان و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
 - ارزشیابی فرآیند: عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها به میزان ۵ نمره
 - ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی به میزان ۵ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

۱. معرفی درس و منطق آن:

مدرسه جدید و نظام تربیت رسمی به عنوان محصول دانش و فرهنگ تمدن مغرب زمین وارد ایران شد و بنا بر رویکردهای خودباور در مقوله فرهنگ و تمدن باید بومی شود، تا کارکرد صحیحی داشته باشد. سرگذشت نظام تربیت رسمی و مدرسه‌ای در ایران، سرگذشتی پرفرازونشیب است؛ اما در این میان جریانی عکس خودباوری و عدم تقلید صرف از آموزش و پرورش وارداتی را به پا داشت و در قالب تولید اندیشه نوین تربیت اسلامی (در قالب یک رشته) و در قالب تأسیس «مدارس اسلامی» به این هم پرداختند. ظهور «مدارس اسلامی» از دهه ۱۳۲۰ به بعد باز می‌گردد که به مثابه پدیده‌ای نوظهور در تاریخ آموزش و پرورش ایران تلاش کرده است بنابر نیازهای جامعه در میانه سنت و تجدد قدم به عرصه نهد و برای پاسخگویی به نیاز جامعه اسلامی در مسائل تربیتی و دینی خود را در میانه مدرسه‌های علمیه (قدیم) و مدرسه‌های دولتی جدید (مدرن) جا نماید. مهارت آموزان، در آینده نزدیک از نقش آفرینان اصلی در مدارس خواهند شد و در کسوت معلم و مدیر مدرسه به ایفای نقش در نظام تربیت رسمی جمهوری اسلامی ایران خواهند پرداخت؛ بر این اساس لازم است تا با تجربه زیسته معلمان و مدیران مدارس اسلامی آشنا شوند و با نگاهی بصیرت آفرین به تجربه و تحلیل این تجربه تاریخی - تربیتی در اعتماد به نفس فرهنگی و تربیتی بپردازند. این درس با این هدف تلاش می‌کند نمایی از تاریخچه دانش تربیت اسلامی و تجربه تأسیس و بالندگی مدارس اسلامی و فرآیندها، برنامه‌ها و مقررات این مدارس را ارائه نماید تا زمینه‌ای برای رشد تفکر انضمامی معلمان آینده جهت رسیدن به الگویی مطلوب از تربیت و «مدرسه مطلوب» فراهم آورد.

نام درس به فارسی: آشنایی با تجارب مدارس اسلامی	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Getting to know the experiences of Islamic schools	نوع درس: نظری
	تعداد واحد: ۲
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد ساعت: ۳۲
۱- مهم‌ترین ویژگی‌ها و تجارب مدارس اسلامی را در عرصه آموزش، پرورش و مدیریت بشناسد.	شایستگی کلیدی: تربیت اسلامی
۲- مبتنی بر تجارب عاملان و پیش‌گامان مدارس اسلامی معاصر انگیزه لازم جهت به کارگیری خلاقیت، نوآوری در عرصه تربیت اسلامی در مدارس را کسب نماید.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: استاد مجوزدار از سوی دبیرخانه هماهنگی گروه‌های معارف و تربیت اسلامی دانشگاه
۳- توان لازم برای اخذ تصمیمات درست مبتنی بر تجربه زیسته معلمان و مدیران «مدارس اسلامی معاصر» و فلسفه تربیتی شخصی خود را کسب نماید.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

بخش اول:

فصل نخست: معناشناسی و اهمیت مدارس اسلامی

- مفهوم مدرسه اسلامی
- پیدایش علوم تربیتی در ایران
- تاریخچه دانش تربیت اسلامی معاصر

فعالیت یادگیری

- مطالعه و جمع‌آوری مطالب درباره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- بحث درباره چستی و چرایی مدارس اسلامی
- مطالعه منابع مربوط به تاریخ تعلیم و تربیت در ایران با تأکید بر تاریخچه دانشی تربیت اسلامی

تکالیف عملکردی

- مقایسه ویژگی و اهداف مدارس اسلامی با سایر مدارس (سنتی و متجدد)
- تأمل درباره ارتباط دانش تربیت اسلامی معاصر با واقعیت عملی نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور

فصل دوم: مواجهه جریان‌های اجتماعی ایران با مدرنیزاسیون آموزش و پرورش

- مواجهه جریان‌های اجتماعی معاصر با مدارس جدید
- روشنفکران سکولار
- سنت‌گرایی محافظه کار
- اصلاح‌گری دینی
- احیاء‌گری دینی

بخش دوم:

فصل سوم: مدارس پیش از انقلاب

- برای رشته‌های آموزش ابتدایی، امور تربیتی و آموزش کودکان استثنایی: مدرسه جامعه تعلیمات اسلامی و مدرسه رفاه
- برای رشته‌های آموزش متوسطه (رشته‌های علوم انسانی، معارف و الهیات و ادبیات): مدرسه دین و دانش و مدرسه کمال
- برای رشته‌های آموزش تربیت بدنی و آموزش متوسطه (رشته‌های علوم پایه): مدرسه علوی و مدرسه رفاه

فصل چهارم: مدارس پس از انقلاب

- برای رشته‌های آموزش ابتدایی، امور تربیتی و آموزش کودکان استثنایی: مدرسه حکمت بابل‌سر و مدرسه آینده‌سازان
- برای رشته‌های آموزش متوسطه (رشته‌های علوم انسانی، معارف و الهیات و ادبیات): مدرسه حکمت سرا و مدرسه فائزون
- برای رشته‌های آموزش تربیت بدنی و آموزش متوسطه (رشته‌های علوم پایه): مدرسه آینده‌سازان و مدرسه امام صادق (ع)

بخش سوم

فصل پنجم: بررسی تحلیلی مدارس اسلامی در ایران معاصر

- تحلیل و جمع‌بندی مدارس اسلامی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- با معرفی استاد، مهارت آموز گزارشی از یک مدرسه، کانون، مسجد که در قلمرو تربیت اسلامی فعال است تهیه نماید (نمونه یک مورد کاوی تربیتی^۹).
- مشارکت در بحث و گفتگو برای ارزیابی برنامه‌ها و عملکرد مدارس اسلامی و استخراج نقاط قوت و ضعف آن مدارس.
- مشارکت در مقایسه دو یا چند مدرسه اسلامی و ارزیابی برنامه‌ها و عملکرد آنها.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- کتاب آشنایی با تجارب مدارس اسلامی معاصر، نشر مشترک دانشگاه فرهنگیان و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه (در دست انتشار)
- ۲- روشن‌نهاد، ناهید (۱۳۸۴). مدارس اسلامی در دوره پهلوی دوم، تهران: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- ۳- علم‌الهدی، جمیله (۱۳۸۰). نقش جریان روشنفکری در سکولاریسم تربیتی، تهران: بنیاد فرهنگ و اندیشه معاصر.

منابع فرعی:

- ۱- کرمی پور، حمید (۱۳۸۰). جامعه تعلیمات اسلامی؛ آیه الله شیخ عباسعلی اسلامی و نقش ایشان در انقلاب اسلامی، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- ۲- یادنامه استاد علامه کرباسچیان (۱۳۸۶). مجموعه مقالات به مناسبت بزرگداشت پنجاهمین سال تأسیس مدرسه علوی، مرکز تدوین و نشر آثار علامه کرباسچیان، تهران: آفاق.
- ۳- میرهادی، توران (۱۳۷۶). جستجو در راه‌ها و روش‌های تربیت: تجربیات مدرسه فرهاد، تهران: انتشارات آگاه.
- ۴- مرکز اسناد تاریخی وزارت اطلاعات (۱۳۸۸). حجت‌الاسلام حاج شیخ عباسعلی اسلامی به روایت اسناد ساواک، تهران: مرکز اسناد تاریخی وزارت اطلاعات.
- ۵- مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید (۱۳۷۶). دیدگاه‌های آموزشی - تربیتی. مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید. چاپ اول.
- ۶- اقبال قاسمی، پویا (۱۳۷۷). مدارس جدید در دوره قاجاریه؛ بانیان و پیشروان، اقبال قاسمی پویا، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- ۷- مرحوم جبار باغچه‌بان و همسرش صفیه میربابایی (۱۳۸۹). روشنگران تاریکی‌ها - خاطرات و زندگی‌نامه خودنوشت، تهران: مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان.

^۹. «مرکز مطالعات راهبردی تربیت اسلامی» همچنین مجموعه ۶ جلدی با عنوان «مورد کاوی تربیتی» منتشر کرده که به مطالعه مساجد و مدارس شاخص در قلمرو تربیت اسلامی مانند مسجد موسی بن جعفر اهواز، کانون رهیویان شیراز، حوزه امام مهدی مشهد، مسجد صفا تهران، مسجد قدس اصفهان، و مسجد صنعتگران مشهد پرداخته است. (فایل این مجموعه در اینترنت قابل دانلود است)

۸- شکوری، ابوالفضل و دارا، جلیل (۱۳۹۰). بررسی نقش مدارس اسلامی در تقویت فرهنگ حجاب از منظر سرمایه اجتماعی، تحقیقات فرهنگی ایران، شماره ۱۵.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
 - ارزشیابی فرآیند: عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها به میزان ۵ نمره
 - ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی به میزان ۵ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «روش‌ها و فنون مشاوره و روان‌درمانی (متناسب با نیازها و مسائل کودکان و نوجوانان)»

۱. معرفی درس و منطق آن:

راهنمایی مجموعه فعالیت‌های منظم و سازمان‌یافته‌ای است که به‌منظور حداکثر استفاده از توانایی‌های بالقوه در طول زندگی درباره فرد اعمال می‌شود. مشاوره رابطه رویاروی بین مراجع و مشاور است که بدان وسیله به مراجع کمک می‌شود تا طرح‌ریزی کند و بدان ادامه دهد. پس از شناخت خویش تصمیمات مناسبی اتخاذ نماید، از طریق مشاوره مراجع می‌آموزد که چگونه یک زندگی سالم و سازنده را راهنمایی و مشاوره همواره به‌عنوان تسهیل‌کننده فرآیند تعلیم و تربیت دانش‌آموزان برای معلمان مطرح بوده است. از طریق خدمات راهنمایی و مشاوره می‌توان به توانایی‌ها و محدودیت‌های دانش‌آموزان پی برد، یکی از وظایف اساسی معلمان راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان می‌باشد به طور مسلم ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش‌آموزان بدون آگاهی معلمان از مبانی، اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره میسر نمی‌باشد، بنابراین لازم است مهارت‌آموزان در دوران تحصیل خود با مبانی، اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره آشنا شده تا بتوانند در آینده به‌عنوان معلم مدرسه نقش راهنمایی و مشاوره‌ای خود را به‌خوبی ایفا نمایند. همچنین این درس به‌عنوان یکی از دروس پایه برای مهارت‌آموزان رشته راهنمایی و مشاوره محسوب می‌شود که آمادگی‌های لازم در آنها برای کسب مهارت‌های پایه حرفه‌ای فراهم نموده و زمینه‌ساز ورود به دروس تخصصی مشاوره می‌باشد.

نام درس به فارسی: روش‌ها و فنون مشاوره و روان‌درمانی (متناسب با نیازها و مسائل کودکان و نوجوانان) نام درس به انگلیسی: Counseling and psychotherapy methods and techniques	مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: موضوعی (CK) تخصص مورد نیاز برای تدریس: دانش‌آموختگان رشته‌های روان‌شناسی و مشاوره
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود: ۱- با مطالعه درس مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، با مفاهیم اساسی راهنمایی و مشاوره آشنا شده، در فرآیند آموزش از مبانی و اصول مشاوره بهره کافی ببرد، به جایگاه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش پی ببرد و با نقش مشاوره‌ای معلمان در فرآیند تدریس و کلاس درس آشنا شود. ۲- همچنین از فنون و روش‌های شناخت دانش‌آموزان و رویکردهای اساسی مشاوره و روان‌درمانی اطلاعات کافی کسب نموده و بتواند در موقعیت واقعی مدرسه بکار ببرد. ۳- مهارت آموز پس از گذراندن این درس قادر خواهد بود از اصول مشاوره در موقعیت‌های واقعی مدرسه بهره برده و با شناختی که از تفاوت‌های فردی، ویژگی‌ها	

و مسایل و مشکلات دانش آموزان پیدا می کند بتواند در زمینه های تحصیلی - شغلی و سازشی به آنها کمک نماید.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مباحث اساسی

- اهمیت و ضرورت راهنمایی و مشاوره
- فلسفه و اهمیت راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش
- تاریخچه راهنمایی و مشاوره در جهان و ایران
- راهنمایی و مشاوره در اسلام
- مفهوم و تعریف راهنمایی
- اصول و اهداف راهنمایی
- خدمات راهنمایی
- مفهوم و تعریف مشاوره
- اصول و اهداف مشاوره
- تعریف روان درمانی
- مفهوم و تعریف مشورت
- خدمات مشاوره
- تفاوت بین مشورت، راهنمایی، مشاوره و روان درمانی

فعالیت یادگیری

- مطالعه مطالب فصل از منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه مفاهیم راهنمایی، مشاوره و روان درمانی و بیان تفاوت های آنها

تکالیف عملکردی

- تحلیل و مقایسه اهداف و خدمات راهنمایی و مشاوره و ارائه گزارش آن در کلاس درس

فصل دوم: رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی

- مشاور و انتخاب نوع رویکرد درمانی
- رویکردهای درمانی متمرکز بر هیجانات

- رویکردهای درمانی متمرکز بر زمینه
- رویکردهای درمانی متمرکز بر تفکر و باور
- رویکردهای درمانی یکپارچه‌نگر و التقاطی
- رویکردهای درمانی متمرکز بر عمل و رفتار

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه رویکردهای درمانی مختلف و بیان تفاوت‌های آنها

تکالیف عملکردی

- تحلیل و مقایسه رویکردهای اساسی مشاوره و روان‌درمانی و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- تحلیل کاربرد رویکردهای اساسی مشاوره و روان‌درمانی در محیط واقعی مدرسه توسط مهارت‌آموزان رشته مشاوره و ارائه گزارش کتبی آن به مدرس

فصل سوم: انواع راهنمایی و مشاوره و الگوهای آن

- انواع راهنمایی از نظر موضوع
- انواع راهنمایی از نظر شیوه اجرا (فردی و گروهی)
- انواع مشاوره از نظر موضوع
- انواع مشاوره از نظر شیوه اجرا (فردی و گروهی)
- الگوهای رایج راهنمایی
- انواع گروه‌های راهنمایی و مشاوره

فعالیت یادگیری

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره از نظر موضوع و شیوه اجرا و بیان تفاوت‌های آنها
- مقایسه الگوهای راهنمایی و بیان شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها

تکالیف عملکردی:

- تحلیل و مقایسه الگوهای راهنمایی و مشاوره و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- تهیه جدول مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره و بیان کاربرد هریک از آنها در محیط واقعی مدرسه

فصل چهارم: روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره

- تعریف روش و فن
- روش‌های راهنمایی و مشاوره
- فنون راهنمایی (مشاهده، مصاحبه، پرسش‌نامه، شرح‌حال‌نویسی، واقع‌نویسی، مقیاس درجه‌بندی رفتار، گروه سنجی، مطالعه موردی، مطالعه پرونده تحصیلی، سیاهه رفتار، آزمون‌های روانی)
- فنون مشاوره (گوش‌دادن، تشویق کردن، برخورد با مقاومت، برخورد با سکوت، سازمان‌دادن، انعکاس احساس و محتوا، قرارداد بستن، تعیین تکلیف، پایان‌دادن به جلسه، همدلی، مواجهه‌سازی، تفسیر و بینش، رهبری، ایفای نقش، تسکین یا آرام‌بخشی ارجاع - مهارت‌های مشاوره)

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره با یکدیگر و بیان تفاوت‌های آنها
- مشاهده اجرای فنون مشاوره توسط متخصصان (مستقیم/ فیلم) و تحلیل مشاهدات به صورت مکتوب

تکالیف عملکردی

- تحلیل و مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- طراحی و اجرای یک نمونه از هر کدام از فنون راهنمایی نظیر مشاهده، مصاحبه و....، و ارائه گزارشی از آنها به مدرس
- بیان کاربرد هریک از فنون راهنمایی و مشاوره در محیط واقعی مدرسه در قالب گزارش کتبی
- اجرای فنون مشاوره توسط مهارت‌آموزان رشته مشاوره با توجه به مشاهدات خود (مستقیم/ فیلم) در مورد یک نفر از دانش‌آموزان و ارائه گزارش صوتی - تصویری و کتبی آن به مدرس

فصل پنجم: نقش و وظایف کارکنان مدرسه در برنامه راهنمایی و مشاوره دانش‌آموزان

- نقش و وظایف معلم مدرسه
- نقش و وظایف معلم در مدرسه
- نقش و وظایف مشاور مدرسه
- نقش و وظایف مربی پرورشی مدرسه
- نقش سایر متخصصان در فرآیند راهنمایی و مشاوره
- نقش خانواده در فرآیند راهنمایی و مشاوره
- نقش دانش‌آموز در فرآیند راهنمایی و مشاوره

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه نقش و وظایف معلم، مدیر، مشاور، مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و بیان تفاوت‌های آنها

تکالیف عملکردی

- تحلیل و مقایسه نقش و وظایف معلم، مدیر، مشاور، مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و ارائه گزارش آن در کلاس درس

فصل ششم: مداخلات مختصر مشاور در مدرسه

- تعریف مداخلات مختصر
- شناسایی علایم و نشانگان خطر
- مداخلات مختصر در نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان (نماد)
- راهنمای مداخله مختصر برای افسردگی و مشکلات رفتاری
- راهنمای مداخله مختصر برای اضطراب و اضطراب اجتماعی
- راهنمای مداخله مختصر برای پیشگیری و مدیریت بحران خودکشی
- راهنمای مداخله مختصر برای درمان سوءمصرف (دخانیات، مشروبات الکلی و مواد مخدر)
- راهنمای مداخله مختصر و سواس فکری - عملی

فعالیت یادگیری

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده از سوی مدرس
- مقایسه برنامه‌های مداخلات مختصر در دانش‌آموزان و غیر دانش‌آموزان
- مقایسه برنامه‌های مداخلات مختصر مدارس ابتدایی و متوسطه و بیان تفاوت‌های آنها

تکالیف عملکردی

- تحلیل و مقایسه برنامه‌های مداخلات مختصر در مدارس ابتدایی و متوسطه و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- تحلیل و مقایسه برنامه‌های مداخلات مختصر در مراکز مشاوره دانش‌آموزی، مدارس و ارائه گزارش کتبی آن به مدرس
- اجرای برنامه‌های مداخلات مختصر در قالب ایفای نقش در کلاس درس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت مهارت‌آموزان و تحلیل پاسخ‌های مربوط به پرسش‌های مطرح شده است. برقراری ارتباط میان آموخته‌های کلاسی و الزامات محیط آموزشی، بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری خارج از محیط آموزشی، برقراری پیوند میان نظر و عمل در محیط آموزشی و

فراهم نمودن مشارکت گروهی مهارت آموزان در انجام فعالیت های عملکردی توسط مدرس از راهبردهای تدریس این درس می باشد که منجر به درک عمیق تر مطالب و به کارگیری دانش نظری راهنمایی و مشاوره توسط مهارت آموزان در موقعیت های واقعی مدرسه خواهد شد. یادگیری غیرمستقیم نیز مستلزم مطالعه فردی و درک شناختی فرد در موقعیت های مختلف محیط آموزشی می باشد.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- قدمی، سید امیر؛ همت، نورعلی و نبوی، سید صادق (زیر چاپ). مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، تهران: انتشارات دانشگاه فرهنگیان
- ۲- گلادینگ، ساموئل. تی (۱۳۹۰) اصول و مبانی مشاوره. ترجمه مهدی گنجی، تهران: نشر ساوالان.
- ۳- شفیق آبادی، عبدالله (۱۳۹۰). مقدمات راهنمایی و مشاوره، تهران: انتشارات رشد.
- ۴- کارلسون، جان و دینک مایر، جان (۱۳۸۹). مشورت برای مداخلات مدرسه مبنای، ترجمه احمد اعتمادی، رؤیا رسولی و تقی پور ابراهیم، یزد: انتشارات دانشگاه یزد.

منابع فرعی:

- ۱- اصغری پور، حمید (۱۳۹۱). کلیات راهنمایی و مشاوره، مشهد: نشر تمرین.
- ۲- گیسون، رابرت و میشل، ماریان (۱۳۸۶). زمینه مشاوره و راهنمایی، ترجمه باقر ثنائی و همکاران، انتشارات رشد.
- ۳- شریدن، سوزان. کرانوچویل، تامس. آر و برت، جنیفر. دی (۱۳۹۶). مشاوره رفتاری متقارن: افزایش پیوندهای خانواده - مدرسه و مداخلات، ناشر: ارتباطات اجتماعی.
- ۴- تامپسون، چارلز. ل. و رودلف، لیندا. ب (۱۳۸۸). مشاوره با کودکان، ترجمه جواد طهوریان، انتشارات رشد.
- ۵- صافی، احمد (۱۳۷۹). راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی، تهران: انتشارات رشد.
- ۶- تمدنی، مجتبی. بهمنی، بهمن (۱۳۹۱). فنون مشاوره و روان درمانی، تهران: نشر دانژه.
- ۷- حسینی بیرجندی، سید مهدی (۱۳۷۱). اصول و روش های راهنمایی و مشاوره، تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشهادی)

- ارزشیابی آغازین: بر اساس آزمون بسته پاسخ و یا باز پاسخ.
- ارزشیابی تکوینی: عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری پیش بینی شده کلاسی ۲ نمره
- ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری (باز پاسخ، بسته پاسخ، چند گزینه ای و یا ترکیبی) به میزان ۱۰ نمره
- کارپوشه (Port Folio): مجموعه تکالیف (فعالیت) عملکردی ۸ نمره

سرفصل درس «مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی و تربیتی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

منظور از مدیریت، مدیریت در عرصه فرهنگ است، به عبارت دیگر، منظور علم و هنر به کارگیری منابع و نیروها از طریق برنامه‌ریزی، سازماندهی، بسیج منابع، هدایت و کنترل آن برای دستیابی به اهداف تعیین شده در عرصه فرهنگ (عقاید، باورها، ارزش‌ها و هنجارهای مشترک در جامعه و نیز فعالیت‌ها و محصولات هنری می‌باشد. برنامه‌ریزی فرهنگی عبارت است از «تلاشی آگاهانه برای تغییر نگرش‌ها، اعتقادات، آداب و رسوم، ارزش‌ها و هنجارهای نسبتاً پایدار و بادوام جامع، مطابق خواست و الگوی ذهنی برنامه‌ریز» اما اگر فرهنگ را در معنای محدود به کار ببریم، تعریف برنامه‌ریزی فرهنگی متفاوت و محدود خواهد بود. در این معنا برنامه‌ریزی فرهنگی عبارت است از «تلاش آگاهانه و سنجیده برای تغییر فعالیت‌ها و محصولات فکری و هنری در راستای دستیابی به اهداف مطلوب و مورد خواست برنامه‌ریز یا برنامه‌ریزان» به عبارت دیگر، در این معنا برنامه‌ریزی عبارت است از «تخصیص منابع، توزیع یارانه‌ها و امکانات عمومی برای مجموعه‌ای از فعالیت‌های هنری تشویق و طراحی شده (تماشاخانه‌ها، گالری‌ها، موزه‌ها، تالارهای کنسرت، مراکز هنری و رسانه‌ای، نمایش فیلم و غیره) و حمایت از هنرمندان و کارکنان فرهنگی». در این درس مربیان پرورشی می‌توانند با آگاهی از محتوای درسی مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی و فوق برنامه، کلیه فعالیت‌های فرهنگی، پرورشی و فوق برنامه را در مدرسه مدیریت کنند و با برنامه‌ریزی صحیح و علمی بتوانند خدمات پرورشی را به صورت بهتر، در محیط آموزشی و پرورشی محل خدمت خود طراحی و به دانش آموزان ارائه نمایند.

نام درس به فارسی: مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی و تربیتی نام درس به انگلیسی: Management and planning of cultural and educational affairs	مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: موضوعی (CK) تخصص مورد نیاز برای تدریس: امور تربیتی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: ۱- با آشنایی با فرهنگ و مفاهیم آن و همچنین کارکردهای آن در جامعه و مدرسه، مهارت آموز می‌تواند شیوه‌های تأثیرپذیری و فرهنگ‌پذیری دانش آموزان را شناسایی کند و آن‌ها را در مراحل جامعه‌پذیری و نحوه شکل‌دهی به رفتارهای اجتماعی در محیط‌های آموزشی و پرورشی محل خدمت و زندگی خود قرار دهد. ۲- در این دوره مهارت آموز با مدیریت، اهداف و وظایف آن به‌ویژه برنامه‌ریزی و فرآیندهای تصمیم‌گیری آشنا خواهد شد. در ادامه با توجه به ضرورت برنامه‌ریزی در امور فرهنگی با رویکردها و مراحل برنامه‌ریزی فرهنگی آشنا و قادر خواهد بود نسبت به امور فرهنگی سازمان مورد نظر و به خصوص در مدارس با دیدی متفاوت به منظور تأثیرگذاری برای ارتقای آگاهی و تغییر رفتار دانش آموزان برنامه‌ریزی نماید.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی در آموزش و پرورش

- تعریف و ماهیت برنامه‌ریزی
- ویژگی‌های برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی در محیط‌های آموزشی و پرورشی
- ضرورت و اهمیت برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه
- پیشینه برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه در آموزش و پرورش
- انواع برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه
- مراحل برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه
- مدل‌های برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه
- عوامل مؤثر در برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه اثربخش
- محدودیت‌های برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی فرهنگی و فوق‌برنامه

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه برنامه‌ریزی

تکالیف عملکردی:

- تهیه یک برنامه عملیاتی فرهنگی بر اساس مراحل عنوان شده در کلاس

فصل دوم: فعالیت و عمل فرهنگی در مدرسه

- مفهوم و ماهیت فعالیت و عمل فرهنگی
- ضرورت و اهمیت فعالیت و عمل فرهنگی
- طبقه‌بندی فعالیت‌ها فرهنگی و فوق‌برنامه (مسابقات فرهنگی و هنری، روزنامه‌دیواری، نماز - نمازخانه، کتاب و کتابخانه، اردوها و بازدیدها، نمایشگاه‌ها و غیره.)
- شرایط و اصول اجرای فعالیت‌های فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه
- فرآیند اجرای فعالیت و عملیات فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه
- پژوهش فرهنگی در آموزش و پرورش
- روش اجرای چند فعالیت فرهنگی و فوق‌برنامه در مدرسه

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه سازماندهی

تکالیف عملکردی:

- طراحی یک فعالیت فرهنگی بر اساس فرآیند عنوان شده در کلاس

فصل سوم: فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی و رشد استعدادهای دانش‌آموزان

- فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی و تقویت روحیه تعاون و همکاری
- فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری
- تأثیر فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی در رشد اجتماعی و ارتباطی
- فعالیت‌های گروهی و دوری از فردگرایی و استبداد
- تأثیر فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی در استفاده از نیروهای شناختی، هیجانی و حرکتی
- فعالیت و مشارکت‌های گروهی و رشد خلاقیت

فعالیت یادگیری

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه متون و منابع معرفی شده در زمینه فعالیت‌ها و مشارکت‌های گروهی
- مهارت‌آموزان نحوه مشارکت و فعالیت گروهی را در کلاس درس با یکدیگر و با تشکیل گروه‌های ۲ تا ۴ نفره تمرین کنند.

تکالیف عملکردی

- مهارت‌آموزان انواع گروه‌هایی که ممکن است در مدرسه تشکیل شوند را با مطالعه و مشاهده حضوری در مدرسه شناسایی و ماهیت، ویژگی‌های و نحوه طراحی فعالیت‌های مخصوص آنها را در کلاس ارائه کنند.
- موقعیت‌های تربیتی در مدرسه: اردوهای دانش‌آموزی، تشکلهای دانش‌آموزی، یاریگران زندگی، صبحگاه مدرسه، کتب درسی دانش‌آموزان و فعالیت‌های فرهنگی و هنری، هیئت دانش‌آموزی، مسابقات گروهی و فردی فرهنگی و هنری و قرآن و عترت و نماز

فصل چهارم: کنترل و ارزشیابی مدیریت فرهنگی در آموزش و پرورش

- ماهیت و جایگاه کنترل و ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- فراگرد کنترل و ارزشیابی در مدیریت فرهنگی

- مدل‌های ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- انواع ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- معیارهای ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- الزامات و شاخص‌های کنترل و ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- آسیب‌شناسی فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی در مدارس: عدم تناسب فعالیت‌های فرهنگی و پرورشی مدارس با مولفه‌های فرهنگی سند تحول، فراگیر نبودن فعالیت‌های پرورشی مدارس، به‌روز نبودن و تکراری بودن فعالیت‌های پرورشی مدارس، توجه بیش از حد به نتایج کمی از فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی مدارس

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مطالعه منابع معرفی شده در زمینه
- کنترل و ارزشیابی پروژه

تکالیف عملکردی:

- تهیه شاخص‌های ارزشیابی فعالیت فرهنگی تهیه شده در مرحله قبل

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ‌های مطرح شده است. انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و به‌کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های واقعی آموزشی و انجام راهنمایی و خدمات پرورشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت‌ها می‌باشد. برای یادگیری غیرمستقیم دانشجویان باید با مطالعه فردی و درک شناختی از موقعیت‌های گوناگون زندگی واقعی، به این هدف نایل گردند.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی: نیاز به تألیف

- ۱- نائینی، علی محمد (۱۳۸۹). درآمدی بر مدیریت فرهنگی، چاپ اول، تهران: نشر ساقی
- ۲- صالحی امیری، سید رضا و عظیمی دولت‌آبادی، امیر (۱۳۸۷). مبانی سیاست‌گذاری و برنامه ریزی فرهنگی، چاپ اول. تهران: پژوهشکده تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام

۳- حاجی ده آبادی، محمدعلی، (۱۳۸۳). مدیریت فرهنگی، چاپ اول، قم، مرکز نشر هاجر (مرکز مدیریت خواهران حوزه‌های علمیه)

منابع فرعی:

- ۱- پهلوان، چنگیز. (۱۳۷۸). فرهنگ شناسی. تهران: نشر قطره
- ۲- آیت‌اللهی، علیرضا. (۱۳۸۰). اصول برنامه ریزی. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی
- ۳- موسوی شاهرودی. (۱۳۸۵). برنامه ریزی. تهران: نشر مؤلف

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی پایانی: آزمون (باز پاسخ، بسته پاسخ، چندگزینه‌ای و یا ترکیبی) مباحث نظری پایان ترم به میزان ۱۰ نمره
 - ارزشیابی فرآیند: نظم و عملکرد دانشجو در فعالیت یادگیری پیش‌بینی شده کلاسی ۲ نمره
 - ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۸ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

۱. معرفی درس و منطق آن:

رسانه‌ها شتاب‌دهنده آهنگ تغییرات در زندگی بشر شده‌اند. از ویژگی‌های مهم دنیای امروز، فناوری‌های ارتباطی است و در این دنیا، رسانه‌ها روزه‌روز بیشتر در مرکز تفکر انسانی قرار می‌گیرند و از مولفه‌های وجودی ساختار زندگی بشر در کنار سایر مؤلفه‌ها به شمار می‌رود. به‌منظور بهره‌گیری صحیح و منطقی از این ابزار به‌عنوان شمشیر دو لبه، لازم است مهارت‌آموزان به‌مثابه معلمان آینده با عناصر، نظریه‌ها، اصول تربیتی و راهبردهای رسانه‌های آشنایی پیدا کنند و با شناخت ویژگی‌های عاطفی، روانی، جسمانی مخاطبان و نیز واکاوی بسترهای فرهنگی، تربیتی و اجتماعی در کاربرد صحیح رسانه‌ها در جهت ساختن زندگی بهتر تلاش کنند. مهارت‌آموزان رشته امور تربیتی (گرایش سبک زندگی و مشاوره) با شناخت کامل مفاهیم این درس قادر خواهند بود علاوه بر درک، نقد و استفاده صحیح از عناصر و اصول رسانه‌ها و اصول تربیتی حاکم بر استفاده از رسانه در هدایت و آموزش دانش‌آموزان در این حوزه توفیق یابند.

نام درس به فارسی: سواد و تربیت رسانه‌ای	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Media literacy and education	نوع درس: نظری
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
	تعداد ساعت: ۳۲
	شایستگی کلیدی: موضوعی (CK)
	تخصص موردنیاز برای تدریس: متخصص موضوعی در زمینه رسانه مورد تأیید گروه امور تربیتی
۱- با شناخت اصول، کارکردها و ویژگی‌های رسانه، رسانه‌های موجود را از منظر کارکردی در قالب یک مقاله مورد نقد و بررسی قرار دهد.	
۲- ضرورت سواد رسانه‌ای را برای دانش‌آموزان نسل حاضر از منظر ویژگی‌های رشدی، جامعه‌شناختی و نیازهای زمینه‌ای در قالب یک نوشته اقناعی بیان کند.	
۳- با شناخت نظریه‌های سواد رسانه‌ای، وضعیت رسانه‌های داخلی و خارجی را مقایسه و میزان انطباق آن‌ها را با نظریه‌های موجود در قالب یک سمینار بیان نماید.	
۴- وجوه مثبت و منفی رسانه‌ها را از منظر کدهای اخلاقی در قالب یک جلسه ارائه نماید.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات رسانه

- چیستی رسانه و تاریخچه رسانه‌ها
- اهمیت رسانه‌های دیداری
- فلسفه رسانه
- انواع رسانه‌ها (از منظر مفهومی، نوع ارتباط)
- کارکردهای رسانه
- پیامدهای رسانه

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت فعال در مباحث درسی
- مشارکت در فعالیت‌های جمعی کلاسی در زمینه موضوعات مورد بحث گروهی

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارشی از تاریخچه رسانه در ایران و جهان

فصل دوم: سواد رسانه‌ای

- تعریف سواد
- اطلاعات، دانش، خرد
- تعاریف سواد رسانه‌ای
- تاریخچه سواد رسانه‌ای (در ایران و جهان)
- ابعاد سواد رسانه‌ای
- اهداف سواد رسانه‌ای
- اهداف آموزش سواد رسانه‌ای
- مولفه‌های آموزش سواد رسانه‌ای
- ضرورت‌های آموزش سواد رسانه‌ای

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت فعال در مباحث درسی
- بیان نقاط مشترک و متفاوت تعاریف سواد رسانه‌ای

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارش از آموزش سواد رسانه‌ای در کشورهای پیشرو، اسلامی و منطقه‌ای به کلاس درس
- ارائه گزارشی از وضعیت آموزش سواد رسانه‌ای در ایران به کلاس

فصل دوم: نظریه‌های سواد رسانه‌ای

- نظریه‌های مرتبط با سواد رسانه‌ای
- نظریه برجسته‌سازی
- نظریه یادگیری اجتماعی
- نظریه استفاده و خشنودی
- نظریه تزریقی یا گلوله جادویی
- نظریه انتقادی

- نظریه ماریپیچ سکوت
- نظریه کاشت
- نظریه امپریالیسم فرهنگی
- نظریه نشر نوآوری
- کاربرد نظریه نشر و اشاعه در سواد رسانه‌ای
- برتری نسبی
- سازگاری
- پیچیدگی
- خشونت رسانه‌ای

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت فعال در مباحث درسی
- تحلیل نظریه‌های سواد رسانه‌ای و نقد و بررسی آنها

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارشی مستند از کاربرد نظریه‌های سواد رسانه‌ای در رسانه‌های داخل و خارج و ارائه به کلاس
- تهیه و ارائه مقال‌های از خشونت رسانه‌ای

فصل سوم: اصول، عناصر و کارکردهای سواد رسانه‌ای

- اصول سواد رسانه‌ای
- الگوی پنج سطحی سواد رسانه‌ای انتقادی
- سواد رسانه‌ای و کودکان
- سواد رسانه‌ای و نوجوانان
- مراحل کسب سواد رسانه‌ای
- الگوی آموزش سواد رسانه‌ای
- فعالیت‌های بین‌المللی در آموزش سواد رسانه‌ای
- الگوی آموزش سواد رسانه‌ای در ایران

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت در مباحث درسی
- تحلیل تفاوت آموزش سواد رسانه‌ای در کودکان و نوجوانان
- جایگاه آموزش سواد رسانه‌ای در مطالعات بین‌المللی

تکالیف عملکردی:

- ارائه الگویی برای آموزش سواد رسانه‌ای مبنی بر الگوی ۵ سطحی سواد رسانه‌ای انتقادی در قالب یک نوشته علمی

- بررسی الگوهای آموزش سواد رسانه‌ای در ایران و ارائه گزارش آن به کلاس

فصل چهارم: سبک زندگی و اخلاق در رسانه

- ارتباط فرهنگ با سبک زندگی
- جایگاه هویت در سبک زندگی
- رسانه و سبک زندگی
- تغییرات سبک زندگی
- مصرف گرایی
- مد گرایی
- سستی روابط خانوادگی
- تغییر ادبیات
- مبانی سه گانه اخلاق حرفه‌ای رسانه در جمهوری اسلامی ایران
- تبیین رابطه اخلاق و دین
- تبیین رابطه دین و رسانه
- مسئولیت اجتماعی رسانه‌ها
- کرامت انسانی
- اصول اخلاق حرفه‌ای رسانه

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت فعال در مباحث درسی
 - تحلیل رسانه‌های داخل کشور از منظر مبانی سه گانه اخلاق حرفه‌ای رسانه در جمهوری اسلامی ایران
- تکالیف عملکردی :

- ارائه نمونه‌های مستند از تغییر سبک زندگی ناشی از نفوذ رسانه به کلاس درس

فصل پنجم: اصول تربیتی حاکم بر استفاده از رسانه

- اصل قانون گذاری
- اصل مسئولیت پذیری

- اصل آگاه‌سازی رسانه‌ای
- اصل ایمن‌سازی رسانه
- اصل مدیریت مصرف (زمان، مکان، ابزار، محتوا، نیاز)
- اصل جایگزینی
- اصل همراهی و نظارت
- اصل تدریج و استمرار
- اصل اقتدار و صمیمیت

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم (توضیح مفاهیم، استفاده از اسلایدهای آموزشی و مشاهده فیلم و انیمیشن‌های آموزشی) در مباحث به همراه مشارکت مهارت‌آموزان در نقد و تحلیل و پاسخ به پرسش‌های طرح شده است. همچنین استفاده از شیوه‌های مشارکتی برای درک عمیق‌تر و به کارگیری مباحث درسی در موقعیت‌های واقعی تدریس لازم است. انجام فعالیت‌های عملی طراحی شده و تحلیل نتایج و کاربرد آن در زندگی موردنظر است.

همچنین استفاده از رویکردهای نوین آموزشی در ارائه درس و فعالیت یادگیری و عملکردی موردتوجه قرار گیرد. ارائه دروس و تکالیف در راستای آشنایی و درک بیشتر از نقاط مثبت و منفی رسانه‌ها توسط مهارت‌آموزان طراحی شود. بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری غیرمستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه‌های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش، تهیه گزارش کار از فعالیت عملی انجام شده و نیز ارائه نمونه‌های تحلیلی است.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- گل احمدی، حسن (۱۳۹۴). سواد رسانه‌ای، ویراست دوم. تهران: انتشارات گل احمدی.
- ۲- فردرو، محسن (۱۳۹۳). سبک زندگی و رسانه‌های نوین. تهران: انتشارات مه آسا
- ۳- فاطمی، سید محمد (۱۳۹۷). تربیت رسانه ای و چالش‌های فراروی آن، پویش در آموزش علوم انسانی، سال سوم، شماره ۱۱.

منابع فرعی:

- ۱- خجسته، حسن؛ احمدی، ظهیر (۱۳۹۷). اخلاق حرفه‌ای و کاربردی رسانه‌ها در جمهوری اسلامی ایران: مفاهیم و مصادیق. تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.
- ۲- آقاجانی، زهرا؛ حشمتی، سولماز (۱۳۹۶). رسانه‌شناسی، تهران: انتشارات ادیبان روز.
- ۳- افراسیابی، محمدصادق (۱۳۹۹). سواد رسانه ای از الف تا یا، تهران: پشتیبان.

۴- گوستاواس مش (۱۳۹۹). نوجوان دیجیتالی: دنیای اجتماعی نوجوانان در عصر اطلاعات، تهران: رشد

- راهنمای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی پایانی: برگزاری آزمون نظری: ۱۵ نمره
- ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

نکات مهم:

- ترتیب مطالب در فصل‌های مختلف صرفاً جنبه تأکید بر محتوا دارد و تقدم و تاخر و یا ادغام مباحث با توجه به نظر استاد صورت می‌پذیرد
- ارائه نمونه‌های عملی از سوی استاد درس برای جلب و هدایت مهارت‌آموزان به سمت نقادی رسانه‌ای ضروری است
- تشویق مهارت‌آموزان به تفکر انتقادی و نگارش بر مبنای دیدگاه تحلیلی مورد تأکید است
- استفاده از روش‌های فعال تدریس و روش‌های پرورش خالقیت توسط استاد و خلق فرصت‌های یادگیری فردی و مشارکتی مورد تأکید است.

سرفصل درس «کاربرد مشاوره در راهنمایی تحصیلی و شغلی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

همه انسان‌ها می‌خواهند شغلی را انتخاب کنند که علاوه بر تأمین نیازهای مادی، از نظر روانی نیز برای آنان ارضاکننده باشد. لازمه رسیدن به این هدف گماردن افراد در مشاغل مناسب و مطابق با علایق آنهاست که به‌درستی می‌توان گفت به‌واسطه این شناخت و اشتغال، نیازهای جامعه نیز در آینده برآورده خواهد شد. با بررسی و مطالعه تاریخ توسعه و تحول جوامع صنعتی متوجه خواهیم شد که نیروی انسانی ماهر و آموزش‌دیده در ایجاد تغییرات جامعه از حالت سنتی به صنعتی نقش بسزایی خواهند داشت. حال که کشور ما در مسیر صنعتی شدن و خودکفایی قرار دارد، باید کارها را به افراد ماهر و علاقه‌مند بسپاریم.

امروزه در جوامع بشری راهنمایی و مشاوره در همه زمینه‌ها، خاصه برای انتخاب رشته تحصیلی و شغل آینده برای همه دانش‌آموزان در مدارس در دوره‌های تحصیلی متوسطه اول و دوم امری حتمی و غیرقابل‌انکار به‌حساب می‌آید. در جریان مشاوره و راهنمایی تحصیلی، مطابق با سند تحول بنیادین آموزش و پرورش همه دانش‌آموزان می‌بایست ضمن آگاهی از علایق و استعدادها، خود برای انتخاب رشته تحصیلی و واقعیت‌های مشاغل گوناگون و بازار کار آینده، نسبت به واحدها و دروس رشته‌های مختلف تحصیلی، برنامه‌ریزی درسی، روش‌های مطالعه مؤثر و دیگر اطلاعات موردنیاز در کسب موفقیت تحصیلی از خدمات تخصصی مشاور مدرسه برخوردار شوند. در مدارس مشاور به‌عنوان راهنمای دانش‌آموز در همه مراحل هدایت تحصیلی می‌بایست جریان راهنمایی را به طور مستمر در دوره تحصیلی متوسطه اول و دوم پیگیری کند و بر اساس شناختی که از دانش‌آموز مطابق با درک درست از استعداد، رغبت، رشد فردی، طرز تلقی‌ها، احساسات، نگرانی‌های تحصیلی و امنیت شغلی آینده‌اش کسب می‌کند، برای انتخاب شایسته و ادامه تحصیل همواره در کنار او باشد تا وی بتواند بدون کمترین دغدغه به تحصیل خود ادامه دهد.

نام درس به فارسی: کاربرد مشاوره در راهنمایی تحصیلی و شغلی نام درس به انگلیسی: Application Educational and Vocational Guidance counseling	مشخصات درس نوع درس: نظری - عملی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸ شایستگی کلیدی: موضوعی (CK) تخصص مورد نیاز برای تدریس: اساتید گروه مشاوره
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: ۱- مقررات و قوانین هدایت تحصیلی آموزش و پرورش را فراگیرد. ۲- رابطه بین مواد درسی و انتخاب رشته تحصیلی را بیاموزد. ۳- مطابق با تفاوت‌های فردی و شخصیتی دانش به آن‌ها خدمات راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی ارائه می‌دهد.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- تعریف راهنمایی، تعریف مشاوره، تفاوت‌های راهنمایی و مشاوره

- تاریخچه راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران
- روش های مشاوره (روش مستقیم، روش غیرمستقیم، روش انتخابی)
- اصول حاکم بر راهنمایی و مشاوره
- هدف های راهنمایی و مشاوره
- ضرورت راهنمایی، ضرورت مشاوره، راهنمایی و مشاوره مبتنی بر رشد، راهنمایی و مشاوره فردی و گروهی
- راهنمایی و مشاوره در اسلام

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
- مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت آموزان و پرسش و پاسخ احتمالی
- ایجاد انگیزه لازم برای بیان نظرات مهارت آموزان از طریق گفتگوی آزاد برای تبیین درس
- استفاده از پاورپوینت در بکارگیری حس های چندگانه در جریان یادگیری مؤثر

تکالیف عملکردی: با نظر استاد و توافق مهارت آموزان

فصل دوم: راهنمایی و مشاوره تحصیلی

- ضرورت راهنمایی تحصیلی
- ضرورت مشاوره تحصیلی
- هدف های راهنمایی و مشاوره تحصیلی
- راهنمایی تحصیلی در دبستان دوره اول و دوم
- راهنمایی تحصیلی در دوره متوسطه دوره اول و دوم
- شاخه ها و رشته های دوره متوسطه

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
- استفاده از پاورپوینت در بکارگیری حس های چندگانه در جریان یادگیری مؤثر

تکالیف عملکردی: با نظر استاد و هماهنگی با آموزش و پرورش از چند مدرسه دوره اول و دوم متوسطه منطقه ای بازدید به عمل آید، تا از آن طریق مهارت آموزان با روند مشاوره شغلی مشاوران آشنا شوند.

فصل سوم: هدایت تحصیلی در ایران و چند کشور جهان

- راهنمایی و مشاوره تحصیلی در ایران و چند کشور در جهان
- هدایت تحصیلی در ساختار (۳،۳،۶)
- نقش اصلی مشاوران در مدارس
- هدایت تحصیلی - شغلی در ایران

- هدایت تحصیلی - شغلی در ایران، کانادا، استرالیا، فرانسه، مالزی، هند، ژاپن، فنلاند، سوئد

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
- تکالیف عملکردی:** فیلم و یا منابع موجود پیرامون هدایت تحصیلی دانش آموزان بعضی از کشورها تهیه و توسط مهارت آموزان در کلاس درس ارائه شود.

فصل چهارم: مشکلات تحصیلی

- مشکلات دانش آموزان متوسطه دوره اول و دوم
- شناخت عوامل مؤثر در ایجاد مشکلات تحصیلی دانش آموزان
- عوامل برون مدرسه‌ای: عوامل خانوادگی، عوامل فرهنگی، عوامل اقتصادی
- عوامل درون مدرسه‌ای: برنامه درسی، برنامه آموزشی
- آموزش معلمان و اولیای در جریان راهنمایی و مشاوره تحصیلی دانش آموزان

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
- مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت آموزان و پرسش و پاسخ
- تکالیف عملکردی:** با نظر استاد فیلم و یا منابع موجود پیرامون روند هدایت تحصیلی اجباری دانش آموزان توسط مهارت آموزان تهیه و در کلاس درس ارائه شود.
- بیان مشکلات شخصی و اجتماعی هدایت تحصیلی اجباری توسط مهارت آموزان تهیه و در کلاس درس

فصل پنجم: راهنمایی و مشاوره شغلی

- تعریف راهنمایی شغلی
- تعریف مشاوره شغلی
- تاریخچه راهنمایی شغلی
- ضرورت راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- ضرورت مشاوره تحصیلی
- هدف‌های راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- عوامل مؤثر در انتخاب شغل، انتخاب شغل و هویت شغلی، زندگی شغلی، امکانات شغلی، رشد شغلی، رضایت شغلی، انگیزه شغلی
- نگهداری شغل، فرسودگی شغلی

- شیوه‌های اجرای راهنمایی شغلی شامل: بازدید، معرفی مشاغل، ارائه واحد شناسایی مشاغل، مقاله‌نویسی شغلی، نمایشنامه شغلی، اشتغال در اوقات فراغت، مصاحبه شغلی

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت‌آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس، بیان میزان آسیب ناشی از اشتغال اجباری علی‌رغم انگیزه و میل افراد در جامعه، بیان مشکلات اماکن و موقعیت‌های شغلی در جامعه
- تکالیف عملکردی:** فیلم و یا منابع موجود از اماکن شغلی توسط مهارت‌آموزان تهیه و در کلاس ارائه شود. حضور مهارت‌آموزان در کارگاه‌های تولیدی و اماکن شغلی به منظور تهیه گزارش و ارائه در کلاس درس

فصل ششم: راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای در آموزش و پرورش

- تعریف
- هدف‌های اصلی برنامه راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای در کشور
- نقش محیط‌های آموزشی و پرورشی در راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان
- نقش خانواده، نقش جامعه، نقش کارکنان مدرسه
- راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای در سطوح مختلف تحصیلی
- کاربرد اطلاعات شغلی و حرفه‌ای، تعریف، هدف‌های ارائه اطلاعات شغلی، منابع شخصی، منابع نوشتاری، سایر منابع
- طرح‌ریزی شغلی و عوامل مؤثر بر آن
- توجه به واقعیت، عوامل محیطی، استعداد، شخصیت، علاقه (رغبت)
- خط‌مشی‌ها و سیاست‌هایی برای راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای
- نقش معلم و مشاور در ارائه اطلاعات شغلی

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت‌آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
- مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت‌آموزان و پرسش و پاسخ
- ایجاد انگیزه برای مهارت‌آموزان به منظور بیان روند انجام آزمون‌های استعداد، رغبت و شخصیت دانش‌آموزان

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارش از روند اجرای آزمون‌های استعداد، رغبت و شخصیت دانش‌آموزان توسط مهارت‌آموزان در مدارس به منظور ارائه و تحلیل آن در کلاس درس
- حضور مهارت‌آموزان در مراکز کار دولتی و شخصی به منظور تهیه گزارش و ارائه آن در کلاس درس
- حضور مهارت‌آموزان در آموزش و پرورش به منظور تهیه گزارش از نحوه تعاملات و دستگاه‌ها ارائه آن در کلاس درس

فصل هفتم: مشاغل جدید و روش‌های کارایی

- تعریف، مطالعه مشاغل جدید، مراکز کارایی، مراکز کارایی دولتی، مراکز کارایی غیردولتی (خصوصی)

- شرایط احراز شغل، مصاحبه شغلی، راهنمایی برای نوشتن یک سابقه شغلی
- معرفی انواع مشاغل جدید اعم از مدیریت بازاریابی دیجیتال، کارشناس تولید محتوا، مدیریت صفحه‌های مجازی، پشتیبانی و طراحی سایت و اپلیکیشن، تحلیلگری داده‌ها، هوش مصنوعی، کشاورزی مدرن، صنعت رباتیک، آموزش علم و هنر به صورت اینترنتی، طراحی گرافیک، طراحی دکوراسیون ساختمان‌ها، مشاوره و روان‌درمانگری غیر حضوری.

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت‌آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس
 - مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت‌آموزان پیرامون مشاغل مختلف
 - مداخله مهارت‌آموزان در بحث‌های کلاسی به منظور بیان روند کاریابی
 - مداخله مهارت‌آموزان در بحث‌های کلاسی به منظور بیان شرایط احراز شغل
- تکالیف عملکردی:** با نظر استاد فیلم و یا منابع موجود از اماکن و مراکز شغلی برای کاریابی گزارشی تهیه و در توسط مهارت‌آموزان در کلاس درس ارائه و تحلیل شود.

- حضور مهارت‌آموزان در وزارت کار و امور اجتماعی به منظور آگاهی از چگونگی تعامل آنان با مراکز کار و کاریابی و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- حضور مهارت‌آموزان در شهرداری‌ها به منظور آگاهی از نحوه فعالیت مراکز کاریابی و ساماندهی کارگران و ارائه گزارش آن در کلاس درس

فصل هشتم: کارآفرینی

- تعریف
- سیر تاریخی کارآفرینی
- راهنمایی و مشاوره کارآفرینی

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت‌آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ و روش فعال تدریس پیرامون سیر تاریخی کارآفرینی
 - مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت‌آموزان پیرامون اهمیت و ضرورت کارآفرینی در جامعه
 - مداخله مهارت‌آموزان در بحث‌های کلاسی به منظور بیان روند کارآفرینی و استقبال از این طرح
 - مداخله مهارت‌آموزان در بحث‌های کلاسی به منظور بیان شرایط کارآفرینی و ویژگی کارآفرینان
- تکالیف عملکردی:** با نظر استاد فیلم و یا منابع موجود از اماکن و مراکز کارآفرینی تهیه و توسط مهارت‌آموزان در کلاس درس ارائه و تحلیل شود.
- حضور مهارت‌آموزان در وزارت کار و امور اجتماعی به منظور آگاهی از چگونگی تعامل آنان با مراکز کارآفرینی و ارائه گزارش آن در کلاس درس

- حضور مهارت آموزان در مرکز راهنمایی و مشاوره کارآفرینی به منظور آگاهی از نحوه فعالیت مشاوران و ارائه گزارش آن

فصل نهم: طبقه‌بندی مشاغل

- ضرورت طبقه‌بندی مشاغل
- فواید طبقه‌بندی مشاغل
- تعاریف و مفاهیم طبقه‌بندی مشاغل و طبقات شغلی

فعالیت یادگیری:

- شرکت فعال مهارت آموزان در مباحث کلاسی از طریق پرسش و پاسخ به روش فعال تدریس
 - مطالعه مباحث و منابع طرح شده در کلاس درس توسط مهارت آموزان پیرامون ضرورت طبقه‌بندی مشاغل
 - مداخله مهارت آموزان در بحث‌های کلاسی به منظور بیان فواید طرح طبقه‌بندی مشاغل
- تکالیف عملکردی:** تهیه گزارش از روند اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل توسط مهارت آموزان به منظور ارائه و تحلیل آن در کلاس درس

- با نظر استاد فیلم و یا منابع موجود از فواید طرح طبقه‌بندی مشاغل توسط مهارت آموزان تهیه و در کلاس درس ارائه شود.
- حضور مهارت آموزان در وزارت کار و امور اجتماعی به منظور آگاهی از چگونگی اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل و ارائه گزارش آن در کلاس درس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

پیش‌بینی شرایط و فرصت‌های مناسب یادگیری به شکل مستقیم در کلاس درس ابتدا نیازمند حضور فعال مهارت آموزان و بهره‌گیری از روش‌های تدریس فعال موضوع‌های نظری و بحث‌های کلاسی توسط استاد می‌باشد. این اقدام به شکل بایسته و معقول آن با مشارکت همه اعضای کلاس درس (مهارت آموزان) میسر خواهد شد. بیان سؤالات و تحلیل پاسخ‌های مربوط به پرسش‌های طرح شده در کلاس توسط مهارت آموزان همراه با استاد موجب یادگیری عمیق موضوع‌های درسی می‌شود. از ویژگی‌های کلاس درس پویا مشارکت همه‌جانبه و درگیری مجموعه حواس همه مهارت آموزان در کلاس درس می‌باشد.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- شفیق آبادی، عبدالله (۱۳۹۰). راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی (مفاهیم و کاربردها)، تهران: انتشارات سمت.
- ۲- اکبری، ابوالقاسم (۱۳۹۷). راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی، تهران: انتشارات رشد و توسعه.
- ۳- شفیق آبادی، عبدالله (۱۳۹۲). راهنمایی و مشاوره شغلی و نظریه‌های انتخاب، شغل: تهران: انتشارات رشد.

منابع فرعی:

- ۱- براون، استوین دی (۱۳۹۶). مشاوره و تحول شغلی (نظریه‌ها و کاربردها)، ترجمه: مجتبی تمدنی و همکاران، تهران: انتشارات دانژه.

- ۲- اکبری، ابوالقاسم (۱۳۸۸). راهنمایی سازگاری، تحصیلی و شغلی: تهران: انتشارات ساوالان.
- ۳- حسینی، سید مهدی (۱۳۹۵). راهنمایی و مشاوره تحصیلی: تهران: انتشارات رشد.
- ۴- صافی، احمد (۱۳۹۲). اصول و فنون راهنمایی و مشاوره در دوره‌های تحصیلی: تهران انتشارات رشد.
- ۵- کلاس شوآب، سادیا زهیدی (۱۴۰۰). گزارشی واقعی از مشاغل آینده، ترجمه فریبا موسوی، تهران: کوچه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: آزمون (باز پاسخ، کوتاه پاسخ، بسته پاسخ، چندگزینه‌ای و یا ترکیبی) مباحث نظری پایان ترم به میزان ۱۵ نمره
 - ارزشیابی فرآیند: نظم و عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری پیش‌بینی شده کلاسی و ارزشیابی مستمر ۳ نمره
 - ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۲ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «تمرین فنون راهنمایی و مشاوره»

۱. معرفی درس و منطق آن:

به کارگیری آموخته‌های نظری هر درس در هر رشته تحصیلی به صورت عملی مهارت آموز را برای ورود به بازار کار آماده می‌سازد درس تمرین عملی مشاوره به عنوان یکی از دروس تخصصی مشاوره تاکنون در دانشگاه‌های مختلف کشور ارائه می‌شده است، با توجه به ضرورت وجود این درس برای مشاوران متخصص، این درس دانسته‌های نظری مهارت آموزان را با کاربردی عملی ادغام نموده و شرایط حرفه‌ای آنان را برای کار در مدارس و با دانش آموزان فراهم می‌سازد.

شناخت فنون، راهبردها، روش‌ها و مهارت‌های راهنمایی و راهبردها، روش‌ها و مهارت‌های پایه‌ای مشاوره و تمرین عملی آنها برای کمک به مشاور در فرآیند مشاوره به افراد نیازمند و ارائه خدمات مشاورتی از اهداف مهم این درس به شمار می‌آید در این راستا ایجاد شناخت نسبی در مهارت آموزان، نسبت به کاربرد فنون مختلف در موقعیت‌های مناسب و گوناگون و همچنین دستیابی به یک درک کلی و اجمالی از فنون مربوط به هر نظام و کاربرد آن برای مراجع خاص خود، مورد نظر است. تحقق این امر در گرو آن است که مهارت آموزان توانایی تحلیل این برنامه درسی و تطبیق آن با نیازهای خود و دانش آموزان را حین آموزش و ارائه خدمات مشاوره‌ای لازم را کسب نموده و فرصت‌های یادگیری مؤثر برای دانش آموزان و مراجعین را با بهره‌گیری از ظرفیت‌های محیط زندگی طراحی نمایند.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: تمرین فنون راهنمایی و مشاوره نام درس به انگلیسی:
نوع درس: نظری	
تعداد واحد: ۲	
تعداد ساعت: ۳۲	
شایستگی کلیدی: تربیتی	
موضوعی (PCK)	
پیش نیاز:	
- آسیب‌شناسی روانی رفتاری	
- فنون راهنمایی و مشاوره	
تخصص مورد نیاز برای	
تدریس: متخصص رشته	
روان‌شناسی و مشاوره	
	پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:
	۱- فنون، روش‌ها، راهبردها و مهارت‌های راهنمایی و مشاوره را در اتاق مشاوره به صورت عملی به کار گیرد و ضمن برقراری ارتباط آن‌ها با مباحث اساسی در حوزه آموزشی و پرورش و بخصوص ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره در مدارس نحوه و چگونگی کار حرفه‌ای مشاوره را مورد شناسایی قرار دهد. تحلیل و ارتباط این درس را با نیازهای دانش آموزان یا مراجعین در درس موقعیت‌های آموزشی پرورشی و اجتماعی محل خدمت خود را گزارش نماید.
	۲- ساختار این برنامه درسی شامل شناخت و به کارگیری فنون، روش‌ها، مهارت‌ها و راهبردهای راهنمایی و پایه‌ای مشاوره و همچنین دستیابی به یک درک کلی و اجمالی از فنون مربوط به هر نظام مشاوره و روان درمانی و نحوه کاربرد هر نظام و راهبردهای آن را در موقعیت‌های مختلف آموزشی و درمانی در جهت کمک به مراجعین در سطوح شناختی،

	عاطفی اجتماعی و رفتاری تحلیل نماید. بر این اساس نیازهای دانش‌آموزان را بهتر درک نماید و متناسب با این نیازها، خدمات راهنمایی، مشاورتی و مشاوره‌ای را در موقعیت‌های آموزشی و پرورشی طراحی و استفاده نماید.
--	--

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: فنون عمومی راهنمایی

- مشاهده
- گروه سنجی
- شرح حال‌نویسی
- مقیاس درجه‌بندی
- ثبت روایتی
- مطالعه موردی
- مصاحبه

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مشاهده کلاس درس و تمرین‌های انجام شده در اتاق مشاوره

تکالیف عملکردی

- اعضای کلاس به گروه‌های دوفره یا چهارنفره تقسیم شوند و فنون راهنمایی را به صورت عملی تمرین کنند.
- هر مهارت آموز با یک مورد در اتاق مشاوره به صورت واقعی مصاحبه را انجام دهد و فنون فوق را تاحدامکان در عمل به کار بگیرد.
- مهارت آموزان فنون فوق را در کلاس بر روی افراد همکلاسی خود اجرا کنند و نتایج را به بحث بگذارند.
- مهارت آموزان فنون فوق را در محیط‌های واقعی و بر روی افراد واقعی اجرا کنند و نتایج را در کلاس موردبحث قرار دهند.

فصل دوم: فنون استاندارد شده راهنمایی

- آزمون‌های استعداد
- آزمون‌های پیشرفت
- آزمون‌های علایق آزمون‌های شخصیت

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مشاهده کلاس درس و تمرین‌های انجام شده در اتاق مشاوره

تکالیف عملکردی:

- اعضای کلاس به گروه‌های دو نفره یا چهار نفره تقسیم شوند و فنون راهنمایی را به صورت عملی تمرین کنند.
- هر مهارت آموز بصورت واقعی یک آزمون را در مورد یک کیس در اتاق مشاوره انجام دهد و فنون فوق را تا حد امکان در عمل به کار بگیرد.
- مهارت آموزان فنون فوق را در کلاس بر روی افراد همکلاسی خود اجرا کنند و نتایج را به بحث بگذارند.
- مهارت آموزان فنون فوق را در محیط‌های واقعی و بر روی افراد واقعی اجرا کنند و نتایج را در کلاس مورد بحث قرار دهند.

فصل سوم: فنون و مهارت‌های آغازین پایه‌ای در مشاوره

- توجه کردن
- گوش دادن فعال
- اعتباربخشی
- جمع‌آوری اطلاعات
- طرح سؤالات هدفمند

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مشاهده کلاس درس و تمرین‌های انجام شده در اتاق مشاوره

تکالیف عملکردی:

- اعضای کلاس به گروه‌های دوفنره یا چهارنفره تقسیم شوند و فنون فوق را به صورت عملی تمرین کنند.
- هر مهارت آموز با یک مورد در اتاق مشاوره به صورت واقعی مصاحبه مشاوره‌ای انجام دهد و فنون فوق را تا حد امکان در عمل به کار بگیرد.
- مهارت آموزان فنون فوق را در کلاس بر روی افراد هم کلاس خود اجرا کنند و نتایج را به بحث بگذارند.

فصل چهارم: فنون و مهارت‌های میانی پایه‌ای در مشاوره

- انعکاس دادن احساسات
- انعکاس دادن محتوا
- همدلی
- خود افشایی
- ارائه بازخورد
- مواجهه سازی
- سکوت
- هدف گذاری

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مشاهده کلاس درس و تمرین‌های انجام شده در اتاق مشاوره

تکالیف عملکردی:

- اعضای کلاس به گروه‌های دو نفره یا چهار نفره تقسیم شوند و فنون فوق را به صورت عملی تمرین کنند.
- هر مهارت آموز با یک مورد در اتاق مشاوره به صورت واقعی مصاحبه مشاوره‌ای انجام دهد و فنون فوق را تا حد امکان عمل به کار بگیرد.
- مهارت آموزان فنون فوق را در کلاس بر روی افراد همکلاسی خود اجرا کنند و نتایج را به بحث بگذارند.

فصل پنجم: فنون و مهارت‌های اختتامی پایه‌ای در مشاوره

- اعلام پایان جلسه مشاوره
- ارائه بازخورد پایانی جمع‌بندی و خلاصه کردن
- خاتمه دادن

فعالیت یادگیری

- مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های مطرح شده
- مشاهده کلاس درس و تمرین‌های انجام شده در اتاق مشاوره

تکالیف عملکردی

- اعضای کلاس به گروه‌های دو نفره یا چهار نفره تقسیم شوند و فنون فوق را به صورت عملی تمرین کنند.
- هر مهارت آموز با یک مورد در اتاق مشاوره به صورت واقعی مصاحبه مشاوره‌ای انجام دهد و فنون فوق را تا حد امکان در عمل به کار بگیرد.
- مهارت آموزان فنون فوق را در کلاس بر روی افراد هم کلاس خود اجرا کنند و نتایج را به بحث بگذارند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی و اتاق مشاوره نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت مهارت آموزان و تحلیل پاسخ‌های مربوط به پرسش‌های مطرح شده است انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق‌تر یادگیری بهتر و به کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های واقعی آموزشی و پرورشی و به خصوص اتاق مشاوره روان‌شناسی و مشاوره نیز مستلزم مشارکت همگانی مهارت آموزان در این فعالیت‌ها و آوردن کیس واقعی و انجام مصاحبه مشاوره‌ای هست.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی: در رابطه با روش اداره کلاس و چگونگی به کارگیری مداخلات درمانی باید منبع تألیف شود.

منابع فرعی:

- ۱- گلدارد، دیوید (۱۳۹۲). مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره آموزش و کاربرد مهارت‌های خرد در مشاوره فرد، ترجمه سیمین حسینیان. تهران: انتشارات کمال تربیت.

- ۲- شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۹۲). فنون و روش های مشاوره، تهران: انتشارات کتاب فکر نو.
- ۳- کنت کریستین (۱۳۹۱). فنون پیشرفته مشاوره و روان درمانی، ترجمه: مسعود بابازاده تهران: نشر ساوالان.
- ۴- کری جرال (۱۳۹۱). مبانی مشاوره و روان درمانی، ترجمه: سید عبدالله احمدی، قلعه تهران: انتشارات فانوس خیال.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- **ارزشیابی فرآیند:** نظم و عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری و تمرین فنون پیش بینی شده کلاسی ۱۰ نمره
- **ارزشیابی پایانی:** انجام مصاحبه مشاوره ای با یک مورد واقعی به میزان ۱۰ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم و تکالیف عملکردی انجام می شود. مبنای ارزیابی فعالیت یادگیری و عملکردی ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سایر نکات: لازم به ذکر است که فنون و راهبردهای ارائه شده در این سرفصل جهت یادآوری است و این فنون باید به صورت کاملاً عملی در کلاس، تمرین و در فرآیند مشاوره با کیس های واقعی به کار گرفته شوند. شایسته است استاد با حاضر کردن یک کیس واقعی در اتاق مشاوره و مصاحبه با وی، مهارت آموزان را به مشاهده فرآیند مصاحبه و بررسی و نقد آن تشویق نماید و یا از طریق ایفای نقش، فنون را به نمایش گذارد.

سرفصل درس «آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان»

۱. معرفی درس و منطق آن:

انسان موجودی است که می تواند از قوه تفکر برخوردار باشد و به همین دلیل بر سایر موجودات برتری دارد. به طوری سایر جنبه های عاطفی و اجتماعی او در حد وسیعی تحت سیطره جنبه عقلانی قرار دارد. بعد عقلانی انسان به عنوان یک استعداد در وجود انسان قرار داده شده است که به خودی خود شکوفا نمی گردد بلکه نیاز به تربیت دارد و اینجاست که جنبه تربیت عقلانی و بهره گیری از تفکر در انسان معنا می یابد. بر همین اساس در سال های اخیر، برنامه های متنوعی مبتنی بر رویکردهای مختلف به منظور توسعه تفکر به عنوان یکی از روش های تربیت عقلانی در کودکان طراحی شده است. ایده اصلی این رویکردها نقد جریان های حاکم بر تربیت کودکان و خصوصاً حافظه محوری بوده که معتقدند با آموزش تفکر به کودکان، می توان یادگیری را بهبود بخشید. در این درس، ضمن مرور ایده تربیت عقلانی و حاکم بر جریان آموزش تفکر به کودک و نوجوان که با نام فبک یا PFC شناخته می شود، برخی جریان های منتقد این رویکرد نیز مرور شده و همچنین آنچه می توان در تکمیل یا تصحیح جریان آموزش تفکر به کودک و نوجوان اعم از تأمل بنیادین در مفاهیم اصلی آموزش تفکر، داشته های علم منطق در کمک به تفکر و داستان های بومی - ذیل ایده تربیت اسلامی ارائه کرد و در میدان عمل معلم به کار آید را مطرح کرده است. آنچه در این درس مدنظر بوده است، ملاحظه تفکر در چرخه تعقل است که بازنمایی تقوا در تربیت می باشد.

نام درس به فارسی: آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Teaching thinking to children and teenagers	نوع درس: نظری - عملی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
۱- جایگاه تفکر در تربیت و رویکردهای آموزش تفکر به کودکان و نوجوانان را شناسایی کند.	تعداد ساعت: ۴۸
۲- برنامه فلسفه برای کودکان را از منظرهای مختلف بررسی و نقد کند و مبانی و اصول رویکردهای منتقد را مقایسه کند	شایستگی کلیدی: تربیتی موضوعی (PCK)
۳- با انتخاب فعالیتهای مناسب کودکان، تفکر خلاق و انتقادی را در موقعیتهای مختلف پرورش دهد.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: متخصص علوم تربیتی و استاد مجوزدار از سوی دبیرخانه هماهنگی گروه های معارف و تربیت اسلامی دانشگاه
۴- با تربیت عقلانی و رابطه آن با تفکر آشنا شود و روش ها و موانع تفکر عقلانی را بشناسد.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مبانی و اصول آموزش تفکر به کودکان

- مفهوم تفکر، اهمیت و ضرورت آن
- انواع تفکر

- عقلانیت بنیادین و ابزاری و نقد آن بر اساس عقلانیت اسلامی
- نسبت تفکر و تعقل
- نسبت تفکر و تربیت
- انواع هوش و استعداد
- نسبت تفکر و هوش
- تربیت عقلانی و پرورش تفکر در اسناد تحولی آموزش و پرورش
- نشانه تعقل در مبانی اساسی تربیت سند تحول

فعالیت یادگیری:

- استاد گزاره‌های توصیفی متفاوتی درباره هستی ارائه دهد و با گفتگو در کلاس، پیامدهای باور به آن گزاره در نظام ارزشی و دلالت‌های رفتاری آن بررسی شود. مثلاً «عالمی پس از مرگ وجود دارد که ارتباطی با این دنیا و عملکرد ما ندارد» چه ارزش‌هایی ایجاد کرده و چه توصیه‌های عملی در پی خواهد داشت؟
- تفاسیر مختلف روایت «یک ساعت تفکر بهتر از هفتادسال عبادت است» مطالعه و بررسی شود.

تکالیف عملکردی:

- دانشجو خاطراتی از کلاس درس دوران ابتدایی یا متوسطه را بنویسد که در آن تفکر به‌خوبی پرورش داده می‌شد یا شیوه آموزش و کلاس‌داری ضد پرورش تفکر بوده است و قضاوت خود را درباره آن کلاس، با استدلال تبیین کند.

فصل دوم: تفکر در کودکی و نوجوانی در مراحل رشد، ابعاد و موانع آن

- نظریه‌های فردگرایانه در رشد تفکر
- نظریه‌های فرآیندی - رابطه‌ای در رشد تفکر
- ابعاد مختلف تفکر
- موانع فردی و اجتماعی تفکر
- فعالیت یادگیری:
- تبیین و مقایسه سه نظریه پیاژه، ویگوتسکی و جروم برونر در یادگیری یک مورد یکسان
- تکالیف عملکردی:
- دانشجویان درمورد امکان تحقق تفکر در سطوح بالاتر و انتزاعی و صوری با هم مباحثه و مناظره کنند.

فصل سوم: برنامه فلسفه برای کودکان

- تاریخچه
- اهداف و مبانی برنامه
- روش‌های آموزش تفکر در برنامه فبک

فعالیت یادگیری:

- کتاب «فلسفه‌ورزی با کتاب‌های تصویری: راهنمای کلاسی فلسفه برای کودکان» در کلاس مورد بحث و بررسی قرار گیرد

تکالیف عملکردی:

- کتاب «راهنمای انیمیشن‌هایی برای کلاس فلسفه برای کودکان» مورد بررسی قرار گرفته و یک انیمیشن از سوی دانشجوین انتخاب شده و طرح درسی برای یک جلسه کلاس فلسفه برای کودک مبتنی بر آن را بنویسند.
- یک داستان کودک مناسب از سوی دانشجو انتخاب شده و دلیل انتخاب آن برای استفاده در کلاس فلسفه برای کودک و طرح درس آن نوشته شود.

فصل چهارم: رویکردهای انتقادی نسبت به فبک

- رویکردهای انتقادی به مبانی فلسفی فبک
- رویکردهای انتقادی به کارآمدی برنامه و روش‌های آموزش تفکر در فبک
- رویکردهای انتقادی به محتوای فلسفی مورد استفاده در فبک

فعالیت یادگیری:

- بتواند ارائه آگاهانه‌ای از نقدهای به فبک را ارائه کند.

تکالیف عملکردی:

- دانشجوین در یک کلاس فلسفه برای کودکان که به صورت واقعی اجرا می‌شود حاضر شوند یا فیلم کلاس را ببینند و نقد کنند.

فصل پنجم: داستان و پرورش تفکر

- نقد و بررسی داستان‌های مورد استفاده در فبک
- ظرفیت داستان‌های بومی ایرانی در پرورش تفکر
- شیوه‌های مختلف قصه‌گویی و گفتگو حول داستان برای پرورش تفکر

فعالیت یادگیری:

- داستان‌هایی با سه پایان در کلاس خوانده شود و دانشجوین پایان‌های متفاوت را برای یک داستان رقم بزنند
- داستان «شهری که مردم آن با زانو راه می‌رفتند» در کلاس درس به شیوه تفکر محور از سوی دانشجوین ارائه شود.

تکالیف عملکردی:

- قصه‌ها و شعرها و افسانه‌های فولکلور از منظر تناسب و ظرفیت برای استفاده در کلاس تفکر از سوی دانشجو مورد بررسی قرار گیرد و بازنویسی شود.

فصل پنجم: روش‌های پرورش تفکر در کودکان

- مطالعه داستان‌های فکری

- مطالعه داستان‌های تاریخی
- بازی
- پرسش و پاسخ
- بارش فکری
- ایفای نقش
- شعرخوانی
- تجربه و آزمایش
- مشاهده و بازدید
- انجام مأموریت اجتماعی
- غنی‌سازی ابزاری

فعالیت یادگیری:

- کتاب «بازی‌های فکری - فلسفی؛ همراه با بسته کارت‌ها و گلوله‌های بازی» در کلاس مورد بررسی قرار گرفته و چند بازی در کلاس اجرا و نقد شود.
- کتاب داستان - بازی «انقلاب ما» در کلاس مورد بررسی قرار گرفته و داستان - بازی اول آن در کلاس اجرا و نقد شود.

تکالیف عملکردی:

- دانشجویان بازی‌های موجود حرکتی یا فکری و کارتی در دست کودکان یا نوجوانان را بررسی کرده و یکی از آن بازی‌ها که ظرفیت مناسب‌سازی برای تبدیل شدن به بازی فکری - فلسفی در کلاس درس داشته باشد را بازطراحی کنند.
- دانشجویان بسته به رشته تخصصی خود، شیوه تفکر محور کردن برنامه درسی را در کتاب‌درسی تخصصی خود ارائه دهند.

فصل ششم: تفکر خلاق

- تفکر خلاق چیست؟
- ویژگی‌های خلاقیت
- سیالی
- انعطاف‌پذیری
- اصالت
- بسط‌دادن
- سوءبرداشت‌ها درباره خلاقیت
- فرآیند و مراحل خلاقیت
- ۱. آماده سازی

— ۲. نهفتگی

— ۳. بصیرت

— ۳. اثبات

فعالیت یادگیری:

— دانشجویان مثال‌هایی از خلاقیت در طول سیر علم نظیر کشف ساختار بنزن از ککوله و تشریح مراحل آن را مورد بحث قرار دهند.

تکالیف عملکردی:

— دانشجویان تکالیفی را برای پرورش خلاقیت تهیه کنند.

فصل هفتم: تفکر انتقادی

— مهارت‌های تفکر انتقادی

— راهبردهای تفکر انتقادی

— راهبرد عاطفی

— راهبرد توانایی‌های کلان

— راهبرد مهارت‌های خرد

— پرسیدن سوالات صحیح

— استفاده از سکوت

— دعوت به استدلال

— طراحی تجربه

— توالی سازی

— طبقه بندی کردن

— پیش بینی

— نظریه پردازی

— درک دیگران

فعالیت یادگیری:

— دانشجویان مثال‌هایی از راهبردهای خرد تفکر انتقادی را در کلاس ارائه کنند.

تکالیف عملکردی:

— دانشجویان تکالیفی را برای پرورش تفکر خلاق در دانش آموزان تهیه کنند.

فصل هفتم: تربیت عقلانی

— چستی تربیت عقلانی

- راهکارهای تربیت عقلانی از نگاه دین

- روش تزکیه

- روش تعلیم حکمت

- روش علم‌آموزی

- روش تجربه‌اندوزی

- روش عبرت‌آموزی

- روش مشورت با خردمندان

- موانع تربیت عقلانی:

- موانع اخلاقی و عاطفی: پیروی از نفس اماره، عشق و حب افراطی، مرغوبیت، جهود، شتاب در قضاوت، عدم تفکر

- موانع اجتماعی و فرهنگی: فرهنگ و جبر حاکم بر جامعه، جمود و تقلید، وابستگی به عادات اجتماعی، مرعوب شدن

شخصیت‌های بزرگ‌شدن

- موانع جسمانی: استفاده ناصحیح از حواس، آثار ناشی از اعتیاد

فعالیت یادگیری:

- دانشجویان تعریف مشخص از تربیت عقلانی و راهکارهای آن را در کلاس ارائه کنند.

تکالیف عملکردی:

- دانشجویان تکالیفی را برای راهکارهای تربیت عقلانی در دانش‌آموزان تهیه کنند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

برای قسمت‌های تئوریک با الگوی پیش‌سازمان‌دهنده/الگوی مشارکتی/نگارش یادداشت تحلیلی/کاوشگری و الگوی استقرایی

(تکوین مفهوم و...) برای قسمت‌های عملی به شیوه استقرایی.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

۱- رابرت فیشر (۱۳۸۷). آموزش تفکر به کودکان، ترجمه: مسعود صفایی مقدم و افسانه نجاریان، انتشارات گوزن.

۲- احسانی، محمد (۱۳۹۳). تربیت عقلانی از منظر قرآن کریم، قم: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و علوم اسلامی.

۳- ایمانی، محسن (۱۳۷۸). تربیت عقلانی، انتشارات امیر کبیر، تهران.

۴- مقیمی فیروزآباد، معصومه (۱۴۰۲). پرورش تفکر با محوریت فلسفه برای کودکان، سازمان بسیج اساتید دانشگاه‌ها، نشر

سپاد، تهران.

۵- باقری، خسرو (۱۳۹۴). فیک در ترازو، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

۶- ستاری، سید علی (۱۳۹۳). نقد مبانی فلسفی فلسفه برای کودکان، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع فرعی:

- ۱- ناجی، سعید (۱۳۹۳). معیار فبک برای داستان: نقد و بررسی داستان‌های مورد استفاده برای آموزش تفکر در ایران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- ۲- حائری شیرازی، محمدصادق «محي الدين» (۱۳۹۹). تفکر، نشر معارف، تهران.
- ۳- ناجی، سعید (۱۴۰۰). کندوکاو فلسفی برای کودکان و نوجوانان. نشر کرگردن.
- ۴- اکبری، احمد و همکاران (۱۳۹۱). فلسفه برای کودکان (P4C). مضامین فلسفی در داستان‌های متون کلاسیک ادب فارسی، نشریه تفکر و کودک.
- ۵- علم الهدی، جمیله (۱۳۹۹). نظریه اسلامی تعلیم و تربیت. نشر دانشگاه امام صادق (ع).
- ۶- ناجی، سعید (۱۳۸۸). آسیب‌شناسی برنامه فلسفه برای کودکان و نوجوانان در ایران. فرهنگ.
- ۷- ناجی، سعید و همکاران (۱۳۹۰). بررسی و تحلیل برنامه فلسفه برای کودکان و نوجوانان با نظر به میزان اعتنای آن بر پراگماتیسم دیویی. نشریه تفکر و کودک.
- ۸- حسینی، افضل‌السادات و حسینی، سید حسام (۱۳۹۰). بررسی رویکردهای مختلف در برنامه آموزش فلسفه برای کودکان و نسبت آن با برنامه درسی رسمی، اندیشه‌های نوین تربیتی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

- ارزشیابی آغازین: آزمون کتبی یا شفاهی
 - ارزشیابی تکوینی: سنجش عملکردی، سنجش مشاهده‌ای، کنفرانس
 - ارزشیابی پایانی: آزمون مداد و کاغذی، آزمون عملکردی با نمونه کار، پروژه
- ارزشیابی در تمامی این عرصه‌ها با رویکرد ارزشیابی برای یادگیری اجرا می‌شود.

سرفصل درس «کار بست هنر در تربیت ۱ (شعر و سرود و نقاشی)»

۱. معرفی درس و منطق آن:

نغمه و سرود ابزاری کارآمد برای تبلیغ و ترویج ارزش‌ها هستند. نغمه‌های گروهی در قالب گروه‌های سرود بسیار مؤثرتر از تک‌خوانی هستند. تأثیر سرود و نغمه‌های گروهی به‌طور کلی هنر در انتقال مفاهیم بی‌بدیل است. این امر سبب می‌شود سرود علی‌رغم رشد رسانه‌ها همچنان جایگاهی ارزشمند داشته باشد. با رجوع به تاریخ معاصر، شاهد تأثیر این هنر در پیروزی انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس هستیم؛ گروه‌هایی که با اشعار حماسی روح حماسه، تحرک و جهاد را در کالبد‌ها می‌دمیدند. با توجه به این تأثیر، نیاز است به این هنر ارزشمند در تربیت معلمان هنر به‌صورت تخصصی و علمی توجه شود تا نیروهای متخصص و کارآمد برای آفرینش و حفظ این هنر تربیت شوند.

آموزش هنر به معلمان، توانایی آنان را در خلق فرصت‌های یادگیری در درون و بیرون از حوزه یادگیری هنر افزایش می‌دهد و به آنان کمک می‌کند تا مشکلات یادگیری دانش‌آموزان را با استفاده از ظرفیت هنر در آموزش موضوعات درسی مختلف برطرف نمایند. علاوه بر این، استفاده از زبان هنر در موقعیت‌های واقعی زندگی به معلمان این امکان را می‌دهد تا توانایی‌های هنری خود را شناسایی نموده و ضمن رشد و توسعه ظرفیت‌های شخصی، از این ابزار قدرتمند بهره‌برداری نمایند.

نام درس به فارسی: کار بست هنر در تربیت ۱ (شعر و سرود و نقاشی) نام درس به انگلیسی: Application of art in education ۱ (poetry, song and painting)	مشخصات درس
نوع درس: عملی	تعداد واحد: ۲
ساعت: ۶۴	شایستگی کلیدی: تربیتی موضوعی (PCK)
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تخصص مورد نیاز برای تدریس: فارغ‌التحصیلان موسیقی و یا دارای سوابق تجربی با تأیید گروه امور تربیتی و مدرسان هنر
۱- با فراگیری مبانی بنیادی و اصول هم‌خوانی و سرود، در اجرای سرودها موفق عمل کند. شعر و موسیقی ارزشی را بشناسد و نقد و بررسی نماید. جایگاه و اهمیت این هنر را بشناسد و در جهت اعتلای آن همت گمارد. در آموزش سرود و نواهای انقلابی به دانش‌آموزان موفق عمل نماید.	
۲- اهمیت و ضرورت هنر نقاشی را در برنامه هنر دانش‌آموزان تبیین و گزارش کند. چگونگی نقد و ارزشیابی آثار نقاشی دانش‌آموزان را تبیین و تحلیل کند. فرصت‌های یادگیری مناسبی را برای تقویت مهارت مشاهده، درک و دوستی با طبیعت و میراث فرهنگی و هنری، پرورش خلاقیت، نقد هنر، آشنایی با تاریخ هنر و خلق و تولید هنری با استفاده از هنر نقاشی برای دانش‌آموزان خلق کند.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

بخش اول: سرایش و تربیت شنوایی

فصل اول: بخش ریتم خوانی و بخش آوازی

- بررسی عنصرهای شعر کودک
- بررسی قالب‌های شعر کودک
- ویژگی‌های شعر کودک و نوجوان
- محتوا و درون‌مایه شعر کودک و نوجوان
- زیبایی‌شناسی شعر کودک و نوجوان
- آشنایی با ریتم
- آشنایی با نت خوانی در کلید سل و فا
- آشنایی با انواع ارزش نت‌ها گرد، سفید، سیاه، چنگ و نقطه‌دار
- آشنایی با انواع میزان ساده، ترکیبی، لنگ و سنکوپ دار و تمرین حرکت دست برای نشان دادن ضرب
- آشنایی با فواصل تا فاصله هشتم
- آشنایی با نیم‌پرده کروماتیک و دیاتونیک
- آشنایی با ربع پرده‌ها
- آشنایی با گام‌های مازور
- آشنایی با گام مینور طبیعی، هارمونیک و ملودیک
- آشنایی با دستگاه‌های آواز ایرانی
- آشنایی با چگونگی ایجاد صوت و اعضا مربوطه
- آشنایی با گستره‌های صوتی
- آشنایی با محدوده‌های صوتی راست کوک و چپ کوک

فعالیت یادگیری:

- به پرسش‌های از پیش تعیین شده درباره عنصرهای شعر و قالب‌های شعر کودک پاسخ دهد.
- درباره ویژگی‌های شعر کودک بحث و گفتگو کند
- تمرین انواع گام‌ها با ارزش‌های گوناگون نت‌ها در میزان‌های متفاوت با حرکت دست
- تمرین فواصل سوم تا هشتم و انجام تمرین به صورت گروهی
- یافتن مصادیق فواصل در سرودهای رایج

تکالیف عملکردی:

- عناصر عاطفه، تخیل، درون‌مایه و آرایه‌های ادبی یک نمونه شعر منظوم را بررسی و ارزیابی کند.
- تهیه نمونه صوتی از سرودهای رایج برای شناسایی ساختار آن‌ها
- انجام تمرینات عملی برای اجرای فواصل و گام‌ها و دستگاه‌های موسیقی ایرانی به صورت فردی و گروهی

فصل دوم: آواز گروهی

- آشنایی با تکنیک‌های صداسازی و هم‌خوانی
- شناخت تکنیک‌های تنفسی
- شناخت تکنیک‌های آوازی
- آشنایی با فونتیک و چگونگی ادای کلمات
- هم‌خوانی منوفونیک
- تمرین دوصدایی
- تمرین سه‌صدایی
- اجرای قطعات گروهی

فعالیت یادگیری:

- انجام تمرینات متعدد جهت صداسازی و آماده‌سازی صدا
- تمرین مکرر تکنیک‌های تنفسی و آوازی
- ارائه گزارشی درباره انواع سرود و تجزیه و تحلیل آن
- انجام تمرینات عملی به صورت انفرادی و گروهی

تکالیف عملکردی:

- بررسی انواع سرودهای ساخته شده در دوران چهل سال انقلاب اسلامی
- تحلیل و بررسی و شناخت سرودهای دوران دفاع مقدس

فصل سوم: اجرای صحنه‌ای

- آشنایی با آداب صحنه
- شناخت عوامل مؤثر محیطی در اجرای صحنه
- شناخت عوامل مؤثر گروهی در هم‌نوازی و اجرای صحنه‌ای

فعالیت یادگیری:

- تهیه گزارش و بررسی اجراهای صحنه‌ای موفق در طول چهل سال انقلاب اسلامی
- مشارکت و حضور در اجراهای مناسبی
- ارائه نمونه تصویری برای آشنایی با اجراهای صحنه‌ای

تکالیف عملکردی:

- ارائه گزارش و نمونه عملی برای شناخت انواع اجرا
- مطالعه تاریخ سیر شکل‌گیری اجرا به صورت صحنه‌ای
- ارائه تمرینات عملی برای مهارت در اجرا

فصل چهارم: پیوند شعر و موسیقی

- شعر و ابعاد موسیقی شعر
- وزن، قافیه و ردیف و جنبه موسیقایی آن
- جنبه زیبایی‌شناسی کلام
- جایگاه شعر در موسیقی ایران
- آشنایی با انواع ملودی و تصانیف

فعالیت یادگیری:

- انجام تمرینات برای تلفیق شعر و موسیقی
- مطالعه در باب عوامل تعیین‌کننده در تلفیق شعر و موسیقی و ارائه خلاصه مطالعات

تکالیف عملکردی:

- بررسی تصانیف ارزشمند و شناخت آن‌ها
- بررسی جایگاه شعر در آثار ساخته شده در چهل سال انقلاب اسلامی
- تهیه گزارشی از اشعار انقلابی مناسب برای اجرای سرود
- مشاهده و بررسی ساختار شعری سرودهای اجرا شده در چهل سال انقلاب اسلامی

فصل پنجم: هم‌خوانی با هم‌نوازان

- هم‌خوانی با هم‌نوازان جهت تقویت حس هماهنگی
- همراهی با گروه هم‌نوازان جهت تقویت هماهنگی عوامل مؤثر در موزیکالیت
- هم‌خوانی با گروه هم‌نوازان جهت هماهنگی منظم و اجرای صحیح جمله‌بندی به همراه گروه
- هم‌خوانی با گروه هم‌نوازان جهت تقویت هماهنگی استیل صحیح اجرا

فعالیت یادگیری

- انجام تمرینات متعدد برای ایجاد هماهنگی در گروه
- تمرینات متعدد با رهبر گروه برای یادگیری روش کار رهبر

تکالیف عملکردی:

- حضور و مشارکت در اجراهای متعدد برای شناخت فضا و شرایط اجراها
- تمرین مکرر با گروه برای ایجاد هماهنگی

فصل ششم: خلق آثار طراحی و نقاشی

- تقویت مهارت مشاهده با استفاده از هنر نقاشی

- آشنایی با مبانی هنرهای تجسمی (عناصر بصری: نقطه، خط، سطح، حجم و... مفاهیم و اصول بصری: تعادل، ریتم، حرکت و...) ^{۱۰}
- آشنایی با نظم، اصول و زیبایی‌های طبیعت و درک مبانی هنرهای تجسمی از طریق جستجو و مذاقه در طبیعت و میراث فرهنگی و هنری
- آشنایی با رنگ و انواع آن
- خلق آثار نقاشی با ابزار و مواد مختلف (مدادرنگی، آبرنگ، گواش، انواع چاپ دستی، ماژیک و...) به دو شیوه:
 - بازنمایی واقعیت (عینی و ذهنی)
 - انتزاعی
- خلق آثار نقاشی دیجیتال (با اپلیکیشن‌ها و نرم افزارهای ساده مناسب کودکان و نوجوانان مثل **Paint** و ...)
- خلق آثار نقاشی گروهی
- نقد آثار نقاشی
- نقاشی در تاریخ هنر و میراث فرهنگی ایران

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و همراهی با فعالیت‌های کلاسی
- ارائه راهکارهایی برای تقویت مهارت مشاهده در کودکان و نوجوانان با استفاده از هنر نقاشی
- ارائه گزارشی درباره نظم، اصول و زیبایی‌های طبیعت و جستجوی مبانی هنرهای تجسمی در طبیعت و میراث هنری و فرهنگی
- ارائه گزارشی از به کارگیری ابزار و مواد مختلف در نقاشی، توسط کودکان و نوجوانان
- انجام تمرینات عملی نقاشی با موضوع رنگ
- انجام تمرینات عملی با انواع ابزار و مواد در نقاشی (مدادرنگی، آبرنگ، گواش، انواع چاپ دستی، ماژیک و...)
- انجام تمرینات عملی نقاشی به شیوه‌های بازنمایی واقعیت (عینی و ذهنی)
- انجام تمرینات عملی نقاشی به شیوه‌های انتزاعی
- انجام تمرینات عملی نقاشی با نرم افزارهای ساده مناسب کودکان و نوجوانان مانند **paint** و...

تکالیف عملکردی:

- جستجو و تدوین راهکارهایی برای تقویت مهارت مشاهده در کودکان و نوجوانان با استفاده از هنر نقاشی
- تهیه گزارشی درباره نظم، اصول و زیبایی‌های طبیعت و جستجوی مبانی هنرهای تجسمی در طبیعت
- تهیه گزارشی از به کارگیری ابزار و مواد مختلف در نقاشی، توسط کودکان و نوجوانان

^{۱۰}. برای آشنایی با مبانی هنرهای تجسمی می توان از هنرهایی چون عکاسی با موبایل هم استفاده کرد.

- انجام تمرینات عملی و خلق آثار هنری به شیوه‌های مختلف

فصل هفتم: جایگاه کتاب و تصویر در ادبیات کودک و نوجوان

- ویژگی‌های کتاب و نوجوان
- کتاب تصویری و مصور و وضعیت آن در ایران
- عنصرهای تصویرگری، کارکرد ابزارها و مواد در تصویرگری
- تصویرگری با استفاده از فن‌های گوناگون چاپ
- روش‌های تصویرگری
- سبک‌های تصویرگری
- انتخاب و ارزیابی کتاب کودک و نوجوان

فعالیت یادگیری: تصویرپردازی چند اثر مشهور و منظوم ادبیات کودکان را در کلاس بررسی و تحلیل کند.

تکالیف عملکردی: تصویر و تصویرپردازی یک نمونه کتاب کودک را نقد و بررسی کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

یکی از ارکان اصلی تشکیل گروه سرود، وجود سرپرست و مربی کارآمد است. سرپرست باید اصول اولیه شعر و موسیقی ارزشمند را بشناسد، افراد مستعد را برای مشارکت در گروه شناسایی کند، گروه را رهبری و نظم ببخشد و مسائل تکنیکی را آموزش و بررسی کند؛ بنابراین، برای تربیت فردی ماهر در این زمینه، نیاز است تمام مباحث به‌طور دقیق آموزش داده شود و تمرین مداوم صورت گیرد.

انجام فعالیت‌های عملی در محیط کارگاه و تحلیل نتایج آن برای کاربرد در زندگی بسیار مهم است. استفاده از رویکردهای نوین آموزش هنر در ارائه درس و فعالیت یادگیری و عملکردی باید موردتوجه قرار گیرد. همچنین، دروس و تکالیف باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که دانشجویان با تربیت هنری آشنا شوند. بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری غیرمستقیم و خارج از محیط آموزشی نیز نیازمند استفاده از شیوه‌های مطالعه فردی، تهیه گزارش کار از فعالیت‌های عملی انجام شده و انجام نمونه‌های عملی خلاق است. همچنین، تدارک فرصت‌های یادگیری غیرمستقیم مانند گردش در طبیعت و بازدید از نمایشگاه‌های مرتبط با محتوای درس ضروری است.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- قزل‌ایاغ، ثریا (۱۴۰۳). ادبیات کودکان و نوجوانان و ترویج خواندن (مواد و خدمات کتابخانه برای کودکان و نوجوانان) تهران: سمت.
- ۲- مهدوی، رضا (۱۳۸۱). آشنایی با موسیقی. تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه.
- ۳- دهلوی، حسین (۱۳۷۹). پیوند شعر و موسیقی. تهران: انتشارات ماهور.
- ۴- پوزولی، اتوره (۱۳۸۰). آموزش سلفژ. تهران: نشر هنر و فرهنگ.

۵- صلواتیان، محمدحسین (۱۳۹۳). راز نقاشی‌های قشنگ (مجموعه ۲۰ جلدی). مشهد: به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی).

۶- واثقی، مینو (۱۳۹۵). آموزش هنر نقاشی و کاردستی. تهران: انتشارات فاطمی.

۷- دیویی، چمبرز (آخرین سال انتشار). قصه‌گویی و نمایش خلاق، ترجمه ثریا قزل‌ایاغ، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

منابع فرعی:

۱- وزیری، علی‌نقی (۱۳۱۳). موسیقی نظری و آواشناسی موسیقی ایران. تهران: وزارت معارف.

۲- رمضان‌ن، نستوه (۱۳۹۵). سلفژ موسیقی ایرانی. تهران: انتشارات سوره مهر.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی تکوینی: آزمون میان‌ترم جهت برآورد روند پیشرفت کلاسی هر یک از فراگیران (۶ نمره)

- ارزشیابی پایانی: (۷ نمره)

- کارپوشه: ارائه پوشه کار بر اساس فعالیت یادگیری و عملکردی (۷ نمره)

سرفصل درس «کاربست هنر در تربیت ۲ (کاردستی و نمایش خلاق)»

۱. معرفی درس و منطق آن:

کاردستی نقش مهمی در تقویت مهارت‌های دستی و خلاقیت دانش‌آموزان دارد. از طریق ساختن اشیای گوناگون، دانش‌آموزان با ابزارها و مواد مختلف آشنا می‌شوند و مهارت‌های حل مسئله و تفکر خلاق خود را بهبود می‌بخشند. این فعالیت‌ها نه تنها تمرکز و هماهنگی بین دست و چشم را افزایش می‌دهد، بلکه به دانش‌آموزان امکان می‌دهد تا ایده‌های خود را به صورت ملموس به اجرا درآورند و از این طریق اعتماد به نفس و توانایی‌های خود را ارتقا دهند. حال، اگر این مهارت‌های کاردستی با نمایش خلاق تلفیق شوند، نتیجه آن یک ابزار قدرتمند آموزشی خواهد بود. گزینه تقلید و قصه‌گویی از مهم‌ترین گونه‌های ارتباطی انسان هستند و هنرنمایش این دو را توأمان با خود دارد. نمایش خلاق به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد که داستان‌ها و ایده‌های خود را از طریق بازیگری و نقش‌آفرینی به نمایش بگذارند. این روش، گستره‌ای وسیع از ارتباطات را ایجاد می‌کند و می‌تواند تأثیرات تربیتی و روان‌شناختی مهمی در نظام تعلیم و تربیت داشته باشد. ترکیب کاردستی و نمایش خلاق به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا از طریق ساخت اشیاء و سپس اجرای داستان‌ها با استفاده از آن‌ها، مهارت‌های دستی و هنری خود را تقویت کنند. این فرآیند به آنان فرصت می‌دهد تا با بهره‌گیری از تخیل و خلاقیت، مفاهیم درسی را بهتر درک کنند و توانایی‌های هنری و شخصی خود را توسعه دهند. آموزش هنر به معلمان نیز در این میان نقش کلیدی دارد، چرا که توانایی آن‌ها را در خلق فرصت‌های یادگیری افزایش می‌دهد و به آن‌ها کمک می‌کند تا مشکلات یادگیری دانش‌آموزان را با استفاده از ظرفیت هنر برطرف نمایند. در نتیجه، تلفیق کاردستی و نمایش خلاق نه تنها به تقویت مهارت‌های هنری دانش‌آموزان کمک می‌کند، بلکه به آن‌ها امکان می‌دهد تا از این ابزارهای قدرتمند در زندگی واقعی استفاده کنند و از طریق بازیگری و ساخت اشیاء، مفاهیم را بهتر درک کنند و ارتباطات خود را بهبود بخشند.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: کاربست هنر در تربیت ۲ (کاردستی و بازی و نمایش خلاق) نام درس به انگلیسی:
نوع درس: عملی	
تعداد واحد: ۲	Application of art in education ۲ (Craft and play and creative show)
تعداد ساعت: ۶۴	
شایستگی کلیدی: تربیتی موضوعی (PCK)	پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود:
پیش‌نیاز: کاربست هنر در تربیت ۱	۱- بنیان‌های کاردستی و نمایش خلاق را برشمارد.
تخصص مورد نیاز برای تدریس: هنر	۲- کاربرد و ویژگی‌های کاردستی و نمایش خلاق و تأثیر تربیتی آن‌ها را تبیین و گزارش کند.
	۳- نمایش‌های دانش‌آموزی و آموزشی را نقد و بررسی کند.
	۴- نمایش‌هایی با رویکرد خلاق و آموزشی را توسط خود دانش‌آموزان خلق و تولید کند.
	۵- کاردستی و نمایش خلاق را با موفقیت به دانش‌آموزان آموزش دهد.
	۶- اهمیت و ضرورت کاردستی در برنامه هنر دانش‌آموزان را تبیین و گزارش کند.

۷- با شناخت نسبت به انواع کاردستی، نمونه‌هایی را خلق و تولید کند.	
۸- چگونگی نقد و ارزشیابی آثار کاردستی دانش‌آموزان را تبیین و تحلیل کند.	
۹- فرصت‌های یادگیری مناسبی را برای تقویت مهارت مشاهده، درک و دوستی با طبیعت و میراث فرهنگی، پرورش خلاقیت، نقد هنر، آشنایی با تاریخ هنر و خلق و تولید هنری با استفاده از کاردستی و نمایش خلاق برای دانش‌آموزان فراهم کند.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: ساخت انواع کاردستی

- شناخت ابزار و مواد در کاردستی کودکان و نوجوانان
- کاردستی با دورریختنی‌ها، کولاژ و شیوه‌های جفت و جورکاری (اسمبلاژ)
- ساخت عروسک و صورتک با مواد و شیوه‌های مختلف (با تأکید بر عروسک‌های محلی)
- کاردستی با انواع کاغذ (مانند مليله کاغذ، اوریگامی، برش کاغذ و...)، مقوا، پارچه، پلاستیک و...
- سفالگری به روش‌های مختلف

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و همراهی با فعالیت‌های کلاسی
- ارائه گزارشی از به کارگیری ابزار و مواد مختلف در کاردستی، توسط کودکان و نوجوانان
- ساخت کاردستی با دورریختنی‌ها، کولاژ و جفت و جورکاری (اسمبلاژ)
- ساخت عروسک و صورتک با مواد و شیوه‌های مختلف (با تأکید بر عروسک‌های محلی)
- ساخت کاردستی با انواع کاغذ (مانند مليله کاغذ، اوریگامی، برش کاغذ و...)، مقوا، پارچه، پلاستیک و...
- انجام کار عملی سفالگری به روش‌های مختلف

تکالیف عملکردی:

- انجام تمرینات عملی و خلق آثار هنری با موضوعات طرح شده در این فصل
- تهیه گزارشی از به کارگیری ابزار و مواد مختلف در کاردستی، توسط کودکان و نوجوانان

فصل دوم: بررسی قصه، داستان و نمایش خلاق کودک و نوجوان

- قصه و داستان کودک و نوجوان
- ویژگی‌ها و عناصر قصه و داستان -نمایش خلاق و انواع آن
- کاربردهای نمایش خلاق در آموزش و یادگیری

فعالیت یادگیری: درباره تأثیر قصه، داستان و نمایش کودک و نوجوان در آموزش و یادگیری بحث و گفتگو کن.

تکالیف عملکردی: یک اثر منتخب را در کلاس نقد و ارزیابی کند.

فصل سوم: تعریف نمایش خلاق

- کارکرد
- هدف
- منابع
- مربی
- فنون نمایش خلاق

فعالیت یادگیری:

- ارائه جمع‌بندی و تعریفی از کارکرد نمایش خلاق
- بیان اهداف، منابع، مربی و فنون نمایش خلاق
- مشارکت در تمرین‌های گروهی کلاس

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارش از مطالب ارائه شده در کلاس
- بررسی مصادیق و تعریف و کارکرد نمایش خلاق به صورت شفاهی یا مکتوب

فصل چهارم: خلاقیت و نمایش خلاق

- خلاقیت
- آفرینش هنری
- زمینه‌های بروز خلاقیت
- عوامل بازدارنده خلاقیت
- نسبت خلاقیت با نمایش خلاق

فعالیت یادگیری:

- ارائه گزارش از مطالب ارائه شده در کلاس
- پرسش و پاسخ و مباحثه
- ارائه جمع‌بندی و تعریفی از خلاقیت، آفرینش هنری، زمینه‌های بروز خلاقیت، عوامل بازدارنده خلاقیت
- بیان نسبت خلاقیت با نمایش خلاق به صورت مباحثه و پرسش و پاسخ

تکالیف عملکردی:

- تهیه گزارش مکتوب از مباحث طرح شده
- تهیه جدول توصیفی از تعاریف خلاقیت و عوامل پرورش و رشد آن
- تهیه پاورپوینت از مطالب طرح شده
- مطالعه منابع مکتوب و مقالات پیرامون خلاقیت و نمایش و ارائه به صورت گزارش شفاهی یا کتبی
- تهیه نمونه‌هایی در قالب کارهای عملی

فصل پنجم: کارگاه نمایش خلاق

- تمرین های دست گرمی
- اشعار کودکان
- حرکت و گنجینه لغت
- تمرین هایی برای دیدن، شنیدن، لمس کردن
- تمرین های آشنایی و ارتباط - پانتومیم
- کارگاه نمایش خلاق و حوزه های دانش

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت در مباحث کلاس
- انجام فعالیت های عملی کلاس

تکالیف عملکردی:

- تدوین راهکارهای جدید برای فعالیت های عملی
- تدوین گزارش مکتوب مرتبط با مباحث درس
- تهیه یک کار عملی با موضوعات مطرح شده
- بررسی و تحقیق پیرامون موضوعات مطرح شده و ارائه خلاصه مقالات و پژوهش ها
- تهیه و تحقیق در مورد فیلم اجراها در مورد عناوین مذکور
- دیدن و تحلیل اجراهای نمایشی به شکل اجراهای حقیقی و فیلم نمایش ها

فصل چهارم: قصه گویی و روش خواندن

- قصه گویی و ویژگی هایش
- شعرخوانی و ویژگی هایش
- روش های قصه گویی و قصه خوانی
- روش شعرخوانی
- راز قصه
- رشد شخصیت از طریق قصه گویی

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در فعالیت های عملی کلاس
- ارائه خلاصه جلسه به صورت شفاهی

تکالیف عملکردی:

- ارائه مطالب تکمیلی برای کلاس درس به صورت فعالیت های عملی

- ارائه مطالب مکتوب مرتبط با درس
- یافتن قصه‌های مناسب برای دانش‌آموزان با رویکرد نمایشی
- ارائه یک قصه توسط دانشجو به شکل قصه‌گویی
- ارائه یک کار عملی با موضوعات مطرح شده
- بررسی و تحقیق پیرامون موضوعات مطرح شده و ارائه خلاصه مقالات و پژوهش‌ها
- تهیه و تحقیق در مورد فیلم اجراها در مورد عناوین مذکور
- دیدن و تحلیل اجراهای نمایشی به شکل اجراهای حقیقی و فیلم نمایش‌ها

فصل پنجم: بازی‌های نمایشی و تئاتر کودکان

- بررسی انواع بازی‌های نمایشی
- ویژگی‌های تئاتر کودکان
- شناخت جوهره نمایشی

فصل ششم: نمایش و مفاهیم کتب درسی

- استفاده از نمایش به عنوان روشی خلاق در تدریس مباحث مختلف آموزشی
- بررسی درس مناسب برای تولید نمایش خلاق

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در کلاس در مباحث مطروحه از طریق پرسش و پاسخ و بحث و نظرخواهی

تکالیف عملکردی:

- ارائه مطالب تکمیلی برای کلاس درس به صورت فعالیت‌های عملی.
- ارائه مطالب مکتوب مرتبط با درس.
- یافتن قصه‌هایی که دارای جوهره نمایشی مناسب برای دانش‌آموزان باشند.
- ارائه یک کار عملی با موضوعات مطرح شده.
- بررسی و تحقیق پیرامون موضوعات مطرح شده و ارائه خلاصه مقالات و پژوهش‌ها.
- تهیه و تحقیق در مورد فیلم اجراها در مورد عناوین مذکور.
- دیدن و تحلیل اجراهای نمایشی به شکل اجراهای حقیقی و فیلم نمایش‌ها

فصل هفتم: آموزش نمایش به دانش‌آموزان (دوره ابتدایی / اول و دوم متوسطه نظری)

- انتخاب محتوا و راهبردهای آموزش و ارزشیابی آن برای مباحث نمایش متناسب با دانش‌آموزان
- چگونگی ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان
- چگونگی ایجاد علاقه و نگرش مثبت نسبت به هنرنمایش در دانش‌آموزان
- چگونگی ارتقا حس زیبایی‌شناسی، تخیل و خلاقیت دانش‌آموزان

فعالیت یادگیری:

- پرسش و پاسخ و مشارکت در مباحث درسی
- ارائه راهکارهایی برای ایجاد انگیزه در دانش آموزان
- ارائه راهکارهایی برای ایجاد علاقه و نگرش مثبت نسبت به هنرنمایش در دانش آموزان
- ارائه راهکارهایی برای ارتقای حس زیبایی شناسی، تخیل و خلاقیت در دانش آموزان با استفاده از هنرنمایش
- ارائه محتوا و راهبردهای آموزش آن برای بخشی از مباحث این سرفصل متناسب با دوره و پایه دانش آموزان

تکالیف عملکردی:

- تدوین راهکارهایی برای ایجاد انگیزه در دانش آموزان
- تدوین راهکارهایی برای ایجاد علاقه و نگرش مثبت نسبت به هنرنمایش در دانش آموزان
- تدوین راهکارهایی برای ارتقای حس زیبایی شناسی، تخیل و خلاقیت در دانش آموزان با استفاده از هنرنمایش
- جستجوی محتوا و راهبردهای آموزش آن برای بخشی از مباحث این سرفصل متناسب با دوره و پایه دانش آموزان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از رویکرد ارتباطی و یادگیری مشارکتی در تحلیل و پاسخ به پرسش‌های طرح شده و نیز شیوه‌های مشارکتی و انجام فعالیت‌های عملی مانند تمرین و تکرار برای درک عمیق‌تر به کارگیری آن در موقعیت‌های واقعی تدریس است.

بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری غیرمستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه‌های مطالعه فردی برای ارائه بخشی از مباحث درسی به صورت گزارش مکتوب، ارائه شفاهی، مراجعه به منابع دست‌اول با مراجعه به کتابخانه، سایت‌های علمی و حتی تهیه منابع الکترونیکی به صورت فیلم و یا... است. همچنین در امر تدریس نمایش داشتن محیط مناسب و بزرگ برای فعالیت‌های بدنی و خلاقانه دانشجویان ضروری است. می‌توان از شیوه‌های مشارکتی و نمایشی در امر تدریس بهره گرفت. دیدن و تحلیل نمایش یکی دیگر از راهبردهای تدریس نیز می‌تواند باشد.

همچنین استفاده از یک درس آموزشی یا یک داستان و انتخاب آن برای تبدیل شدن به یک نمایش خلاق.

- لازم به ذکر است که واحد نمایش ۱ از لحاظ ساختاری و تناسب، سنخیت بیشتری با مقطع ابتدایی دارد. با این وجود می‌توان برای هر دو مقطع مورد استفاده قرار گیرد.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- آقا عباسی. یدالله (۱۳۹۴). نمایش خلاق. تهران: نشر نقره، چاپ هشتم.
- ۲- واثقی، مینو (۱۳۹۵). آموزش هنر نقاشی و کاردستی. تهران: انتشارات فاطمی.
- ۳- عظیمی، هدی و محمدی، محمدهادی (۱۳۹۳). عروسک‌های انگشتی راهی به سوی قصه گویی، بازی و خلاقیت. تهران: مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان.

۴- قزل‌ایاغ، ثریا (۱۴۰۳). ادبیات کودکان و نوجوانان و ترویج خواندن (مواد و خدمات کتابخانه برای کودکان و نوجوانان) تهران: سمت.

منابع فرعی:

- ۱- چمبرز، دیویی (۱۳۹۳). قصه‌گویی و نمایش خلاق. ترجمه ثریا قزل‌ایاغ. نشر دانشگاهی. چاپ دوازدهم.
- ۲- فتر کلاف، گوردون و نوئل پمپرتون، رابین (۱۳۹۱). نمایش و آموزش. ترجمه: داود دانشور، انتشارات سمت، تهران، چاپ اول.
- ۳- فوس، کارل (۱۳۹۶). تمرین‌های پایه‌ای تئاتر: (تمرین‌های پیشنهادی برای همه کسانی که دوست دارند خود یک دوره‌ی تئاتر را شکل دهند)، مترجم: لیلا احمدزاده، ناشر: شرکت نشر قطره، تهران، چاپ هفتم.
- ۴- سهرابی، امیر (۱۳۹۴). عروسک‌های نوروزی. تهران: مرکز میراث ناملموس تهران و سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری.
- ۵- عباس میرزایی، لیا (آخرین سال انتشار). مجموعه کتاب‌های بیا با هم بسازیم جلد ۱ تا ۴. تهران: انتشارات نغمه نواندیش.
- ۶- حقیقی، هرمز (۱۳۹۷). عروسک‌های متحرک. تهران: هورخش.
- ۷- رایینسون، نیک (۱۳۹۲). هنر کاغذ و تا، ترجمه: مهرک ایروانلو. تهران: انتشارات آوند دانش.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش‌نیاز در این درس قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد و در احتساب ارزشیابی پایانی مدنظر قرار خواهد گرفت.
- ارزشیابی تکوینی: ۸ نمره
- ارزشیابی پایانی (آزمون نظری): ۶ نمره
- کارپوشه (Port Folio): ۶ نمره

سرفصل درس «کاربست فناوری و هوش مصنوعی در یادگیری»

۱. معرفی درس و منطق آن:

روش‌های یادگیری با توسعه فناوری و ظهور برنامه‌های تعاملی تغییر کرده است. فناوری یادگیری بسیاری از آرمان‌های آموزشی را از جمله یادگیری در هر مکان و زمان، یادگیری مشارکتی، خودارزیابی و خود راهبردی تحقق بخشیده است. بنابراین می‌توان فناوری آموزشی را به کارگیری فناوری جهت خلق و مدیریت منابع و فرآیندهای فناورانه جهت بهبود عملکرد آموزشی باهدف ایجاد انگیزه و ترغیب دانش‌آموزان به یادگیری و جستجوگری و سازندگی مفاهیم دانست که یادگیرندگان را وادار به تفکر در سطوح بالا نموده تا بتوانند اطلاعات پیچیده را تحلیل کنند. علاوه بر آن گسترش و توسعه هوش مصنوعی در تمامی ابعاد زندگی بشر و حتی در محیط یادگیری، دنیای پیشرو را عصر هوشمند کرده است؛ لذا آشنایی و بهره‌مندی از فناوری یادگیری و ابزارهای هوش مصنوعی یکی از نیازهای معلمانی است که وظیفه آماده‌سازی فراگیران را برای ورود به جامعه و عرصه کار را دارند. با تلفیق فناوری و هوش مصنوعی در فرصت‌های یاددهی و یادگیری علاوه بر بهبود کارایی آموزش، دانش‌آموزان آموزش می‌بینند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت‌های پیشرو به واسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

نام درس به فارسی: کاربست فناوری و هوش مصنوعی در یادگیری	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: عملی
Application of technology and artificial intelligence in learning	تعداد واحد: ۲
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود:	تعداد ساعت: ۶۴
۱- ضمن آشنایی با استانداردها و معیارهای تولید محتوای الکترونیکی، به تولید محتوای الکترونیکی در یکی از دروس رشته خود اقدام نماید.	شایستگی کلیدی: تربیتی
۲- برنامه‌های کاربردی هوش مصنوعی در زمینه تولید محتوا و تدریس را به کار برد.	موضوعی (PCK)
۳- بخش‌های مهم و کاربردی مجموعه نرم‌افزاری آفیس ۲۰۱۰ را یاد گرفته و از آن استفاده کند.	تخصص مورد نیاز برای
۴- یک نرم‌افزارهای آموزشی طراحی و تولید کند.	تدریس: متخصص
۵- به ارزشیابی نرم‌افزارهای مختلف آموزشی بپردازد.	تکنولوژی آموزشی و IT

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: فناوری و محیط‌های یاددهی - یادگیری

- اهداف
- تکنولوژی آموزشی
- رسانه‌های آموزشی
- چندرسانه‌ای‌ها

- فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش
 - یادگیری الکترونیکی
 - تعامل در محیط‌های الکترونیکی
 - محتوای الکترونیکی
 - استانداردها و معیارهای تولید محتوای الکترونیکی
 - کلیات تولید نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای
 - ارزشیابی از محتوای الکترونیکی چندرسانه‌ای
- فعالیت یادگیری:** با ذکر تعاریف و مثال‌های گوناگون تعاریف به طور دقیق مورد بررسی قرار گیرد و نقاط تفاوت و تشابه مفاهیم با ذکر مصادیق آن شناسایی گردد.
- تکالیف عملکردی:** از دانشجو معلمان خواسته می‌شود در مورد مفاهیم مطرح شده به تحقیق پرداخته و گزارشی از میزان استفاده و جنبه‌های کاربردی فناوری برای یادگیری تهیه نمایند.

فصل دوم: هوش مصنوعی و یادگیری

- مقدمه‌ای بر هوش مصنوعی و کاربردهای آن در آموزش
- معرفی اجمالی هوش مصنوعی و تاریخچه آن
- بررسی کاربردهای عملی هوش مصنوعی در سیستم‌های آموزشی
- مبانی یادگیری ماشین و پیاده‌سازی الگوریتم‌ها
- معرفی مفاهیم پایه‌ای یادگیری ماشین
- پیاده‌سازی الگوریتم‌های نظارت شده و بدون نظارت با استفاده از *Python*
- مثال‌های عملی از کاربرد یادگیری ماشین در آموزش
- شبکه‌های عصبی و یادگیری عمیق در آموزش
- پرامپت نویسی جهت طرح موقعیت چالشی و خلق بازی آموزشی
- مقدمه‌ای بر پرامپت نویسی و کاربردهای آن
- اصول و مبانی پرامپت نویسی
- خلق موقعیت‌های چالشی تدریس با پرامپت‌ها (طراحی پرامپت‌های چالشی برای تدریس مباحث مختلف، مثال‌های عملی از پرامپت‌های چالشی در دروس مختلف، ارزیابی و بهینه‌سازی پرامپت‌های چالشی برای بهبود یادگیری)
- پرامپت نویسی برای خلق بازی‌های آموزشی (اصول طراحی بازی‌های آموزشی با استفاده از پرامپت‌ها، مثال‌های عملی از بازی‌های آموزشی ساده، استفاده از پرامپت‌ها برای تشویق به یادگیری از طریق بازی)

- ساده‌سازی مفاهیم پیچیده با پرامپت‌ها (تکنیک‌های استفاده از پرامپت‌ها برای توضیح مفاهیم پیچیده، مثال‌های عینی از ساده‌سازی مباحث دشوار، کاربرد پرامپت‌ها در آموزش مفاهیم علمی و فنی)
- ابزارها و پلتفرم‌های پرامپت‌نویسی (معرفی ابزارها و نرم‌افزارهای مورد استفاده در پرامپت‌نویسی، آشنایی با پلتفرم‌های تعاملی و بازی‌سازی آموزشی، کار با ابزارهای پرامپت‌نویسی و طراحی بازی‌ها)
- استفاده از واقعیت افزوده (AR) و واقعیت مجازی (VR) در آموزش
 - معرفی تکنولوژی‌های AR و VR
 - مثال‌های عملی از کاربرد AR و VR در محیط‌های آموزشی
 - طراحی پروژه‌های کوچک با استفاده از ابزارهای AR و VR برای آموزش
- تحلیل داده‌های آموزشی و بهبود فرآیند یادگیری
 - اصول و مفاهیم تحلیل داده‌های آموزشی
 - استفاده از ابزارهای تحلیلی مثل Pandas و Tableau برای تحلیل داده‌های آموزشی
 - پیاده‌سازی پروژه‌های عملی تحلیل رفتار یادگیرندگان
- توسعه سامانه‌های هوشمند یادگیری
 - اصول طراحی و توسعه سامانه‌های هوشمند یادگیری
 - استفاده از پلتفرم‌های آموزش آنلاین و ابزارهای توسعه
 - پیاده‌سازی یک سامانه هوشمند یادگیری به صورت عملی
- مسائل اخلاقی و چالش‌های هوش مصنوعی در آموزش
 - بررسی مسائل اخلاقی مرتبط با استفاده از هوش مصنوعی در آموزش
 - چالش‌های امنیتی و حفظ حریم خصوصی در سامانه‌های هوشمند آموزشی
 - ارائه راهکارها و بهترین روش‌ها برای مواجهه با چالش‌ها
- آینده هوش مصنوعی در یادگیری و نوآوری‌ها
 - بررسی روندهای آینده در هوش مصنوعی و یادگیری
 - نوآوری‌های جدید در تکنولوژی‌های آموزشی
 - پروژه‌های پیشرفته و مثال‌های عملی از آینده هوش مصنوعی در آموزش

فعالیت یادگیری:

- بررسی نمونه‌های کاربردی و پروژه‌های واقعی
- کار عملی و تمرین‌های کاربردی با راهنمایی مدرس

تکالیف عملکردی:

- پیاده‌سازی پروژه‌های عملی پرامپت‌نویسی
- طراحی و اجرای پروژه‌های عملی برای خلق موقعیت‌های چالشی و بازی‌های آموزشی

- کارگروهی و همکاری در طراحی پروژه‌های آموزشی

- ارزیابی و بازخورد پروژه‌های عملی

فصل سوم: آشنایی با برنامه‌های پرکاربرد مجموعه نرم‌افزاری Office (۲۰۱۹)

- اهداف

- معرفی مجموعه نرم‌افزاری آفیس ۲۰۱۹

- محیط برنامه‌های مجموعه آفیس و اصول کار مشترک در آن‌ها

- آشنایی با واژه‌پرداز ورد ۲۰۱۹ و اصول تایپ متن در آن

▪ اجرای ورد و محیط برنامه آن

▪ اصول کلی تایپ متن در ورد

▪ آشنایی با صفحه‌کلید و اصول تایپ استاندارد

▪ قالب‌بندی کاراکتر و پاراگراف

▪ درج انواع لیست در سند

▪ کار با اشیای گرافیکی در ورد

▪ ایجاد کادرهای متنی و طرح‌های هنری

▪ درج تصاویر در سند

▪ درج اشکال مختلف در سند و ویرایش آن‌ها

▪ درج انواع نمودار در سند

▪ درج نمادهای ویژه و علائم ریاضی

▪ اصول کار با جدول در ورد

▪ تنظیم حاشیه، جهت و اندازه صفحات

▪ چند ستون کردن متن در صفحات

▪ قراردادن کادر و پس‌زمینه برای صفحات

▪ کار با سرصفحه و پاصفحه، افزودن شماره صفحه

▪ ایجاد پاورقی برای عبارت‌های سند

▪ کار با ادغام پستی در برنامه ورد

▪ شمارش در ورد

▪ چاپ سند

▪ آشنایی با اپلیکیشن پاک‌نویس

▪ آشنایی با ابزار هوش مصنوعی جهت تبدیل گفتار به متن

- آشنایی با محیط کار نرم افزار پاورپوینت و ایجاد فایل نمایشی در آن

- افزودن اسلاید و انتخاب طرح بندی (Layout)
- حذف، کپی و انتقال اسلایدها
- نماهای برنامه پاورپوینت
- درج عناصر و اشیای مختلف در اسلایدها
- طراحی اسلایدها
- متحرک سازی در پاورپوینت
- مدیریت اسلایدها و تنظیمات نمایش آن
- افزودن پا صفحه، تاریخ و شماره اسلاید به اسلایدهای نمایش
- نمایش اسلایدها در نمای Slide Show
- ذخیره نمایش آماده شده در قالب های دیگر
- آشنایی با پرامپت تبدیل متن ارائه شده توسط هوش مصنوعی به پاورپوینت

- آشنایی با نرم افزار صفحه گسترده Microsoft Excel (۲۰۱۹)

- آشنایی با صفحه گسترده و محیط برنامه اکسل
- تغییر جهت کاربرگ ها
- وارد کردن داده ها و ویرایش آن ها
- حذف یا درج سلول، سطر یا ستون
- قالب بندی قلم (فونت)
- تنظیم جهت متن و تراز بندی
- ویرایش و تنظیمات سلول ها
- فرمول نویسی و توابع در اکسل با کمک هوش مصنوعی
- درج نمودارها در اکسل و تنظیمات آن
- مدیریت کارپوشه و کاربرگ ها
- مرتب سازی، فیلتر و چاپ اطلاعات در اکسل
- تنظیمات صفحه

فعالیت یادگیری: مجموعه آفیس و مباحث مشترک موجود در آن را توضیح داده و کاربرد هر یک از نرم افزارهای Office در آموزش و یادگیری را مورد بحث و بررسی قرار دهند.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می شود یک نمونه سؤال امتحانی کامل را در برنامه ورد تایپ کرده، گزارشی را در برنامه اکسل ارائه دهند. همچنین با استفاده از برنامه Power Point به ارائه یکی از مباحث موجود در کتاب های درسی بپردازند.

فصل چهارم: اصول و روش طراحی و ویرایش پیام های صوتی

- اهداف

- اصول پیام های صوتی در تولید محتوای الکترونیکی

- معرفی نرم افزارهای تولید و ویرایش صدا

- معرفی نرم افزارهای تولید و ویرایش صدا با کمک هوش مصنوعی

- تنظیمات سخت افزاری و نرم افزاری صدا

- آموزش نرم افزار AVS Audio Editor

- معرفی نرم افزار مبدل صوتی AVS Audio Converter

فعالیت یادگیری: استانداردهای پیام های صوتی بررسی شده و در مورد نرم افزارهای ویرایش پیام های صوتی و تفاوت با دیگر نرم افزارهای آن بحث شود.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می شود با رعایت استانداردهای مطرح شده در مورد پیام های صوتی و به واسطه نرم افزار تشریح شده به ویرایش پیام صوتی بپردازد.

فصل پنجم: اصول و روش طراحی و ویرایش پیام های تصویری

- اهداف

- اصول طراحی پیام های تصویری در تولید محتوای الکترونیکی

- انواع تصاویر گرافیکی

- اصول و ویژگی های تصاویر آموزشی

- معرفی ابزارها و نرم افزارهای تولید ویرایش تصاویر با کمک هوش مصنوعی

- آموزش نرم افزار SnagIt ۲۰۲۰.۱۰.۴۹۶۵

فعالیت یادگیری: استانداردهای پیام های تصویری و گرافیکی را تشریح کرده و در مورد نرم افزارهای ویرایش پیام های تصویری و تفاوت با دیگر نرم افزارهای مربوطه بحث شود.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می شود با رعایت استانداردهای مطرح شده در مورد پیام های تصویری و گرافیکی و به واسطه نرم افزار تشریح شده به ویرایش پیام تصویری بپردازند.

فصل ششم: اصول و روش طراحی و ویرایش فیلم های آموزشی

- اهداف

- اصول طراحی فیلم آموزشی در تولید محتوای الکترونیکی

- اصول و ویژگی‌های فنی فیلم‌های آموزشی
- اصول و ویژگی‌های آموزشی فیلم‌های آموزشی
- معرفی نرم‌افزارهای تولید فیلم‌های آموزشی
- معرفی نرم‌افزارهای تولید فیلم‌های آموزشی با کمک هوش مصنوعی
- آموزش نرم‌افزار AVS Video Editor ۹.۲.۱.۳۴۹
- آموزش نرم‌افزار Camtasia Studio ۲۰۱۹.۰.۹.۱۷۶۴۳

فعالیت یادگیری: اصول و ویژگی‌های فنی فیلم‌های آموزشی را تشریح کرده و استفاده از فیلم آموزشی در بهبود فرآیند یاددهی - یادگیری را مورد نقد و بررسی قرار دهند.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می‌شود که با در نظر گرفتن استانداردهای تولید فیلم آموزشی در مورد یک موضوع آموزشی فیلم تهیه کرده و آن را ویرایش نمایند.

فصل هفتم: اصول و روش طراحی و ویرایش پویانمایی‌های آموزشی

- اهداف
- اصول طراحی پیام‌های انیمیشنی در تولید محتوای الکترونیکی
- ویژگی‌های پیام‌های انیمیشن‌های آموزشی
- معرفی نرم‌افزارهای تولید و ویرایش انیمیشن
- آموزش مقدماتی نرم‌افزار Adobe Flash Professional CS۶ v۱۲.۰.۰.۴۸۱
- آموزش نرم‌افزار SWF Decompile Expert v۳

فعالیت یادگیری: در مورد میزان تأثیر و ضرورت انیمیشن‌های آموزشی در فرآیند انتقال و تعامل آموزش تحقیق نموده و نرم‌افزارهایی تولید انیمیشن آموزشی را به نقد گذارند.

تکالیف عملکردی: از مهارت‌آموزان خواسته می‌شود در مورد ضرورت انیمیشن آموزش به تحقیق بپردازد و با استفاده از نرم‌افزار تشریح شده به ایجاد یک انیمیشن آموزشی اقدام نمایند.

فصل هشتم: اصول و روش طراحی و تولید آزمون‌های الکترونیکی

- اهداف
- اصول طراحی تولید آزمون‌های الکترونیکی
- اصول کلی در طراحی آزمون‌های الکترونیکی
- طراحی سؤال با کمک هوش مصنوعی
- معرفی نرم‌افزارهای آزمون ساز الکترونیکی
- آموزش نرم‌افزار Wondershare QuizCreator ۴.۵.۱

فعالیت یادگیری: ویژگی‌های آزمون‌های الکترونیکی و اصول طراحی آزمون‌های الکترونیکی مورد بحث و بررسی قرار گرفته و نقاط ضعف و قوت نرم‌افزارهای تولید آزمون‌های الکترونیکی بیان شود.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می شود با استفاده از نرم افزار تشریح شده، آزمون الکترونیکی در مورد مباحث آموزشی دروس رشته تهیه و ارائه نمایند.

فصل نهم: اصول و روش طراحی و ویرایش رابط گرافیکی (ترکیب عناصر چندرسانه ای)

- اهداف

- اصول طراحی و تولید رابط گرافیکی

- اصول و روش های طراحی چندرسانه ای

- نمای کلی یا نقشه نرم افزار آموزشی

- معرفی نرم افزارهای چندرسانه ای برای تولید نرم افزار آموزشی

- آموزش نرم افزار ۸.۵.۳.۰ AutoPlay Media Studio

فعالیت یادگیری: کاربرد نرم افزارهای آموزشی در ارائه آموزش و نرم افزارهایی که می توانند عناصر چندرسانه ای ایجاد کنند، مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می شود تا بتوانند یک درس از دروس رشته را انتخاب و با استفاده از عناصر چندرسانه ای یک نرم افزار آموزشی را تولید نمایند به طوری که استانداردهای تولید محتوای الکترونیکی در آن رعایت شده باشد.

فصل دهم: اصول طراحی و تولید اپلیکیشن های آموزشی

- اهداف

- اصول و روش طراحی و تولید اپلیکیشن های آموزشی

- نکاتی پیرامون طراحی و تولید اپلیکیشن های آموزشی

- اصول و ویژگی های آموزشی و فنی اپلیکیشن آموزشی

- معرفی نرم افزارهای مهم برای طراحی اپلیکیشن

- آشنایی با محیط و اصول کار با نرم افزار آپچه (Appche)

- ارزشیابی اپلیکیشن ساخته شده

فعالیت یادگیری: در مورد تأثیر اپلیکیشن های آموزشی گزارشی تهیه نموده و ساخت اپلیکیشن های آموزش و نرم افزارهای آن را مورد بحث و تحلیل قرار دهند.

تکالیف عملکردی: از مهارت آموزان خواسته می شود به کمک محتوای آموزشی درس و با استفاده از نرم افزارهای معرفی شده در تلفن همراه، به ساخت اپلیکیشن آموزشی پرداخته و در پایان به ارزشیابی اپلیکیشن آموزشی هم کلاسی های خود بپردازند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

در این درس، آموزش با محوریت استاد و مشارکت دانشجویان در کارگاه رایانه انجام می شود و دانشجو ملزم است بر اساس منابع اعلام شده به مطالعه پرداخته و با آمادگی در کلاس درس حضور یابد. به تشخیص استاد جلساتی به آموزش مباحث نظری و باقی جلسات به آموزش عملی نرم افزارهای پیشنهادی برای درس پرداخته شود. از آن جا که دانشجو معلم ملزم به ارائه پروژه پایانی به صورت محتوای الکترونیکی است، تمرین عملی در کلاس و انجام تدریجی پروژه در طول ترم پیشنهاد می گردد.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- ۱- کتاب کاربرست فناوری در یادگیری (در دست تدوین)
- ۲- کلارک، روت کالوین و لاینز، چاپتا (۱۳۹۴). گرافیک در خدمت یادگیری: دستورالعمل‌هایی علمی برای برنامه‌ریزی، طراحی و ارزیابی نمودهای بصری، مترجم مجید اخگر، تهران: سمت.

منابع فرعی:

- ۱- Theobald, oliver (۲۰۱۷). Machine Learning For Absolute Beginners, <https://bmansoori.ir/book/Machine%20Learning%20For%20Absolute%20Beginners.pdf>
 - ۲- عباسی، سیف‌الله؛ بادل، علیرضا (۱۳۹۳). تولید محتوای الکترونیکی (نرم‌افزار آموزشی) استانداردها، ابزارها و نرم‌افزارها، تهران: دیباگران.
 - ۳- بادل، علیرضا؛ مدلل کار، اعظم؛ سیف‌الله، حامد (۱۳۹۲). اصول و روش تولید کتاب‌های الکترونیکی چندرسانه‌ای، تهران: دیباگران.
 - ۴- عباسی، حامد؛ بادل، علیرضا (۱۳۹۶). محتواساز آموزش الکترونیکی (بر اساس استاندارد سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور) شغل محتواساز آموزش الکترونیکی. تهران: دیباگران
- ۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)**

- ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش‌نیاز در این درس قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد.
- ارزشیابی تکوینی: ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، کلاسی و ارزشیابی مستمر: ۵ نمره
- ارزشیابی پایانی:
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در پایان ترم، به صورت آزمون عملی: ۵ نمره
- اجرای تولید محتوای الکترونیکی (نرم‌افزار آموزشی) با رعایت استانداردها بر اساس عنوان درسی که در طول ترم مشخص می‌گردد: ۱۰ نمره

سایر نکات:

- مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:
- آمادگی مدام برای فعالیت عملی در هر جلسه.
- مشارکت جدی و موثر در کار با رایانه.
- رعایت نظم حضور و حاساسیت به زمان.
- انجام تکالیف و در فعالیت عملی محوله بر اساس محتوایی که تکلیف شده.

پودمان کارآموزی: سرفصل درس «آموزش پژوهی در عمل» / سرفصل درس «کارآموزی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

برنامه کارآموزی فرصت برقرار ساختن پیوند میان آموخته‌های نظری با محیط‌های واقعی آموزشی - تربیتی و عمق بخشیدن به تجربه‌های پیشین برای توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای و دستیابی به کنش عملی را در کلاس درس فراهم می‌کند. این برنامه مبتنی بر روش‌های مختلف توسعه حرفه‌ای است. کارآموزان برای کسب توانایی‌های حرفه‌ای نیازمند کسب تجربیات دست‌اول در زیست‌بوم کلاس درس و اتخاذ تصمیمات اثرگذار که زمینه‌ساز عمل مستقل حرفه‌ای معتبر است، هستند. فرصت‌های یادگیری فراهم شده از سوی استاد راهنما و معلم راهنما در این درس و بازخوردهای ارائه شده از سوی آنان باید امکان تلفیق نظر و عمل تربیتی را در موقعیت‌های واقعی، برای یافتن راه‌حل‌های قابل دفاع و پاسخ به مسئله‌های آموزشی / تربیتی تدارک ببینند. بهره‌گیری از مبانی نظری / تکنیک‌ها و فنون در برنامه کارآموزی به‌منظور دستیابی مهارت‌آموز به یک نگاه همه‌جانبه و غنا بخشیدن به تصمیمات اتخاذ شده در ابعاد برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی برای حمایت از یادگیری دانش‌آموزان ضروری است. در طول برنامه کارآموزی، مهارت‌آموز فرصت کسب تجربه برای درک عمل اثربخش، تأمل بر روی آن به‌منظور پذیرش مسئولیت حرفه‌ای را کسب می‌کند. این برنامه از انعطاف لازم برای تطبیق با ویژگی‌های منحصربه‌فرد مهارت‌آموزان و نیز شرایط واقعی که عمل حرفه‌ای در آن به تجربه گذاشته می‌شود، برخوردار است. اصلی‌ترین نقش در تدوین، اجرا و ارزیابی برنامه توسعه حرفه‌ای بر عهده مهارت‌آموز است و استاد راهنما / معلم راهنما^۱ وظیفه هدایت داوطلب جهت کسب آگاهی نسبت به توانایی‌ها و محدودیت‌ها و نیز تسهیل شرایط برای دستیابی به موفقیت را بر عهده دارند.

نام پودمان به فارسی: کارآموزی	مشخصات درس
نام پودمان به انگلیسی: Internship	نوع پودمان: کارآموزی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: (مجموع نیمسال اول و دوم): ۲+۲
۱- با آگاهی از چستی و چگونگی پژوهش حرفه‌ای، تجربیات شخصی خود در موقعیت‌های واقعی را مورد واکاوی (تأمل) قرار داده و نتایج آن را برای تدوین، و ارزیابی برنامه توسعه حرفه‌ای مورد استفاده قرار دهد.	تعداد ساعت: (مجموع نیمسال اول و دوم): ۲۵۶ + ۹۶
۲- برنامه توسعه حرفه‌ای خود را طراحی، و تدوین نموده و نتایج اجرای آن را ارزیابی و گزارش نماید.	شایستگی کلیدی: تربیتی موضوعی (PCK)
	استاد متخصص برای تدریس: به تشخیص گروه

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

^۱ - معلم راهنمایی که مسئولیت هدایت دانشجو را در سطح مدرسه بر عهده دارد باید از توانایی‌های حرفه‌ای و علمی بر اساس انتظارات برنامه درسی برخوردار باشد و بتواند مسئولیت هدایت مهارت‌آموز را بر عهده بگیرد. این گروه از معلمان راهنما به عنوان معلمان همکار دانشگاه معرفی خواهند شد و از امتیازات برخوردار می‌شوند.

فرصت‌های یادگیری پیش‌بینی شده در این درس ناظر به تدوین برنامه توسعه حرفه‌ای است که شامل:

الف) نیازسنجی و مضمون‌یابی برنامه توسعه حرفه‌ای: برای شناسایی نیازها در شروع دوره (در پایان دوره آموزش‌های نظری) بر اساس آموزش‌های نظری و جهت ارزیابی آمادگی‌های مهارت‌آموز برای ورود به عرصه عمل یک نمونه تدریس در قالب تدریس خرد ضبط و با مشارکت مهارت‌آموز و استاد راهنما، معلم راهنما (گروه‌های آموزشی استان/ منطقه) مورد نقد و ارزیابی قرار می‌گیرد. تحلیل عملکرد مهارت‌آموز از منظر نزدیکی/ فاصله با اهداف/ استانداردهای حرفه‌ای دانشگاه برای لحاظ نمودن در برنامه توسعه حرفه‌ای/ برنامه یادگیری حرفه‌ای، پاسخ به نیازهای دانش‌آموزان در سطح مدرسه، و نیز از منظر یافته‌های علمی و پژوهشی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. حاصل این نشست تعیین نیازها و اهداف برنامه توسعه حرفه‌ای است. مهارت‌آموز بر مبنای چارچوب^۱ توافق شده (برنامه توسعه حرفه‌ای/ برنامه یادگیری حرفه‌ای) نسبت به تدوین طرح کلی برنامه توسعه حرفه‌ای اقدام خواهد نمود. کلیات برنامه در نشست حضوری (توصیه می‌شود در قالب گروه‌های اقدام پژوهی برنامه مورد نقد و بررسی قرار گیرد) مورد تحلیل و نقاط قوت و ضعف آن به جهت تناسب با نیازها، تأثیر بر یادگیری دانش‌آموزان/ پاسخگویی به نیازهای دانش‌آموزان و یافته‌های علمی پژوهشی (موضوعات تخصصی و دانش حرفه) مورد بررسی و نسبت به نهایی شدن کلیات برنامه تصمیم‌گیری خواهد شد.

ب) طراحی و تدوین برنامه توسعه حرفه‌ای: باتوجه به موضوعات درسی که مهارت‌آموز مسئولیت تدریس آن را در مدرسه بر عهده دارد، کار طراحی واحدهای یادگیری آغاز و پس از تأیید آن توسط استاد راهنما/ معلم راهنما نسبت به تولید آن اقدام خواهد شد. از آنجایی که تولید واحدهای یادگیری نیازمند صرف زمان می‌باشد، توصیه می‌شود این فرآیند پس از اتمام دوره آموزش‌های نظری آغاز و تا قبل از شروع سال تحصیلی، واحدهای یادگیری تولید شده آماده اجرا باشد.

ج) اجرا و پایش: در مرحله اجرای واحدهای یادگیری، مسئولیت نظارت و بازخورد دادن بر عهده استاد/ معلم راهنما (گروه‌های آموزشی) خواهد بود. مهارت‌آموز مسئولیت ثبت، تحلیل و تفسیر تجربیات و مستندسازی آن را برای بازنگری در برنامه توسعه حرفه‌ای بر عهده دارد و مهم‌ترین مستندات اطلاعاتی است که انعکاس‌دهنده تأثیر اجرای واحدهای یادگیری بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان/ موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان است. این مستندات شامل: نمونه کاربرگ‌ها، فعالیت یادگیری/ عملکردی حاصل از اجرای برنامه... است.

د) ارزیابی: ارزیابی در طول فرآیند اجرای برنامه توسعه حرفه‌ای و در پایان آن مدنظر می‌باشد. گزارش خودکاوی روایتی تهیه شده از سوی مهارت‌آموز، گزارش ارزیابی استاد/ معلم راهنما (گروه‌های آموزشی) و نسخه بازنگری شده برنامه توسعه حرفه‌ای/ یادگیری حرفه‌ای مجموعه مستنداتی است که دفاع پایانی بر اساس آن انجام می‌شود.

تجربیات حاصل از فرآیند یادگیری حرفه‌ای در قالب اقدام‌پژوهی به کمک روایت‌های یا ژورنال‌های تأملی ثبت و ضبط شده و مبنای تدوین گزارش خودکاوی روایتی مهارت‌آموز در پایان دوره خواهد بود. در پایان یافته‌های حاصل از گزارش خودکاوی روایتی در قالب یک مقاله تدوین می‌شود که در این مقاله از داده‌های دست‌اول و به‌ویژه از نوع روایی استفاده می‌شود و مهم‌ترین سهم را در ارزیابی از دوره یک‌ساله بر عهده دارد.

^۱ - این چارچوب بر حسب نیازها یا تعامل میان استاد و دانشجو می‌تواند مورد بازنگری قرار گیرد اما مبنای ارزیابی عملکرد دانشجو چارچوب مورد توافق در برنامه توسعه حرفه‌ای است.

چارچوب برنامه توسعه حرفه‌ای

- **منطق برنامه** (باتوجه به نیازهای حرفه‌ای شناسایی شده، دانش‌ها و مهارت‌های موردنیاز و تأثیر آن بر یادگیری دانش‌آموزان)
- **اهداف:** توانایی شناخت و ارزیابی ظرفیت‌های حرفه‌ای برای برنامه‌ریزی و توسعه قابلیت‌ها در طول حیات حرفه‌ای (هدف‌های خاص توسط مهارت‌آموز تدوین می‌شود).
- **ملاک‌ها و سطوح موفقیت**
- **فعالیت‌ها/ روش/ منابع/ زمان**
- **شواهد و مستندات**
- **فرآیند**

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

مطالعه منابع، جستجو، سؤال کردن و پژوهش در عرصه عمل، برگزاری نشست‌های فردی/ گروهی در سطح مدرسه با حضور معلم راهنما یا در دانشگاه با حضور استاد راهنما برای تحلیل و ارزیابی فرآیند یادگیری حرفه‌ای و هدایت آن صورت می‌گیرد. استفاده از راهبردهای مشارکتی، برای به اشتراک گذاشتن تجربیات و ارائه یافته به تحقق اهداف این درس و نیز تنوع بخشیدن به تجربیات کمک می‌کند.

۴. منابع آموزشی:

- ۱- احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱). تهران: دانشگاه فرهنگیان.
- ۲- کرمی، علی و زائری، معصومه (۱۳۹۷). تمرین معلمی (کارورزی). نشر: فارس- مهر.
- ۳- نوروزی، رضا علی و مقامی، حمید (۱۳۸۴). تمرین معلمی (کارورزی و مدیریت کلاس درس). قم: سماء قلم.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: در ارزشیابی فرآیند، از خودارزیابی مهارت‌آموز به‌عنوان راهبرد اصلی ارزشیابی استفاده می‌شود. این ارزشیابی باید مستند به شواهد برگرفته از عملکرد فرد در موقعیت‌های واقعی و یافته‌های علمی و پژوهشی باشد. ارزشیابی پایانی با حضور معلم راهنما، استادان راهنما در دو شکل قابل اجرا است: الف) حضور استادان راهنما و معلم راهنما در کلاس درس واقعی محل خدمت مهارت‌آموز و مشاهده تدریس و ارزشیابی عملکرد در موقعیت واقعی و برگزاری جلسه دفاع داوطلب از عملکرد حرفه‌ای؛ ب) ضبط تدریس توسط داوطلب (از یک تا پنج جلسه) از تدریس واقعی و مشاهده آن توسط استادان راهنما و معلم راهنما و ارزشیابی عملکرد در موقعیت واقعی و برگزاری جلسه دفاع داوطلب از عملکرد حرفه‌ای خود.

ویژگی‌های دروس رشته مربی تربیت بدنی و سلامت

سرفصل درس «آسیب شناسی کودک و نوجوان»

۱. معرفی درس و منطق آن:

دوران کودکی و نوجوانی از سنین بسیار مهم و تاثیر گذار هستند. تربیت کودکان و نوجوانان، علیرغم این که مساله ای آسان به نظر می رسد اما در عین حال بسیار دشوار و حساس است. پایه های تربیتی کودکان در خانواده نهاده می شود و سپس در مدرسه ادامه پیدا می کند. بنابراین آشنایی والدین و مربیان و معلمان، با روش های تربیت کودکان و مسائل پیش روی آنها، از ضروریات است. بدیهی است که سهل انگاری در تربیت کودکان و نوجوانان و عدم آگاهی از مسائل مختلف آنان، آسیب های جبران ناپذیری بر خود کودکان و نوجوانان، خانواده و سپس بر جامعه خواهد گذاشت. از این رو سرمایه گذاری در زمینه تربیت صحیح کودکان و نوجوانان و همچنین برنامه ریزی در زمینه رفع مسائل آنها از هر جهت سودمند و ضروری می باشد. آشنایی دانشجو معلمان با مسائل کودکان و نوجوانان در زمینه های مختلف باعث می گردد آنها توانایی لازم برای شناخت، بررسی و ارزیابی مسائل را داشته باشند و بتوانند راه های مناسب و هوشمندانه ای برای حل مسائل و مشکلات آنان ارائه نمایند، و از این طریق زمینه کودکان و نوجوانان را در جنبه های مختلف رفتاری، شناختی، عاطفی، اجتماعی، اخلاقی، علمی و غیره را به نحو مطلوبی فراهم سازند.

نام درس به فارسی: آسیب شناسی کودک و نوجوان	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Child and adolescent pathology	نوع درس: نظری- عملی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
۱- انواع مسائل پیش روی کودکان و نوجوانان را نام ببرد.	تعداد ساعت: ۴۸
۲- نظریه ها و دیدگاه های مختلف درباره مسائل کودکان و نوجوانان را مورد مقایسه قرار دهد.	شایستگی کلیدی: تربیتی
۳- خصوصیات رشدی و رفتاری کودکان و نوجوانان را تشریح نماید.	(PK)
۴- انواع بده رفتاری های شایع دوران کودکی را از اختلالات و رفتارهای پرخطر تشخیص دهد.	تخصص مورد نیاز برای
۵- عوامل موثر و دلایل شیوع هر یک از مسائل دوران کودکی و نوجوانی را تجزیه و تحلیل نماید.	تدریس: روان شناسی
۶- با توجه به رویکردهای درمانی موجود، راهکارهای پیشگیرانه و درمانی مناسبی را پیشنهاد دهد.	تربیتی، روان شناسی
۷- با آگاه سازی والدین و مسئولین تربیتی، گامی موثر و به موقع در هدایت کودکان و نوجوانان و حل مسائل و مشکلات آنان بردارد.	کودک و متخصصان مشاوره و راهنمایی یا علوم تربیتی

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- تعاریف و مفاهیم مربوط به دوران کودکی
- تعاریف و مفاهیم مربوط به دوران نوجوانی
- آشنایی با تقسیم بندی سنی دوران کودکی و نوجوانی

— تعریف مشکلات و مسائل رفتاری در کودکان و نوجوانان

— اهمیت و ضرورت شناخت مسائل کودکان و نوجوانان

— دسته بندی مسائل کودکان و نوجوانان

— نقش و جایگاه خانواده و جامعه در بروز و پیشگیری از مسائل کودکان و نوجوانان

فعالیت یادگیری: بحث و گفتگو درباره دوران کودکی و نوجوانی و مسائل مربوط به آن دوران

تکالیف عملکردی: ارائه خاطراتی از دوران کودکی و نوجوانی و بحث و گفتگو درباره مسائل آن دوران

فصل دوم: نظریه ها و دیدگاه های مختلف درباره دوران کودکی و نوجوانی

— دیدگاه روان شناسان مختلف درباره فرآیند رشد و تکامل کودکان

— دیدگاه روان شناسان مختلف درباره فرآیند تحول و رشد در نوجوانی

— دیدگاه اندیشمندان علوم اجتماعی درباره دوران کودکی و نوجوانی

— دیدگاه اسلام درباره مراحل رشد و تکامل کودکان و نوجوانان

— دیدگاه های یادگیری و آموزش (تعلیم و تربیت) درباره دوران کودکی و نوجوانی

فعالیت یادگیری: مطالعه نظریه های مربوط به رشد و تکامل کودکان و ارائه شفاهی آن در کلاس درس

تکالیف عملکردی: تهیه و تنظیم جدولی برای مقایسه دیدگاه های مختلف رشد در دوران کودکی و نوجوانی در قالب تابلو

آموزشی و نصب در کلاس درس

فصل سوم: خصوصیات و ویژگی های دوران کودکی و نوجوانی

— اهمیت شناخت خصوصیات و ویژگی های کودکان و نوجوانان

— خصوصیات و ویژگی های کودکان از جنبه های مختلف رشد (جسمانی، اجتماعی، شناختی، عاطفی و...)

— خصوصیات و ویژگی های نوجوانان از جنبه های مختلف رشد (جسمانی، اجتماعی، شناختی، عاطفی و...)

— سنین حساس رشد و ویژگی های کودکان و نوجوانان در این دوران

— ویژگی ها و تفاوت های موجود در بین دختران و پسران

— ویژگی های کودکان و نوجوانان در برخورد با مسائل مختلف

فعالیت یادگیری: صحبت و گفتگو درباره ویژگی های شخصی خود در دوران کودکی و نوجوانی با همکلاسی ها

تکالیف عملکردی: استخراج و ارائه جداول مربوط به خصوصیات جسمانی، اجتماعی، شناختی، عاطفی و غیره کودکان و

نوجوانان به ترتیب سن و مشخص کردن بارزترین ویژگی های رفتاری در هریک از سنین

فصل چهارم: مسائل مرتبط با انواع بدرفتاری در کودکان و نوجوانان

— تعریف بدرفتاری

— عوامل محیطی موثر بر بدرفتاری کودکان و نوجوانان

— علل پیدایش بدرفتاریها در سنین کودکی و نوجوانی

— اثرات بد رفتاری در زندگی کودکان و نوجوانان

— معیارها و ملاک های موجود برای تشخیص مسائل و مشکلات کودکان و نوجوانان

– طبقه بندی انواع بدرفتاری در کودکان و نوجوانان

- **دروغگویی** (تعریف و مفهوم دروغگویی در کودکان، سنین شیوع دروغگویی، علائم و نشانه های دروغگویی در کودکان و نوجوانان، انواع مختلف دروغگویی، دلائل و علل دروغگویی، راه درمان و پیشگیری از دروغگویی)
- **دزدی** (شکل گیری مفهوم مالکیت در کودکان، مفهوم دزدی در کودکان، انواع دزدی در کودکان، تفاوت دزدی در کودکان و نوجوانان، سنین شیوع دزدی، دلائل دزدی و راه های پیشگیری و درمان دزدی)
- **حسادت** (مفهوم حسادت، میزان شیوع و تفاوت های فردی در حسادت، تجربه های هیجانی و واکنش های حسادت در کودکان، علل حسادت، درمان حسادت، روش های پیشگیری و اصلاح و درمان حسادت...)
- **ترس** (تعریف ترس و ماهیت آن، شیوع و تفاوت های ترس در کودکان، انواع ترس، علل ایجاد ترس، ملاک های تشخیص، راهکارهای درمانی)
- **لجبازی و نافرمانی** (تعریف لجبازی و نافرمانی، علل لجبازی و نافرمانی در کودکان، رابطه سبک های فرزندپروری والدین با شیوع لجبازی و نافرمانی در کودکان و نوجوانان، زمان مناسب درمان و راه ها و روش های موثر درمان لجبازی)
- **بددهنی (قلدری ، مشاجره و دعوا)**
- **پر حرفی** (سنین شروع پر حرفی، عوامل و دلائل موثر بر پر حرفی، نشانه های پر حرفی، راه های برخورد صحیح)
- **بی نظمی** (دلائل بی نظمی و عدم مسئولیت پذیری در کودکان و نوجوانان، مزایا و معایب بی نظمی، طریقه برخورد با کودکان بی نظم و نحوه آموزش نظم)
- **خود کم بینی یا احساس حقارت** (تعریف خود کم بینی، نشانه ها، سنین شیوع، دلایل خود کم بینی، عوامل شکل دهنده احساس حقارت، نقش والدین، درمان و پیشگیری از کم رویی و احساس حقارت)
- **کم رویی** (تعریف کم رویی، تشخیص کم رویی از مسائل مشابه دیگر، رابطه کم رویی و درون گرایی، اضطراب اجتماعی، خجالتی بودن، انواع کم رویی، روند کم رویی و نحوه شکل گیری آن، عناصر تشکیل دهنده کم رویی، عوامل شکل دهنده کم رویی (ژنتیک، محیط)، نظریه های مرتبط با کم رویی، در مان کم رویی و راه ها و روشهای اصلاح آن)

– **بدرفتهای ناشی از عادات های غیرمعمول و عصبی در کودکان و نوجوانان**

- **شب ادراری یا بی اختیاری ادرار** (تعریف شب ادراری، میزان شیوع، نقش جنسیت، نقش رشد، مشکلات زیست- عصبی، علل شب ادراری، راه کارهای درمانی)
- **ناخن جویدن** (عوامل موثر در پیدایش ناخن جویدن، علل ناخن جویدن، سن شیوع، ملاک های تشخیص و راه حل های درمانی ناخن جویدن)
- **وسواس تمیزی** (تعریف وسواس تمیزی، عوامل موثر در پیدایش عادت وسواس، سنین شیوع، تشخیص و راه حل های درمانی)
- **دندان قروچه** (دلایل دندان قروچه، راه های کاهش و درمان)

- **مکیدن انگشت** (نشانه ها و دلایل شکل گیری این عادت، سنین شیوع، زمان مناسب مداخله، راه های درمانی، عوارض مکیدن انگشت)

- **کوبیدن سر به زمین یا تکان دادن بدن** (دلایل و موقعیت های بروز این رفتارها، راه های برخورد و پیشگیری با بروز این رفتارها)

- رویکردهای پیشگیرانه و درمانی در مواجهه با بدرفتاری های کودکان و نوجوانان

فعالیت یادگیری: مطالعه کتاب های مرتبط با هر یک از مباحث بدرفتاری کودکان و ارائه خلاصه ای از یکی از آنها در کلاس

تکالیف عملکردی:

- انتخاب و مطالعه منظم یک کودک یا نوجوان و ارائه گزارشی از رفتارهای معمولی و غیر معمولی آن در کلاس
- انجام یک مصاحبه با یکی از کودکان دارای بدرفتاری آشکار و بررسی و شناسایی دلایل و انگیزه های کودک از بروز این رفتارها

- تهیه و تنظیم بروشور یا پلت فرم آموزشی درباره هر یک از انواع بدرفتاریهای شایع در بین کودکان و نوجوانان و ارائه یک نسخه از آن در کلاس

- تهیه و ارائه یک چک لیست از نمونه رفتارهای بارز کودکان کم رو و خجالتی

- تهیه و ارائه چک لیستی از ویژگی ها و خصوصیات بارز کودکان لجباز و نافرمان

فصل پنجم: انواع اختلالات شایع در کودکان و نوجوانان

- تعریف اختلال و مفهوم اختلالات رفتاری

- اختلالات رایج دوران کودکی و نوجوانی

- دسته بندی اختلالات دوران کودکی و نوجوانی (اختلالات رفتاری، اختلالات یادگیری)

- **انواع اختلالات رفتاری شایع:**

- **اختلال اضطراب و استرس** (تعریف اضطراب، نشانه های اضطراب در سطوح مختلف، واکنش اضطراب در

نوجوانان، انواع اضطراب، درمان اضطراب)

- **اختلال نقص توجه- بیش فعالی** (تعریف، انواع، علائم و نشانه ها، عوارض، سیر درمانی، نقش مدرسه، نقش

والدین نظریه های مرتبط)

- **اختلال افسردگی** (تعریف افسردگی، اختلال افسردگی، نظریه های موجود در زمینه افسردگی کودکان و

نوجوانان، رواج و روند افسردگی در کودکان و نوجوانان، نحوه پیدایش افسردگی (تأثیر عوامل ژنتیکی، عوامل

فیزیولوژیکی، محیط اجتماعی و....)، انواع مختلف افسردگی، علائم و نشانه های افسردگی، شرایط و عوامل تأثیر

گذار محیطی (سن، جنس، خانواده، مدرسه، حوادث و اتفاقات و....)، پیامدهای افسردگی برای کودکان و نوجوانان،

اقدامات درمانی افسردگی

- **اختلال اوتیسم:** (تعریف اوتیسم و ویژگی های کودکان دارای اوتیسم، نظریه های مختلف، طیف اوتیسم، علائم

و نشانه ها، میزان شیوع، دلایل بروز، راه های درمانی)

– اختلالات یادگیری شایع:

- اختلال خواندن
- اختلال نوشتن
- اختلال حساب کردن

فعالیت یادگیری: انتخاب یکی از اختلالات شایع کودکان و نوجوانان و ارائه کنفرانس در کلاس درس

تکالیف عملکردی:

- تهیه بروشور یا پلت فرم آموزشی از یکی از انواع اختلالات شایع دوران کودکی و نوجوانی
- تهیه یک نمودار یا جدول آموزشی از انواع اختلالات رفتاری و ارائه اطلاعات مربوط به هر یک از آنها با رنگ های مختلف و نصب در کلاس درس

فصل ششم: مسائل مرتبط با انواع رفتارهای پرخطر در کودکان و نوجوانان

- تعریف رفتارهای پرخطر
- ضرورت آگاهی از رفتارهای پرخطر
- سنین شیوع رفتارهای پرخطر
- نقش والدین در بروز رفتارهای پرخطر
- انواع رفتارهای پرخطر:

• بزهکاری (تعریف، علل، تاثیر خانواده و مدرسه، پیشگیری، راهبرد درمانی)

• **خودکشی** (تعریف خودکشی، افکار و رفتارهای مرتبط با خودکشی، فکر خودکشی، اقدام به خودکشی، میزان شیوع خودکشی در نوجوانان و جوانان، محرک های تنش زا و منابع آنها)، محرک های تنش زای فردی، خانوادگی، همسالان، اجتماعی، رابطه هیجان و خودکشی، پیشگیری از خودکشی (پیشگیری معطوف به همه نوجوانان و پیشگیری مطوف به نوجوانانی که بیشتر در معرض خطر خودکشی قرار دارند)، اقدامات درمانی (حاد، مداورم، کوتاه مدت، بلندمدت)

• **استفاده و سوء استفاده از دارو** (تعاریف مربوط به استفاده، سوء استفاده از دارو، اعتیاد و وابستگی، تشخیص استفاده از دارو و سوء استفاده از آن، تشخیص وابستگی یا اعتیاد به دارو، عوامل موثر بر بروز رفتارای استفاده و سوء استفاده از دارو، مراحل مصرف دارو (مرحله آزمایشی، مرحله اجتماعی، ابزاری، عادی، وسواسی)، پیشگیری و برنامه های مرتبط، اقدامات بالینی و درمانی در مراحل مختلف، نقش مشکلات اجتماعی و خانوادگی در پیدایش

• **دزدی** (تعریف دزدی، دلایل و انگیزه های دزدی در کودکان و نوجوانان، مفهوم دزدی در سنین کودکی و نوجوانی، راه های پیشگیری و اصلاح رفتار)

• **خشونت و پرخاشگری** (ماهیت و تعریف پرخاشگری، انواع پرخاشگری در کودکان و نوجوانان به تفکیک سن، شیوع وسیر تحول پرخاشگری، ویژگی های و نشانه های پرخاشگری، شاخص های سنی پرخاشگری، ثبات و تفاوت جنسیتی در پرخاشگری، نظریات مرتبط با پرخاشگری، علل پرخاشگری و خشونت در کودکان و نوجوانان)

علل زیستی، فرهنگی، عاطفی و شناختی)، تاثیر رشد در پرخاشگری، راهکارهای اصلاح و روشهای پیشگیرانه، درمان پرخاشگری (اقدامات درمانی مبتنی بر خانواده، اقدامات درمانی گروهی)

فعالیت یادگیری: ارائه فیلم یا گزارش های مستند از کودکان و نوجوانان بزهکار و بحث و گفتگو درباره علل بروز بزه در کودکان و نوجوانان

تکالیف عملکردی: در قالب نمایش خلاق، ایده ها و راه کارهای برخورد با کودکان بزهکار (مثلا پرخاشگری) به نمایش گذاشته شود.

فصل هفتم: مسائل مربوط به بلوغ و تربیت جنسی در کودکان و نوجوانان

- مفهوم تربیت جنسی در کودکان و نوجوانان
 - آشنایی با مسائل جنسی و اصطلاحات مرتبط با آن (آزار جنسی، زورگویی جنسی، خودآزاری، تجاوز و...)
 - مسائل شایع جنسی در مهد کودک ها و مدارس
 - مسائل مربوط به دستکاری قسمتهای مختلف بدن (بازی با آلت تناسلی و...)
 - سن مناسب برای شروع تربیت جنسی و آموزشهای مناسب
 - عوامل موثر در شکل گیری مسائل جنسی (عوامل رشدی، عوامل موقعیتی و اجتماعی)
 - بلوغ زودرس در کودکان (تعریف، عوامل ایجاد کننده بلوغ زود رس، تشخیص بلوغ زود رس و درمان بلوغ زودرس)
 - تعریف بلوغ
 - تاریخچه روان شناسی مربوط به بلوغ
 - ویژگی های مربوط به بلوغ (رشد جسمانی، رشد ذهنی یا عقلی، رشد عاطفی، رشد اجتماعی)
 - ابعاد مختلف بلوغ (جسمی، جنسی، روانی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و غیره)
 - مهم ترین مشکلات نوجوانان در زمان بلوغ
 - کشمکش بین استقلال و وابستگی در دوران بلوغ
 - راه کارها و روشهای تربیت جنسی کودکان و نوجوانان
 - برنامه های درمانی قربانیان مسائل جنسی
- فعالیت یادگیری:** به صورت گروهی درباره نشانه های بلوغ و تغییرات ناشی از آن را در جنبه های مختلف با یکدیگر بحث و گفتگو نمایند و نتایج را در کلاس ارائه دهند.

تکالیف عملکردی:

- با حضور در مدرسه یا مرکز پیش دبستانی، رفتارهای کودکانی را که مشکلاتی در تربیت جنسی دارند مطالعه و مشاهد نمایند و نتیجه گزارش را در کلاس ارائه نمایند.
- تحقیقی درباره دیدگاه اسلام درباره بلوغ و تربیت جنسی جستجو و ارائه نمایند.
- به صورت گروه های کوچک، درباره عوامل تاثیر گذار بر بروز مسائل جنسی کودکان و نوجوانان جستجو و گفتگو نمایند و سپس راه کارهایی پیشگیرانه و درمانی را در قالب فلو چارت یا بروشور به کلاس ارائه دهند.

فصل هشتم: مسائل و مشکلات تحصیلی در کودکان و نوجوانان

- بررسی اثرات مدرسه در زندگی کودکان و نوجوانان
- پیشرفت تحصیلی و عوامل موثر بر آن
- افت تحصیلی در کودکان و نوجوانان
- دلایل بی رغبتی به تحصیل یا فرار از مدرسه
- شکست تحصیلی و مسائل مربوط به ترک تحصیل
- شناخت مشکلات و مسائل تحصیلی در کودکان و نوجوانان
- بررسی دلایل و عوامل موثر بر مشکلات تحصیلی
- عوامل فردی مانند هوش، جنسیت، انگیزش، توجه، آشفته‌گی‌های هیجانی و عاطفی، جنسیت، نارسایی‌های جسمانی؛ مشکلات ارتباطی، مشکلات رفتاری و...
- عوامل خانوادگی موثر بر افت تحصیلی مانند سطح سواد والدین، میزان اطلاعات والدین از امور تربیتی، جو عاطفی حاکم بر خانواده، سبک فرزندپروری والدین، اختلافات خانوادگی، وضعیت اقتصادی و....
- عوامل اجتماعی موثر بر مشکلات تحصیلی مانند فرهنگ حاکم بر جامعه، سیاست جامعه، اقتصاد جامعه و...
- عوامل مربوط به مدرسه مانند جو حاکم بر مدرسه، امکانات و تجهیزات مدرسه، نقش معلمان و....
- دیدگاه‌های مختلف درباره مسائل و مشکلات تحصیلی (جامعه‌شناختی، روان‌شناختی و...)
- شاخص‌های شکست تحصیلی در کودکان و نوجوانان
- راهکارهای کاهش و مقابله با افت یا شکست تحصیلی در کودکان و نوجوانان
- فعالیت یادگیری:** درباره مشکلات تحصیلی مربوط به خود با یکدیگر گفتگو نمایند و مجموع آنها را در چک لیستی ارائه نمایند و سپس درباره علل بروز آنها به گفتگو بپردازند.
- تکالیف عملکردی:** هر یک از دانشجویان با دوستان خود گروه‌های سه تا پنج نفره تشکیل دهند و درباره یکی از علل موثر در بروز مشکلات تحصیلی تحقیق و نتیجه را در کلاس ارائه کنند.
- فصل نهم: مسائل مربوط به تغذیه در کودکان و نوجوانان**
- کلیات و تعاریف
- عادات غذایی ناسالم
- مشکلات شایع تغذیه‌ای در کودکان و نوجوانان
- عادت‌های بیماری‌زا
- اختلالات گوارشی شایع
- تعادل تغذیه‌ای
- تاثیر مشکلات عاطفی و روانی بر تغذیه
- بد غذایی کودکان (عدم تمایل به خوردن غذا، کم خوری، پر خوری و...)

- اختلال بی اشتتهایی عصبی یا پراشتهایی عصبی (تعریف اختلال خورد و خوراک، میزان شیوع، سیر تحول این مشکل، پیامدهای ناگوار بی اشتتهایی یا پراشتهایی، چگونگی پیدایش و گسترش این مشکل، عوامل موثر بر شکل گیری این مشکل)
 - عوامل موثر خانوادگی، عوامل موثر همسالان، محیط اجتماعی، شکل بدن، ویژگی های شخصیتی، مسائل ناشی از رشد)
 - رژیم غذایی مناسب برای کودکان و نوجوانان
 - پیشگیری و راه های درمان مشکلات تغذیه ای (مشاوره فردی، خانواده درمانی، در مان فردی، درمان روانشناختی و...)
- فعالیت یادگیری:** انواع برنامه های مناسب و نامناسب تغذیه ای در کلاس توسط استاد ارائه شود و سپس دانشجویان به نقد و بررسی هر یک از آنها بپردازند.

تکالیف عملکردی:

- جدولی از برنامه غذایی فعلی خود را در طول روز تنظیم و در کلاس ارائه کنند. سپس به نقد و بررسی برنامه های غذایی یکدیگر بپردازند.
- راه کارهایی برای کاهش عادت های ناسالم غذایی در بین کودکان، نوجوانان و دانشجویان ارائه دهند.
- درباره یک کیس مبتلا به اختلال بی اشتتهایی یا پراشتهایی عصبی تحقیق نمایند و درباره پیامدها و مسائل ناشی از آن با یکدیگر به گفتگو بپردازند.

فصل دهم: مسائل مربوط به سلامت و تحرک در کودکان و نوجوانان

تعریف

- میزان تحرک مورد نیاز کودکان و نوجوانان در سنین مختلف
 - ورزشهای مناسب سنین کودکی و نوجوانی
 - عوامل کم تحرکی در کودکان و نوجوانان
 - پیامدهای بی حرکتی و عدم تحرک در کودکان و نوجوانان
 - چاقی و لاغری مفرط ناشی از تحرک و عدم تحرک
 - بیماریهای مربوط به کم تحرکی یا برنامه ورزشی ناصحیح
- فعالیت یادگیری:** درباره مشکلات شایع کم تحرکی و نشانه های آن در کودکان و نوجوانان مطالعه و گفتگو نمایند.

تکالیف عملکردی:

- با مطالعه شرایط رشدی کودکان و نوجوانان و با در نظر گرفتن نیازهای طبیعی آنها به تحرک، یک برنامه ورزشی مناسب با مشورت متخصصین تربیت بدنی تهیه و تنظیم نمایند.
- در قالب یک کار تحقیقی، درباره میزان تحرک در کودکان دچار اختلال بیش فعالی و اتیسم و یا غیره گفتگو نمایند.
- به صورت گروهی، درباره راه کارهای افزایش تحرک در کودکان آپارتمان نشین به گفتگو بپردازند و راه کارهای خود را به کلاس ارائه نمایند.

فصل یازدهم: مسائل مربوط به کار کودکان و نوجوانان

- تعریف و مفهوم کار برای کودکان و نوجوانان
- تعریف کودکان کار

- قوانین مربوط به کار کودکان
 - سنین مناسب شروع کار در کودکان و نوجوانان
 - انواع شغل هایی که کودکان به صورت فصلی یا نیمه وقت به آن می پردازند
 - مزایا و معایب بکارگیری کودکان در مشاغل مختلف
 - وضعیت کار کودکان براساس خاستگاه شهری یا روستایی آنان
 - نقش والدین در کار کودکان
 - بررسی وضعیت مطلوب در مواجهه با کار کودکان
- فعالیت یادگیری:** درباره حقوق ملی و بین المللی کودکان در کلاس صحبت و گفتگو شود.

تکالیف عملکردی:

- سازمان های ملی و بین المللی در حوزه پیگیری و وضع قوانین درباره حقوق کودکان و نوجوانان را در قالب پاور پوینت گزارش و در کلاس معرفی نماید.
- به صورت گروهی، درباره قوانین مربوط به کودکان کار و آمار مربوط به آنها را در سطح بین الملل مطالعه کرده و نتایج را در قالب یک جدول تطبیقی تنظیم و در کلاس ارائه دهند.
- در قالب یک نمایش خلاق، وضعیت کودکان کار در شهر یا روستا را به تصویر بکشند و سپس درباره آن با یکدیگر گفتگو نمایند.

فصل دوازدهم: مسائل مربوط به اوقات فراغت و بیکاری در کودکان و نوجوانان

- تعاریف و مفاهیم مرتبط با اوقات فراغت
- اهداف اوقات فراغت
- انواع اوقات فراغت
- برنامه های مختلف اوقات فراغت
- مسائل مرتبط با اوقات فراغت
- راه ها و روش های پر کردن اوقات فراغت برای کودکان و نوجوانان

فعالیت یادگیری:

- درباره برنامه های مختلف کودکان و نوجوان در زمان های اوقات فراغت صحبت نمایند.
- تصاویری از فعالیت های کودکان در اوقات فراغت به نمایش گذاشته شود و مورد بحث قرار گیرد.

تکالیف عملکردی:

- هر گروه از دانشجو معلمان، با مشورت یکدیگر، به طراحی و ارائه یک فعالیت مناسب برای ساعات فراغت کودکان از مدرسه پردازند و آن را در کلاس اجرا نمایند و سپس درباره مزایا و معایب فعالیت مورد نظر با دوستان خود گفتگو نمایند.
- در قالب یک گزارش تصویری حداقل ده نمونه از فعالیت های مناسب برای اوقات فراغت کودکان را در قالب اسلاید تصویری ارائه دهند.

فصل سیزدهم: مسائل مربوط به تکلم و زبان گفتاری در کودکان و نوجوانان

- تعریف تکلم و زبان گفتاری
- ویژگی های تکلم و زبان گفتاری بر حسب سنین مختلف
- عوامل موثر بر رشد زبان و گفتار کودکان (مانند هوش، دستگاه شنوایی طبیعی، سالم بودن دستگاه گویایی، زمینه های ارثی و عوامل محیطی و...)
- مسائل و مشکلات شایع گفتاری در کودکان و نوجوانان
 - تاخیر کلامی در سنین اولیه
 - خاموشی انتخابی
 - تکلم کودکان در کودکی رشد یافته
 - لکنت زبان در کودکی و نوجوانی
- راه های پیشگیری و درمان مشکلات رفتاری

فعالیت یادگیری: یکی از مشکلات گفتاری که در کودکان و نوجوانان مشاهده نموده اند، را در قالب گزارشی یک صفحه ای توصیف کنند.

تکالیف عملکردی:

- درباره مهمترین عوامل بروز مشکلات گفتاری پاورپوینت آماده و در کلاس ارائه نمایند.
- با یک فرد بزرگسال مبتلا به لکنت زبان یا اختلال گفتاری مصاحبه و مشکلات متعددی که وی تجربه کرده را گزارش نمایند.

فصل چهاردهم: مسائل مربوط به رسانه های جمعی، فضای مجازی و فناوری های نوین

- فضای مجازی
- مزایای استفاده از فضای مجازی
- معایب، مسائل و آسیب های فضای مجازی
- راه های آموزش و آگاهی دادن به کودکان و نوجوانان درباره فضای مجازی
- شیوه های برخورد والدین با فناوری های نوین و طریقه آماده سازی کودکان و نوجوانان برای استفاده موثر از آنها

فعالیت یادگیری: بحث و گفتگو درباره فضای مجازی و نقد و بررسی آنها برای کودکان و نوجوانان

تکالیف عملکردی: درباره شیوه های برخورد والدین با فناوری های نوین و طریقه آماده سازی کودکان و نوجوانان برای استفاده موثر از آنها تحقیق و در کلاس ارائه نمایند.

فصل پانزدهم: مشاوره و راهنمایی کودکان و نوجوانان

- آشنایی با مفهوم مشاوره کودک و نوجوان
- هدف های مشاوره با کودکان و نوجوانان
- زمان مناسب جهت مراجعه به مشاور
- انتخاب یک مشاور مناسب
- آشنایی با مراکز مشاوره کودکان و نوجوانان

فعالیت یادگیری: بازدید گروهی از یک مرکز مشاوره کودک و نوجوان وابسته به دانشگاه های مختلف و آشنایی با

فعالیت های و اعضای آنها

تکالیف عملکردی: مطالعه پرونده مراجعه یک کودک به مرکز مشاوره و ارائه گزارشی درباره جلسات، چگونگی روند مشاوره

و مدت زمان بهبود کودک

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

استفاده از راهبردهای تدریس مبتنی بر بحث و گفتگو و سخنرانی در ارائه مطالب نظری و همچنین استفاده از راهبردهای یادگیری فعال از قبیل مشارکت در انجام فعالیت های گروهی، ارائه نمایش خلاق، بارش فکری درخصوص راهکارهای مرتبط با مسائل مطرح شده، بازدید و مصاحبه و.... ضروری است.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی*:

۱- جفری، ج، هوگارد (۱۳۹۳). رفتارهای دردرس آفرین در نوجوانی. ترجمه امیر خطیبی. تهران: رشد.

۲- نراقی زاده، افسانه (۱۳۹۶). مسائل نوجوانان و جوانان. تهران: مهراندیش.

منابع فرعی:

۱- کمبل، سوزان بی (۱۳۸۷). مشکلات رفتاری کودکان پیش دبستانی: مسائل بالینی و رشدی مترجم سعید صیادللو، تهران: دانژه.

۲- اقدم، سارا (۱۳۹۷). بررسی و حل مشکلات نوجوانان، تهران: صالحیان.

۳- صفرپوردهکردی، ندا (۱۳۹۶). عاداتها و رفتارهای بد کودکان، مشهد: مینوفر.

۴- دگانکی، جورجیا و کندال، آن (۱۳۹۴). موثرترین روش های تربیت کودکان دشوار، ترجمه زهرا ترازوی و منصوره ربانی زاده، تهران: کتاب دانش پارسیان.

۵- بکار، عبدالکریم (۱۳۹۴). مشکلات کودکان، تشخیص و درمان ده مشکل اساسی کودکان، ترجمه: یوسف محمدی: مشهد: مینوفر.

۶- مطیع، حسین (۱۳۹۷). رفتار درمانی کودک، قم: بوکتاب.

۷- فردریک، ویلیام ان (۱۳۹۵). راهنمای عملی درمان کودکان دارای مشکلات رفتار جنسی، ترجمه: اسماعیل صدری و مهناز آقازاده اصل، تهران: آوای نور.

۸- فاطمی راد، محمدحسن و ناقل، صدیقه (۱۳۹۴). مسائل آموزش جنسی در کودکان. قم: مطاف.

۹- مک گرگور، سینیتا (۱۳۸۶). تفکر درباره خود (راهنمای حل مشکلات زندگی کودکان و نوجوانان و سایر مسائل مربوط به آن) ترجمه ندا شادنظر. تهران: قطره.

با توجه به اینکه منبعی مختص این درس تهیه نشده است، لذا چند منبع مرتبط به عنوان منابع اصلی و تعدادی از منابع مرتبط با مسائل کودکان و نوجوانان برای مطالعه بیشتر پیشنهاد می گردد.

- ۱۰- چمینایس، ریتا (۱۳۹۲). راهنمای جیبی در زمینه مسائل و امور کودکان و نوجوانان، ترجمه سونیا موسی رمضانی و مریم قاسمی، تهران: آوای نور.
- ۱۱- خدایاری فرد، محمد (۱۳۹۵). مسائل نوجوانان و جوانان. تهران: انجمن اولیاء و مربیان.
- ۱۲- گاوئرز، سایمون جی و گرین، لین (۱۳۹۶). اختلالات خوردن. ترجمه عبدالله شفیع آبادی و پریسا گل کاریان. تهران: رشد.
- ۱۳- میرزایی نهر، المیرا و دیگران (۱۳۹۵). مشکلات رفتاری دانش آموزان و عوامل تاثیرگذار بر آن. اردبیل: نایاب.
- ۱۴- دوستار بخشایش، شیدا (۱۳۹۵). شناخت کودکان ۷ تا ۱۲ سال، تهران: اندیشه نوآوران.
- ۱۵- اکبری، ابوالقاسم (۱۳۹۷). پیشگیری از رفتارهای پرخطر، دماوند: رشد و توسعه.
- ۱۶- سیف نراقی، مریم و نادری، عزت الله (۱۳۹۴). اختلالات رفتاری کودکان و نوجوانان و روش های اصلاح و ترمیم آنها، تهران: ارسباران.
- ۱۷- جهانگیری، حمیده؛ هاراطون، داویدیان و دادستان، پریخ (۱۳۹۵). اختلالات رفتاری و روانی کودکان، تهران: البرز فردانش.
- ۱۸- Campbell, S. B. (۲۰۰۶). *Behavior problems in preschool children: Clinical and developmental issues*. Guilford Press.
- ۱۹- Kolko, D. J., & Kazdin, A. E. (۱۹۹۳). Emotional/behavioral problems in clinic and nonclinic children: Correspondence among child, parent and teacher reports. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, ۳۴(۶), ۹۹۱-۱۰۰۶.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین:** با توجه به ماهیت درس و آشنایی ضمنی دانشجویان با مسائل دوران کودکی و نوجوانی، ارزشیابی آغازین به صورت بحث ها و گفتگوهای مقدماتی و اولیه در شروع هر یک از مباحث اصلی درس، در طول ترم تحصیلی انجام گیرد.
- ارزشیابی تکوینی:** مشارکت در فعالیت یادگیری و انجام فعالیت های عملکردی و ارائه آنها در قالب کارپوشه در پایان ترم تحصیلی مجموعاً به ارزش ۱۰ نمره
- ارزشیابی پایانی:** آزمون کتبی پایانی (مبتنی بر تمام سطوح یادگیری بلوم) به ارزش ۱۰ نمره

سرفصل درس «معلم تحول آفرین» (معلم به مثابه عامل تحول در اسناد بالادستی تربیتی)

۱. معرفی درس و منطق آن:

بر اساس فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، معلم از مهم ترین ارکان فرآیند تربیت است؛ بنابراین یکی از بایسته های تحول در سطح واقعیت میدانی نظام تعلیم و تربیت کشور، وجود معلمانی آگاه و متدین در تراز گام دوم انقلاب اسلامی است که درکی عمیق و باوری استوار به تحول مطلوب داشته باشند. مهارت آموز برای ایفای نقش حرفه ای خود در راستای تربیت مطلوب مبتنی برسند تحول بنیادین آموزش و پرورش، باید ضمن شناخت مفاهیم اساسی مندرج در سند و بنیادهای فلسفی آنها، جایگاه خود را به مثابه کارگزار نظام تعلیم و تربیت رسمی یا معلم فکور و عامل اصلی راهبری تحول در کلاس درس بشناسد و آگاهانه این مسئولیت خطیر را بر عهده گیرد. برای این منظور در بازنگری جدید، این درس جایگزین درس «اسناد تحولی و فلسفه تعلیم و تربیت در ج. ا.» شده است.

نام درس به فارسی: معلم تحول آفرین (معلم به مثابه عامل تحول در اسناد بالادستی تربیتی) نام درس به انگلیسی: transformative teacher	مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: تربیت اسلامی تخصصی مورد نیاز برای تدریس: استاد مجوزدار از سوی دبیرخانه هماهنگی گروه های معارف و تربیت اسلامی دانشگاه
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: ۱- با درک مفاهیم اساسی ناظر به چیستی تربیت بر اساس فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی مبتنی بر سند تحول بنیادین، چهارچوب نظری تحول مطلوب در تراز گام دوم انقلاب را بشناسد. ۲- با شناخت ویژگی های منحصر به فرد فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی مبتنی بر سند تحول بنیادین، جایگاه خود را به مثابه عامل تحول در نظام تربیت رسمی بشناسد.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

بخش اول: چیستی تحول

- روایت وضعیت موجود و مطلوب تربیت در نظام تربیت رسمی و عمومی کشور
- معناشناسی تحول و تحول خواهی
- معناشناسی تربیت (با تأکید بر ارتباط اصطلاحات کلیدی تعریف با تحول خواهی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی: حیات طیبه، نظام معیار اسلامی، هویت یکپارچه ایرانی - اسلامی، فطرت گرایی توحیدی)

فعالیت یادگیری

- مطالعه و جمع آوری مطالب درباره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- بحث درباره چیستی و چرایی تربیت و مفاهیم اساسی تعریف تربیت و ضرورت تحول خواهی بنیادین وضع موجود

تکالیف عملکردی

- مقایسه تعاریف تربیت در نگاه مکاتب مختلف تربیتی با تعریف مورد قبول در سند تحول بنیادین
- تأمل درباره ارتباط مفاهیم اساسی تعریف تربیت با واقعیت عملی نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور
- مقایسه تحول بنیادین و تغییر برنامه‌های سطحی

بخش دوم: ضرورت و چرایی تحول

- ضرورت تحول خواهی بنیادین (ناظر به زیربنای فکری وضع موجود)
- نظریه اسلامی تعلیم و تربیت زیربنای تحول بنیادین
- مبانی معرفت‌شناختی با تأکید ویژه بر مبناگرایی در توجیه معرفت
- مبانی هستی‌شناختی با تأکید ویژه بر واقعیت‌های غیرمادی و سلسله‌مراتب موجودات در عالم هستی
- مبانی خداشناختی با تأکید بر توحید در ربوبیت تشریعی و معادباوری
- مبانی انسان‌شناختی با تأکید بر اصالت بعد غیرمادی انسان، کرامت ذاتی و اکتسابی وی و آزادی و اختیار
- مبانی ارزش‌شناختی با تأکید بر واقعی بودن معیار و مصداق ارزش، ثابت بودن اصول ارزشی و قرب اختیاری به خداوند به مثابه ارزش ذاتی و غایی در اسلام

فعالیت یادگیری

- مطالعه مبانی نظری سند تحول و سایر منابع فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی با تأکید بر مبانی یاد شده

تکالیف عملکردی

- بحث درباره دلالت‌های تربیتی مبانی نظری در تحول با تأکید بر نقش معلم به مثابه مربی
- مقایسه مبانی فوق از دیدگاه اسلامی با مکاتب دیگر و دلالت آن در فعالیت‌های تعلیمی و تربیتی مدارس

بخش سوم: چگونگی تحول

- انگاره‌های گوناگون از معلمی (معلم به مثابه مهندس، نجار، فروشنده و... و انگاره مختار مبتنی بر سند تحول بنیادین (معلم به مثابه مربی))
- چگونگی تحول‌آفرینی معلم در موقعیت‌های دشوار با تأکید بر چرخش‌های تحولی بر اساس اسناد بالادستی تربیتی در نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور
- (درس‌آشنایی با تجارب مدارس اسلامی نمونه‌هایی از مصادیق و مثال‌های عملیاتی را گزارش خواهد نمود؛ لذا این بخش با تأکید بر ارائه مصادیق چرخش‌های تحولی که یک معلم می‌تواند خلاقانه در مدرسه خود عملیاتی نماید، ارائه شود)

فعالیت یادگیری

- مطالعه منابع مرتبط با انگاره‌های مختلف از معلمی
- مطالعه اسناد تحولی و زیرنظام‌های تحول بنیادین در آموزش و پرورش در زمینه چرخش‌های تحولی

تکالیف عملکردی

- نقد و بررسی تفصیلی هر یک از انگاره‌های مزبور با ارجاع به مبانی فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی

- بحث و بررسی نقش معلم به مثابه عامل تحول آفرین در نظام تعلیم و تربیت اسلامی
 - بررسی چرخش های ممکن توسط معلم در ساختار متمرکز و بوروکراتیک فعلی با تأکید بر گفتمان سازی و کار تشکیلاتی
۳. راهنمادهای تدریس و یادگیری:

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط مهارت آموز

انجام فعالیت یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب توسط مهارت آموز و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی:

- ۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری سند تحول بنیادین تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (بخش اول و دوم، صص از ابتدا تا ص ۳۰۸ و بخش چرخش های تحول آفرین، صص: ۴۱۳-۴۱۸).
- ۲- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، وزارت آموزش و پرورش.
- ۳- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند برنامه درسی ملی، وزارت آموزش و پرورش.
- ۴- فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی (۱۳۹۱). جمعی از نویسندگان زیر نظر علامه مصباح یزدی، انتشارات مدرسه برهان (بخش دوم مبانی تعلیم و تربیت، صص: ۲۱۱-۸۳).
- ۵- فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی (۱۴۰۰). محمد داوودی و حسین کارآمد، نشر مشترک دانشگاه فرهنگیان و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

۵. راهنمادهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
 - ارزشیابی فرآیند: عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها به میزان ۵ نمره
 - ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی به میزان ۵ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

۱. معرفی درس و منطق آن:

مدرسه جدید و نظام تربیت رسمی به عنوان محصول تمدن مغرب زمین وارد ایران شد و بنا بر رویکردهای خودباور در مقوله فرهنگ و تمدن باید بومی شود، تا کارکرد صحیحی داشته باشد. سرگذشت نظام تربیت رسمی و مدرسه‌ای در ایران، سرگذشتی پرفرازونشیب است؛ اما در این میان جریانی عَلم خودباوری و عدم تقلید صرف از آموزش و پرورش وارداتی را به پا داشت و در قالب تولید اندیشه نوین تربیت اسلامی (در قالب یک رشته) و در قالب تأسیس «مدارس اسلامی» به این هم پرداختند. ظهور «مدارس اسلامی» از دهه ۱۳۲۰ به بعد باز می‌گردد که به مثابه پدیده‌ای نوظهور در تاریخ آموزش و پرورش ایران تلاش کرده است بنابر نیازهای جامعه در میانه سنت و تجدد قدم به عرصه نهد و برای پاسخگویی به نیاز جامعه اسلامی در مسائل تربیتی و دینی، خود را در میانه مدرسه‌های علمیه (قدیم) و مدرسه‌های دولتی جدید (مدرن) جا نماید. مهارت‌آموزان، در آینده نزدیک از نقش آفرینان اصلی در مدارس خواهند شد و در کسوت معلم و مدیر مدرسه به ایفای نقش در نظام تربیت رسمی جمهوری اسلامی ایران خواهند پرداخت؛ بر این اساس لازم است تا با تجربه زیسته معلمان و مدیران مدارس اسلامی آشنا شوند و با نگاهی بصیرت‌آفرین به تجربه و تحلیل این تجربه تاریخی - تربیتی در اعتماد به نفس فرهنگی و تربیتی بپردازند. این درس با این هدف تلاش می‌کند نمایی از تاریخچه دانش تربیت اسلامی و تجربه تأسیس و بالندگی مدارس اسلامی و فرآیندها، برنامه‌ها و مقررات این مدارس را ارائه نماید تا زمینه‌ای برای رشد تفکر انضمامی معلمان آینده جهت رسیدن به الگویی مطلوب از تربیت و «مدرسه مطلوب» فراهم آورد.

نام درس به فارسی: آشنایی با تجارب مدارس اسلامی	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: نظری
Getting to know the experiences of Islamic schools	تعداد واحد: ۲
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد ساعت: ۳۲
۱- مهم‌ترین ویژگی‌ها و تجارب مدارس اسلامی را در عرصه آموزش، پرورش و مدیریت بشناسد.	شایستگی کلیدی: تربیت اسلامی
۲- مبتنی بر تجارب عاملان و پیشگامان مدارس اسلامی معاصر انگیزه لازم جهت به کارگیری خلاقیت، نوآوری در عرصه تربیت اسلامی در مدارس را کسب نماید.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: استاد مجوزدار از سوی دبیرخانه هماهنگی گروه‌های معارف و تربیت اسلامی دانشگاه
۳- توانایی لازم برای اخذ تصمیمات درست مبتنی بر تجربه زیسته معلمان و مدیران «مدارس اسلامی معاصر» و فلسفه تربیتی شخصی خود را کسب نماید.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

بخش اول:

فصل نخست: معناشناسی و اهمیت مدارس اسلامی

- مفهوم مدرسه اسلامی
- پیدایش علوم تربیتی در ایران

- تاریخچه دانش تربیت اسلامی معاصر

فعالیت یادگیری

- مطالعه و جمع آوری مطالب درباره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- بحث درباره چستی و چرایی مدارس اسلامی
- مطالعه منابع مربوط به تاریخ تعلیم و تربیت در ایران با تأکید بر تاریخچه دانشی تربیت اسلامی

تکالیف عملکردی

- مقایسه ویژگی و اهداف مدارس اسلامی با سایر مدارس (سنتی و متجدد)
- تأمل درباره ارتباط دانش تربیت اسلامی معاصر با واقعیت عملی نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور

فصل دوم: مواجهه جریان‌های اجتماعی ایران با مدرنیزاسیون آموزش و پرورش

- مواجهه جریان‌های اجتماعی معاصر با مدارس جدید

روشنفکران سکولار

سنت‌گرایی محافظه کار

اصلاح‌گری دینی

احیاء‌گری دینی

بخش دوم:

فصل سوم: مدارس پیش از انقلاب

- برای رشته‌های آموزش ابتدایی، امور تربیتی و آموزش کودکان استثنایی: مدرسه جامعه تعلیمات اسلامی و مدرسه رفاه
- برای رشته‌های آموزش متوسطه (رشته‌های علوم انسانی، معارف و الهیات و ادبیات): مدرسه دین و دانش و مدرسه کمال
- برای رشته‌های آموزش تربیت بدنی و آموزش متوسطه (رشته‌های علوم پایه): مدرسه علوی و مدرسه رفاه

فصل چهارم: مدارس پس از انقلاب

- برای رشته‌های آموزش ابتدایی، امور تربیتی و آموزش کودکان استثنایی: مدرسه حکمت بابلر و مدرسه آینده‌سازان
- برای رشته‌های آموزش متوسطه (رشته‌های علوم انسانی، معارف و الهیات و ادبیات): مدرسه حکمت سرا و مدرسه فائزون
- برای رشته‌های آموزش تربیت بدنی و آموزش متوسطه (رشته‌های علوم پایه): مدرسه آینده‌سازان و مدرسه امام صادق (ع)

بخش سوم

فصل پنجم: بررسی تحلیلی مدارس اسلامی در ایران معاصر

- تحلیل و جمع‌بندی مدارس اسلامی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- با معرفی استاد، مهارت آموز گزارشی از یک مدرسه، کانون، مسجد که در قلمرو تربیت اسلامی فعال است تهیه نماید (نمونه یک مورد کاوی تربیتی^۱).
- مشارکت در بحث و گفتگو برای ارزیابی برنامه ها و عملکرد مدارس اسلامی و استخراج نقاط قوت و ضعف آن مدارس.
- مشارکت در مقایسه دو یا چند مدرسه اسلامی و ارزیابی برنامه ها و عملکرد آنها.

۴. منابع آموزشی :

منابع اصلی:

- ۱- کتاب آشنایی با تجارب مدارس اسلامی معاصر، نشر مشترک دانشگاه فرهنگیان و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه (در دست انتشار)
- ۲- روشن نهاد، ناهید (۱۳۸۴). مدارس اسلامی در دوره پهلوی دوم، تهران: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- ۳- علم الهدی، جمیله (۱۳۸۰). نقش جریان روشنفکری در سکولاریسم تربیتی، تهران: بنیاد فرهنگ و اندیشه معاصر.

منابع فرعی:

- ۹- کرمی پور، حمید (۱۳۸۰). جامعه تعلیمات اسلامی؛ آیه الله شیخ عباسعلی اسلامی و نقش ایشان در انقلاب اسلامی، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- ۱۰- یادنامه استاد علامه کرباسچیان (۱۳۸۶). مجموعه مقالات به مناسبت بزرگداشت پنجاهمین سال تأسیس مدرسه علوی، مرکز تدوین و نشر آثار علامه کرباسچیان، تهران: آفاق.
- ۱۱- میرهادی، توران (۱۳۷۶). جستجو در راه ها و روش های تربیت: تجربیات مدرسه فرهاد، تهران: انتشارات آگاه.
- ۱۲- مرکز اسناد تاریخی وزارت اطلاعات (۱۳۸۸). حجت الاسلام حاج شیخ عباسعلی اسلامی به روایت اسناد ساواک، تهران: مرکز اسناد تاریخی وزارت اطلاعات.
- ۱۳- مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید (۱۳۷۶). دیدگاه های آموزشی - تربیتی. مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید. چاپ اول.
- ۱۴- اقبال قاسمی، پویا (۱۳۷۷). مدارس جدید در دوره قاجاریه؛ بانیان و پیشروان، اقبال قاسمی پویا، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- ۱۵- باغچه بان، جبار، میربابایی، صفیه (۱۳۸۹). روشنگران تاریکی ها - خاطرات و زندگی نامه خودنوشت، تهران: مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان.
- ۱۶- شکوری، ابوالفضل و دارا، جلیل (۱۳۹۰). بررسی نقش مدارس اسلامی در تقویت فرهنگ حجاب از منظر سرمایه اجتماعی، تحقیقات فرهنگی ایران، شماره ۱۵.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشهادی):

- ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
- ارزشیابی فرآیند: عملکرد مهارت آموز در فعالیت یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها به میزان ۵ نمره

^۱. «مرکز مطالعات راهبردی تربیت اسلامی» همچنین مجموعه ۶ جلدی با عنوان «مورد کاوی تربیتی» منتشر کرده که به مطالعه مساجد و مدارس شاخص در قلمرو تربیت اسلامی مانند مسجد موسی بن جعفر اهواز، کانون رهپویان شیراز، حوزه امام مهدی مشهد، مسجد صفا تهران، مسجد قدس اصفهان، و مسجد صنعتگران مشهد پرداخته است. (فایل این مجموعه در اینترنت قابل دانلود است)

- ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی به میزان ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش از طریق بازی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

بازی عبارت از هر نوع فعالیت است که برای تفریح، خوشی و بدون توجه به نتیجه نهایی صورت می گیرد. داوطلبانه است و هیچ نیروی خارجی و اجباری در آن دخیل نیست. اما آنچنان جزء جدانشدنی زندگی کودکانی است. کم بازی کردن بچه ها را از بسیاری از موقعیت های زندگی محروم می کند. بازی به کودک کمک می کند که به یک انسان (شخص) تبدیل شود. بازی ها دارای ارزش های جسمانی، درمانی، تربیتی، اجتماعی و اخلاقی (معنوی) هستند. بازی هایی که با اهداف مشخص طراحی می شوند، محیط یادگیری را به گونه ای تغییر می دهند تا دانش آموز با تمام توان و انرژی خود تلاش کند. پرداختن به بازی می تواند علاوه بر ارتقاء آمادگی جسمانی، موجب توسعه مهارت، موفقیت و اعتماد به نفس می شود. به دانش آموز می آموزد چگونه محرک های آنی را در خود کنترل و مناسبات اجتماعی را به طرز مفیدی اجرا نماید. دانش آموز می آموزد که چگونه دوستان جدید بیابد و با آنان تعامل کند. در کشف علایق و شیوه صحیح زندگی، رعایت قوانین و عمل منصفانه عمل به او کمک می کند. اینکه دانش آموزان از سنین پایین تر به کشف لذت ورزش و بازی های ورزشی پی ببرند و به انجام بازی های کم تحرک یا بی تحرک (مانند بازی با کامپیوتر) کمتر بپردازند، در آینده نیز سالم و تندرست خواهند بود. این درس به دنبال این است تا با به کارگیری انواع بازی های حرکتی، اهداف متصور در هریک از دوره های تحصیلی را بهتر تحقق ببخشد و با صرف بهینه هزینه، فضا و امکانات، بهره وری ساعت درس تربیت بدنی را افزایش دهد.

نام درس : آموزش از طریق بازی نام درس به انگلیسی: Education through play	مشخصات درس نوع درس: ۱+۱ (نظری/عملی) تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸ شایستگی کلیدی: موضوعی (CK) تخصص مورد نیاز برای تدریس: اساتید گروه تربیت بدنی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: ۱- تعریف و اهمیت بازی را بداند، نظر دانشمندان تعلیم و تربیت در مورد بازی را بیان کند و نقش آن را در رشد کودکان بیان کند. ۲- انواع بازی را از زوایای مختلف مورد بررسی قرار داده و آنها را با دیدگاه های مورد بحث در کلاس، تقسیم بندی کند و اهداف مربوط به هر دسته از بازی ها را بیان کند. ۳- هر یک از انواع بازی ها را در کلاس اجرا و با توجه به هدف بازی، دوره تحصیلی مناسب استفاده از هر بازی را مشخص کند.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیاتی در مورد بازی

- تعریف بازی و تفاوت آن با ورزش، تربیت بدنی، کار، تفریحات سالم و اوقات فراغت
- اهمیت و فواید بازی
- ارزش بازی

- نظریه های بازی
- نقش بازی در زندگی کودکان و نوجوانان

فعالیت یادگیری:

هر یک از مهارت آموزان در کلاس، فواید بازی را در برگه ای فهرست و دسته بندی کنند.

تکالیف عملکردی:

در گروه های کلاسی نقش بازی را در هر یک از دوره های تحصیلی مشخص و نتیجه را به کلاس ارائه دهند.

فصل دوم: تعلیم و تربیت و بازی

- بازی در متون اسلامی
- بازی از دیدگاه دانشمندان تعلیم و تربیت
- بازی و فرهنگ

فعالیت یادگیری:

در گروه های کلاسی، نقش بازی را در فرهنگ اسلامی و دیدگاه دانشمندان تعلیم و تربیت فهرست کنند.

تکالیف عملکردی:

در گروه های کلاسی، برای دوره های تحصیلی مختلف یک دستورالعمل بازی تهیه نمایند.

فصل سوم: نقش بازی در فرآیند رشد

- نقش بازی در رشد جسمانی
- نقش بازی در رشد عاطفی
- نقش بازی در رشد اجتماعی
- نقش بازی در رشد روانی حرکتی
- نقش بازی در رشد ذهنی

فعالیت یادگیری:

در هر یک از دوره های تحصیلی، نقش بازی در فرآیند رشد را بیان کند.

تکالیف عملکردی:

در هر یک از دوره های تحصیلی، نقش بازی ها بر روی دانش آموزان چگونه است؟ آنها را بررسی و نتیجه را گزارش کند.

فصل چهارم: انواع بازی

- بازی های بومی و محلی
- بازی های پرورشی
- بازی های گروهی
- بازی های امدادی
- بازی های تقلیدی و شریک‌کاری

- بازی های ورزشی
- بازی های داخل کلاس

فعالیت یادگیری: مهارت آموزان در قالب بحث گروهی، دسته بندی بازی ها را مورد بررسی قرار دهند و نظر اصلاحی خود را با ذکر دلیل بیان نمایند.

تکالیف عملکردی: هریک از مهارت آموزان از انواع بازی های ذکر شده حداقل سه نوع آن را انتخاب و برای هر کدام یک بازی تهیه و به کلاس ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

انواع بازی با توجه به دیدگاه های مختلف در این زمینه دارای دسته بندی های متفاوت است. لذا پیشنهاد می شود، از نظر مهارت آموزان در کلاس نیز استفاده شود. اولویت اجرای بازی ها است و اینکه هر بازی چه هدفی را دنبال می کند و به دنبال چه مقاصدی است. پیشنهاد می شود از مهارت آموزان خواسته شود بازی های بومی و محلی محل زندگی خود را به کلاس ارائه نمایند.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی:

۱- پیشنهاد تالیف

منبع فرعی:

۱- کتاب های ضمیمه دوم تا پنجم ابتدایی - چاپ سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

۲- کتاب آموزش تربیت بدنی نوین نوجوانان - چاپ نشر ورزش

۳- کتاب بازی های دبستانی - چاپ معاونت تربیت بدنی و تندرستی وزارت آموزش و پرورش

۴- کتاب بازی های ورزشی - چاپ نشر ورزش

۵- کتاب بازی های پرورشی رشته های امورتربیتی و آموزش ابتدایی - آماده چاپ

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: -
- ارزشیابی تکوینی: ارائه بازی هایی که در طول ترم در کلاس ارائه می دهد یا مشارکت می کند: ۵ نمره
- ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی از مباحث شناختی: ۷ نمره
- کارپوشه: جمع آوری نظرات در بحث های گروهی - تدوین بازی های ارائه شده به همراه عکس و تصویر یا فیلم: ۸ نمره

سرفصل درس «آموزش مهارت‌های حرکتی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

الگوهای حرکتی دارای ویژگی‌های منحصر به فردی هستند که می‌توان آنها را در گروه‌های مختلف حرکتی دسته‌بندی کرد. از سوی دیگر آشنایی با شاخص‌های حرکتی در مهارت‌های مختلف و فعالیت‌های ورزشی در شناسایی توانمندی‌های دانش‌آموزان موثر بوده و استعدادها را برتر را به سمت تعالی بیشتر و استعدادهای کمتر توسعه یافته را به سمت رفع ضعف و مشکلات حرکتی سوق می‌دهد. دانشجو در این درس با مراحل با مراحل تکامل یک حرکت در ادوار مختلف زندگی آشنا شده و برای تعالی دانش‌آموزان از این علم بهره‌گیری می‌نماید. عوامل اثرگذار بر اجرای حرکت و برقراری روابط منطقی بین الگوهای مختلف حرکتی و کنترل این عوامل در حرکات از دیگر شاخص‌های اثرگذار در این درس به حساب می‌آید.

نام درس: آموزش مهارت‌های حرکتی	مشخصات درس
Teaching movement skills	نوع درس: نظری - عملی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
۱- انواع الگوهای حرکتی و عوامل اثرگذار بر آنها را بشناسد و نحوه بکارگیری آن را در دوره‌های مختلف تحصیلی بداند.	تعداد ساعت: ۴۸
۲- برای هر گروه از الگوهای حرکتی مورد بحث، حرکات مناسب طراحی و اجرا کند.	شایستگی کلیدی: موضوعی (CK)
۳- الگوهای حرکتی پیش‌بینی شده را متناسب با دوره‌های تحصیلی دسته‌بندی و اجرا کند.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: اساتید گروه تربیت بدنی

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- مفهوم سواد بدنی و حرکت و انواع آن
- دسته‌بندی الگوهای حرکتی در دوران رشد
- نقش و جایگاه الگوهای حرکتی در هر یک از دوره‌های تحصیلی
- نقش الگوهای حرکتی در سلامت و طول عمر

فعالیت یادگیری: در بحث گروهی، دسته‌بندی‌های مطرح شده در این فصل مورد بررسی قرار گرفته و نظرات اصلاحی جمع‌بندی و به کلاس ارائه گردد.

تکالیف عملکردی: انواع حرکات مطرح در دسته‌بندی الگوهای حرکتی مشخص و فهرست شود.

فصل دوم: الگوهای حرکتی مرتبط با آمادگی

- آمادگی جسمانی مرتبط با سلامت

- آمادگی جسمانی مرتبط با اجرا/مهارت

فعالیت یادگیری: برای هریک از دسته بندی های حرکتی در آمادگی، قابلیت مد نظر فهرست شده و در مورد اجرای حرکات در گروه بحث شود.

تکالیف عملکردی: برای هریک از مهارت آموزان، یکی از قابلیت های مورد نظر انتخاب و حرکات مناسب مربوط به قابلیت بصورت عملی در کلاس به اجرا گذارده شود.

فصل سوم: الگوهای حرکتی مرتبط با مهارت های پایه

- ترکیب مهارت های پایه
- تجربه های ادراکی - حرکتی (حرکات دستکاری، حرکت در فضا و...)
- دستکاری

فعالیت یادگیری: در هر گروه از موضوعات مورد بحث، حرکات تا حد امکان دسته بندی و فهرست شوند و برای هر حرکت نام مشخصی تعیین شود.

تکالیف عملکردی: حرکت های پیش بینی شده در محیط مناسب به اجرا گذاشته شود.

فصل چهارم: الگوهای مهارت های پایه رشته های ورزشی

- ورزش های توپی
- ورزش های راکتی و چوبی
- ورزش های با و بدون وسیله مستقر
- طناب زنی

فعالیت یادگیری: در هر گروه از موضوعات مورد بحث، حرکات تا حد امکان دسته بندی و فهرست شوند و برای هر حرکت نام مشخصی تعیین شود.

تکالیف عملکردی: حرکت های پیش بینی شده در محیط مناسب به اجرا گذاشته شود.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

هدف از ارائه این درس، انجام حرکات متنوعی است که دانش آموزان با اجرای آنها بتوانند الگوهای حرکتی بیشتری را فرا گرفته تا زمینه ساز اجرای بهتر و کامل تر مهارت های ورزشی باشد. بنابراین مهارت آموزان هرچقدر به این موضوع اهمیت بدهند، در آینده می تواند در رشته های ورزشی بهره بیشتری برد. بنابراین سعی شود ضمن توجه کامل به این موضوع، به حداکثر حرکات های مورد بحث در هر یک از بخش های مطروحه، پرداخته شود و به منظور سهولت در اجرا، این حرکات ها متناسب با دوره های تحصیلی دسته بندی شوند.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی:

پیشنهاد تالیف

منبع فرعی:

استفاده از منابع مرتبط بات پیامدهای یادگیری.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین:
- ارزشیابی تکوینی: شرکت در کارگروهها و انجام فعالیت های مربوط: ۵ نمره
- ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی: ۶ نمره
- کارپوشه: جمع بندی و بررسی گزارش ها و فعالیت های انجام گرفته در طول ترم: ۹ نمره

۱. معرفی درس و منطق آن:

دانش‌آموزان گروه هدف بسیار مهمی برای ارائه خدمات بهداشتی - درمانی در سیستم سلامت کشور به حساب می‌آیند و تامین، حفظ و ارتقاء سلامت آنان نقش بسیار مهمی در افزایش یادگیری آنان خواهد داشت. با شناسایی وضعیت سلامت دانش‌آموزان و انجام معاینات دوره ای آن به منظور تشخیص به موقع و زود هنگام اختلالات جسمی روانی آنان که توسط کارکنان سیستم بهداشتی انجام می‌شود سطح سلامت گروه سنی کودک و نوجوانان و به دنبال آن میزان یادگیری آنان افزایش می‌یابد، که ضرورت تدریس این موضوع را تبیین می‌نماید.

نام درس به فارسی: غربالگری بیماری‌های شایع در مدارس نام درس به انگلیسی: Screening for common diseases in schools	مشخصات درس
۱- در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود بیماری‌های شایع در مدارس را ذکر نماید.	نوع درس: نظری
۲- در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود تعاریف و اصطلاحات مرتبط با معاینات مقدماتی در مدارس را فهرست کند.	تعداد واحد: ۲
۳- در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود اهمیت غربالگری بیماری‌های شایع در مدارس را تبیین کند.	تعداد ساعت: ۳۲
۴- در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود بیماری‌های شایع در مدارس را شناسایی کند.	شایستگی کلیدی: موضوعی (CK)
۵- در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود مشخصه‌های ارجاع بیماری‌های دهان و دندان را شناسایی کند.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: اساتید گروه بهداشت

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: معاینات غربالگری

- معاینات مقدماتی در مدارس
- تعریف غربالگری / گروه هدف (پایه ۱۰، ۷، ۴، ۱)
- شاخصه‌های ارجاع و نحوه ارجاع به مراکز بهداشتی

فعالیت یادگیری:

هر یک از مهارت‌آموزان در کلاس، فواید معاینات مقدماتی دانش‌آموزان را در برگه فهرست کنند.

تکالیف عملکردی:

در گروه‌های کلاسی نحوه ارجاع به مراکز بهداشتی را در قالب نمایش به تصویر بکشند.

فصل دوم: معاینات دهان و دندان

- گروه هدف در معاینات دهان و دندان
- شاخص بهداشت دهان و دندان DMFT/dmft
- راهنمای ارجاع دهان و دندان

فعالیت یادگیری:

در گروه‌های کلاسی، شاخص بهداشت دهان و دندان D/M/F/T و d/m/f/t را به تفکیک معنی کند.

تکالیف عملکردی:

در گروه‌های کلاسی، با معاینه دهان و دندان میزان شاخص بهداشت دهان و دندان را در گروه کلاسی خود بدست آورد.

فصل سوم: شاخص توده بدنی

- آموزش و بررسی نمایه توده بدنی (BMI) دختران
- آموزش و بررسی نمایه توده بدنی (BMI) پسران

فعالیت یادگیری: مهارت آموزان در قالب بحث گروهی نحوه اندازه گیری صحیح شاخص توده بدنی را به همراه فرمول و جداول مربوطه تبیین نمایند.

تکالیف عملکردی: هریک از مهارت آموزان شاخص توده بدنی همکلاسی خودش را بطور صحیح اندازه گیری و تحلیل نماید.

فصل چهارم: انواع بیماری‌ها

- بیماری‌های واگیر شایع در مدارس
- بیماری‌های غیر واگیر در مدارس

فعالیت یادگیری:

در گروه‌های کلاسی انواع بیماری‌های واگیر شایع و غیر واگیر در مدارس را به تفکیک لیست نمایند.

تکالیف عملکردی:

در گروه‌های کلاسی راه‌های شناسایی یک بیماری واگیر شایع در مدارس را با ذکر علائم مربوطه شبیه سازی نموده و ایفای نقش نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

با عنایت به رویکرد فعال و مهارت‌های حل مساله برانجام فعالیت‌های موقعیت محور به روش‌های مناسب ازجمله گفتگوی گروهی، کلاسی، انفرادی، خود ارزیابی و نمایش فیلم، ایفای نقش و شبیه سازی در دروس تاکید می‌شود و از مدرس انتظار می‌رود بعنوان راهنما و راهبرفرآیند یاددهی - یادگیری با خلق فرصت‌های تربیتی و آموزشی، زمینه را برای درک، انگیزه و اصلاح مداوم موقعیت و رشد دانشجو معلمان فراهم آورد.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی:

۱- پیشنهاد تالیف

منبع فرعی:

۱- فصل سوم کتاب راهنمای مراقبان سلامت در مدارس گردآوری و تالیف سارا احمدی با عنوان معاینات مقدماتی در مدارس

۲- راهنمای بالینی و برنامه اجرایی تیم سلامت برای ارائه خدمات رده سنی ۶ تا ۲۵ سال (ویژه سطح اول ارائه خدمات) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: -
- ارزشیابی تکوینی: ارائه سناریوها و نقش هایی که در طول ترم در کلاس ارائه می دهد یا مشارکت می کند. ۵ نمره
- ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی از مباحث شناختی. ۷ نمره
- کارپوشه: جمع آوری نظرات در بحث های گروهی - تدوین پیشنهادات و نظرات ارائه شده به همراه عکس و تصویر یا فیلم. ۸ نمره

سرفصل درس «ارزیابی وضعیت سلامت و آمادگی جسمانی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

براساس بیانیه حوزه تربیت و یادگیری سلامت و تربیت بدنی در برنامه درسی ملی، بکارگیری روش های درست انجام فعالیت جسمانی و ارتقاء توانایی های بدنی و حرکتی و تبیین روش های تفریحی سالم از مهمترین ماموریت های درس تربیت بدنی است. شناخت از دانش آموز برای رسیدن به اهداف مذکور نیازمند بررسی و ارزیابی وی در بخش سلامت و آمادگی جسمانی است. در همین راستا بهره مندی از روش های ارزیابی مناسب می تواند چشم انداز روشنی از وضعیت دانش آموز را برای ما روشن ساخته تا بتوان برای تحقق اهداف تعیین شده در دوره های مختلف تحصیلی، برنامه ریزی لازم به عمل آید. بنابراین در کنار تدارک الزامات اجرای درس تربیت بدنی و تاکید همه جانبه بر کیفیت بخشی به آن، برنامه ریزی و اجرای فعالیت های مرتبط با سلامت و درس تربیت بدنی با محوریت آمادگی جسمانی می تواند نه تنها پاسخی به این کیفیت بخشی باشد، بلکه به عنوان یکی از فعالیت های برنامه کلان مدارس در نظر گرفته شود.

نام درس به فارسی: ارزیابی وضعیت سلامت و آمادگی جسمانی نام درس به انگلیسی:	مشخصات درس نوع درس: نظری - عملی
Evaluation of health and physical fitness	تعداد واحد: ۲
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد ساعت: ۴۸
۱- مفهوم ارزیابی سلامت و تربیت بدنی را بشناسد و ویژگی آن را با توجه به شرایط مدرسه تبیین کند.	شایستگی کلیدی: موضوعی (CK)
۲- برای هر یک از مولفه های سلامت و آمادگی جسمانی شاخص تهیه کند و به وسیله آن ارزیابی به عمل آورده و متناسب با اطلاعات بدست آمده، دانش آموزان را راهنمایی کند.	تخصص مورد نیاز برای تدریس:
۳- به منظور فراهم آوردن محیطی مناسب برای فعالیت دانش آموزان برای کوشش بیشتر، از روش های ارزیابی مورد تایید حوزه تربیت بدنی و سلامت استفاده کند.	اساتید گروه تربیت بدنی

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- آشنایی با ارزیابی سلامت و تربیت بدنی و ویژگی آن
- سلامت و ابعاد مرتبط با آن
- آمادگی بدنی و اجزاء آن
- قابلیت های آمادگی جسمانی مرتبط با سلامت

فصل دوم: ارزیابی وضعیت سلامت

- بینایی سنجی
- شنوایی سنجی

- غربالگری پوست و مو
- شاخص توده بدنی
- آشنایی با شناسنامه سلامت الکترونیک دانش آموزان (سامانه سیب وزارت بهداشت)

فصل سوم: بررسی ارزیابی وضعیت سلامت دانش آموزان بدو ورود دوره های تحصیلی

- ارزیابی های بدو ورود دوره اول ابتدایی (پایه اول)
- ارزیابی های بدو ورود دوره دوم ابتدایی (پایه چهارم)
- ارزیابی های بدو ورود دوره اول متوسطه (پایه هفتم)
- ارزیابی های بدو ورود دوره دوه متوسطه (پایه دهم)

فصل چهارم: معیارها و ارزیابی آمادگی بدنی

- معیارها و ارزیابی ویژگی های ادراکی - حرکتی
- معیارها و ارزیابی ویژگی های روانشناختی
- معیارها و ارزیابی ویژگی های فیزیولوژیکی
- معیارها و ارزیابی ویژگی های جسمانی
- معیارها و ارزیابی ویژگی های حرکتی
- معیارها و ارزیابی ویژگی های پیکرسنجی
- معیارها و ارزیابی ویژگی های روانی - حرکتی

فصل پنجم: ارزیابی آمادگی جسمانی مرتبط با سلامت

- معیارها و آزمون های ارزیابی استقامت قلبی - تنفسی
- معیارها و آزمون های ارزیابی قدرت عضلانی
- معیارها و آزمون های ارزیابی استقامت عضلانی
- معیارها و آزمون های ارزیابی انعطاف پذیری

فعالیت یادگیری: شاخص های ارزیابی هریک از ملاک ها تهیه و فهرست شوند.

تکالیف عملکردی: برای هریک از دوره های تحصیلی یک بسته ارزیابی سلامت و تربیت بدنی تهیه شود.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

با استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه پژوهش ها/ مقالات علمی در زمینه ارزیابی وضعیت سلامت و تربیت بدن، سعی شود مهارت آموزان را در این درس فعال کرد. تلاش شود تا ارائه مطالب بیشتر در راستای سلامت و درس تربیت بدنی مدرسه باشد؛ این موضوع را می توان با بکارگیری شیوه های مشارکتی در اجرای کلاس و فعالیت هایی که در این راستا تعیین می گردد، هدایت نمود. بدون شک مهارت آموزان اطلاعات قابل ملاحظه ای در بحث ارزیابی وضعیت سلامت و تربیت بدنی دارند که با هدایت یادگیری به سمت آنچه که مطرح شد، به اهداف مورد نظر دست یافت. بنابراین تلاش شود تا فعالیت ها در سطح کلاس درس تعریف شود و کاربرد مطالب در راستای مدرسه و با توجه به دوره های تحصیلی پیش بینی شود.

بکارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت های آموزشی و ارائه راهبرد هایی برای بهبود یادگیری دانش آموزان و خلق فرصت های جدید یادگیری عواملی هستند که لزوم توجه به آنها، رسیدن به اهداف آموزشی مورد نظر را تسهیل می کند.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی:

- ۱- پیشنهاد تالیف
- ۲- راهنمای بالینی و برنامه اجرایی تیم سلامت برای ارائه خدمات رده سنی ۶ تا ۲۵ سال (ویژه سطح اول ارائه خدمات) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

منبع فرعی:

- ۱- جی، هافمن (۱۳۹۱). استانداردهای سلامت و آمادگی جسمانی. ترجمه: سوری، رحمان و هنری، حبیب. پژوهشگاه تربیت بدنی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: -
- ارزشیابی تکوینی: بررسی فعالیت های کارگاهی در طول ترم. ۷ نمره
- ارزشیابی پایانی: برگزاری آزمون کتبی. ۸ نمره
- کارپوشه: گزارش ها و فعالیت های کلاسی جمع آوری شده. ۵ نمره

سرفصل درس «مدیریت بحران‌ها و مخاطرات زیستی و انسان ساخت»

۱. معرفی درس و منطق آن:

مدیریت بحران موضوعی بین رشته‌ای است که منوط به شناخت دقیق مخاطرات، بررسی جامع آسیب پذیری‌ها و استفاده از توانمندی‌ها و ظرفیت‌ها برای مدیریت راهبردی و اجرایی بحران‌ها، حوادث و سوانح می‌باشد. وجود کاستی‌های متعدد در حوزه‌های مختلف مدیریت جامع بحران (پیشگیری آمادگی مقابله و بازسازی) و نیز ضعف‌های مختلف قانونی عملکردی ضرورت تدریس این موضوع را تبیین می‌نماید.

نام درس به فارسی: مدیریت بحران‌ها و مخاطرات زیستی و انسان ساخت نام درس به انگلیسی: Management of biological and man-made crises and hazards پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: ۱- مفاهیم اولیه حوادث و مخاطرات زیستی را ذکر نماید. ۲- تعاریف و اصطلاحات مرتبط با بحران‌ها و مخاطرات زیستی را فهرست کند. ۳- اهمیت مدیریت بحران تهدیدات زیستی را تبیین کند. ۴- تهدیدات زیستی و بحران‌ها را شناسایی کند.	مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: موضوعی (CK) تخصص مورد نیاز: تدریس: اساتید گروه سلامت
--	--

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیاتی در مورد مدیریت بحران

- تعریف مدیریت بحران و مخاطرات زیستی
- انواع تقسیم بندی بلایای طبیعی و بلایای انسان ساخت
- ساختارهای مدیریتی پاسخ به بحران

فعالیت یادگیری:

هر یک از مهارت آموزان در کلاس، بحرانهایی که کشور در ۵ سال اخیر با آن مواجه بوده فهرست و دسته بندی کنند.

تکالیف عملکردی:

در گروه های کلاسی ساختارهای مدیریتی پاسخ به بحران مشخص شود و هر دانشجو مسئولیت مربوطه را در شرایط بحران ایفای نقش نماید.

فصل دوم: تشخیص و مدیریت در بحران

- چرخه مدیریت خطر در بلایای طبیعی و انسان ساخت (فاز پیشگیری و کاهش، فاز آسیب، فاز آمادگی، فاز پاسخ، فاز بازیابی)
- اپیدمیولوژی و تشخیص تهدیدات زیستی

- برنامه ریزی در بحران ها و مخاطرات زیستی انسان سازو بلایای طبیعی

فعالیت یادگیری:

در گروههای کلاسی، چرخه مدیریت بحران را ترسیم نماید .

تکالیف عملکردی:

در گروههای کلاسی، هر گروه یک فاز چرخه مدیریت بحران را بر اساس نوع بحران شبیه سازی کند.

فصل سوم: مدیریت بحران در تهدیدات زیستی

- اورژانس های حوادث زیستی
- مدیریت تهدید در مراکز حساس مرتبط با منابع آب و مواد غذایی

فعالیت یادگیری:

در گروههای کلاسی مراحل مراقبت های مصدومین حوادث زیستی را فهرست کند .

تکالیف عملکردی:

در کلاس درس در قالب سناریو در خصوص تهدید منابع آب / مواد غذایی شبیه سازی شود و عملیات مدیریت بحران در مراکز حساس مربوطه به نمایش گذاشته شود.

فصل چهارم: حفاظت در بحران های زیستی

- حفاظت فردی و جمعی در مقابل تهدیدات زیستی
- رفع آلودگی در تهدیدات زیستی

فعالیت یادگیری:

در گروههای کلاسی انواع حفاظت فردی و جمعی در مقابل تهدیدات زیستی را دسته بندی کند .

تکالیف عملکردی:

در کلاس درس در قالب سناریو در خصوص یک بحران زیستی به هر کدام از دانشجو معلمان نقش و مسئولیت داده شود و صحنه بحران شبیه سازی شود و عملیات مدیریت بحران به نمایش گذاشته شود.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

با عنایت به رویکرد فعال و مهارت های حل مساله برانجام فعالیت های موقعیت محور به روش های مناسب از جمله گفتگوی گروهی، کلاسی، انفرادی، خودارزیابی، نمایش فیلم. همچنین شبیه سازی صحنه در دروس تاکید می شود و از مدرس انتظار می رود به عنوان راهنما و راهبر فرآیند یاددهی - یادگیری با خلق فرصت های تربیتی و آموزشی، زمینه را برای درک، انگیزه و اصلاح مداوم موقعیت و رشد مهارت آموزان فراهم آورد.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی:

۱- رنجبر، رضا (۱۳۹۳). شناسایی و مدیریت تهدیدات زیستی در حوزه انسان، موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه امام حسین (ع).

منبع فرعی:

۱- EOP تدوین و اجرای آمادگی بر اساس دفتر مدیریت خطر و بلایا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: -
- ارزشیابی تکوینی: مشارکت در شبیه سازی فرآیند مدیریت بحران در مدارس: ۵ نمره
- ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی از مباحث شناختی: ۷ نمره
- کارپوشه: جمع آوری نظرات در بحث های گروهی - تدوین سناریو های ارائه شده به همراه عکس و تصویر یا فیلم: ۸ نمره

سرفصل درس «بهداشت محیط و ایمنی در مدارس»

۱. معرفی درس و منطق آن:

تعلیم و تربیت در شرایط ایمن، بهداشتی و برخورداری از خدمات بهداشتی، درمانی یکی از حقوق مسلم فردی و اجتماعی است. مکان مدرسه که در آن تعلیم و تربیت کودکان صورت پذیرفته و شخصیت اجتماعی آنان در آن پایه ریزی و ساخته می شود باید نیازهای جسمی و روانی دانش آموزان به ویژه بهداشت و سلامتی آنان را تامین نماید. یکی از عواملی که نقش مهمی در رسیدن به اهداف گفته شده دارد محیط فیزیکی ایمن و مناسب است. محیطی که در آن دانش آموز احساس خستگی نکرده و یادگیری بهتری داشته باشد و امکانات رفاهی مناسب با توجه به ساعات حضور دانش آموز در مدرسه طراحی شده باشد که این موضوع ضرورت آموزش استاندارد های بهداشت محیط و ایمنی در مدارس را تبیین می نماید.

نام درس به فارسی: بهداشت محیط و ایمنی در مدارس	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Environmental health and safety in schools	نوع درس: نظری - عملی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
۱- استانداردهای بهداشت محیط مدارس/ پایگاه تغذیه سالم مدارس را ذکر نماید و به صورت اثربخش آموزش دهد.	تعداد ساعت: ۴۸
۲- تعاریف و اصطلاحات مرتبط با بهداشت محیط و ایمنی مدارس را فهرست کند.	شایستگی کلیدی: موضوعی (CK)
۳- اهمیت رعایت اصول بهداشت محیط و ایمنی در مدارس را تبیین کند.	تخصص مورد نیاز برای تدریس: اساتید گروه بهداشت
۴- کاستی های بهداشت محیط، ایمنی و محیط زیست سالم مدارس را شناسایی کند.	
۵- در انتقال دانش بهداشتی به مخاطبان فناوری های آموزشی را بکار بندد.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: بهداشت محیط

- آیین نامه بهداشت محیط مدارس
- استاندارد های فضاهای بهداشتی مدارس (سرویس های بهداشتی / اتاق بهداشت / پایگاه تغذیه سالم

فعالیت یادگیری:

دانشجو معلم باید استاندارد های سرویس های بهداشتی از جمله نسبت تعداد آبخوری، تعداد توالت ها و دستشویی به دانش آموز را ذکر نماید.

تکالیف عملکردی:

در گروه های کلاسی نقش رعایت اصول بهداشت محیط مدارس را مشخص و نتیجه را به کلاس ارائه دهند.

فصل دوم: ایمنی

- پیشگیری از حوادث و سوانح در مدارس
- حفاظت از محیط زیست در مدارس

فعالیت یادگیری:

در گروه‌های کلاسی، حوادث و سوانح و مکان‌های ایمن درون مدرسه ای را شناسایی و فهرست نمایند.

تکالیف عملکردی:

در گروه‌های کلاسی، راه‌های ترویج فرهنگ محیط زیست سالم در مدارس را تشریح و نتیجه را در کلاس ارائه نمایند.

فصل سوم: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس

- نیاز سنجی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس
- ارتباط شناسی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
- سواد رسانه و فناوریهای آموزش بهداشت

فعالیت یادگیری: مهارت آموزان در قالب بحث گروهی روش‌های نیاز سنجی (Need Assessments) را بیان کنند.

تکالیف عملکردی: هریک از مهارت آموزان در زمینه آموزش بهداشت نحوه ارتباط با مخاطب را در قالب ایفای نقش به تصویر بکشد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

با عنایت به رویکرد فعال و مهارت‌های حل مسأله برانجام فعالیت‌های موقعیت محور به روش‌های مناسب از جمله گفتگوی گروهی، کلاسی، انفرادی، خود ارزیابی و نمایش فیلم، ایفای نقش و شبیه سازی در دروس تاکید می‌شود و از مدرس انتظار می‌رود بعنوان راهنما و راهبرفرآیند یاددهی - یادگیری با خلق فرصت‌های تربیتی و آموزشی، زمینه را برای درک، انگیزه و اصلاح مداوم موقعیت و رشد دانشجو معلمان فراهم آورد.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی:

۱- پیشنهاد تالیف

منبع فرعی:

۱- ماده ۳۳ و ۲۵ تبصره آیین نامه بهداشت محیط مدارس که در تاریخ ۱۳۸۴/۱/۱۶ به تایید وزرای وقت آموزش و پرورش و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده است.

۲- استقرار سیستم مدیریت سلامت در مدارس و اعطای ستاره به مدارس کشور (HSE) دکتر مصطفی غفاری و همکاران

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: -
- ارزشیابی تکوینی: ارائه سناریوها و نقش‌هایی که در طول ترم در کلاس ارائه می‌دهد یا مشارکت می‌کند. ۵. نمره
- ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی از مباحث شناختی. ۷. نمره
- کارپوشه: جمع‌آوری نظرات در بحث‌های گروهی - تدوین پیشنهادات و نظرات ارائه شده به همراه عکس و تصویر یا فیلم. ۸. نمره

سرفصل درس «آموزش دانش آموزان دارای نیازهای ویژه»

۱. معرفی درس و منطق آن:

دانش آموزان دارای نیازهای ویژه گروهی از دانش آموزان مشغول به تحصیل در مدارس کشور هستند که با توجه به شرایط ویژه حسی، جسمانی، ذهنی، روانشناختی و ادراکی، نیازمند توجه خاص هستند. لذا لازم است از چند جهت به این مهم توجه شود: اول اینکه با عنایت به منشور آموزش یک پارچه که بسیاری از دانش آموزان با شرایط ویژه را در کنار دانش آموزان مدارس عادی قرار می دهد، معلم این مدارس باید با ویژگی های این قبیل دانش آموزان آشنایی داشته و روش های یاددهی - یادگیری مهارت ها و مفاهیم به آنها را بداند و بتواند از این روش ها برای آموزش به این دانش آموزان در کنار سایر دانش آموزان استفاده نماید. دوم اینکه احتمال دعوت به کار (به کارگیری) این معلمان در مدارس خاص دانش آموزان با نیازهای ویژه وجود دارد و لذا داشتن حداقل قابلیت های شناختی و مهارتی در این زمینه از ضروریات دوره های تربیت معلم آموزش تربیت بدنی و مراقبت سلامت است.

اهداف این درس با چهارچوب مفهومی دانشگاه فرهنگیان هماهنگ شده است. علاوه بر این، این محتوا حاوی استانداردهای سازمان های ملی و بین المللی ورزش و تربیت بدنی برای افراد معلول است.

نام درس به فارسی: آموزش دانش آموزان دارای نیازهای ویژه نام درس به انگلیسی: Education of students with special needs	مشخصات درس
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود:	نوع درس: نظری
۱- با اصول و مبانی، دانش عمومی تربیت بدنی تطبیقی (ویژه)، سازگاری با ورزش و زمینه های مرتبط با آموزش های تربیت بدنی و سلامت ویژه آشنا شده، جنبه های قانونی آن را بداند و نسبت به رفع نیازهای فردی و اجتماعی دانش آموزان دارای نیازهای ویژه اقدام کند.	تعداد واحد: ۲
۲- مهارت های اساسی در اجرای آزمون، ارزیابی، برنامه نویسی و تدریس فعالیت های سازگار با شرایط جسمانی و سلامت دانش آموزان دارای نیازهای ویژه را فرا بگیرد و آن را به کار بندد.	تعداد ساعت: ۳۲
۳- با انواع دانش آموزان دارای نیازهای ویژه و روش های توسعه قابلیت های فردی و اجتماعی آنها و چگونگی برقراری ارتباط با آنها آشنا شود و روش های آموزش مهارت های حرکتی به این دانش آموزان را در صحنه عمل به کار بگیرد.	شایستگی کلیدی: موضوعی (CK) تخصص مورد نیاز برای تدریس: استاد گروه تربیت بدنی

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: کلیات

- مقدمه، تعاریف و اصطلاحات تربیت بدنی تطبیقی و سلامت

- مدیریت و سازماندهی برنامه های تربیت بدنی تطبیقی و سلامت
- برنامه های تربیت فردی و گروهی دانش آموزان دارای نیازهای ویژه
- استراتژی های آموزش برای تربیت بدنی تطبیقی و سلامت
- ارزشیابی، اندازه گیری و آشنایی با آزمون های دانش آموزان دارای نیازهای ویژه

فعالیت یادگیری:

در قالب بحث گروهی، دیدگاه و برداشت های خود را از مفهوم تربیت بدنی تطبیقی و سلامت و اینکه آیا ادغام که دانش آموزان دارای نیازهای ویژه با دانش آموزان عادی درست است یا خیر؟ را بیان کنند.

تکالیف عملکردی:

تهیه گزارش تصویری از دانش آموزان دارای نیازهای ویژه و فعالیت هایی که قادر به انجام آن هستند.

فصل دوم: شناخت دانش آموزان دارای نیازهای ویژه

- معلولین ذهنی، معلولین دارای اختلالات یادگیری، اوتیسم و معلولیت های ارتباطی
- معلولین ناشنوا و نابینا
- معلولین قطع عضو و اندام کوچک و ناهنجاری های اندامی
- معلولین فلج مغزی، ضربه مغزی
- معلولین ضایعه نخاعی، اسپاینایفیدا، ام اس، تحلیل عضلانی، روماتیسم
- سایر معلولیت ها و آسیب ها (ناهنجاری های جسمانی و حرکتی، خام حرکتی، چاقی و آسم و کم خونی و...)
- آشنائی با علائم و نشانگان بیماری هایی که احتمال بروز معلولیت دارند چاقی و اضافه وزن، مشکلات تنفسی و آسم، اختلالات قلبی و عروقی مادرزادی، صرع، دیابت، ام اس و...

فعالیت یادگیری:

در قالب فعالیت گروهی، ویژگی های مشترک دانش آموزان مربوط به هریک از بخش اول تا ششم را تهیه و به کلاس ارائه نمایند.

تکالیف عملکردی:

فعالیت های جسمانی مورد انتظار از هر یک از دانش آموزان را در محیط ورزشی در قالب گزارش تصویری نمایش دهند.

فصل سوم: ملاحظات ضروری در توسعه قابلیت های جسمانی و حرکتی دانش آموزان دارای نیازهای

ویژه

- توسعه حرکتی (مهارتی)
- توسعه ادراکی - حرکتی (شناختی - حرکتی)
- ویژگی های حرکتی کودکان پیش دبستانی و دبستانی

فعالیت یادگیری:

برای هریک از دانش آموزان دارای نیازهای ویژه، حداقل یک مهارت حرکتی و یک مهارت ادراکی - حرکتی معرفی کنند.

تکالیف عملکردی:

فعالیت های معرفی شده را با توجه به چگونگی اجرا در محیط ورزشی دسته بندی و نواقص احتمالی را برطرف نمایند.

فصل چهارم: فعالیت های دانش آموزان دارای نیازهای ویژه

- فعالیت ها و آمادگی جسمانی مرتبط با سلامت
- فعالیت های با ویلچر و سایر وسایل ورزشی
- فعالیت های آبی
- ورزش های زمستانی
- ورزش های انفرادی، دو نفره و تیمی
- فعالیت های تفریحی و هیجانی

فعالیت یادگیری:

در بحث گروهی، فعالیت های ورزشی دانش آموزان دارای نیازهای ویژه را در دو دسته قهرمانی و همگانی مشخص کنند.

تکالیف عملکردی:

از محل تمرین دانش آموزان و یا افراد با این ویژگی بازدید کرده و نتیجه را در قالب گزارش به کلاس ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

شاید تعدادی از دانشجویان شما با این دانش آموزان روبرو نشده باشند. بهتر است ضمن رعایت اختصار در ارائه مباحث علمی زیاد، سعی کنید بصورت کاربردی، شناخت مهارت آموزان نسبت به این افراد را افزایش دهید و اطلاعاتی را در کلاس مطرح کنید یا به عنوان تکلیف در نظر بگیرید که بتوانند نیاز کار با دانش آموزان دارای نیازهای ویژه در مدرسه را حل کنند. از مهارت آموزان مطلع در کلاس که در زمینه کار با این دانش آموزان وجود دارد، در فعالیت های گروهی بخوبی استفاده کنید. بحث های گروهی راهکار مناسبی برای متعادل کردن سطح کلاس است. بازدیدهای عینی از محل تحصیل، نگهداری و ورزش این افراد بسیار راه گشاست.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی:

۱. جوزف وینیک و دیوید پورتا (۱۳۹۹). تربیت بدنی و ورزش سازگارانه، ترجمه: حسن دانشمندی، علی مرادی، دکتر محمد ابراهیم محمدعلی نسب؛ نشر حتمی.

منبع فرعی:

۱. سخنگویی، یحیی؛ محمدیان فریبا؛ فرهادی زاده، مهین؛ افشارمند، زهره (۱۳۹۶). کتاب ورزش معلولین، انتشارات حتمی.
۲. کتاب های مرتبط با پیامدهای یادگیری چاپ فدراسیون ورزش های جانبازان و معلولین
۳. کتاب های مرتبط با پیامدهای یادگیری چاپ سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: برگزاری یک مباحثه گروهی در کلاس و جمع آوری نقطه نظرات گروهی
- ارزشیابی تکوینی: ارائه تکالیف و فعالیت ها در مورد هر یک از فصول کتاب
- ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی از مباحث نظری
- کارپوشه: جمع آوری فعالیت های عملی و کارگاهی در مورد هریک از انواع دانش آموزان

سرفصل درس «آموزش بهداشت و تغذیه سالم در مدارس»

۱. معرفی درس و منطق آن:

آموزش بهداشت در مدارس موضوع مهمی است که می‌تواند به دانش‌آموزان در ایجاد رفتارهای سالم و پیشگیری از بیماری‌ها کمک کند. آموزش بهداشت مبتنی بر مدرسه به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا دانش سلامت عملکردی را کسب کنند و نگرش‌ها، باورها و مهارت‌های عملی مورد نیاز برای اتخاذ و حفظ رفتارهای سالم را در طول زندگی خود تقویت کنند. آموزش بهداشت همچنین می‌تواند بر پیامدهای سلامتی متعددی مانند کاهش رفتارهای مخاطره آمیز، کاهش مصرف مواد و دخانیات و بهبود عملکرد تحصیلی تاثیر بگذارد. آموزش بهداشت باید توسط معلمان واجد شرایط آموزش داده شود، دانش‌آموزان را به خدمات بهداشتی متصل کند و والدین و شرکای جامعه را درگیر کند. دوران مدرسه از مهمترین و حساس ترین دوران زندگی است که نقش مهمی در سلامت آینده فرد و جامعه دارد. اگر به دانش‌آموزان آگاهی لازم داده شود، می‌توانند این دوره را با سلامت گذرانده و آینده روشن تری داشته باشند. تغذیه صحیح در سنین مدرسه در ایجاد رفتارهای غذایی درست در دانش‌آموزان، اصلاح الگوی مصرف غذایی و پیشگیری از بیماری‌های غیر واگیر از جمله بیماری‌های قلبی عروقی، دیابت، سرطان‌ها، فشار خون بالا و ... حائز اهمیت است. دانش‌آموزان باید بیاموزند که بخش عمده بیماری‌هایی که در خانواده‌های خود شاهد آن هستند (بخصوص در افراد با سنین بالا)، با تغذیه مناسب قابل پیشگیری اند. باشد که این موضوع ضرورت آموزش بهداشت و تغذیه سالم در مدارس را تبیین می‌نماید.

نام درس به فارسی: آموزش بهداشت و تغذیه سالم در مدارس نام درس به انگلیسی: Health education and healthy nutrition in schools	مشخصات درس نوع درس: نظری - عملی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸ شایستگی کلیدی: تربیتی موضوعی (PCK) تخصص مورد نیاز برای تدریس: - دکترای تخصصی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت - کارشناسی ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: ۱- اصول و مفاهیم آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس را ذکر نماید. ۲- اهمیت پیشگیری از چاقی و اضافه وزن در دانش‌آموزان را تبیین کند. ۳- عوارض چاقی و اضافه وزن را ذکر نماید. ۴- شاخص‌های ارزشیابی اضافه وزن و چاقی در دانش‌آموزان را تبیین کند.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در مدارس

- مبانی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
- ارتباط در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
- فن‌آوری کاربردی در آموزش بهداشت

- ارزشیابی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

فعالیت یادگیری:

در گروه‌های کلاسی، نقش آموزش بهداشت را در پیامدهای سلامتی دانش‌آموزان فهرست کنند.

تکالیف عملکردی:

در گروه‌های کلاسی با انتخاب یک معضل بهداشتی مدارس بصورت کاربردی و عملیاتی و با رعایت تکنیک‌های آموزشی هر دانشجو با رعایت استانداردهای آموزش بهداشت برای ایجاد، ترویج و حمایت از رفتارهای ارتقا دهنده سلامت دانش‌آموزان بصورت عملی آموزش دهد.

فصل دوم: نیازهای تغذیه‌ای سنین مدرسه

- اهمیت تغذیه صحیح در سلامت سنین مدرسه
- نیازهای تغذیه‌ای در سنین مدرسه
- اهمیت صرف صبحانه
- رفتارهای تغذیه‌ای نامطلوب در دانش‌آموزان

فعالیت یادگیری:

در گروه‌های کلاسی، اهمیت تغذیه صحیح در سنین مدرسه بیان کنند.

تکالیف عملکردی:

در گروه‌های کلاسی، برای دانش‌آموزان دوره‌های تحصیلی مختلف یک دستور غذایی میان وعده سالم تهیه نمایند.

فصل سوم: پایش رشد در سنین مدرسه

- نحوه تعیین نمایه توده بدنی
- شاخص‌های ارزشیابی وضعیت رشد دانش‌آموزان
- شاخص قد برای سن
- شاخص نمایه توده بدنی برای سن

فعالیت یادگیری:

مهارت‌آموزان در قالب بحث گروهی، نحوه تعیین BMI و دسته‌بندی شاخص توده بدنی را مورد بررسی قرار دهند.

تکالیف عملکردی:

هریک از مهارت‌آموزان شاخص قد برای سن را از شاخص‌های ارزشیابی وضعیت رشد دانش‌آموزان را تفسیر نماید و نتیجه را در کلاس ارائه دهد.

فصل چهارم: اضافه وزن و چاقی

- علل بروز چاقی
- بیماری‌ها و مشکلات ناشی از اضافه وزن و چاقی
- درمان اضافه وزن و چاقی

فعالیت یادگیری:

هر یک از مهارت آموزان در کلاس، علل اضافه وزن و چاقی در دانش آموزان را در برگه فهرست کنند.

تکالیف عملکردی:

هر یک از مهارت آموزان در کلاس، عوارض چاقی دوران کودکی را در قالب تصویر پای تابلو کلاس به تصویر بکشند.

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری:

با عنایت به رویکرد فعال و مهارت های حل مساله برانجام فعالیت های موقعیت محور به روش های مناسب از جمله گفتگوی گروهی، کلاسی، انفرادی، خود ارزیابی و نمایش فیلم، ایفای نقش و شبیه سازی در دروس تاکید می شود و از مدرس انتظار می رود به عنوان راهنما و راهبرفرآیند یاددهی - یادگیری با خلق فرصت های تربیتی و آموزشی، زمینه را برای درک، انگیزه و اصلاح مداوم موقعیت و رشد دانشجو معلمان فراهم آورد.

۴- منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- باقیانی مقدم، محمد حسین؛ احرام پوش، محمد حسین (۱۴۰۰). اصول و کلیات خدمات بهداشتی. آثار سبحان، یاررس
- ۲- عبداللهی، زهرا (۱۳۹۴) راهنمای آموزشی تغذیه در سنین مدرسه. نشر باغ رضوان.
- ۳- کلیشادی، رویا و موحدی، آریو (۱۳۹۵). پیشگیری و درمان اضافه وزن کودکان و نوجوانان، نشر اندیشه ماندگار.

منابع فرعی:

عبداللهی، زهرا (۱۳۹۵). تغذیه در سنین مدرسه ویژه مراقبین سلامت وزارت آموزش و پرورش .

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: -
- ارزشیابی تکوینی: ارائه سناریوها و نقش هایی که در طول ترم در کلاس ارائه می دهد یا مشارکت می کند. ۵.نمره
- ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی از مباحث شناختی. ۷.نمره
- کارپوشه: جمع آوری نظرات در بحث های گروهی - تدوین پیشنهادات و نظرات ارائه شده به همراه عکس و تصویر یا فیلم. ۸.نمره

سرفصل درس «کاربست فناوری در یادگیری»

۱. معرفی درس و منطق آن:

روش‌های یادگیری با توسعه فناوری و ظهور برنامه‌های تعاملی تغییر کرده است. فناوری یادگیری بسیاری از آرمان‌های آموزشی را از جمله یادگیری در هر مکان و زمان، یادگیری مشارکتی، خودارزیابی و خودراهبردی تحقق بخشیده است. بنابراین می‌توان فناوری آموزشی را به کارگیری فناوری جهت خلق و مدیریت منابع و فرآیندهای فناورانه جهت بهبود عملکرد آموزشی با هدف ایجاد انگیزه و ترغیب دانش‌آموزان به یادگیری و جستجوگری و سازندگی مفاهیم دانست که یادگیرندگان را وادار به تفکر در سطوح بالا نموده تا بتوانند اطلاعات پیچیده را تحلیل کنند. لذا آشنایی و بهره‌مندی از فناوری یادگیری یکی از نیازهای معلمانی است که وظیفه‌ی آماده‌سازی فراگیران را برای ورود به جامعه و عرصه‌ی کار را دارند. با تلفیق فناوری در فرصت‌های یاددهی و یادگیری علاوه بر بهبود کارایی آموزش، دانش‌آموزان آموزش می‌بینند که چگونه خود را برای استفاده‌ی صحیح از فرصت‌های پیش رو بواسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

نام درس به فارسی: کاربست فناوری در یادگیری نام درس به انگلیسی: Technology Use for Learning	مشخصات درس
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت آموز قادر خواهد بود: ۱- ضمن آشنایی با استانداردها و معیارهای تولید محتوای الکترونیکی، به تولید محتوای الکترونیکی در یکی از دروس رشته خود اقدام نماید. ۲- برنامه‌های کاربردی سیستم عامل ویندوز ۱۰ را در محیط‌های آموزشی بکار گیرد. ۳- بخش‌های مهم و کاربردی مجموعه نرم‌افزاری آفیس ۲۰۱۵ را یاد گرفته و از آن استفاده کند. ۴- یک نرم‌افزارهای آموزشی طراحی و تولید کند. ۵- به ارزشیابی نرم‌افزارهای مختلف آموزشی بپردازد.	نوع درس: عملی
	تعداد واحد: ۲
	تعداد ساعت: ۶۴
	شایستگی کلیدی: تربیتی
	موضوعی (PCK)
	تخصص مورد نیاز برای
	تدریس: متخصص
	تکنولوژی آموزشی و IT

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: فناوری و محیط‌های یاددهی-یادگیری

- اهداف
- تکنولوژی آموزشی
- رسانه‌های آموزشی
- چندرسانه‌ای‌ها
- فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش
- یادگیری الکترونیکی
- تعامل در محیط‌های الکترونیکی
- محتوای الکترونیکی
- استانداردها و معیارهای تولید محتوای الکترونیکی

- کلیات تولید نرم افزارهای چندرسانه‌ای

- ارزشیابی از محتوای الکترونیکی چندرسانه‌ای

فعالیت یادگیری: با ذکر تعاریف و مثال‌های گوناگون تعاریف به طور دقیق مورد بررسی قرار گیرد و نقاط تفاوت و تشابه مفاهیم با ذکر مصادیق آن شناسایی گردد.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می‌شود در مورد مفاهیم مطرح شده به تحقیق پرداخته و گزارشی از میزان استفاده و جنبه‌های کاربردی فناوری برای یادگیری تهیه نمایند.

فصل دوم: آشنایی با سیستم عامل Windows ۱۰ و برنامه‌های کاربردی آن

• اهداف

• آشنایی با محیط ویندوز

- اتصال برنامه به نوار وظیفه

- تنظیمات زمان و تاریخ در ویندوز

- پنجره‌ها در ویندوز ۱۰

• تنظیمات سیستم در Control Panel

- حذف نرم‌افزار از سیستم

- ایجاد حساب کاربری و تنظیمات آن

- ایجاد رمز عبور برای ویندوز

- نصب قلم‌های فارسی در ویندوز

• برنامه‌های کاربردی Windows ۱۰

▪ نمایش و ویرایش تصاویر در برنامه‌ی Photos

- پخش فیلم و موسیقی در ویندوز ۱۰

- برنامه‌ی نقاشی (Paint)

- عکس‌برداری از صفحه‌نمایش با برنامه‌ی Snipping Tool

- ضبط صدا در Voice Recorder

- برنامه‌ی ماشین حساب (Calculator)

- ابزار ذره‌بین (Magnifier)

• انتقال اطلاعات

- انتقال اطلاعات به لوح فشرده

- انتقال اطلاعات از حافظه‌ی جانبی فلش به هارد رایانه

• مدیریت ویندوز

- مدیریت وظایف در ویندوز (Task Manager)

- بازیابی سیستم (System Restore)

فعالیت یادگیری: محیط سیستم عامل ویندوز ۱۰ و نحوه‌ی استفاده از آن مورد بررسی قرار گرفته و جنبه‌های کاربردی و لزوم فراگیری آن به طور دقیق مورد واکاوی قرار گیرد.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می‌شود سیستم را در Control Panel تنظیم کرده و برنامه‌های کاربردی مختلف ویندوز ۱۰ را مورد استفاده قرار دهند و فایل‌های ساخته شده را در سیستم خود ذخیره نمایند.

فصل سوم: آشنایی با برنامه‌های پرکاربرد مجموعه نرم افزاری ۲۰۱۶ Office

- اهداف
- معرفی مجموعه‌ی نرم افزاری آفیس ۲۰۱۶
- محیط برنامه‌های مجموعه‌ی آفیس و اصول کار مشترک در آن‌ها
 - بستن فایل و خروج از برنامه
 - ذخیره کردن فایل‌ها
 - بازکردن فایل‌های موجود
 - انتخاب داده‌ها
 - برش، کپی و چسباندن داده‌ها
 - لغو آخرین فرمان انجام شده و تکرار فرمان‌ها
 - حفاظت از فایل در آفیس
 - کلیدهای میانبر مشترک در مجموعه‌ی آفیس
- آشنایی با واژه پرداز ورد ۲۰۱۶ و اصول تایپ متن در آن
 - اجرای ورد و محیط برنامه‌ی آن
 - اصول کلی تایپ متن در ورد
 - آشنایی با صفحه کلید و اصول تایپ استاندارد
 - قالب‌بندی کاراکتر و پاراگراف
 - درج انواع لیست در سند
 - کار با اشیای گرافیکی در ورد
 - ایجاد کادرهای متنی و طرح‌های هنری
 - درج تصاویر در سند
 - درج اشکال مختلف در سند و ویرایش آن‌ها
 - درج انواع نمودار در سند
 - درج نمادهای ویژه و علائم ریاضی
 - اصول کار با جدول در ورد
 - تنظیم حاشیه، جهت و اندازه‌ی صفحات
 - چند ستونی کردن صفحات

- قراردادن کادر و پس زمینه برای صفحات
- کار با سرصفحه و پاصفحه ، افزودن شماره صفحه
- ایجاد پاورقی برای عبارت های سند
- کار با ادغام پستی در برنامه ی ورد
- شمارش در ورد
- چاپ سند
- آشنایی با محیط کار نرم افزار پاورپوینت و ایجاد فایل نمایشی در آن
 - افزودن اسلاید و انتخاب طرح بندی (Layout)
 - حذف ، کپی و انتقال اسلایدها
 - نماهای برنامه ی پاورپوینت
 - درج عناصر و اشیای مختلف در اسلایدها
 - طراحی اسلایدها
 - متحرک سازی در پاورپوینت
 - مدیریت اسلایدها و تنظیمات نمایش آن
 - افزودن پاصفحه، تاریخ و شماره ی اسلاید به اسلایدهای نمایش
 - نمایش اسلایدها در نمای Slide Show
 - ذخیره ی نمایش آماده شده در قالب های دیگر
- آشنایی با نرم افزار صفحه گسترده ۲۰۱۶ Microsoft Excel
 - آشنایی با صفحه گسترده و محیط برنامه ی اکسل
 - تغییر جهت کاربرگ ها
 - وارد کردن داده ها و ویرایش آن ها
 - حذف یا درج سلول، سطر یا ستون
 - قالب بندی قلم (فونت)
 - تنظیم جهت متن و تراز بندی
 - ویرایش و تنظیمات سلول ها
 - فرمول نویسی و توابع در اکسل
 - درج نمودارها در اکسل و تنظیمات آن
 - مدیریت کارپوشه و کاربرگ ها
 - مرتب سازی، فیلتر و چاپ اطلاعات در اکسل
 - تنظیمات صفحه

فعالیت یادگیری: مجموعه‌ی آفیس و مباحث مشترک موجود در آن را توضیح داده داده و کاربرد هر یک از نرم‌افزارهای Office در آموزش و یادگیری را مورد بحث و بررسی قرار دهند.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می‌شود یک نمونه‌ی سوال امتحانی کامل را در برنامه‌ی ورد تایپ کرده، گزارشی را در برنامه‌ی اکسل ارائه دهند. همچنین با استفاده از برنامه‌ی Power Point به ارائه‌ی یکی از مباحث موجود در کتاب‌های درسی بپردازند.

فصل چهارم: شبکه و اینترنت

- اهداف

- مفهوم و انواع شبکه‌های رایانه‌ای
- شبکه‌ی اینترنت
- فرآیند کار با مودم برای اتصال به اینترنت
- معرفی مرورگرهای رایج
- آموزش استفاده از مرورگر گوگل کروم (Google Chrome)
- تنظیمات مرورگر کروم
- تنظیمات History در مرورگر کروم
- Bookmark در مرورگر کروم
- ایجاد و استفاده از پست الکترونیکی در سایت Google (Gmail)
- اصول جستجو در موتور جستجوی Google

فعالیت یادگیری: نمونه‌هایی از استفاده از شبکه، شبکه‌ی اینترنت، مرورگرها، موتور جستجو و ... را ارائه داده و در مورد استفاده از موارد ذکر شده برای تسهیل امر یادگیری و آموزش بحث نمایند.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می‌شود با اتصال به شبکه‌ی اینترنت یک پست الکترونیکی ایجاد کرده، فهرستی از وب سایت‌های آموزشی را در مرورگر خود اضافه و نهایتاً از موتور جستجو برای جستجوی اطلاعات آموزشی دروس رشته استفاده نمایند و گزارش را به کلاس ارائه دهند.

فصل پنجم: اصول و روش طراحی و ویرایش پیام‌های صوتی

- اهداف

- اصول پیام‌های صوتی در تولید محتوای الکترونیکی
- معرفی نرم افزارهای تولید و ویرایش صدا
- تنظیمات سخت افزاری و نرم افزاری صدا
- آموزش نرم افزار AVS Audio Editor
- معرفی نرم افزار مبدل صوتی AVS Audio Convertor

فعالیت یادگیری: استانداردهای پیام‌های صوتی بررسی شده و در مورد نرم افزارهای ویرایش پیام‌های صوتی و تفاوت با دیگر نرم افزارهای آن بحث شود.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می‌شود با رعایت استاندارد های مطرح شده در مورد پیام‌های صوتی و به واسطه نرم افزار تشریح شده به ویرایش پیام صوتی پردازد.

فصل ششم: اصول و روش طراحی و ویرایش پیام‌های تصویری

- اهداف

- اصول طراحی پیامهای تصویری در تولید محتوای الکترونیکی

- انواع تصاویر گرافیکی

- اصول و ویژگیهای تصاویر آموزشی

- معرفی ابزارها و نرم افزارهای تولید ویرایش تصاویر

- آموزش نرم افزار Snagit ۲۰۲۰.۱۰.۴۹۶۵

فعالیت یادگیری: استانداردهای پیام‌های تصویری و گرافیکی را تشریح کرده و در مورد نرم افزارهای ویرایش پیام‌های تصویری و تفاوت با دیگر نرم افزارهای مربوطه بحث شود.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می‌شود با رعایت استانداردهای مطرح شده در مورد پیام‌های تصویری و گرافیکی و به واسطه نرم افزار تشریح شده به ویرایش پیام تصویری پردازند.

فصل هفتم: اصول و روش طراحی و ویرایش فیلم‌های آموزشی

- اهداف

- اصول طراحی فیلم آموزشی در تولید محتوای الکترونیکی

- اصول و ویژگیهای فنی فیلم های آموزشی

- اصول و ویژگیهای آموزشی فیلم های آموزشی

- معرفی نرم افزارهای تولید فیلم های آموزشی

- آموزش نرم افزار AVS Video Editor ۹.۲.۱.۳۴۹

- آموزش نرم افزار Camtasia Studio ۲۰۱۹.۰.۹.۱۷۶۴۳

فعالیت یادگیری: اصول و ویژگیهای فنی فیلم‌های آموزشی را تشریح کرده و استفاده از فیلم آموزشی در بهبود فرآیند یاددهی- یادگیری را مورد نقد و بررسی قرار دهند.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می‌شود که با در نظر گرفتن استاندارد های تولید فیلم آموزشی در مورد یک موضوع آموزشی فیلم تهیه کرده و آن را ویرایش نمایند.

فصل هشتم: اصول و روش طراحی و ویرایش پویانمایی‌های آموزشی

- اهداف

- اصول طراحی پیامهای انیمیشنی در تولید محتوای الکترونیکی

- ویژگیهای پیامهای انیمیشن های آموزشی

- معرفی نرم افزارهای تولید و ویرایش انیمیشن

- آموزش مقدماتی نرم افزار Adobe Flash Professional CS6 v۱۲.۰.۰.۴۸۱

- آموزش نرم افزار SWF Decompile Expert v۳

فعالیت یادگیری: در مورد میزان تاثیر و ضرورت انیمیشن های آموزشی در فرآیند انتقال و تعامل آموزش تحقیق نموده و نرم افزارهایی تولید انیمیشن آموزشی را به نقد گذارند.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می شود در مورد ضرورت انیمیشن آموزش به تحقیق بپردازد و با استفاده از از نرم افزار تشریح شده به ایجاد یک انیمیشن آموزشی اقدام نمایند.

فصل نهم: اصول و روش طراحی و تولید آزمون های الکترونیکی

- اهداف

- اصول طراحی تولید آزمون های الکترونیکی

- اصول کلی در طراحی آزمون های الکترونیکی

- معرفی نرم افزارهای آزمون ساز الکترونیکی

- آموزش نرم افزار Wondershare QuizCreator ۴.۵.۱

فعالیت یادگیری: ویژگی های آزمون های الکترونیکی و اصول طراحی آزمون های الکترونیکی مورد بحث و بررسی قرار گرفته و نقاط ضعف و قوت نرم افزارهای تولید آزمون های الکترونیکی بیان شود.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می شود با استفاده از نرم افزار تشریح شده، آزمون الکترونیکی در مورد مباحث آموزشی دروس رشته تهیه و ارائه نمایند.

فصل دهم: اصول و روش طراحی و ویرایش رابط گرافیکی (ترکیب عناصر چندرسانه ای)

- اهداف

- اصول طراحی و تولید رابط گرافیکی

- اصول و روش های طراحی چندرسانه ای

- نمای کلی یا نقشه نرم افزار آموزشی

- معرفی نرم افزارهای چند رسانه ای برای تولید نرم افزار آموزشی

- آموزش نرم افزار AutoPlay Media Studio ۸.۵.۳.۰

فعالیت یادگیری: کاربرد نرم افزارهای آموزشی در ارائه س آموزش و نرم افزارهایی که می توانند عناصر چندرسانه ای ایجاد کنند، مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می شود تا بتوانند یک درس از دروس رشته را انتخاب و با استفاده از عناصر چندرسانه ای یک نرم افزار آموزشی را تولید نمایند به طوری که استانداردهای تولید محتوای الکترونیکی در آن رعایت شده باشد.

فصل یازدهم: قفل گذاری و انتشار نرم افزار آموزشی

- اهداف

- فرآیند عمومی انتشار نرم افزار آموزشی

- آموزش نرم افزار GiliSoft Secure Disc Creator ۷.۳.۰

- آموزش نرم افزار CD Label Designer ۷.۲.۱ Build ۷۶۷

فعالیت یادگیری: علل قفل گذاری بر روی نرم افزارهای آموزشی مورد نقد و واکاوری قرار گرفته و اصول زیباشناسی برای طراحی نرم افزارهای آموزشی بررسی شود.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می شود تا با استفاده از نرم افزار تشریح شده، روی نرم افزار آموزشی خود قفل بگذارند و همچنین طرح متناسب با محتوای خود را برای جلد لوح فشرده طراحی نمایند.

فصل دوازدهم: اصول طراحی و تولید اپلیکیشن های آموزشی

- اهداف

- اصول و روش طراحی و تولید اپلیکیشن های آموزشی

- نکاتی پیرامون طراحی و تولید اپلیکیشن های آموزشی

- اصول و ویژگی های آموزشی و فنی اپلیکیشن آموزشی

- معرفی نرم افزارهای مهم برای طراحی اپلیکیشن

- آشنایی با محیط و اصول کار با نرم افزار آپچه (Appche)

- ارزشیابی اپلیکیشن ساخته شده

فعالیت یادگیری: در مورد تأثیر اپلیکیشن های آموزشی گزارشی تهیه نموده و ساخت اپلیکیشن های آموزش و نرم افزارهای آن را مورد بحث و تحلیل قرار دهند.

تکالیف عملکردی: از دانشجو معلمان خواسته می شود به کمک محتوای آموزشی درس و با استفاده از نرم افزارهای معرفی شده در تلفن همراه، به ساخت اپلیکیشن آموزشی پرداخته و در پایان به ارزشیابی اپلیکیشن آموزشی همکلاسی های خود بپردازند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

در این درس آموزش با محوریت استاد و مشارکت دانشجویان در کارگاه رایانه انجام می شود و دانشجو ملزم است بر اساس منابع اعلام شده به مطالعه پرداخته و با آمادگی در کلاس درس حضور یابد. به تشخیص استاد جلساتی به آموزش مباحث نظری و باقی جلسات به آموزش عملی نرم افزارهای پیشنهادی برای درس پرداخته شود. از آن جا که دانشجو معلم ملزم به ارائه ی یک پروژه ی پایانی به صورت محتوای الکترونیکی است، تمرین عملی در کلاس و انجام تدریجی پروژه در طول ترم پیشنهاد می گردد.

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

کار بست فناوری در یادگیری (در دست تدوین)

منابع فرعی:

۱- عباسی، سیف الله؛ بادل، علیرضا (۱۳۹۳). تولید محتوای الکترونیکی (نرم افزار آموزشی) استانداردها، ابزارها و نرم افزارها.

تهران: دیباگران.

۲- بادل، علیرضا؛ مدلل کار، اعظم؛ سیف الله، حامد (۱۳۹۲). اصول و روش تولید کتاب‌های الکترونیکی چندرسانه‌ای، تهران: دیباگران.

۳- عباسی، حامد؛ بادل، علیرضا (۱۳۹۶). محتواساز آموزش الکترونیکی (براساس استاندارد سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور) شغل محتواساز آموزش الکترونیکی. تهران: دیباگران.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی):

- ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیشنهاد در این درس قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد.
- ارزشیابی تکوینی: ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در طول ترم، کلاسی و ارزشیابی مستمر ۵ نمره
- ارزشیابی پایانی:
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس فعالیت یادگیری در پایان ترم، بصورت آزمون عملی ۵ نمره
- اجرای تولید محتوای الکترونیکی (نرم افزار آموزشی) با رعایت استانداردها براساس عنوان درسی که در طول ترم مشخص می‌گردد ۱۰ نمره

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

- آمادگی مدام برای فعالیت عملی در هر جلسه.
- مشارکت جدی و موثر در کار با رایانه.
- رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان.
- انجام تکالیف و در فعالیت عملی محوله بر اساس محتوایی که تکلیف شده.

۱. معرفی درس و منطق آن:

برنامه کارآموزی فرصت برقرار ساختن پیوند میان آموخته‌های نظری با محیط‌های واقعی آموزشی - تربیتی و عمق بخشیدن به تجربه‌های پیشین برای توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای و دستیابی به کنش عملی را در کلاس درس فراهم می‌کند. این برنامه مبتنی بر روش‌های مختلف توسعه حرفه‌ای است. کارآموزان برای کسب توانایی‌های حرفه‌ای نیازمند کسب تجربیات دست‌اول در زیست‌بوم کلاس درس و اتخاذ تصمیمات اثرگذار که زمینه‌ساز عمل مستقل حرفه‌ای معتبر است، هستند. فرصت‌های یادگیری فراهم شده از سوی استاد راهنما و معلم راهنما در این درس و بازخوردهای ارائه شده از سوی آنان باید امکان تلفیق نظر و عمل تربیتی را در موقعیت‌های واقعی، برای یافتن راه‌حل‌های قابل دفاع و پاسخ به مسئله‌های آموزشی / تربیتی تدارک ببیند. بهره‌گیری از مبانی نظری / تکنیک‌ها و فنون در برنامه کارآموزی به‌منظور دستیابی مهارت‌آموز به یک نگاه همه‌جانبه و غنا بخشیدن به تصمیمات اتخاذ شده در ابعاد برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی برای حمایت از یادگیری دانش‌آموزان ضروری است. در طول برنامه کارآموزی، مهارت‌آموز فرصت کسب تجربه برای درک عمل اثربخش، تأمل بر روی آن به‌منظور پذیرش مسئولیت حرفه‌ای را کسب می‌کند. این برنامه از انعطاف لازم برای تطبیق با ویژگی‌های منحصربه‌فرد مهارت‌آموزان و نیز شرایط واقعی که عمل حرفه‌ای در آن به تجربه گذاشته می‌شود، برخوردار است. اصلی‌ترین نقش در تدوین، اجرا و ارزیابی برنامه توسعه حرفه‌ای بر عهده مهارت‌آموز است و استاد راهنما / معلم راهنما^۱ وظیفه هدایت داوطلب جهت کسب آگاهی نسبت به توانایی‌ها و محدودیت‌ها و نیز تسهیل شرایط برای دستیابی به موفقیت را بر عهده دارند.

نام پودمان به فارسی: کارآموزی	مشخصات درس
نام پودمان به انگلیسی: Internship	نوع پودمان: کارآموزی
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری مهارت‌آموز قادر خواهد بود: ۱- با آگاهی از چیرستی و چگونگی پژوهش حرفه‌ای، تجربیات شخصی خود در موقعیت‌های واقعی را مورد واکاوی (تأمل) قرار داده و نتایج آن را برای تدوین، و ارزیابی برنامه توسعه حرفه‌ای مورد استفاده قرار دهد. ۲- برنامه توسعه حرفه‌ای خود را طراحی، و تدوین نموده و نتایج اجرای آن را ارزیابی و گزارش نماید.	تعداد واحد: (مجموع نیمسال اول و دوم): ۲+۲
	تعداد ساعت: (مجموع نیمسال اول و دوم): ۲۵۶ + ۹۶
	شایستگی کلیدی: تربیتی
	موضوعی (PCK)
	استاد متخصص برای تدریس: به تشخیص گروه

^۱ - معلم راهنمایی که مسئولیت هدایت دانشجو را در سطح مدرسه بر عهده دارد باید از توانایی‌های حرفه‌ای و علمی بر اساس انتظارات برنامه درسی برخوردار باشد و بتواند مسئولیت هدایت مهارت‌آموز را بر عهده بگیرد. این گروه از معلمان راهنما به عنوان معلمان همکار دانشگاه معرفی خواهند شد و از امتیازات برخوردار می‌شوند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فرصت‌های یادگیری پیش‌بینی شده در این درس ناظر به تدوین برنامه توسعه حرفه‌ای است که شامل:

(الف) نیازسنجی و مضمون‌یابی برنامه توسعه حرفه‌ای: برای شناسایی نیازها در شروع دوره (در پایان دوره آموزش‌های نظری) بر اساس آموزش‌های نظری و جهت ارزیابی آمادگی‌های مهارت‌آموز برای ورود به عرصه عمل یک نمونه تدریس در قالب تدریس خرد ضبط و با مشارکت مهارت‌آموز و استاد راهنما، معلم راهنما (گروه‌های آموزشی استان/ منطقه) مورد نقد و ارزیابی قرار می‌گیرد: تحلیل عملکرد مهارت‌آموز از منظر نزدیکی/ فاصله با اهداف/ استانداردهای حرفه‌ای دانشگاه برای لحاظ نمودن در برنامه توسعه حرفه‌ای/ برنامه یادگیری حرفه‌ای، پاسخ به نیازهای دانش‌آموزان در سطح مدرسه، و نیز از منظر یافته‌های علمی و پژوهشی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. حاصل این نشست تعیین نیازها و اهداف برنامه توسعه حرفه‌ای است. مهارت‌آموز بر مبنای چارچوب^۱ توافق شده (برنامه توسعه حرفه‌ای/ برنامه یادگیری حرفه‌ای) نسبت به تدوین طرح کلی برنامه توسعه حرفه‌ای اقدام خواهد نمود. کلیات برنامه در نشست حضوری (توصیه می‌شود در قالب گروه‌های اقدام پژوهی برنامه مورد نقد و بررسی قرار گیرد) مورد تحلیل و نقاط قوت و ضعف آن به جهت تناسب با نیازها، تأثیر بر یادگیری دانش‌آموزان/ پاسخگویی به نیازهای دانش‌آموزان و یافته‌های علمی پژوهشی (موضوعات تخصصی و دانش حرفه) مورد بررسی و نسبت به نهایی شدن کلیات برنامه تصمیم‌گیری خواهد شد.

(ب) طراحی و تدوین برنامه توسعه حرفه‌ای: باتوجه به موضوعات درسی که مهارت‌آموز مسئولیت تدریس آن را در مدرسه بر عهده دارد کار طراحی واحدهای یادگیری آغاز و پس از تأیید آن توسط استاد راهنما/ معلم راهنما نسبت به تولید آن اقدام خواهد شد. از آنجایی که تولید واحدهای یادگیری نیازمند صرف زمان می‌باشد توصیه می‌شود این فرآیند پس از اتمام دوره آموزش‌های نظری آغاز و تا قبل از شروع سال تحصیلی، واحدهای یادگیری تولید شده آماده اجرا باشد.

(ج) اجرا و پایش: در مرحله اجرای واحدهای یادگیری، مسئولیت نظارت و بازخورد دادن بر عهده استاد/ معلم راهنما (گروه‌های آموزشی) خواهد بود. مهارت‌آموز مسئولیت ثبت، تحلیل و تفسیر تجربیات و مستندسازی آن را برای بازنگری در برنامه توسعه حرفه‌ای برعهده دارد و مهم‌ترین مستندات اطلاعاتی است که انعکاس‌دهنده تأثیر اجرای واحدهای یادگیری بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان/ موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان است. این مستندات شامل: نمونه کاربرگ‌ها، فعالیت یادگیری/ عملکردی حاصل از اجرای برنامه... است.

(د) ارزیابی: ارزیابی در طول فرآیند اجرای برنامه توسعه حرفه‌ای و در پایان آن مدنظر می‌باشد. گزارش خودکاوی روایتی تهیه شده از سوی مهارت‌آموز، گزارش ارزیابی استاد/ معلم راهنما (گروه‌های آموزشی) و نسخه بازنگری شده برنامه توسعه حرفه‌ای/ یادگیری حرفه‌ای مجموعه مستنداتی است که دفاع پایانی بر اساس آن انجام می‌شود.

تجربیات حاصل از فرآیند یادگیری حرفه‌ای در قالب اقدام‌پژوهی به کمک روایت‌های یا ژورنال‌های تأملی ثبت و ضبط شده و مبنای تدوین گزارش خودکاوی روایتی مهارت‌آموز در پایان دوره خواهد بود. در پایان یافته‌های حاصل از گزارش خودکاوی

^۱ - این چارچوب بر حسب نیازها یا تعامل میان استاد و دانشجو می‌تواند مورد بازنگری قرار گیرد اما مبنای ارزیابی عملکرد دانشجو چارچوب مورد توافق در برنامه توسعه حرفه‌ای است.

روایتی در قالب یک مقاله تدوین می‌شود که در این مقاله از داده‌های دست‌اول و به‌ویژه از نوع روایی استفاده می‌شود و مهم‌ترین سهم را در ارزیابی از دوره یک‌ساله بر عهده دارد.

چارچوب برنامه توسعه حرفه‌ای

- **منطق برنامه** (باتوجه به نیازهای حرفه‌ای شناسایی شده، دانش‌ها و مهارت‌های موردنیاز و تأثیر آن بر یادگیری دانش‌آموزان)

- **اهداف:**

توانایی شناخت و ارزیابی ظرفیت‌های حرفه‌ای برای برنامه‌ریزی و توسعه قابلیت‌ها در طول حیات حرفه‌ای (هدف‌های خاص توسط مهارت‌آموز تدوین می‌شود).

- **ملاک‌ها و سطوح موفقیت**

- **فعالیت‌ها/ روش/ منابع/ زمان**

- **شواهد و مستندات**

- **فرآیند**

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

مطالعه منابع، جستجو، سؤال کردن و پژوهش در عرصه عمل، برگزاری نشست‌های فردی/ گروهی در سطح مدرسه با حضور معلم راهنما یا در دانشگاه با حضور استاد راهنما برای تحلیل و ارزیابی فرآیند یادگیری حرفه‌ای و هدایت آن صورت می‌گیرد. استفاده از راهبردهای مشارکتی، برای به اشتراک گذاشتن تجربیات و ارائه یافته به تحقق اهداف این درس و نیز تنوع بخشیدن به تجربیات کمک می‌کند.

۴. منابع آموزشی:

۱- احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱). تهران: دانشگاه فرهنگیان.

۲- کرمی، علی و زائری، معصومه (۱۳۹۷). تمرین معلمی (کارورزی). نشر: فارس- مهر.

۳- نوروزی، رضا علی و مقامی، حمید (۱۳۸۴). تمرین معلمی (کارورزی و مدیریت کلاس درس). قم: سماء قلم.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: در ارزشیابی فرآیند، از خودارزیابی مهارت‌آموز به‌عنوان راهبرد اصلی ارزشیابی استفاده می‌شود. این ارزشیابی باید مستند به شواهد برگرفته از عملکرد فرد در موقعیت‌های واقعی و یافته‌های علمی و پژوهشی باشد. ارزشیابی پایانی با حضور معلم راهنما، استادان راهنما در دو شکل قابل اجرا است: الف) حضور استادان راهنما و معلم راهنما در کلاس درس واقعی محل خدمت مهارت‌آموز و مشاهده تدریس و ارزشیابی عملکرد در موقعیت واقعی و برگزاری جلسه دفاع داوطلب از عملکرد حرفه‌ای؛ ب) ضبط تدریس توسط داوطلب (از یک تا پنج جلسه) از تدریس واقعی و مشاهده آن توسط استادان راهنما و معلم راهنما و ارزشیابی عملکرد در موقعیت واقعی و برگزاری جلسه دفاع داوطلب از عملکرد حرفه‌ای خود.

